

INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN
Koninklijk Instituut

Opgericht bij wet van 22 juli 1953

—
Arenbergstraat 13
1000 Brussel

Jaarverslag 2009

Overeenkomstig artikel 26 van de wet van 22 juli 1953,
gewijzigd via de wetten van 10 juli 1956 en 21 februari 1985
en via het koninklijk besluit van 21 april 2007
tot omzetting van bepalingen van de Auditrichtlijn,
heeft de Raad de eer u verslag uit te brengen
over zijn activiteiten gedurende het jaar 2009.

Instituut van de Bedrijfsrevisoren
Koninklijk Instituut
Arenbergstraat 13 • 1000 Brussel
tel.: 02 512 51 36 • fax: 02 512 78 86
e-mail: info@ibr-ire.be
www.accountancy.be

Un exemplaire français du présent rapport
peut être obtenu sur simple demande.

D/2009/0000/000

INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN

Koninklijk Instituut
(opgericht bij wet van 22 juli 1953)

SAMENSTELLING VAN DE RAAD

(Wet van 22 juli 1953, art. 21)

<i>Voorzitter</i>	Pierre P. BERGER (2007-2010)
<i>Ondervoorzitter</i>	Michel DE WOLF (2007-2010)
<i>Leden van de Nederlandse taalrol</i>	Lieven ACKE (2007-2010) Luc DE PUYSELEYR (2007-2010), <i>Secretaris</i> Philip MAEYAERT (2007-2010) Inge SAEYS (2007-2010) Dirk SMETS (2007-2010) Daniel VAN CUTSEM (2007-2010)
<i>Leden van de Franse taalrol</i>	Thierry DUPONT (2008-2011) Vincent ETIENNE (2007-2010) Félix FANK (2007-2010) Daniel KROES (2007-2010) Eric MATHAY (2007-2010), <i>Secretaris-Penningmeester</i> Raynald VERMOESEN (2007-2010)

UITVOEREND COMITE

De Raad heeft het dagelijks bestuur toevertrouwd aan een Uitvoerend Comité, samengesteld uit de Voorzitter Pierre P. BERGER, de Ondervoorzitter Michel DE WOLF, de heer Raynald VERMOESEN, de heer Dirk SMETS en de heer Félix FANK (vanaf december 2009).

COMMISSARISSEN

Mevrouw Joëlle BACQ en de heer Joris MERTENS.

INTERNE DIENSTEN

<i>Secretaris-generaal</i>	David SZAFRAN
<i>Directeur Kwaliteitscontrole en Toezicht</i>	Isabelle MEUNIER
<i>Adviseur</i>	Stéphane FOLIE
<i>Adviseur</i>	Ludwig POLFLIET
<i>Adviseur</i>	Jan VANDERHOEGHT
<i>Adjunct-adviseur</i>	Wouter DE BRABANDERE
<i>Adjunct-adviseur</i>	Julie BOGDAN
<i>Directeur Administratie</i>	Eric VAN MEENSEL
<i>Adviseur</i>	Christophe D'HONDT
<i>Boekhouder</i>	Sandrine DUQUENNE
<i>Verantwoordelijke Stage</i>	Olivier COSTA
<i>Adjunct-adviseur</i>	Alexia DEN DONCKER
<i>Adviseur</i>	Stef VAN ATTENHOVEN
<i>Adjunct-adviseur</i>	Nathalie HOUYOUX
<i>Verantwoordelijke Internationale Betrekkingen</i>	Sandrine VAN BELLINGHEN
<i>Verantwoordelijke Juridische Zaken en ICCI</i>	Erwin VANDERSTAPPEN
<i>Adjunct-adviseur</i>	Victor YANGANDI
<i>Informatiebebeerder</i>	Jan LAPLASSE
<i>Verantwoordelijke Studies en Vorming</i>	Stéphanie QUINTART
<i>Adjunct-adviseur</i>	Ludivine VERBOOGEN
<i>Communicatieverantwoordelijke – Adjunct-adviseur</i>	Caroline THIENPOND

STAGECOMMISSIE

(K.B. *d.d.* 30 april 2007, art. 4)

<i>Voorzitter</i>	Daniel VAN CUTSEM (2007-2010)
<i>Plaatsvervangend Voorzitter</i>	Daniel KROES (2007-2010)
<i>Leden van de Raad</i>	Félix FANK (2007-2010) Inge SAEYS (2007-2010)
<i>Externe leden</i>	Boudewijn CALLENS (2007-2010) Georges HEPNER (2007-2009) Vinciane MARICQ (2007-2010) Jacques TISON (2007-2010) Patrick VAN IMPE (2007-2010) Luc VERRIJSEN (2007-2010)
<i>Technisch deskundigen</i>	Martine BLOCKX (2007-2009) Leen DEFOER (2009-2010) Dirk STRAGIER (2009-2010) René VAN ASBROECK (2007-2010) Hans WILMOTS (2007-2009)

COMMISSIE KWALITEITSCONTROLE

(K.B. *d.d.* 26 april 2007, art. 8)

<i>Voorzitter</i>	Raynald VERMOESEN (2007-2010)
<i>Plaatsvervangend Voorzitter</i>	Lieven ACKE (2007-2010)
<i>Effectieve leden</i>	Bernard DE GRAND RY (2007-2010) Piet DEMEESTER (2007-2010) Thierry DUPONT (2008-2011) Vincent ETIENNE (2008-2010) Pascale TYTGAT (2007-2010) Luc VAN COUTER (2007-2010) Jan VANDERHOEGHT (2007-2009)
<i>Plaatsvervangende leden</i>	Mark LUYTEN (2007-2010) Jan VAN BRABANT (2009-2012) Lieven VAN BRUSSEL (2009-2012) M. VAN DOOREN (2008-2011)

COMMISSIE VAN TOEZICHT

(K.B. *d.d.* 26 april 2007, art. 3)

<i>Voorzitter</i>	Luc DE PUYSELEYR (2007-2010)
<i>Plaatsvervangend Voorzitter</i>	Philip MAEYAERT (2007-2010)
<i>Effectieve leden</i>	Jean-François CATS (2007-2010) Peter COOX (2007-2010) Xavier DOYEN (2007-2010) Bernard GABRIËLS (2007-2010) Dirk SMETS (2007-2010) Daniel VAN CUTSEM (2007-2010) Patrick VAN IMPE (2007-2010)
<i>Plaatsvervangende leden</i>	Chantal BOLLEN (2007-2010) Jan DE LUYCK (2008-2011) Charles DE MONTPELLIER (2007-2010) Vincent DEWULF (2007-2010) Philippe GOSSART (2007-2010) Luc JOOS (2007-2010) Michel TEFNIN (2007-2010)

TUCHTCOMMISSIE⁽¹⁾

(Wet van 22 juli 1953, art. 58;

K.B. *d.d.* 5 maart 2004 en 22 maart 2006; K.B. *d.d.* 30 april 2007,

K.B. *d.d.* 19 september 2008, K.B. *d.d.* 22 december 2009)

A. De Nederlandstalige Kamer

Effectieve leden

Plaatsvervangende leden

Voorzitters

Joris DEGROOTE (2010-2016)
Rechter bij de Rechtbank van
Koophandel te Kortrijk

Yolande VAN WEERT (2010-2016)
Ondervoorzitter bij de Rechtbank
van Koophandel te Antwerpen

Externe leden

Paul VAN GEYT (tot april 2009)

Christoph VAN DER ELST

Leden-Bedrijfsrevisoren

André CLYBOUW (2003-2009)

Ludo RUYSEN (2006-2012)
Herman VAN IMPE (2005-2011)
Ludo DE KEULENAER (2006-2012)

(1) Situatie op 31 december 2009, rekening houdende met het K.B. *d.d.* 22 december 2009, inwerking getreden op 7 januari 2010.

B. De Franstalige Kamer

Effectieve leden

Jean GILLARDIN (2008-2009)
Voorzitter bij de Rechtbank
van Koophandel te Namur

Renée RUBINSTEIN (2010-2016)
Ondervoorzitter bij de Rechtbank
van Koophandel te Brussel

Plaatsvervangende leden

Voorzitters

Patrice LIBIEZ (2010-2016)
Rechter bij de Rechtbank van
Koophandel te Brussel

Externe leden

Philippe VERDONCK

Pierre NICAISE

Leden-Bedrijfsrevisoren

Robert PEIRCE (2005-2011)

Pierre ANCIAUX (2005-2011)
Denys LEBOUTTE (2007-2013)

COMMISSIE VAN BEROEP⁽¹⁾

(Wet van 22 juli 1953, art. 63;

K.B. *d.d.* 5 maart 2004, K.B. *d.d.* 19 september 2008,

K.B. *d.d.* 21 augustus 2009, K.B. *d.d.* 22 december 2009)

A. De Nederlandstalige Kamer

Effectieve leden

Plaatsvervangende leden

Voorzitters

Paul BLONDEEL (2010-2016)
Kamervoorzitter bij het Hof
van Beroep te Brussel

Dries VANDEPUTTE (2010-2016)
Raadsheer bij het Hof van
Beroep te Gent

Leden-Magistraten

Luc DE DECKER (2010-2016)
Voorzitter bij de Rechtbank van
Koophandel te Antwerpen

André BUYSSE (2010-2016)
Rechter bij de Rechtbank van
Koophandel te Antwerpen

Elisabeth D'ERBÉE (2010-2016)
Rechter bij de Arbeids-
rechtbank van Antwerpen

Philippe DESCAMPS (2010-2016)
Rechter bij de Arbeids-
rechtbanken van Kortrijk, Ieper
en Veurne

Leden-Bedrijfsrevisoren

Luc DISCRY (2009-2015)
Ludo CARIS (2008-2014)

Hugo VAN PASSEL (2007-2013)
Freddy CALUWAERTS (2005-2011)

(1) Situatie op 31 december 2009, rekening houdende met het K.B. *d.d.* 22 december 2009, inwerking getreden op 7 januari 2010.

B. De Franstalige Kamer

Effectieve leden

Martine CASTIN (2010-2016)
Kamervoorzitter bij het Hof
van Beroep te Mons

Plaatsvervangende leden

Voorzitters

Laurence MASSART (2010-2016)
Raadsheer bij het Hof van
van Beroep te Mons

Leden-Magistraten

Marc PARIS (2010-2016)
Voorzitter bij de Rechtbanken
van Koophandel te Dinant en
Marche-en-Famenne

Henry-Emmanuel SCHOENMAECKERS
(2010-2016)
Rechter bij de Rechtbank van
Koophandel te Charleroi

Rudy GHYSELINCK (2010-2016)
Voorzitter bij de Arbeids-
rechtbank van Tournai

Véronique TORDEUR (2010-2016)
Rechter bij de Arbeidsrechtbank
van Huy

Leden-Bedrijfsrevisoren

Baudouin THEUNISSEN (2006-2012)
Paul COMHAIRE (2006-2012)

Pol FIVEZ (2008-2014)
Alexis PALM (2007-2013)

MARKANTE FEITEN

1. Financiële crisis

Zoals de meeste landen ter wereld werd ook België vanaf september 2008 getroffen door de financiële crisis.

In dat verband heeft de Voorzitter, in naam van de Raad van het Instituut, een mededeling gericht aan alle bedrijfsrevisoren om de professionele regels inzake de onderkenning en het voorkomen van de risico's van discontinuïteit van de entiteiten waarvan de jaarrekening wordt geattesteerd, in herinnering te brengen. Er werd tevens een informatiesessie georganiseerd over dit onderwerp.

Het IBR verleende in 2009 zijn medewerking aan zowel een reeks initiatieven van de Minister van KMO's op federaal niveau als onder meer aan initiatieven van de Minister-President van het Vlaamse Gewest over de krediettoegang voor ondernemingen.

2. Internationale controlestandaarden

Op voorstel van de Raad van het Instituut en na een openbare raadpleging, heeft de Hoge Raad van de Economische Beroepen eind 2009 het ontwerp van norm van het IBR goedgekeurd inzake de toepassing van de internationale controlestandaarden (*International Standards on Auditing*) voor de wettelijke controle van de jaarrekeningen vanaf 2012⁽¹⁾ voor wat de organisaties van openbaar belang betreft en voor alle entiteiten vanaf 2014⁽²⁾. De uitvoering gaat gepaard met een begeleidingsplan dat door de Raad van het Instituut wordt opgesteld.

De beslissing van de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen wordt verwacht in 2010.

De doelstelling blijft eruit bestaan om kwaliteitsvolle standaarden toe te passen die internationaal erkend worden, in het licht van een voortdurend streven naar Europese harmonisatie.

(1) Controle van de afgesloten boekjaren vanaf 15 december 2012.

(2) Controle van de afgesloten boekjaren vanaf 15 december 2014.

3. Onafhankelijkheid van de commissaris

De wet van 22 juli 1953 en het Wetboek van Vennootschappen bevatten onafhankelijkheidsregels die door de wetgever versterkt en gepreciseerd werden tussen 2002 en 2007, het jaar waarin de Europese richtlijn over de wettelijke controles van jaarrekeningen werd omgezet in Belgisch recht. De onafhankelijkheidsregels vormden in 2009 opnieuw een aandachtspunt van de publieke opinie.

Zoals in het verleden heeft de Raad van het Instituut zijn door de wetgever toevertrouwde toezichtstaken verder uitgeoefend, onder het publiek toezicht dat in 2007 versterkt werd door voormelde hervorming.

Tussen 2000 en 2009 heeft de Raad van het Instituut 38 bedrijfsrevisoren naar de tuchtinstanties verwezen op basis van inbreuken op de onafhankelijkheidsregels.

Er dient verduidelijkt dat in 2008 en 2009 dertien dossiers het voorwerp uitmaakten van een injunctie van het Instituut ten aanzien van bedrijfsrevisoren. Van deze 13 dossiers werden er drie doorverwezen naar de tuchtinstanties wegens het niet naleven van de injunctie. Van deze mogelijkheid voor het IBR om injuncties op te leggen aan de bedrijfsrevisoren, onder meer opdat de onafhankelijkheidsregels zouden nageleefd worden, werd vaker gebruikt gemaakt sinds de hervorming van 2007. Dit verklaart waarom het aantal tuchtverwijzingen in dat verband in 2008 en 2009 verminderd is.

De tucht- en injunctieprocedures, de terechtwijzigingen en voorlopige ordemaatregelen werden ingeleid krachtens de aldus versterkte onafhankelijkheidsregels en de bevoegde instanties vergewissen zich van de naleving van de tuchtsancties en injuncties, met inbegrip van het verbod om bepaalde mandaten op te nemen indien dit een inbreuk op de onafhankelijkheidsregels inhoudt. Het Instituut en de bevoegde organen van publiek toezicht hebben zich zodoende in 2009 verder gewijd aan de noodzakelijke opvolging van de naleving van de regels inzake onafhankelijkheid.

4. Versterking van de activiteiten van het publiek toezicht

Het merendeel van de beschikkingen van de Europese Richtlijn van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening (hierna de “Auditrichtlijn”) werden in april 2007 omgezet door koninklijke besluiten met bijzondere volmachten, die in het bijzonder de wet van 22 juli 1953 wijzigen en in werking traden in augustus 2007.

De Raad van het Instituut heeft ook in 2009 talrijke maatregelen genomen en de noodzakelijke investeringen gedaan om deze recent in werking getreden beschikkingen toe te passen. Dit gebeurde zowel op het vlak van het overleg met de organen van publiek toezicht, met wederzijds respect voor de respectieve bevoegdheden, als vanuit het oogpunt van de interne organisatie van het Instituut, meer bepaald op gebied van het informaticagebeuren, de vorming van de revisoren en de communicatie met de sociale partners.

De resultaten van de kwaliteitscontroles en tuchtonderzoeken werden ook in 2009 verder onderworpen aan de Kamer van verwijzing en instaatstelling (KVI), die uitsluitend samengesteld is uit personen die geen bedrijfsrevisor zijn en als enige bevoegd is om te beslissen over het gevolg dat aan deze controles gegeven wordt. De KVI heeft bijgevolg meerdere dossiers geopend in 2009. De HREB heeft de ontwerpen van normen (ISA, kwaliteitscontrole) onderzocht die door de Raad in 2009 werden voorgesteld.

5. Administratieve vereenvoudiging en kwaliteit van de financiële informatie

Het IBR is het helemaal eens met de doelstelling van administratieve vereenvoudiging die de Europese Commissie beoogt in haar Mededeling van 10 juli 2007, maar heeft zich tevens aangesloten bij het advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven dat stelt dat deze doelstelling geen kwaliteitsvermindering van de financiële verslaggeving kan rechtvaardigen.

De resultaten van een universitaire studie⁽¹⁾ tonen aan dat de revisorale controle de kwaliteit van de financiële verslaggeving door vennootschappen van elke omvang verbetert, de continuïteit van kleine ondernemingen bevordert door het beperken van het risico op faillissement en bijdraagt tot de preventie en de strijd tegen fraude, met name het witwassen.

Ten gevolge van de vele reacties vanwege openbare instanties en de sociale partners in België heeft de Raad van de Europese Unie op zijn vergadering *d.d.* 23 november 2007 de in voormelde Mededeling voorgestelde maatregelen niet goedgekeurd en heeft de Raad van de EU beslist om effectenstudies uit te voeren voorafgaand aan alle toekomstige maatregelen.

Het IBR, het IAB en het BIBF hebben een aantal voorstellen voor alternatieve maatregelen inzake administratieve vereenvoudiging verzameld, onder meer via een website die speciaal hiervoor werd opgestart. Op initiatief van de drie Instituten heeft een rondetafel in 2008 de sociale partners en de betrokken Belgische instellingen samengebracht. Na afloop van die werkzaamheden hebben het IBR, het IAB en het BIBF eind 2008 concrete voorstellen gericht aan de Belgische regering in verband met alternatieve maatregelen voor een ware administratieve vereenvoudiging.

De Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen heeft deze voorstellen in 2009 toevertrouwd aan het Agentschap voor administratieve vereenvoudiging. Deze werkzaamheden worden in 2010 voortgezet.

6. Normen inzake kwaliteitscontrole

De Hoge Raad van de Economische Beroepen en de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen hebben in 2008 voor de eerste keer een norm inzake kwaliteitscontrole goedgekeurd, zoals voorgesteld door de Raad van het IBR, overeenkomstig de nieuwe procedure die in 2007 op het getouw werd gezet.

Op vraag van de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen heeft de Raad van het Instituut in 2009 een nieuw ontwerp van norm inzake

(1) Prof. Dr. Marleen WILLEKENS, *Toegevoegde waarde van de audit*, Universiteit van Tilburg en KULeuven, 2008.

kwaliteitscontrole en die de beschikkingen van de Europese aanbeveling van mei 2008 inzake kwaliteitscontrole omzet, aan een openbare raadpleging onderworpen. Vervolgens heeft de Raad van het Instituut het nieuwe ontwerp van norm ter goedkeuring voorgelegd aan de Hoge Raad van de Economische Beroepen.

7. Synergie en gemeenschappelijke gebouwen voor IBR en IAB

De respectieve Raden van het IBR en het IAB hebben einde 2009 beslist om de twee Instituten onder te brengen in één gebouw om zo hulpmiddelen samen te brengen, met wederzijds respect voor ieders bevoegdheden en eigenheden.

De verhuis naar een gemeenschappelijk gebouw is voorzien in de loop van 2010.

INHOUDSTAFEL

Samenstelling van de organen	3
Markante feiten	12
Inhoudstafel	17
Lijst van de gebruikte afkortingen	28

HOOFDSTUK I HET BEROEP

1.1. Wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen.....	37
1.2. Waals decreet van 30 april 2009 inzake de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut, de intercommunales en de openbare huisvestingsmaatschappijen	37
1.3. Wetsontwerp van 22 december 2009 inzake het deugdelijk bestuur	39
1.4. Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privédetective en voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid	40
1.5. Wetsontwerp tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek teneinde de werking van mede-eigendom te moderniseren en het beheer ervan transparanter te maken	41
1.6. Wetsontwerp betreffende de uitoefening van een vrij en gereguleerd cijferberoep door een rechtspersoon	42
1.7. Sociaal statuut van de zelfstandigen	43
1.8. Ontwerpen van koninklijk besluit ter uitvoering van de artikelen 7, § 4, 35, § 2 en 77, § 4 van de wet van 22 juli 1953	44
1.9. Algemene afwijking van artikel 13, § 2, b) van de wet van 22 juli 1953	45
1.10. Inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen	45
1.11. Nieuwe opdracht in het kader van preventief bedrijfsbeleid	46
1.12. Nieuwe opdracht van ondersteuning van KMO's in het kader van kredietaanvragen bij het Participatiefonds	47
1.13. Kredietbemiddelaar voor ondernemingen	48
1.14. Notariaat – E-depot project	49
1.15. Memorandum in het kader van de Europese en regionale verkiezingen	50
1.15.1. Memorandum in het kader van de Europese verkiezingen	50
1.15.2. Memorandum in het kader van de regionale verkiezingen	51
1.16. Precisering beperking van de aansprakelijkheid van de bedrijfsrevisor	53

1.17.	Herstructurering van vennootschappen en overige entiteiten	54
A.	Nieuw stelsel van fusies en splitsingen van vennootschappen	54
B.	Herstructurering van elke al dan niet bij het Wetboek van vennootschappen bedoelde entiteit naar Belgisch recht	54
1.18.	Wijzigingen van de wet van 27 juni 1921	55
1.19.	Deontologie	55
1.19.1.	Omvang van de injunctiebevoegdheid van de Raad van het Instituut overeenkomstig artikel 36 van de wet van 22 juli 1953	55
1.19.2.	Interpretatie van de notie “territoriaal bevoegde tuchtoverheid” in artikel 334 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992	57
1.19.3.	Mogelijkheid tot het bewaren van werkdocumenten op een elektronische drager	58
1.19.4.	Wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen en het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor	59
1.19.5.	Controledienst voor de Ziekenfondsen en het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor	60
1.19.6.	Wettelijke en/of deontologische geoorlooftheid van het ontslag van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon X als niet-statutair zaakvoerder van het bedrijfsrevisorenkantoor Y en van zijn vervanging als vaste vertegenwoordiger in de uitoefening van de commissarismandaten van het bedrijfsrevisorenkantoor Y, zonder dat bedrijfsrevisor X hiervan op de hoogte was	61
1.19.7.	Hoedanigheid van de titularis van het commissarismandaat en van diegene die factureert	62
1.19.8.	Beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor en het verzoek van onderzoekers aangesteld door de Nederlandse ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam om deel te nemen aan een interview	64

HOOFDSTUK II VENNOOTSCHAPS- EN VERENIGINGENRECHT

2.1.	Wet van 9 februari 2009 tot wijziging van artikel 133, § 6, eerste lid, en artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen	69
2.2.	Wet tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen en tot vaststelling van de modaliteiten van de BVBA <i>Starter</i>	70
2.3.	Code Buysse	70
2.4.	De Belgische Code voor <i>Corporate Governance</i>	71
2.5.	Juridische Adviezen	71
2.5.1.	Niet-genoteerde vennootschappen waarop de “one-to-one”-regel in artikel 133 van het Wetboek van vennootschappen van toepassing is	71
2.5.2.	Enkele interpretatieve moeilijkheden van de reparatiewet van artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen	72
2.5.3.	Vragen inzake de onafhankelijkheid van de leden van het auditcomité	75
2.5.4.	Publicatie van de benoeming van een commissaris die een commissarismandaat niet heeft aanvaard	77
2.5.5.	Mogelijkheid van afwijking tot het opstellen van een verslag van inbreng in natura in geval van een partiële splitsing van een bedrijfsrevisorenkantoor	78

2.5.6.	Omschrijving van de opdracht van de omzetting van een coöperatieve vennootschap in een Europese coöperatieve vennootschap	80
2.5.7.	Enkele vragen betreffende fusies en splitsingen en het jaarverslag	81
	A. Eerste probleem	82
	B. Tweede probleem	82
2.5.8.	Toepassingsgebied van het nieuwe artikel 135, § 2 van het Wetboek van vennootschappen	84
2.5.9.	Interpretatie van de toepassing van het Waals decreet van 30 april 2009 op de lopende mandaten	85
2.5.10.	Omzetting van een vennootschap en termijn waarbinnen de tweede algemene vergadering moet worden gehouden	86
2.5.11.	Publicatie van de erelonen van de commissaris	88
2.5.12.	Verplichte aanwezigheid van de commissaris op de algemene vergadering van een vzw of ivzw	89
2.5.13.	Mogelijkheid voor een bedrijfsrevisor, lid van een vzw, om commissaris van deze vzw te worden	91
2.5.14.	Aansprakelijkheid van de commissaris in het kader van artikel 137, laatste paragraaf van het Wetboek van vennootschappen	93
2.5.15.	Mogelijkheid voor een bedrijfsrevisorenkantoor om te kiezen tussen twee vaste vertegenwoordigers	94
2.5.16.	Onafhankelijkheidsvraagstukken betreffende externe aandeelhouders van revisorenvennootschappen	94

HOOFDSTUK III JAARREKENINGRECHT

3.1.	Administratieve vereenvoudiging	101
3.1.1.	Voorstel tot oprichting van een nieuwe categorie vennootschappen: de "micro-entiteiten"	101
	A. Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 78/660/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen wat micro-entiteiten betreft	101
	B. Advies van de Commissie economische en monetaire zaken inzake het voorstel voor een richtlijn betreffende de micro-entiteiten (Verslag STERCKX)	101
	C. Handelingen in België	103
3.1.2.	Raadpleging inzake de hervorming van de Vierde en de Zevende Richtlijn	103
3.1.3.	Richtlijn 2009/49/EG tot vermindering van de administratieve lasten voor de kleine en middelgrote Europese ondernemingen	104
3.2.	Contactcomité CBN/IBR	104
3.2.1.	Samenstelling	104
3.2.2.	Adviezen van de CBN	105
3.2.3.	Interview met de Voorzitter van de CBN	107
3.2.4.	Aandachtspunten van het contactcomité CBN/IBR	107
3.3.	Koninklijk besluit van 10 augustus 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 januari 2001	109
3.4.	Raadpleging van de Europese Commissie over de <i>IFRS for SMEs</i>	111

HOOFDSTUK IV

BIJZONDERE WETGEVINGEN EN SECTORALE OPDRACHTEN

4.1.	Bank- en financieel recht	115
4.1.1.	Erkenning van de bedrijfsrevisoren bij kredietinstellingen en instellingen voor collectieve belegging	115
4.1.2.	Wet van 16 februari 2009 op het herverzekeringsbedrijf	115
	A. Herverzekeringsbedrijf	115
	B. Wettelijke wijzigingen	116
4.1.3.	Koninklijk besluit van 23 maart 2009 tot wijziging van verscheidene bepalingen betreffende periodieke informatieverstrekking en revisoraal toezicht	117
4.1.4.	Circulaire CBFA 2009/19 van 8 mei 2009: medewerkingsopdracht van de erkende commissarissen	118
4.1.5.	Ontwerp van specifieke norm inzake de medewerking aan het prudentieel toezicht ..	119
4.1.6.	Koninklijk besluit van 27 september 2009 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de verzekeringsondernemingen en de herverzekerings-ondernemingen	120
4.2.	Publieke en non-profitsector	121
4.2.1.	De Commissie "non-profit"	121
	A. Samenstelling	121
	B. Mededeling aan de bedrijfsrevisoren van 20 februari 2009 over de "Herinnering aan een aantal aspecten van de opdracht van de commissaris bij een vereniging of stichting"	121
	C. Studiedag "het revisoraat en de non-profitsector"	121
	D. Audits uitgevoerd door de Vlaamse Gemeenschap	122
	E. Aanpassing van de boekhoudterminologie van de non-profit en openbare sector	122
	F. Andere onderwerpen behandeld door de Commissie non-profit	122
4.2.2.	Coördinatiecel ngo	122
	A. Studiedag "Ngo's en bedrijfsrevisoren": nieuwe Belgische en Europese regelgevingen	123
	B. Communicatieproject over de uitoefening van de functie als commissaris in de erkende ontwikkelings-ngo's	123
4.2.3.	Werkgroep openbare aanbesteding	123
4.2.4.	De coördinatiecel van de Franstalige scholen	124
	A. Vormingsseminarie	124
	B. Uitbreiding van de bevoegdheden van de gesubsidieerde Cel voor het ganse Franstalige onderwijs	124
4.2.5.	Coördinatiecel mutualiteiten	124
4.2.6.	Coördinatiecel van de politieke partijen	125
4.2.7.	Werkgroep "Performance audit"	126
4.3.	Audit en <i>sustainability</i>	126
4.3.1.	Reorganisatie van de werkzaamheden	126
4.3.2.	<i>Award for Best Belgian Sustainability Report</i>	127
4.4.	Antiwitwaswetgeving	128
4.5.	Werkgroep Pharma tax	129
4.5.1.	Koninklijk besluit van 18 september 2008 inzake de farmaceutische sector	129

4.6.	Werkgroep notariaat	130
4.7.	Niet-financiële informatie	131

HOOFDSTUK V TOEGANG TOT HET BEROEP EN STAGECOMMISSIE

5.1.	Markante feiten	135
5.1.1.	Evolutie van het aantal stagiairs	135
5.1.2.	Wijzigingen van de thema's van de stageseminaries en stage-examens	135
5.1.3.	Nieuwe editie van het Vademecum 'Toegang tot het beroep'	137
5.2.	Toelatingsexamen tot de stage	137
5.2.1.	Analyse van de cursussenprogramma's van de universiteiten en hogescholen van het lange type in België	137
5.2.2.	Examencommissie	138
5.2.3.	Dossiers en praktische organisatie	139
5.3.	Goedkeuring van de stageovereenkomsten	140
5.3.1.	Nieuwe stageovereenkomsten	140
5.3.2.	Informatiezitting voor de toegang tot de stage	141
5.4.	Stageverkorting	141
5.5.	Wijzigingen tijdens de stage	141
5.5.1.	Schrapping na opschorting van maximum vijf jaar	141
5.5.2.	Schrapping na verlenging van maximum drie jaar	142
5.5.3.	Schrapping na vijfmaal niet slagen voor het bekwaamheidsexamen	142
5.5.4.	Verandering van stagemester	142
5.5.5.	Stageopschorting en ontslag	142
5.5.6.	Stage in het buitenland	143
5.5.7.	Hervatting van de stage	143
5.6.	Stage-examens	143
5.7.	Stagedagboeken	144
5.8.	Bekwaamheidsexamen 2009 (twee zittijden)	145
5.8.1.	Resultaten	145
A.	Eerste zittijd	145
B.	Tweede zittijd	145
5.8.2.	Samenstelling van de jury's van het bekwaamheidsexamen	146
A.	Nederlandstalige jury's	147
B.	Franstalige jury's	147
C.	Plaatsvervangende leden bedrijfsrevisoren	148
D.	Plaatsvervangende leden uit de economische en sociale wereld	148
E.	Plaatsvervangende Voorzitters	148
5.8.3.	Modaliteiten voor het afleggen van de schriftelijke proef	149
5.8.4.	Informatieavond over het bekwaamheidsexamen	149
5.9.	Evolutie van het aantal stagiairs in 2009	149

5.10.	Toegang tot het beroep voor natuurlijke personen	150
5.10.1.	Toelating van stagiairs tot de eed	150
5.10.2.	Overstapregeling	150
	A. Overmaken van dossiers van het IAB aan het IBR	151
	B. Overmaken van dossiers van het IBR aan het IAB	151
5.10.3.	Wederzijdse erkenning van buitenlandse beroepsbeoefenaren	151
5.10.4	Hereedaflegging	152
5.11.	Dankbetuigingen	152
5.11.1.	Toelatingsexamens	152
5.11.2.	Seminarie "Uitdieping basiskennis"	154
5.11.3.	Seminarie "Controle"	155
5.11.4.	Seminarie "Het beroep"	155
5.11.5.	Seminarie " <i>Special topics</i> "	155
5.12.	Tucht	156
5.13.	Congolese stagiairs en relaties met D.R. Congo	156

HOOFDSTUK VI OPENBAAR REGISTER

6.1.	Brochure met de samenvatting van het openbaar register	159
6.2.	Hoe een "bewijs van inschrijving in het openbaar register" bekomen?	160
6.3	Bevestiging van de register- en dossiergegevens waarover het Instituut moet beschikken	160
6.4.	Hoe wordt een bedrijfsrevisorenkantoor ingeschreven in het openbaar register?	161
6.5.	Toelating tot het openbaar register van gewone commanditaire vennootschappen – principiële beslissing	163
6.6.	Het lijsten van de "netwerken"	164
6.7.	Te verstrekken informatie door de bedrijfsrevisoren bij lidmaatschap van een netwerk	165
	6.7.1. Definitie van netwerk	165
	6.7.2. Te verstrekken informatie	166
6.8.	Vormvereisten voor het ontslag van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon en voor het bedrijfsrevisorenkantoor	167
6.9.	Informatie opgenomen in het openbaar register en de vertegenwoordiging van een bedrijfsrevisorenkantoor voor de uitvoering van revisorale opdrachten	168
6.10.	Wijzigingen in het register in 2009	169
	6.10.1. Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen	169
	6.10.2. Bedrijfsrevisorenkantoren	171

HOOFDSTUK VII NORMEN VOOR DE BEROEPSUITOEFENING

7.1.	Commissie Normen voor de beroepsuitoefening	177
7.2.	ISA's	177
	7.2.1. Forum: modernisering van de controlenormen in België	177

7.2.2.	Ontwerp van norm inzake de toepassing van de ISA's in België	177	
	A. Ontwerp van norm <i>d.d.</i> 6 juli 2009	177	
	B. Openbare raadpleging betreffende het ontwerp van norm	178	
	C. Ontwerp van norm <i>d.d.</i> 5 oktober 2009	180	
	D. Goedkeuring door de HREB	181	
7.2.3.	Antwoord van het Instituut met betrekking tot de openbare raadpleging van de Europese Commissie inzake de invoering van de ISA's in de Europese Unie	181	
7.2.4.	Formeel vertaalproces van de ISA's	183	
7.2.5.	Commissarisverslag opgesteld overeenkomstig de ISA's	184	
7.2.6.	Begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's in België	184	
	A. Vorming	184	
	B. Auditsoftware	185	
	C. ISQC-1	185	
	D. Website	185	
7.3.	Andere werkzaamheden van de Commissie Normen	186	
	A. Antiwitwas	186	
	B. Auditcomité	186	
7.4.	Subcommissies van de Commissie Normen	187	
	7.4.1. Commissie Prospectus	187	
	7.4.2. Commissie Bijzondere Opdrachten	187	
		A. <i>Mission Statement</i>	188
		B. Ontbinding en vereffening	188
		C. Fusies en splitsingen – omzetting van rechtsvorm	188
		D. Wetgeving betreffende het deskundigenonderzoek	189
		E. Nieuwe uitzonderingen op de tussenkomst van een bedrijfsrevisor ingeval van een inbreng in natura en een quasi-inbreng	189
	7.4.3. Werkgroep ISA-implementatie	190	

HOOFDSTUK VIII PERMANENTE VORMING

8.1.	Samenstelling van de Commissie Vorming	193
8.2.	Toepassing van de Norm met betrekking tot de permanente vorming	193
8.3.	Vormingsprogramma 2009	194
8.4.	Evaluatie van het programma 2009	196
8.5.	Vormingsprogramma 2010	196
8.6.	Kwaliteitswaarde, "KMO-portefeuille" en opleidingscheques	197
8.7.	Akkoord met het IIA <i>Belgium</i> inzake vorming	198
8.8.	Werkzaamheden van de Commissie Vorming	198
8.9.	Dankwoord	198

HOOFDSTUK IX COMMISSIE KWALITEITSCONTROLE

9.1.	Werkwijze van de Commissie Kwaliteitscontrole	201
9.1.1.	Algemeenheden	201
9.1.2.	Werking	201
9.1.3.	Onderzoeksbevoegdheden en procedure	206
9.1.4.	Relatie met de Commissie van Toezicht	208
9.1.5.	Relatie met de Commissie Vorming	208
9.1.6.	Medewerkers van het Instituut	209
9.2.	Organisatie van een kwaliteitscontrole	209
9.3.	Nieuwe principebeslissingen van de Raad van het Instituut inzake kwaliteitscontrole	210
9.3.1.	Aanbeveling geformuleerd na afloop van een kwaliteitscontrole	210
9.3.2.	Injunctie	211
9.3.3.	Terechtwijzing	211
9.3.4.	De kwaliteitscontrole van een verhinderde bedrijfsrevisor	211
9.4.	Werkzaamheden van de Commissie in de loop van 2009	211
9.4.1.	Organisatie van de in 2009 uit te voeren kwaliteitscontroles	212
9.4.2.	Opvolging in 2009 van de in 2008 uitgevoerde kwaliteitscontroles	212
9.4.3.	Vijfjaarlijkse vergelijkende statistieken	213
9.5.	Voornaamste vaststellingen bij de kwaliteitscontroles	215

HOOFDSTUK X COMMISSIE VAN TOEZICHT

10.1.	Werking van de Commissie van Toezicht	219
10.1.1.	Algemeenheden	219
10.1.2.	Werking	219
10.2.	Activiteiten van de Commissie van Toezicht	228
10.2.1.	Onderzoek van de klachten	228
10.2.2.	Systematische analyse van de commissarismandaten in vennootschappen die een gerechtelijke reorganisatie ondergingen of failliet werden verklaard	229
10.2.3.	Systematische analyse van de formulieren met betrekking tot de jaarlijkse mededeling	230
10.2.4.	Systematische analyse van de persartikelen	230
10.2.5.	Opvolging van gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures	231
10.2.6.	Toezichtsactiviteiten uitgevoerd op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling	231
10.2.7.	Onderzoek betreffende de relatie tussen de erelonen en de kwaliteit van de werkzaamheden	232
10.2.8.	Systematische analyse van de ontslagmeldingen aan de HREB overeenkomstig artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen	232
10.2.9.	Overige activiteiten van de Commissie van Toezicht	233
10.3.	Principebeslissingen van de Commissie van Toezicht	234

10.4.	Resultaten van de toezichtswerkzaamheden	235
10.4.1.	Algemeen	235
10.4.2.	Overzicht van de behandelde toezichtsdossiers	235
10.4.3.	Opvolging en afsluiting van de dossiers	235

HOOFDSTUK XI TUCHT

11.1.	Samenstelling van de tuchtinstancies	239
11.2.	Tuchtstatistieken	240
11.2.1.	Uitspraken in 2009	240
11.2.2.	Nieuwe dossiers	241
11.2.3.	Zittingen van de tuchtinstancies in 2009	242
11.3.	Openbaarmaking van de kalender van de tuchtinstancies	242
11.4.	Ontmoeting met de tuchtinstancies	243

HOOFDSTUK XII OVERIGE DIENSTVERLENING AAN DE LEDEN VAN HET IBR

12.1.	IBR-website en extranet	247
12.2.	Publicaties	247
12.2.1.	Vademecum	247
12.2.2.	KMO-brochures	247
12.2.3.	<i>Tax Audit & Accountancy</i>	248
12.2.4.	Gezamenlijk standpunt IIA-IBR	249
12.3.	Studiedagen en forum	250
12.3.1.	Studiedag – Ngo’s en bedrijfsrevisoren: nieuwe Belgische en Europese regelgevingen	250
12.3.2.	Forum – Modernisering van de controlenormen in België: de ISA’s?	251
12.3.3.	Studiedag – Financiële crisis en IFRS: welke lessen moeten we hieruit trekken?	251
12.3.4.	Studiedag – Maatschappelijke verantwoordelijkheid en deugdelijk bestuur: hoe transparantie en kwaliteit van niet-financiële informatie verbeteren?	252
12.4.	Informatieessies	253
12.4.1.	Evaluatie van de notarisstudie	253
12.4.2.	De nieuwe wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen	254
12.5.	Regionale ontmoetingen	254
12.6.	Communicatie en relatie met de pers	255
12.7.	Enquête over de communicatie en de vormingsactiviteiten van het IBR	257
12.8.	Documentatiedienst	257
12.9.	Commissie SME/SMP	258
12.9.1.	Communicatiestrategie en specifieke dienstverlening aan kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren	258

12.9.2.	Deelname aan werkgroepen en externe evenementen	260
12.9.3.	Cel SP	260
12.9.4.	Werkgroep ISQC-1	261
12.10.	Stichting "Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisorat" (ICCI)	262
12.10.1.	Raad van bestuur	262
12.10.2.	Helpdesk	263
12.10.3.	Publicaties	263
	A. Het auditcomité en de commissaris	264
	B. Het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor	264
	C. <i>Guidelines to the auditor in prospectus and other related engagements</i>	265
12.10.4.	Website	265
12.10.5.	Subcommissie Publicaties	266

HOOFDSTUK XIII ANDERE ORGANIEKE ACTIVITEITEN

13.1.	Algemene vergadering	269
13.2.	Raad en Uitvoerend Comité	271
	13.2.1. Algemeen	271
	13.2.2. Vergaderingen	271
13.3.	Juridische Commissie	271
13.4.	Relaties met de organen van publiek toezicht	272
	13.4.1. Kamer van verwijzing en instaatstelling (KVI)	272
	A. Ontmoetingen in 2009	272
	B. Communicatie inzake kwaliteitscontroles	273
	C. Communicatie inzake toezichtsdossiers	273
	13.4.2. Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB)	274
	A. Begeleidingsplan van het Instituut inzake de invoering van de ISA's in België, megedeeld aan de HREB	274
	B. Ontwerp van norm inzake de invoering van de ISA's in België	274
	C. Ontwerp van normen inzake de kwaliteitscontrole	274
	13.4.3. Ontmoeting met de tuchtinstanties	274
	13.4.4. Minister die bevoegd is voor Economie	274
	13.4.5. Advies- en controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris (ACCOM) ..	275
13.5.	Wie moet instaan voor de betaling van de bijdrage in de werkingskosten van het Instituut? ..	276
13.6.	Bijdragen in de werkingskosten van het Instituut voor het jaar 2009	277
13.7.	Invoering in 2009 van een nieuwe berekeningswijze van de veranderlijke bijdrage	278
13.8.	Principes ten aanzien van het deelnemen door bedrijfsrevisoren aan de werkzaamheden van commissies, werkgroepen en cellen van het Instituut	279
13.9.	Medewerking van erebedrijfsrevisoren aan commissies en werkgroepen	280
13.10.	Retrocessie van vacatiegelden toegekend in het kader van de medewerking aan de organen van het Instituut	280
13.11.	Interinstitutioncomité	281

HOOFDSTUK XIV INSTITUTIONELE ACTIVITEITEN

14.1. Samenwerking met FVIB	285
14.2. IIA <i>Belgium</i>	286
14.2.1. IIA <i>Belgium</i> : werkgroep IIA/IBR over de externe en interne audit	286
14.2.2. Vormingsprogramma's van het IBR en het IIA <i>Belgium</i> (en de ISACA)	286
14.3. XBRL België	287
14.4. <i>European Corporate Governance Institute</i> (ECGI)	287
14.5. Deelname aan beurzen	287
14.5.1. Beurs ondernemen	287
14.5.2. Ondernemen in Vlaanderen	288
14.6. <i>Forum for the future</i>	288
14.7. <i>Section belge de l'Académie des Sciences et Technique Comptables et Financières</i>	289
14.8. <i>Transparency International</i>	289

HOOFDSTUK XV INTERNATIONALE RELATIES

15.1. <i>International Federation of Accountants</i> (IFAC)	293
15.1.1. Algemeenheden	293
15.1.2. <i>International Ethics Standards Board for Accountants</i> (IESBA)	294
15.1.3. Activiteiten van de IAASB	294
15.2. <i>Fédération des Experts Comptables Européens</i> (FEE)	295
15.2.1. Algemeen	295
15.2.2. Publicaties van de FEE	295
15.2.3. Samenstelling van de Raad en het Uitvoerend Comité	295
15.2.4. Voornaamste activiteiten	296
a) Micro-entiteiten	296
b) Financiële crisis	296
c) ISA's	297
d) Enquête over "other forms of assurance"	297
e) <i>Controle structures in audit firms</i>	298
f) Verklaringen inzake deugdelijk bestuur	298
g) <i>FEE Tax Conference</i>	298
h) Anti-witwassen	298
15.3. <i>Fédération Internationale des Experts-comptables</i> (FIDEF)	300
15.4. Belgisch-Nederlandse gespreksgroep	301
15.5. Bilateriaal Frans-Belgisch Comité	301
15.6. Gemengde Commissie IBR-IAB Internationale Relaties	302
15.7. Werkgroep <i>Public Company Accounting Oversight Board</i> (PCAOB)	302

LIJST VAN DE GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ACCOM	Advies- en controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris
AFM	Autoriteit Financiële Markten (Nederland)
AICPA	<i>American Institute of Certified Public Accountants</i> (US)
AMF	<i>Autorité des Marchés Financiers</i> (Frankrijk)
BBP	Bruto binnenlands product
BIBF	Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten
BVB	Belgische Vereniging van Banken en Beursvennootschappen
BVPI	Belgische Vereniging van Pensioeninstellingen
CAG	<i>Consultative Advisory Group</i>
CBFA	Commissie voor het Bank-, Financier- en Assurantiewezen
CBN	Commissie voor Boekhoudkundige Normen
CDZ	Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen
CEBS	<i>Committee of European Banking Supervisors</i>
CECCAR	<i>Corpul Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati din Romania</i>
CESR	<i>Committee of European Securities Regulators</i>
CFI	Cel voor Financiële Informatieverwerking
CIA	<i>Certified Internal Auditor</i>
CICA	<i>Canadian Institute of Certified Accountants</i> (Canada)
CNCC	<i>Compagnie Nationale des Commissaires aux Comptes</i> (Frankrijk)
CRB	Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
DGOS	Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking
EC	Europese Commissie
ECTS	<i>European Credit Transfer System</i>
ED	<i>Exposure Draft</i>
EFRAG	<i>European Financial Reporting Advisory Group</i>
EGAOB	<i>European Group of Auditors' Oversight Bodies</i>

EIN	<i>European Innovation Network</i>
EU	Europese Unie
EVA	Europese Vrijhandelsassociatie
FATF	<i>Financial Action Task Force on Money Laundering</i>
FEBELFIN	Belgische Federatie van de financiële sector
FEE	<i>Fédération des Experts Comptables Européens</i>
FIDEF	<i>Fédération Internationale des Experts-comptables Francophones</i>
FOD	Federale Overheidsdienst
FVIB	Federatie voor Vrije en Intellectuele Beroepen
GAAP	<i>Generally Accepted Accounting Principles</i>
GAFI	<i>Groupe d'action financière sur le blanchiment de capitaux</i>
GPR	<i>Global Peer Review (TAC)</i>
GRI	<i>Global Reporting Initiative</i>
H3C	<i>Haut Conseil du Commissariat aux Comptes (Frankrijk)</i>
HREB	Hoge Raad voor de Economische Beroepen
IAASB	<i>International Auditing and Assurance Standards Board</i>
IAB	Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten
IAPS	<i>International Auditing Practice Statement</i>
IAS	<i>International Accounting Standards</i> (zie ook IFRS)
IASB	<i>International Accounting Standards Board</i>
IBR	Instituut van de Bedrijfsrevisoren
ICB	Instellingen van Collectieve Belegging
ICCI	Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisorat
ICJCE	<i>Instituto de Censores Jurados de Cuentas de España (Spanje)</i>
ICT	<i>Information and Communication Technology</i>
IES	<i>International Education Standard</i>
IFA	Instituut van Forensische Auditoren
IFAC	<i>International Federation of Accountants</i>
IFRIC	<i>International Financial Reporting Interpretations Committee</i>
IFRS	<i>International Financial Reporting Standards</i> (zie ook IAS)

IIA	<i>Institute of Internal Auditors</i>
IIN	<i>International Innovation Network</i>
IOSCO	<i>International Organisation of Securities Commissions</i>
IPAO	<i>Institut des Professionnels Associés à l'Ordre des Experts-Comptables</i> (Frankrijk)
IRECBF	Instituut der Revisoren Erkend door de Commissie voor Bank- en Financiewezen
ISA	<i>International Standards on Auditing</i>
ISACA	<i>Information Systems Audit and Control Association</i>
ISAR	<i>International Standards of Accounting and Reporting</i>
ISB	<i>Independence Standards Board</i> (US)
ISQC	<i>International Standard on Quality Control</i>
KBO	Kruispuntbank van Ondernemingen
KBSZ	Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
KMO	Kleine en middelgrote ondernemingen
KO	Kleine Ondernemingen
KVBA	Koninklijke Vereniging van Belgische Actuarissen
KVI	Kamer van verwijzing en instaatstelling
NBB	Nationale Bank van België
NGO	Niet-gouvernementele organisaties
OEA	<i>Opérateur économique agréé</i>
OEC	<i>Ordre des Experts-Comptables</i> (Frankrijk)
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OOB	Organisaties van openbaar belang
PCAOB	<i>Public Company Accounting Oversight Board</i>
SEC	<i>Securities and Exchange Commission</i> (US)
SeGEC	<i>Secrétariat Général de l'Enseignement Catholique</i>
SIC	<i>Standing Interpretations Committee</i> (IASC)
SME	<i>Small and Medium-Sized Entities</i>
SMO	<i>Statement of Membership Obligations</i>

SMP	<i>Small and Medium Practices</i>
TAC	<i>Transnational Auditors Committee (IFAC)</i>
UNIZO	Unie van zelfstandige ondernemers
VBO	Verbond van Belgische Ondernemingen
XBRL	<i>eXtensible Business Reporting Language</i>

AFKORTINGEN VAN DE WETTEKSTEN ONTSTAAN ALS GEVOLG VAN DE HERVORMING IN 2007-2008 VAN HET AUDITBEROEP IN BELGIE

- Koninklijk besluit van 21 april 2007 tot omzetting van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad = **koninklijk besluit tot omzetting van de Auditrichtlijn**
- Koninklijk besluit van 25 april 2007 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen met het oog op het omzetten van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad = **koninklijk besluit tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen**
- Koninklijk besluit van 25 april 2007 houdende benoeming van de leden van het Advies- en controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris = **koninklijk besluit ACCOM**
- Koninklijk besluit van 30 april 2007 houdende coördinatie van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor en van het koninklijk besluit van 21 april 2007 tot omzetting van bepalingen van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad = **wet van 22 juli 1953**
- Koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor en tot opheffing van het koninklijk besluit van 13 oktober 1987 betreffende de stage van de kandidaat-bedrijfsrevisoren = **reglement toegang tot het beroep**

- Koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de erkenning van bedrijfsrevisoren en het openbaar register = **erkenningsreglement**
- Koninklijk besluit van 7 juni 2007 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren = **huishoudelijk reglement**
- Wet van 17 december 2008 inzonderheid tot oprichting van een auditcomité in de genoteerde vennootschappen en de financiële ondernemingen = **wet op Auditcomités**
- Koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren = **koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole**

Hoofdstuk I

HET BEROEP

1.1. Wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

De wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord werd vervangen door de nieuwe wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen. Ze trad in voege op 1 april 2009 en voert belangrijke wijzigingen in. Zo is het minnelijk akkoord enkel bindend voor partijen en niet voor derden en worden de toekenningsvoorwaarden voor een gerechtelijke reorganisatie versoepeld.

De wetgever heeft eveneens de functie van ondernemingsbemiddelaar en die van gerechtelijk mandataris geïntroduceerd. Deze personen kunnen een belangrijke rol vervullen voor ondernemingen in moeilijkheden. De wetgever heeft geen criteria opgelegd voor de aanduiding van de ondernemingsbemiddelaar noch van de gerechtsmandataris en laat de vraag open of eenzelfde persoon in dezelfde zaak zijn taak als ondernemingsbemiddelaar verder kan zetten als gerechtelijk mandataris zonder nieuwe aanvraag vanwege de debiteur⁽¹⁾.

Deze nieuwe wet biedt de bedrijfsrevisoren kansen om een maatschappelijk waardevolle bijdrage te leveren middels de uitoefening van de functie van ondernemingsbemiddelaar of gerechtsmandataris.

1.2. Waals decreet van 30 april 2009 inzake de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut, de intercommunales en de openbare huisvestingsmaatschappijen

Op 26 mei 2009 verscheen het Waals decreet van 30 april 2009 inzake de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut, de intercommunales en de openbare huisvestingsmaatschappijen alsook de versterking van de transparantie bij de toekenning van overheidsopdrachten van revisoren door een Waalse aanbestedende overheid en tot wijziging van sommige bepalingen van het decreet van 12 februari 2004 betreffende de regeringscommissaris, het Wetboek van de Plaatselijke Democratie en Decentralisatie en van de Waalse Huisvestingscode.

(1) *Op.Cit. Parl. St.*, Kamer, 2008-2009, nr. 0160/005, p. 136.

De Raad van het Instituut heeft begrip voor de lovenswaardige doelstelling van dit decreet dat niettemin invloed heeft op de uitoefening van het beroep van bedrijfsrevisor, niettegenstaande precies het Instituut belast is met de goede organisatie en het correct functioneren van het beroep op vlak van bevoegdheid, onafhankelijkheid en beroepseerlijkheid. De Raad van het Instituut heeft bovendien vastgesteld dat het decreet verscheidene onregelmatigheden bevat, in het bijzonder overtredingen op de bepalingen inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten.

De reglementering op het beroep van bedrijfsrevisor valt onder de bevoegdheid van de federale overheid. De organisatie van het beroep is gebaseerd op de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en op het Wetboek van vennootschappen. Het decreet van 30 april 2009 wijzigt onherroepelijk de door de federale wetgever vastgestelde werkingsregels die van toepassing zijn op het beroep van bedrijfsrevisor.

Het voormelde decreet wijzigt tevens de federale wet van 24 december 2003 betreffende de openbare aanbestedingen.

Al naargelang het Gewest waarin het mandaat wordt uitgeoefend bestaat het gevaar dat het decreet een onevenwicht teweeg brengt in de uitoefening van het door de federale overheid gereguleerde beroep.

Ongeacht iedere overweging ten individuele titel, is de Raad van het Instituut overigens van mening dat de invoering van het “principe van de externe rotatie”, zoals opgenomen in dit decreet, niet gerechtvaardigd is, met name een verplichting voor de instellingen van openbaar nut, die een beroep doen op een bedrijfsrevisor, om minstens om de zes jaar een nieuwe commissaris aan te duiden.

Naar het voorbeeld van bijna alle Lidstaten die de Europese Richtlijn 2006/43/EG van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van (geconsolideerde) jaarrekeningen hebben omgezet, heeft België de verplichte externe rotatie van de commissaris binnen de organisaties van openbaar belang (genoteerde vennootschappen, enz.) verworpen teneinde voorrang te geven aan het principe van de interne rotatie dat erin bestaat de bedrijfsrevisor die de controle uitvoert op de rekeningen van de vennootschap, om de zes jaar te vervangen door een persoon binnen hetzelfde bedrijfsrevisorenkantoor.

Deze zeer duidelijke keuze van de Belgische wetgever in overeenstemming met de Europese Richtlijn en goedgekeurd door de verschillende organen die het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor verzekeren, loopt het gevaar op onwettige wijze ter discussie te worden gesteld door het decreet van het Waals Parlement.

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren is van oordeel dat aan de lovenswaardige doelstelling van het Waals Parlement reeds wordt tegemoet gekomen door de in voege zijnde federale wetgeving. Die bepaalt dat de bedrijfsrevisor onafhankelijk moet zijn van de personen die hem een mandaat toekennen en die belangenconflicten verbiedt. De doeltreffendheid van deze verplichting en verbodsbepaling is zichtbaar in de tuchtrechtspraak hieromtrent die onlangs nog werd bevestigd door het Hof van Cassatie.

Om al deze redenen, die reeds werden medegedeeld aan het Waals Parlement tijdens de debatten voorafgaand aan de afkondiging van het decreet, heeft het Instituut van de Bedrijfsrevisoren een beroep tot nietigverklaring ingediend bij het Grondwettelijk Hof. Het Instituut werd hierin inmiddels bijgetreden door de Federale Overheid.

1.3. Wetsontwerp van 22 december 2009 inzake het deugdelijk bestuur

Het wetsontwerp 2336/001⁽¹⁾ tot versterking van het deugdelijk bestuur bij de genoteerde vennootschappen en de autonome overheidsbedrijven en tot wijziging van de regeling inzake het beroepsverbod in de bank- en financiële sector voorziet in de gedeeltelijke omzetting van Richtlijn 2006/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 (Richtlijn die de Vierde en de Zevende Richtlijn wijzigt).

Artikel 3 van het wetsontwerp voorziet dat de genoteerde vennootschappen voortaan een jaarlijkse verklaring inzake deugdelijk bestuur publiceren als een specifiek en duidelijk herkenbaar onderdeel van het jaarverslag (art. 96 C. soc.). Het wetsontwerp machtigt de koning voorschriften voor deugdelijk bestuur vast te leggen die verplicht moeten

(1) <http://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=flwb&language=nl&cfm=flwbn.cfm?lang=N&dossierID=2336&legislat=52>

worden toegepast, zonder afbreuk te doen aan de regel “toepassen of uitleggen” (“*comply or explain*”).

Daarenboven voert dit wetsontwerp voor genoteerde vennootschappen de verplichting in om een remuneratieverslag op te nemen in de hoger vermelde verklaring. Dit remuneratieverslag moet een aantal zeer concrete gegevens bevatten die transparantie moeten creëren in het verloningsbeleid van de onderneming en de verloning van de bestuursorganen.

Omdat de verklaring inzake deugdelijk bestuur, met daarin het remuneratieverslag, integraal deel zal uitmaken van het jaarverslag, zal de commissaris op basis van artikel 144, eerste lid, 6° en artikel 148, eerste lid, 5°, van het Wetboek Vennootschappen, dienen na te gaan of het jaarverslag, inclusief de verklaring inzake deugdelijk bestuur en het remuneratieverslag, de vermeldingen bevat die vereist zijn door artikel 96 van het Wetboek Vennootschappen. De commissaris dient tevens na te gaan of die vermeldingen overeenstemmen met de jaarrekening.

Dit remuneratieverslag wordt voorbereid door een remuneratiecomité, dat moet worden opgericht in de schoot van de raad van bestuur. Het wetsontwerp bevat concrete bepalingen met betrekking tot de samenstelling en werking van dit remuneratiecomité.

Het wetsontwerp bepaalt dat het remuneratieverslag voortaan moet worden goedgekeurd door de algemene vergadering van aandeelhouders.

Tot slot heeft het wetsontwerp tot doel de verloning van uitvoerende bestuurders binnen genoteerde ondernemingen en overheidsbedrijven te omkaderen, enerzijds inzake de vertrekvergoedingen en anderzijds inzake de spreiding van de variabele remuneratie in de tijd.

1.4. Wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privédetective en voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid

De wet van 19 juli 1991 tot organisatie van het beroep van privédetective (*B.S.* 2 oktober 1991, p. 21604) omschrijft zeer uitvoerig het beroep van privédetective en bepaalt dat dit slechts mag worden uitgeoefend na

het verkrijgen van een vergunning verleend door de Minister van Binnenlandse Zaken. Een aantal vrije beroepsbeoefenaars (journalist, gerechtsdeurwaarder, notaris, advocaat, enz.) worden niet als privé-detective beschouwd in tegenstelling tot de bedrijfsrevisoren, accountants, belastingconsulenten en erkende boekhouders(-fiscalisten).

In eerste instantie was het IBR van oordeel dat het beroep van bedrijfsrevisor kon worden gelijkgesteld met de andere vrije beroepen die uitdrukkelijk werden uitgesloten uit het toepassingsgebied.

In 2009 hebben de Voorzitter en de Secretaris-generaal van het IBR in overleg met het IFA, het IIA en het kabinet van de Minister van Binnenlandse Zaken de mogelijke weerslag op de respectieve beroepen onderzocht met het oog op mogelijke wijzigingen die rekening houden met de eigenheid van deze beroepen, vanuit een bezorgdheid om rechtszekerheid.

De wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid onderwerpt de onderneming voor veiligheidsadvies aan de vergunningsplicht opgelegd door de Minister van Binnenlandse Zaken. Hoewel de definitie van een onderneming voor veiligheidsadvies vrij ruim is, hebben het IBR, het IAB, het BIBF en het IFA (Instituut van Forensische Auditoren) geoordeeld dat de activiteit op het gebied van FIDS (*Fraud Investigation & Dispute Services*, fraudeonderzoek en bijstand bij geschillen) niet aan deze wet was onderworpen.

1.5. Wetsontwerp tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek teneinde de werking van mede-eigendom te moderniseren en het beheer ervan transparanter te maken

De Voorzitter, de Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal hebben op 21 januari 2009 deelgenomen aan een hoorzitting bij de Commissie voor de Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers met betrekking tot het wetsontwerp tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek teneinde de werking van mede-eigendom te moderniseren en het beheer ervan transparanter te maken⁽¹⁾. Dit wetsontwerp bepaalt dat in mede-

(1) *Parl. St.* Kamer, 2007-2008, nr. 1334/001.

eigendommen “*de algemene vergadering jaarlijks een mede-eigenaar of een daartoe erkende externe expert aanwijst als verificateur van de rekeningen*” (ontwerp van art. 577-8/2 van het Burgerlijk wetboek. Het IBR heeft voorgesteld om de termen “*een daartoe erkende externe expert*” te vervangen door de termen “*externe accountant of bedrijfsrevisor*”.

Deze wijziging werd niet opgenomen in het wetsontwerp zoals overgemaakt aan de Senaat op 16 juli 2009⁽¹⁾ en geëvoceerd door de Senaat. Het Instituut volgt de ontwikkelingen op van dit wetsontwerp dat nu ter onderzoek ligt bij de Commissie voor de Justitie van de Senaat.

1.6. Wetsontwerp betreffende de uitoefening van een vrij en gereguleerd cijferberoep door een rechtspersoon

In het kader van de opstelling van het wetsontwerp betreffende de uitoefening van een vrij en gereguleerd cijferberoep door een rechtspersoon, aangenomen door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 19 november 2009⁽²⁾, werden de drie Instituten (IBR, IAB en BIBF) door het kabinet van mevrouw Sabine LARUELLE, Minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, geraadpleegd met het oog op het aansprakelijkheidsregime van de economische beroepen in het kader van de uitoefening van hun beroep door een rechtspersoon.

Dit wetsontwerp heeft ten doel het de gereguleerde economische beroepen mogelijk te maken hun activiteit in vennootschapsvorm uit te oefenen en aldus hun aansprakelijkheid te beperken.

Met betrekking tot de bedrijfsrevisoren, voorziet het wetsontwerp in de wijziging van artikel 16, tweede en derde lid van de wet van 22 juli 1953. Zo wordt de burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die de vaste vertegenwoordiger is van het bedrijfsrevisorenkantoor, afgestemd op het stelsel van gemeen recht, zoals dit het geval is voor andere gereguleerde beroepen. Er is bovendien voorzien om een artikel 17*bis* toe te voegen aan voormelde wet,

(1) *Parl. St. Senaat*, 2009-2010, nr. 1409/3.

(2) *Parl. St. Kamer*, 2009-2010, nr. 2261/001.

aangezien de beperking van de aansprakelijkheid thans enkel is voorzien voor de opdrachten toevertrouwd door of krachtens de wet aan de bedrijfsrevisoren. Het voorstel van artikel 17*bis* heeft ten doel te verduidelijken dat het gemeen recht van toepassing is op de aansprakelijkheid van de bedrijfsrevisoren, ook voor de andere opdrachten die hen zijn toevertrouwd door de wet. Er wordt tevens verduidelijkt dat de bedrijfsrevisoren hun aansprakelijkheid kunnen beperken door een overeenkomst voor de opdrachten andere dan deze die hen zijn toevertrouwd door of krachtens de wet, maar dat het hen verboden is om zich aan deze aansprakelijkheid te onttrekken in geval van een fout gepleegd met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden.

Op verzoek van mevrouw Sabine LARUELLE, Minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, heeft de Secretaris-generaal, in naam van de drie Instituten, op 8 december 2009 deelgenomen aan de vergadering van de Commissie Economie van de Kamer.

1.7. Sociaal statuut van de zelfstandigen

De Secretaris-generaal en de Directeurs-generaal van het IAB en het BIBF hebben in 2009 herhaaldelijk een ontmoeting gehad met het kabinet van mevrouw Sabine LARUELLE, Minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, met het oog op een bespreking van de projecten van de Minister met betrekking tot in het bijzonder de harmonisatie van de sociale dekkingen voorzien door het sociaal statuut van de zelfstandigen. Verder heeft mevrouw LHOSTE (lid van het Kabinet LARUELLE) op 18 juni 2009 deze projecten aan het Interinstitutencomité van de economische beroepen voorgesteld.

De drie Instituten (BIBF, IAB en IBR) hebben aan de Minister schriftelijk bevestigd dat zij voorstander zijn van het principe van de hervorming van de berekeningswijze voor de sociale bijdragen van zelfstandigen zoals voorgesteld door haar medewerkers.

1.8. Ontwerpen van koninklijk besluit ter uitvoering van de artikelen 7, § 4, 35, § 2 en 77, § 4 van de wet van 22 juli 1953

Artikel 7, § 4 van de wet van 22 juli 1953 bepaalt dat de Koning de regels vaststelt voor de inschrijving in het openbaar register als auditor of auditororganisatie van een derde land en voor het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op de auditors en auditororganisaties van een derde land.

Op 11 juni 2009 heeft de Voorzitter van het Instituut een schrijven van de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen, de heer Vincent VAN QUICKENBORNE, ontvangen waarin de Minister stelde dat hij aan zijn administratie heeft voorgesteld dat een ambtenaar van de Dienst Boekhoudrecht-Audit-Coöperatieven ontwerp teksten van een koninklijk besluit in uitvoering van voormeld artikel 7, § 4 – alsook van artikel 77, § 4 van voormelde wet – zou opstellen in overleg met vertegenwoordigers van het Instituut.

Op zijn vergadering van 14 december 2009 heeft de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren kennis genomen van de brief van 26 november 2009 vanwege de Minister met in bijlage de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de inschrijving van auditors en auditororganisaties van derde landen in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het publiek toezicht, de kwaliteitscontrole en het toezicht op auditors en auditororganisaties van derde landen.

De Raad van het Instituut heeft geen opmerkingen omtrent dit ontwerp van koninklijk besluit geformuleerd.

De Raad van het Instituut heeft de Minister evenwel in herinnering gebracht dat een ontwerp van koninklijk besluit in uitvoering van de artikelen 35, § 2 en 77, § 4 van de wet van 22 juli 1953 nog verwacht wordt.

Artikel 35, § 2 van de wet van 22 juli 1953 regelt de modaliteiten inzake de uitwisseling van vertrouwelijke informatie door het Instituut aan en de samenwerking met de bevoegde autoriteiten van een Lidstaat van de Europese Unie en met de bevoegde autoriteiten van derde landen.

Artikel 77, § 4 van de wet van 22 juli 1953 beoogt de modaliteiten inzake de uitwisseling van vertrouwelijke informatie en de samenwerking

tussen de organen van publiek toezicht onderling en met de de bevoegde autoriteiten van Lidstaten van de Europese Unie.

1.9. Algemene afwijking van artikel 13, § 2, b) van de wet van 22 juli 1953

Het Instituut heeft in oktober 2009 de aanvraag ontvangen van een bedrijfsrevisor tot aanstelling als voorlopige zaakvoerder van een verzekeringsonderneming overeenkomstig artikel 26, § 1, 3° van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.

Bij gebrek aan advies vanwege het Advies- en Controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris (ACCOM), heeft de Raad van het Instituut beslist om op een algemene wijze af te wijken van artikel 13, § 2, b) van de wet van 22 juli 1953 ingeval van aanstelling van een bedrijfsrevisor als bestuurder of zaakvoerder van een handelsvennootschap door de hoven en rechtbanken of door een administratieve overheid zoals de CBFA.

Bijgevolg heeft de Raad van het Instituut de principiële beslissing genomen om aan de betrokken bedrijfsrevisor toe te staan om voormeld mandaat van voorlopige zaakvoerder van een verzekeringsonderneming uit te oefenen, rekening houdend met het principe van continuïteit van de openbare dienst en het feit dat het gebrek aan advies van een openbare overheid in het voordeel is van de aan het bestuur onderworpen persoon.

1.10. Inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen

Artikel 4 van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) gewijzigd door de wet van 20 maart 2009 verplicht de niet-commerciële ondernemingen naar privaatsrecht, vanaf 30 juni 2009, om zich in te schrijven in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Deze inschrijving dient te worden uitgevoerd bij een ondernemingsloket, waarvan de lijst beschikbaar is op de website⁽¹⁾.

(1) http://www.mineco.fgov.be/enterprises/crossroads_bank/bce_kbo_nl_006.htm

Zijn onderworpen aan deze verplichting:

- a) de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen, die het beroep uitoefenen onder het statuut van zelfstandige en die aan de BTW onderwerpen zijn;
- b) de bedrijfsrevisorenkantoren;
- c) de bedrijfsrevisoren stagiairs onder het statuut van zelfstandige en die aan de BTW onderworpen zijn.

Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen en bedrijfsrevisorenkantoren die over een ondernemingsnummer beschikken, zijn reeds ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Deze verplichting geldt ook voor de bedrijfsrevisoren stagiairs die hun activiteiten voeren onder het statuut van zelfstandige.

De bedrijfsrevisorenkantoren die hun activiteiten starten, moeten naast hun inschrijving bij de Kruispuntbank van Ondernemingen eveneens hun maatschappelijke zetel registreren bij de griffie van de bevoegde rechtbank.

De verplichting geldt zowel voor de beroepsbeoefenaars die hun activiteiten reeds uitoefenen van vóór 30 juni 2009, als voor degenen die hun activiteiten opstarten na deze datum.

Het Instituut zal betrokken worden bij de actualisering van de informatie opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen, voor wat betreft het voeren van de titel van bedrijfsrevisor of bedrijfsrevisor stagiair.

1.11. Nieuwe opdracht in het kader van preventief bedrijfsbeleid

De Vlaamse overheid heeft in 2009 een actieplan gelanceerd in het kader van preventief bedrijfsbeleid dat een nieuwe opdracht voor de leden van het IBR, het IAB en het BIBF creëert⁽¹⁾. Meer informatie vindt u op: <http://www.preventiefbedrijfsbeleid.be>.

(1) Ministerieel besluit van 5 juni 2009 tot wijziging van het ministerieel besluit van 1 januari 2009 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2008 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor ondernemerschapsbevorderende diensten.

Dit actieplan houdt diverse maatregelen in om te voorkomen dat de ondernemingen met bedrijfszetel in Vlaanderen in financiële moeilijkheden zouden geraken en omvat vier fasen: de bewustmaking, de diagnose en een eerstelijnsadvies, een gespecialiseerd advies in de vorm van een herstelplan en, ten slotte, de uitvoering van dit herstelplan. In het kader van de derde fase kunnen de ondernemingen die een herstelplan laten opstellen, worden gesubsidieerd via de “KMO-portefeuille”. Deze herstelplannen kunnen worden opgesteld door de leden van de economische beroepen (leden van het IAB, het BIBF of het IBR), op voorwaarde dat deze beroepsbeoefenaars voor de pijler van strategisch advies van de KMO-portefeuille vooraf door een erkend privaat arbeidsbemiddelingsbureau worden erkend.

De drie Instituten hebben echter per brief laten weten aan de heer Kris PEETERS, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams Minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, dat zij geen voorstander zijn van een voorafgaande erkenning van de economische beroepen door een erkend privaat arbeidsbemiddelingsbureau.

1.12. Nieuwe opdracht van ondersteuning van KMO's in het kader van kredietaanvragen bij het Participatiefonds

Na de op 1 december 2008 gelanceerde INITIO-lening en in het kader van het federaal plan voor KMO's, in het leven geroepen door Sabine LARUELLE, Minister van KMO's en Zelfstandigen, heeft het Participatiefonds op 4 maart 2009 zijn nieuwe CASHEO-lening (kortingen op facturen) gelanceerd. Deze lening wordt ter beschikking gesteld van natuurlijke en rechtspersonen, voor zover zij beantwoorden aan het criterium van kleine ondernemingen (hierna “KO”).

CASHEO is gericht op het herfinancieren van schuldvorderingen die KO hebben bij overheidsinstellingen of parastatalen (Federale overheid, Gewesten, provinciale en plaatselijke overheden) en vennootschappen waarin de overheid meerderheidsaandeelhouder is (Belgacom, De Post, Infrabel, enz.).

Net zoals in het kader van de INITIO-lening, werken het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR), het Instituut van de Accountants en de

Belastingconsulenten (IAB) en het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF) actief samen rond dit project waarbij de tussenkost van een economische beroepsbeoefenaar verplicht is. Om het opstellen van de kredietaanvraag te vergemakkelijken, om de kwaliteit van haar financiële gegevens te waarborgen en om de opvolging tijdens de analysefase van de kredietaanvraag te garanderen, is het nodig gebleken dat de aanvrager zich laat bijstaan door een economische beroepsbeoefenaar. Laatstgenoemde krijgt daardoor een nieuwe opdracht. De omvang van deze nieuwe opdracht werd beschreven in een Mededeling aan de bedrijfsrevisoren d.d. 12 maart 2009⁽¹⁾.

Zoals bij de INITIO-lening, houdt deze nieuwe bijstandsoopdracht van de boekhouder, accountant of bedrijfsrevisor, in het kader van de voorbereiding van kredietaanvragen voor KMO's, op wanneer het Fonds een definitieve beslissing met betrekking tot de kredietaanvraag heeft genomen. In geval van goedkeuring door het Participatiefonds worden de schuldvorderingen aan het Fonds overgedragen en betaalt het Fonds 80 % van het factuurbedrag aan de KO. De resterende 20 % worden aan de KO uitbetaald zodra het Participatiefonds het totale factuurbedrag heeft ontvangen van de publieke opdrachtgevers.

Zoals bij de INITIO-lening, wat de bezoldiging en de aansprakelijkheid van de economische beroepsbeoefenaar betreft, dient deze laatste samen met zijn cliënt (de leningaanvrager) de termijnen en voorwaarden vast te leggen voor zowel de betaling van de erelonen als de aansprakelijkheid. Bijkomende inlichtingen omtrent de INITIO-lening zijn beschikbaar op de website www.fonds.org.

1.13. Kredietbemiddelaar voor ondernemingen

Eveneens in het kader van het federaal KMO-plan en, meer in het algemeen, van het economisch herstelplan van de federale Regering,

(1) Cf. Mededeling aan de bedrijfsrevisoren van 12 maart 2009 betreffende de nieuwe opdracht van ondersteuning van kleine ondernemingen in het kader van leningaanvragen bij het Participatiefonds (CASHEO) en oprichting van een kredietbemiddelaar voor ondernemingen.

werd een dienst voor kredietbemiddeling opgericht bij het KeFiK (het Kenniscentrum voor Financiering van KMO)⁽¹⁾.

De kredietbemiddelaar voor ondernemingen is toegankelijk voor iedere onderneming, bedrijfsleider, handelaar, ambachtsman, beoefenaar van een vrij beroep of individueel ondernemer, die financieringsmoeilijkheden ondervindt en er niet in slaagt deze op te lossen. Voor bijkomende informatie met betrekking tot deze nieuwe bemiddelaar, gelieve de website www.kredietbemiddelaar.be te raadplegen.

1.14. Notariaat – E-depot project

Notarissen beschikken over de mogelijkheid om hun akten op elektronische wijze neer te leggen bij de griffie door middel van het door de FEDNOT ontwikkelde systeem van e-depot.

Indien bij de oprichting van een vennootschap een verslag van een bedrijfsrevisor vereist is naar aanleiding van een inbreng in natura, vormt dit revisoraal verslag een belemmering in het proces van de elektronische neerlegging omdat dit luik nog niet is opgenomen in het elektronisch circuit. De dienst “administratieve vereenvoudiging” van de kanselarij van de eerste minister nam hieromtrent contact op met het IBR en de Federatie der Notarissen om te onderzoeken hoe hieraan kan worden verholpen.

De verschillende betrokken partijen hebben tijdens het afgelopen jaar diverse vergaderingen gehouden welke uiteindelijk uitmondde in een voorstel tot elektronische procedure. Momenteel wordt nog onderzocht of deze nieuwe werkwijze operationeel en economisch haalbaar is. Indien dit project effectief wordt geïmplementeerd zullen de bedrijfsrevisoren over de optie beschikken om hun verslag op elektronische wijze over te maken aan de notarissen. Daarbij zou gebruik worden gemaakt zowel van de eID als van het elektronisch register van het IBR.

De heer Dirk SMETS, lid van het Uitvoerend Comité van het Instituut, volgt de onderhandelingen met de verschillende partijen verder op.

(1) Cf. Mededeling aan de bedrijfsrevisoren van 12 maart 2009, *ibidem*.

1.15. Memorandum in het kader van de Europese en regionale verkiezingen

1.15.1. Memorandum in het kader van de Europese verkiezingen

In het kader van de Europese verkiezingen hebben de drie Belgische Instituten voor de economische beroepen (IBR, IAB en BIBF) een Memorandum gestuurd naar het Europees Parlement, gericht aan de voorzitters van de verschillende Europese partijen, aan de in het Europees Parlement zetelende Belgische parlementsleden en tevens aan de heer C. MC CREEVY, Commissaris belast met de Interne Markt en de Diensten.

De Instituten voor de economische beroepen hebben voorstellen van administratieve vereenvoudiging inzake boekhouding, audit en vennootschapsrecht belicht teneinde het debat opnieuw te lanceren. De drie Instituten steunen de Europese strategie tot verbetering van het concurrentievermogen en vermindering van de administratieve lasten die op de ondernemingen wegen (Lissabonstrategie) maar benadrukken de toegevoegde economische waarde van een begrijpelijke, toegankelijke en multifunctionele financiële verslaggeving, evenals het fundamentele belang van het verband tussen de beperkte aansprakelijkheid en de financiële transparantie, teneinde de economie te beschermen tegen de risico's van het systeem.

De Belgische Instituten voor de economische beroepen hebben de vijf volgende voorstellen geformuleerd:

1. de financiële transparantie van de ondernemingen verheffen tot een prioriteit van het buitenlands beleid van de Europese Unie;
2. de kleine ondernemingen toestaan om een verkorte toelichting bij hun jaarrekening te publiceren die enkel volgende elementen moet bevatten: vermelding van het aantal en de kost van de tewerkgestelde personen en van de verwezenlijkte bruto-investeringen en -desinvesteringen, alsook een samenvatting van de waarderingsregels en de vermelding van de elementen, zelfs buiten balans, die nuttig zijn voor een beter begrip van de jaarrekening; in voorkomend geval, de financiële overzichten van de kleine ondernemingen uniformeren in de vorm van een uniek, elektronisch en meertalig schema;
3. de uitbreiding van de elektronische financiële verslaggeving bij de Lidstaten aanmoedigen (zie de Belgische Balanscentrale, XBRL, enz.).

Door de XBRL-technologie en -taxonomie te steunen maakt de Europese overheid de financiële overzichten van de ondernemingen begrijpelijker voor lezers in andere talen;

4. op het vlak van de ondernemingsstatistieken slechts eisen dat de Lidstaten datgene meedelen wat kan worden afgeleid uit de gepubliceerde rekeningen of andere bronnen die geen *ad hoc* verklaring vanwege de ondernemingen vergen en de eisen van de verschillende directoratengeneraal van de Europese Commissie op dat vlak beter op elkaar afstemmen;
5. de Lidstaten die de letter en/of de geest van de Europese wetgeving inzake financiële transparantie niet naleven, actief vervolgen voor het Hof van Justitie.

De uitvoering van deze voorstellen, die het resultaat zijn van uitvoerige debatten en raadplegingen georganiseerd binnen de economische beroepen en de Belgische socio-economische entiteiten, zal een belangrijk positief effect hebben op alle kleine of grote ondernemingen met of zonder winsttoegmerk.

1.15.2. Memorandum in het kader van de regionale verkiezingen

Het IBR heeft een Memorandum gestuurd naar de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, naar de Vlaamse en Waalse Regering, naar de Regering van de Franse en Duitstalige Gemeenschap, gericht aan hun respectieve Minister-Presidenten en Voorzitters. Deze documenten schetsen de door de Raad van het IBR onderkende prioritaire kwesties.

In het kader van de verdere modernisering van het beroep van bedrijfsrevisor werden de volgende voorstellen geformuleerd:

1. een betere harmonisatie met betrekking tot de benoeming, de bevoegdheden en het statuut van de bedrijfsrevisor in de uitoefening van zijn controleopdrachten, overeenkomstig de keuze gemaakt door de Europese wetgever in 2006 (Auditrichtlijn) en de federale wetgever in 2007 (wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007). Deze nationale wet maakt immers deel uit van een Europese harmonisatie aangezien zij gedeeltelijk de genoemde Auditrichtlijn omzet. Bijgevolg dient afstand te worden gedaan van de regionale particularismen

met betrekking tot onder meer de uitoefening van het commissaris-mandaat, het statuut van de commissaris, zijn bevoegdheden, de onafhankelijkheidsregels van de bedrijfsrevisoren, enz.

Met betrekking tot meer in het bijzonder het Waalse Gewest, heeft het IBR de Waalse Regering verzocht om het Decreet van 30 april 2009 betreffende de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut, intercommunales en openbare huisvestingsmaatschappijen, alsook de versterking van de transparantie bij de toekenning van overheidsopdrachten van revisoren door een Waalse aanbestedende overheid, te herzien.

2. een verduidelijking van de specifieke rol van de bedrijfsrevisor en van de lokale openbare overheden. Hun taken inzake financiële controle dienen te worden gespecificeerd.

In dit kader heeft het IBR de Vlaamse Regering verzocht om het Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 15 juli 2005 (art. 265 tot 269) te wijzigen teneinde de bedrijfsrevisoren de mogelijkheid te bieden hun wettelijke en specifieke bevoegdheid op het vlak van de controle van gemeenten te behouden en hun samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap voort te zetten.

3. verdere harmonisatie van het boekhoudrecht voor verenigingen. Het is immers raadzaam de sectorale boekhoudkundige regelgevingen die thans in de non-profitsector bestaan, te harmoniseren en zodoende enkel het algemeen stelsel en het vereenvoudigde stelsel te handhaven.

Het IBR heeft in het bijzonder de Franse en Duitstalige Gemeenschap verzocht om de vóór 2003 uitgevaardigde bijzondere boekhoudkundige regelgevingen die thans nog van kracht zijn, op te heffen en te verwijzen naar de algemene regelgeving.

4. met betrekking de Franse en Duitstalige Gemeenschap, het voortzetten van de inspanningen op het vlak van financiële transparantie van scholen (in het kader waarvan de wetgevers van beide Gemeenschappen eerder hebben beslist om de grootste gesubsidieerde scholen te onderwerpen aan een revisorale controle). Het IBR heeft diverse voorstellen geformuleerd waaronder de afschaffing van de eindrekening ontvangsten-uitgaven ten gunste van een rekening opbrengsten-kosten, de openstelling van het ambt van beheerder voor het beroep

van boekhouder, de uitbreiding van de revisorale controle tot de officiële scholen en de mogelijkheid op termijn dat de boekhouding deel zou uitmaken van het verplicht lessenprogramma in het middelbaar onderwijs.

1.16. Precisering beperking van de aansprakelijkheid van de bedrijfsrevisor

Overeenkomstig het vierde lid van artikel 17 van de wet van 22 juli 1953 zijn de beperkingen van de aansprakelijkheid van de bedrijfsrevisor tot drie miljoen euro voor de uitoefening van de opdrachten bij niet-genoteerde vennootschappen en tot twaalf miljoen euro bij genoteerde vennootschappen ook van toepassing op de gevallen waarbij deze opdrachten door of krachtens de wet worden toevertrouwd aan een bedrijfsrevisor of een accountant.

De bedrijfsrevisor kan de activiteiten van de accountant uitoefenen, met uitzondering van de opdracht bedoeld in artikel 166 van het Wetboek van vennootschappen.

Na een juridisch advies te hebben ingewonnen, is de Raad van het Instituut van oordeel dat de beperkte aansprakelijkheid, overeenkomstig de wet van 22 juli 1953, van toepassing is op de opdrachten die door of krachtens de wet zijn toevertrouwd. Hierbij inbegrepen zijn de opdrachten inzake het verifiëren, corrigeren en de expertise die krachtens de artikelen 34, 1° en 2° en 37 van de wet van 22 april 1959 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen gedeeld worden door de bedrijfsrevisor en de externe accountants, enkel voor vennootschappen die geen commissaris hebben aangeduid.

1.17. Herstructurering van vennootschappen en overige entiteiten

A. Nieuw stelsel van fusies en splitsingen van vennootschappen

Artikelen 53 en volgende van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie⁽¹⁾ hebben, overeenkomstig richtlijn 2007/63/EG van 13 november 2007, het stelsel van fusies en splitsingen vergemakkelijkt. Vennootschappen kunnen voortaan fuseren, mits unaniem akkoord van alle vennoten en overige stemgerechtigde effectenhouders, zonder dat een verslag door een bedrijfsrevisor of accountant dient te worden opgesteld.

Voor wat de splitsingen betreft, maakt de omzetting van richtlijn 2007/63/EG via de wet van 30 december 2009, dubbel gebruik uit met artikelen 734 en 749 van het Wetboek van vennootschappen die reeds in deze vrijstelling voorzagen, overeenkomstig een eerder aan de Lidstaten voorgestelde optie.

B. Herstructurering van elke al dan niet bij het Wetboek van vennootschappen bedoelde entiteit naar Belgisch recht

Artikel 46 van voormelde wet van 30 december 2009 breidt het toepassingsgebied van artikel 770 van het Wetboek van vennootschappen, op grond waarvan overdrachten van een algemeenheid of van een bedrijfstak kunnen worden verricht met het oog op juridische continuïteit, uit tot *“elke, al dan niet bij het Wetboek van vennootschappen bedoelde rechtspersoon naar Belgisch recht die expliciet kiest voor de toepassing ervan in de bij dit artikel bedoelde vormen”*.

Bijgevolg kan elke privaatrechtelijke en publiekrechtelijke entiteit naar Belgisch recht zich voortaan splitsen in of fuseren met een andere entiteit of een algemeenheid of een bedrijfstak overdragen zonder enige andere beperking dan de naleving van de vormvereisten van artikel 770 van het Wetboek van vennootschappen.

Voormelde uitbreiding heeft ten doel de fusies en splitsingen te vergemakkelijken van hoofdzakelijk vzw's, en meer in het algemeen van elke privaatrechtelijke en publiekrechtelijke entiteit naar Belgisch recht.

(1) Wet bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 15 januari 2010.

Voor wat in het bijzonder de herstructureringen van privaatrechtelijke rechtspersonen zonder winst oogmerk betreft, wordt artikel 58 van de wet van 27 juni 1921 gewijzigd⁽¹⁾ teneinde de toepassing naar analogie van artikel 770 van het Wetboek van vennootschappen mogelijk te maken. Aldus wordt bijvoorbeeld, voor wat een vzw betreft, het begrip “sociaal doel” vervangen door het begrip “sociaal oogmerk”.

1.18. Wijziging van de wet van 27 juni 1921

Artikel 49 van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie voert een aantal kleine wijzigingen in voor wat de vzw's, ivzw's en stichtingen betreft.

Deze wijzigingen beogen hoofdzakelijk:

- het invoeren van een bijdrage in de werkingskosten van de Commissie voor boekhoudkundige normen (ten belope van 3,72 EUR bij de neerlegging van de jaarrekening van vzw's bij de Nationale Bank van België);
- het actualiseren van de verwijzingen naar het Wetboek van vennootschappen;
- het toevoegen, naast de inschrijving in het personeelsregister, van een verwijzing naar de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (DIMONA) voor de berekening van de drempels inzake de volledige jaarrekening en het commissarismandaat.

1.19. Deontologie

1.19.1. Omvang van de injunctiebevoegdheid van de Raad van het Instituut overeenkomstig artikel 36 van de wet van 22 juli 1953

Artikel 36 van de wet van 22 juli 1953 bepaalt het volgende:

“Indien de Raad kennis heeft van het feit dat een bedrijfsrevisor zich gedraagt op een wijze die strijdig is met het bepaalde in artikel 14, § 3, of geen passend

(1) Artikel 52 van de wet van 30 december 2009.

gevolg geeft aan de bepalingen bedoeld in artikelen 32, § 2 of 33, § 5, kan deze hem, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling, de verplichting opleggen binnen de door hem vastgestelde termijn en op de door hem vastgestelde wijze aan de omstreden toestand een einde te maken.

Deze injunctie kan worden opgelegd, onverminderd de eventuele verwijzing van deze bedrijfsrevisor naar de tuchtinstanties voor dezelfde feiten als deze die aan de basis liggen van de injunctie.

§ 2. Wordt bieraan door de bedrijfsrevisor binnen de hem toegemeten termijn op onvoldoende wijze gevolg gegeven, dan kan het Uitvoerend Comité voorlopige ordemaatregelen opleggen overeenkomstig artikelen 38 tot 40.

§ 3. Het niet-naleven van de injunctie bedoeld in de eerste paragraaf kan als dusdanig het voorwerp uitmaken van een tuchtsanctie.”

De Raad van het Instituut legt de Juridische Commissie de vraag voor of artikel 36 van de wet van 22 juli 1953 de Raad van het Instituut toestaat om een bedrijfsrevisor te gelasten om zijn briefpapier aan te passen wanneer de Raad van mening is dat dit niet aanvaardbaar is.

De Juridische Commissie is van mening dat artikel 36 van de wet van 22 juli 1953 restrictief moet worden toegepast, met name enkel in het kader van de artikelen 14, § 3 (uitoefening van revisorale opdrachten), 32, § 2 (overmaken van informatie) en 33, § 5 (opvolging van kwaliteitscontrole).

Bijgevolg stelt de Raad, op voorstel van de Juridische Commissie, spijtig genoeg vast dat de gevallen waarin er toepassing kan worden gemaakt van voormeld artikel 36 limitatief zijn en een injunctie derhalve niet kan worden gehanteerd om een bedrijfsrevisor te gelasten zijn briefpapier aan te passen.

Op voorstel van de Juridische Commissie merkt de Raad van het Instituut op dat het Instituut voorlopige ordemaatregelen zou kunnen nemen om dergelijke situaties te sanctioneren.

De Juridische Commissie stelt aan de Raad van het Instituut voor om aan de wetgever voor te stellen om artikel 36 van de wet van 22 juli 1953 te wijzigen teneinde aan dit artikel een ruimer toepassingsgebied te geven.

1.19.2. Interpretatie van de notie “territoriaal bevoegde tuchtoverheid” in artikel 334 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992

Aan de Juridische Commissie werd de volgende problematiek voorgelegd.

De fiscale wetgever is zich evenwel terdege bewust van de specifieke moeilijkheden inzake de toegang van de belastingadministratie tot de documenten van de diverse vrije beroepen die tot het beroepsgeheim zijn gehouden. Artikel 334 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 schrijft immers voor: *“Wanneer een krachtens de artikelen 315, eerste en tweede lid, 315bis, eerste tot derde lid, 316 en 322 tot 324 aangezochte persoon het beroepsgeheim doet gelden, verzoekt de administratie om tussenkomst van de territoriaal bevoegde tuchtoverheid opdat deze zou oordelen of, en gebeurlijk in welke mate, de vraag om inlichtingen of de overlegging van boeken en bescheiden verzoenbaar is met het eerbiedigen van het beroepsgeheim.”*

Indien de belastingadministratie aan een bedrijfsrevisor een vraag om inlichtingen of overlegging van documenten wenst te stellen, kan hij de territoriaal bevoegde tuchtoverheid van de bedrijfsrevisoren (de Raad⁽¹⁾ van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren) adiëren. Die zal beoordelen of, en eventueel in welke mate, de vraag om deze inlichtingen te verzoenen is met het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor.

Na de coördinatie van de wet van 22 juli 1953 op 30 april 2007 en het organiseren van een systeem van publiek toezicht kan men zich de vraag stellen of voortaan niet de Kamer van verwijzing en instaatstelling als de territoriaal bevoegde tuchtoverheid van de bedrijfsrevisoren dient te worden beschouwd.

Overeenkomstig artikel 46, § 1 van de wet van 22 juli 1953 is de Kamer van verwijzing en instaatstelling bevoegd voor:

- a) de instaatstelling van tuchtzaken die in vooronderzoek werden genomen door de Raad;
- b) het gelasten van de Raad om een toezichtsdossier te openen lastens een bedrijfsrevisor;
- c) het gelasten van de Raad om bijkomende onderzoeken uit te voeren;

(1) IBR, *Jaarverslag*, 1980, p. 46.

- d) de regeling van de procedure betreffende klachten lastens een bedrijfsrevisor;
- e) het gelasten van de Raad om iedere klacht, ontvangen lastens een bedrijfsrevisor, in vooronderzoek te nemen overeenkomstig artikel 49;
- f) de beoordeling van de conclusies van de kwaliteitscontroles overeenkomstig artikel 50;
- g) het verzoek aan de Raad om aan een bedrijfsrevisor de verplichting op te leggen een einde te maken aan een omstreden toestand, overeenkomstig artikel 36, § 1.

De Juridische Commissie verwijst naar artikel 22, § 1, eerste zin van de wet van 22 juli 1953 dat in de bevoegdheid van de Raad van Instituut voorziet om het Instituut te vertegenwoordigen.

Bij gebrek aan uitdrukkelijke precisering in voormelde wet omtrent welk orgaan de territoriaal bevoegde tuchtoverheid is, is de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, derhalve van mening dat hij op grond van zijn algemene vertegenwoordigingsbevoegdheid als de territoriaal bevoegde tuchtoverheid van de bedrijfsrevisoren dient te worden beschouwd.

Indien de wetgever, naar aanleiding van de omzetting in 2007 van de bepalingen van de Auditrichtlijn omtrent het stelsel van publiek toezicht, deze situatie had willen wijzigen, dan zou hij volgens de Juridische Commissie dit uitdrukkelijk hebben verantwoord.

1.19.3. Mogelijkheid tot het bewaren van werkdocumenten op een elektronische drager

Een bedrijfsrevisor is van mening dat er geen wettelijke of regelgevende bepaling bestaat die voorziet dat de werkdocumenten dienen te worden bewaard op papier. De algemene controlenormen bepalen dat er aantekening moet worden gehouden van de werkdocumenten (2.2.) maar verduidelijken niet om welke informatiedrager het gaat.

Volgens de rechtspraak van artikel 2276ter, § 1 van het Burgerlijk Wetboek is het misschien toegelaten om de documenten te bewaren onder een andere vorm dan op papier.

“Deskundigen zijn ontlast van hun beroepsaansprakelijkheid en zijn niet meer verantwoordelijk voor de bewaring van de stukken tien jaar na het beëindigen van

hun taak, of, als deze hen krachtens de wet werd opgedragen, vijf jaar na de indiening van hun verslag.”

De bedrijfsrevisor vraagt het advies van de Juridische Commissie hieromtrent.

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van oordeel dat de werkdocumenten van een bedrijfsrevisor kunnen worden bewaard op een niet-papieren drager, voor zover:

- (i) deze drager onveranderlijk is; en
- (ii) deze drager leesbaar is gedurende de hele wettelijke bewaarperiode.

1.19.4. Wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen en het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor

Een erebedrijfsrevisor stelt de volgende vraag. Twee artikelen van de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen kunnen, volgens hem, problemen geven voor de bedrijfsrevisoren op het vlak van het beroepsgeheim. Het gaat om de artikelen 12 en 18. Art 12, § 1: *“De rechter kan alle personen horen van wie hij het verhoor nodig acht, zelfs buiten de aanwezigheid van de schuldenaar, en de overlegging van alle dienstige stukken gelasten.”*. Art. 18: *“De gedelegeerd rechter hoort de schuldenaar en elke andere persoon van wie hij het horen nuttig oordeelt voor zijn onderzoek.”*

Sommige leden van de Juridische Commissie vragen zich af of deze twee artikelen niet in verband zouden moeten worden gebracht met artikel 138 van het Wetboek van vennootschappen aangezien in de twee hypothesen de bedrijfsrevisor informatie moet meedelen aan een magistraat.

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van oordeel dat in de twee gevallen voorgelegd door de erebedrijfsrevisor er sprake is van een getuigenis in rechte voor een zittende magistraat. Bijgevolg heeft de bedrijfsrevisor steeds recht van spreken zonder evenwel hiertoe verplicht te zijn. De Raad van het Instituut beklemtoont verder dat in bepaalde omstandigheden de commissaris zelf het initiatief kan nemen om, op grond van artikel 138 van het Wetboek van vennootschappen, informatie mee te delen aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel.

1.19.5. Controledienst voor de Ziekenfondsen en het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor

De leden van de Coördinatiecel mutualiteiten hebben een vraag van een bedrijfsrevisor ontvangen omtrent de omzendbrief 08/08/D1 van de Controledienst voor de Ziekenfondsen.

Deze omzendbrief voorziet onder de eerste titel, laatste paragraaf (p. 2):

“De revisoren dienen de nodige maatregelen te treffen opdat de Controledienst gedurende een jaar na het versturen van het verslag dat het voorwerp uitmaakt van de onderhavige omzendbrief, over de documenten en bewijsstukken met betrekking tot de elementen opgenomen in dit verslag zou kunnen beschikken.”.

De leden van de Coördinatiecel zijn van mening dat de omzendbrief strijdig is met het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor. Ze vragen het advies van de Juridische Commissie.

Op voorstel van de Juridische Commissie stelt de Raad van het Instituut dat het hier gaat om een specifieke opdracht voor bedrijfsrevisoren waarbij het verslag noch moet worden gepubliceerd, noch moet worden neergelegd.

In de huidige stand van de wetgeving is de Raad van het Instituut van oordeel dat de bedrijfsrevisoren hun werkdossiers niet aan de Controledienst voor de Ziekenfondsen kunnen overmaken zonder hun beroepsgeheim te schenden.

Bijgevolg is de Raad van het Instituut van mening dat de wet moet worden gewijzigd om de Controledienst voor de Ziekenfondsen als prudentiële overheid toe te laten om de werkdossiers van de bedrijfsrevisor op te vragen. Zoniet houdt het overmaken van de werkdocumenten een schending van het beroepsgeheim in.

1.19.6. Wettelijke en/of deontologische geoorloofdheid van het ontslag van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon X als niet-statutair zaakvoerder van het bedrijfsrevisorenkantoor Y en van zijn vervanging als vaste vertegenwoordiger in de uitoefening van de commissarismandaten van het bedrijfsrevisorenkantoor Y, zonder dat bedrijfsrevisor X hiervan op de hoogte was

- 1) De bedrijfsrevisor natuurlijke persoon X behoorde tot het bedrijfsrevisorenkantoor Y en werd als niet-statutair zaakvoerder uit dit kantoor ontslagen op 1 juli 2006 zonder dat X hiervan op de hoogte was. Dit ontslag werd in 2006 gepubliceerd in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*.
- 2) Naar aanleiding van dit ontslag werd ook voorzien in de vervanging van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon X als vaste vertegenwoordiger. De vervanging van de vaste vertegenwoordiger X door de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen W en Z werd eveneens gepubliceerd in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*.

De vraag van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon X is of diens ontslag als niet-statutair zaakvoerder en de vervanging van zichzelf als vaste vertegenwoordiger, die volgens X eenzijdige handelingen waren van de zaakvoering van het bedrijfsrevisorenkantoor Y, wettelijk en/of deontologisch toegelaten zijn.

Wat de eerste vraag betreft, stelt de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, dat een niet-statutair zaakvoerder van een bedrijfsrevisorenkantoor onder de vorm van een BVBA vermoed wordt *ad nutum* herroepbaar te zijn (zie B. TILLEMANS, *Bestuur van vennootschappen*, Brugge, die Keure, 2005, p. 288, nr. 454). Tot het ontslag van deze zaakvoerder kan ten allen tijde door de algemene vergadering mits inachtneming van een oproepingstermijn van vijftien dagen worden besloten (art. 268 W. Venn.). Gezien de betrokken zaakvoerder niet op de hoogte was, werd niet aan de oproepingsverplichting voldaan. Tegen dit besluit van de algemene vergadering kan tot zes maanden na de tegenstelbaarheid ervan een vordering tot nietigverklaring worden ingesteld (art. 198, § 2, derde lid W. Venn.).

Een lid van de Juridische Commissie is niettemin van oordeel dat het ontslag *ad nutum* door het bedrijfsrevisorenkantoor van de vaste vertegenwoordiger mogelijk is voor zover de beslissing wordt gemotiveerd overeenkomstig artikel 24 van de Auditrichtlijn. Dit betekent dat het ontslag bij voorbeeld juist vóór de handtekening van het verslag niet mogelijk is, indien het gaat om hem bij voorbeeld ervan te verhinderen om een verklaring met voorbehoud af te leveren.

Wat de tweede vraag betreft, is de Raad van het Instituut derhalve van oordeel dat het bedrijfsrevisorenkantoor zijn vaste vertegenwoordiger in principe *ad nutum* kan vervangen, doch deze beslissing moet steeds worden gemotiveerd in twijfelgevallen overeenkomstig artikel 24 van de Auditrichtlijn.

1.19.7. Hoedanigheid van de titularis van het commissarismandaat en van diegene die factureert

Naar aanleiding van een kwaliteitscontrole werd vastgesteld dat er incoherenties bestaan tussen de benoemde commissaris en diegene die factureert. Zo werd vastgesteld dat bedrijfsrevisor X benoemd werd als natuurlijke persoon, maar dat de BVBA XYZ Bedrijfsrevisoren aan de gecontroleerde entiteit factureert.

Er wordt verwezen naar blz. 79 van het Vademecum 2005 – Deel I Rechtsleer waarin staat:

“De oprichting van een vennootschap, waarvan het maatschappelijk doel erin bestaat het beroep van bedrijfsrevisor uit te oefenen, veronderstelt dat de leden-vennoten elke activiteit van bedrijfsrevisor voor eigen rekening stopzetten. Deze exclusiviteitsvoorwaarde vindt haar basis in artikel 29, eerste lid van het koninklijk besluit van 10 januari 1994.

*Het geheel van de activiteit van vennoten in België mag dan wel voor rekening van de vennootschap worden uitgeoefend, toch verbindert dit niet dat een handelsvennootschap of een publiek orgaan er de voorkeur aan geeft dat, ter gelegenheid van de benoeming van de commissaris of bij een vergelijkbare functie, het persoonlijk karakter, *intuitu personae*, behouden blijft. Dit is trouwens nog altijd het geval voor bepaalde taken, zoals gerechtelijk deskundige.*

Het exclusiviteitsprincipe vindt toepassing, zelfs wanneer een vennoot in persoonlijke naam werd benoemd. In dit geval zal hij de ontvangen honoraria overbrengen

naar de vennootschap, of meestal geeft hij de vennootschap machtiging om in zijn naam het ereloon te ontvangen. Een benoeming van een vennoot tot commissaris in persoonlijke naam levert bijgevolg niet het bewijs dat hij zijn activiteit voor eigen rekening niet zou gestopt hebben.

Deze regel vindt zijn verantwoording in het feit dat de kosten, noodzakelijk voor de uitoefening van het beroep, in de vennootschap samengebracht zijn. De regel heeft ook zijn belang inzake de onderwerping aan de B.T.W.”.

De vraag wordt gesteld of bedrijfsrevisor X een verklaring kan afleveren in persoonlijke naam, evenwel op het briefhoofd van de BVBA XYZ Bedrijfsrevisoren, ongeacht het feit of hij benoemd werd in persoonlijke naam of als vertegenwoordiger van de BVBA XYZ Bedrijfsrevisoren en dat deze laatste de facturen opstelt.

De vraag kan verder worden doorgetrokken naar de bedrijfsrevisor A die een éénpersoonsBVBA A heeft die een exclusief samenwerkingsverband heeft met de BVBA XYZ Bedrijfsrevisoren. Met name bedrijfsrevisor A tekent als vertegenwoordiger van de BVBA A (titularis van de opdracht) en de BVBA XYZ Bedrijfsrevisoren factureert aan de cliënt.

Bovenvermeld geval gaat ervan uit dat er wel degelijk een exclusiviteitscontract/overeenkomst is.

Op heden is het evenwel zo dat door de opheffing van het vroegere artikel 29 van het koninklijk besluit van 10 januari 1994 deze exclusiviteit niet meer als dusdanig bestaat en dat een bedrijfsrevisor nu in naam van verschillende vennootschappen kan ondertekenen.

Zelfs indien omwille van het verdwijnen van het exclusiviteitsbeginsel er geen automatisme meer is, is de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, van oordeel dat de facturatie door een bedrijfsrevisorenkantoor van de prestaties van een bedrijfsrevisor natuurlijke persoon mogelijk is, op voorwaarde dat er een overeenkomst tot overdracht van de erelonen bestaat tussen het bedrijfsrevisorenkantoor en de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon.

1.19.8. Beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor en het verzoek van onderzoekers aangesteld door de Nederlandse ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam om deel te nemen aan een interview

Een confrater vraagt zich af of het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor verhindert om gevolg te geven aan het verzoek van onderzoekers aangesteld door de Nederlandse ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam om deel te nemen aan een interview.

Op voorstel van de Juridische Commissie verwijst de Raad van het Instituut naar de volgende algemene principes inzake het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor:

- een bedrijfsrevisor kan spreken en/of documenten overmaken, zonder het beroepsgeheim te schenden, indien hij zich in een procedure “in rechte” bevindt, dit wil zeggen een procedure gevoerd voor een onderzoeksrechter;
- gegeven het feit dat voormelde procedure niet noodzakelijk de eigenschappen van een procedure “in rechte” heeft, kan worden gesteld dat een bedrijfsrevisor niet de mogelijkheid heeft om vertrouwelijke gegevens mede te delen in het kader van een dergelijke procedure;
- artikel 458 van het Strafwetboek en artikel 79 van de wet van 22 juli 1953 bepalen op limitatieve en exhaustieve wijze de uitzonderingen op het beroepsgeheim; voormelde buitenlandse procedure is niet opgenomen als een uitzondering op het beroepsgeheim; het lijkt ons derhalve niet mogelijk dat een bedrijfsrevisor een mededeling doet in het kader van een dergelijke procedure;
- als een rechtsmacht van een Lidstaat van de Europese Unie dan toch informatie wil verkrijgen, dient overeenkomstig artikel 36.4. van Richtlijn 2006/43/EG een verzoek te worden gericht aan de Belgische Hoge Raad voor de Economische Beroepen.

De Raad van het Instituut gaat akkoord met voormeld antwoord, doch vraagt zich af of voormelde Nederlandse procedure niet kan worden gelijkgesteld met een Belgische getuigenis in rechte.

De Raad van het Instituut bevestigt zijn analyse dat een bedrijfsrevisor niet onderworpen is aan het beroepsgeheim en derhalve mag spreken,

indien hij zich in een gerechtelijke procedure bevindt, dit wil zeggen een procedure gevoerd voor een zetelende rechter of een door een rechter afgevaardigde persoon.

In onderhavig geval is de Raad van het Instituut van mening dat hij niet in staat is te beoordelen of de Nederlandse onderzoekers door de rechter afgevaardigde personen zijn. Bijgevolg verwijst de Raad van het Instituut naar het Nederlands strafrecht om deze vraag te kunnen beantwoorden.

Hoofdstuk II

VENNOOTSCHAPS- EN
VERENIGINGENRECHT

2.1. Wet van 9 februari 2009 tot wijziging van artikel 133, § 6, eerste lid, en artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen

De wet van 17 december 2008 inzonderheid tot oprichting van een auditcomité in de genoteerde vennootschappen en de financiële ondernemingen voorzag in artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen dat de afwijking op de “one to one”-regel slechts mogelijk is:

- a) enkel na een gunstige beslissing van het auditcomité van de betrokken vennootschap (en niet meer van een moedervernootschap); of
- b) na een voorafgaand positief advies van het ACCOM.

De wet van 17 december 2008 werd aangepast door de wet van 9 februari 2009 tot wijziging van artikel 133, § 6, eerste lid, en artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* op 25 februari 2009.

Deze wet keert voor wat de “one to one”-regel betreft grotendeels terug naar de situatie vóór de wet van 17 december 2008, met inwerkingtreding op 8 januari 2009. Het auditcomité van de betrokken vennootschap of van een andere vennootschap die haar controleert kan toegelaten worden om van de “one to one”-regel af wijken, indien deze vennootschap een vennootschap naar Belgisch recht is of een vennootschap opgericht volgens het recht van een andere Lidstaat van de Europese Unie of van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Bovendien moeten de auditcomités van vennootschappen die geen organisaties van openbaar belang zijn (de op een gereglementeerde markt genoteerde vennootschappen, kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen), niet voldoen aan de vereisten van artikel 526bis van het Wetboek van vennootschappen om te mogen afwijken van de “one to one”-regel. Voor deze vennootschappen zijn de nieuwe bepalingen derhalve niet dwingender dan de vorige bepalingen (*cf. infra*, § 2.5.1. *in fine*).

Bovendien voert deze wet de afwijking op de “one to one”-regel opnieuw in door middel van de oprichting van een college van van elkaar onafhankelijke commissarissen voor de vennootschappen die krachtens de wet niet verplicht zijn een auditcomité op te richten.

Deze bepalingen van de wet van 9 februari 2009 hebben uitwerking op de datum van inwerkingtreding van de wet van 17 december 2008, zijnde 8 januari 2009 (zie *infra*, punten 2.5.1 en 2.5.2.).

2.2. Wet tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen en tot vaststelling van de modaliteiten van de BVBA Starter

In het kader van de voorbereidende werkzaamheden van het wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen en tot vaststelling van de modaliteiten van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid *Starter*, aangenomen door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 13 november 2009⁽¹⁾, werden de drie Instituten (IBR, IAB en BIBF) door het kabinet van mevrouw Sabine LARUELLE, Minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, geraadpleegd om de nieuwe voor hun leden voorziene bijstandsoopdracht zo precies mogelijk te bepalen.

Dit wetsontwerp bepaalt immers dat, in het kader van de oprichting van een BVBA Starter, *“de oprichter verplicht is om zich bij het opstellen van het financieel plan, waarvan de essentiële criteria door de Koning worden vastgesteld, te laten bijstaan door een daartoe door de Koning erkende instelling of organisatie of door een erkende boekhouder, een externe accountant of een bedrijfsrevisor die wordt aangewezen door de oprichter.”* (art. 7 van het wetsontwerp).

De inhoud van deze nieuwe opdracht voor de leden van het IBR, het IAB en het BIBF zal worden verduidelijkt in het ontwerp van koninklijk besluit dat thans wordt opgesteld.

2.3. Code Buysse

In 2009 heeft het Team Behoorlijk Bestuur dat eind 2006 door UNIZO werd opgericht in opvolging van de Code Buysse tweemaal vergaderd. Het Instituut werd vertegenwoordigd door confrater Inge SAEYS, Raadslid, en de Verantwoordelijke Juridische Zaken Erwin VANDERSTAPPEN.

(1) *Parl. St.* Kamer, 2009-2010, nr. 2211/003.

Op 23 juni 2009 heeft Baron Paul BUYSE de nieuwe *corporate governance* code met aanbevelingen voor niet-beursgenoteerde ondernemingen voorgesteld (cf. www.codebuyse.be).

Er wordt hierin veel aandacht besteed aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en er wordt een uitgewerkt kader geschapen waarbinnen de raad van advies de ondernemer kan bijstaan. Bovendien wordt een volledig hoofdstuk gewijd aan controle en risicobeheer.

2.4. De Belgische Code voor *Corporate Governance*

Op 12 maart 2009 heeft de Stichting *Corporate Governance* onder het voorzitterschap van de heer Herman DAEMS de nieuwe versie van de Belgische Corporategovernancecode⁽¹⁾ gepubliceerd. Ze vervangt de versie 2004. De belangrijke wijzigingen hebben betrekking op de aanpassingen van de Europese en Belgische regelgeving op het vlak van *corporate governance*. De Code 2009 houdt eveneens rekening met de evolutie van de codes en *best practices* op het gebied van deugdelijk bestuur in de overige EU-landen en met de verwachtingen van de samenleving en de *stakeholders* tegen een achtergrond van verregaande veranderingen ten gevolge van de financiële en economische crisis.

Het Instituut werd in de permanente werkgroep van de Commissie *Corporate Governance* vertegenwoordigd door David SZAFRAN, Secretaris-generaal en Nathalie HOUYOUX, Adjunct-adviseur, die op actieve wijze aan de werkzaamheden van de werkgroepen hebben deelgenomen.

2.5. Juridische adviezen

2.5.1. Niet-genoteerde vennootschappen waarop de “one to one”-regel in artikel 133 van het Wetboek van vennootschappen van toepassing is

Een bedrijfsrevisor wenst te weten of een vennootschap die door de wet, en meer in het bijzonder door artikel 526bis van het Wetboek van

(1) De Code 2009 is beschikbaar via de link: www.corporategovernancecommittee.be.

vennootschappen, niet verplicht is om een auditcomité op te richten, de oprichting van een auditcomité noodzakelijkerwijs diende te zijn vastgelegd in de statuten van de betrokken vennootschap zodat de commissaris kan afwijken van de “one to one”-regel, of het voldoende is dat de oprichting van dit auditcomité werd beslist door de raad van bestuur, in toepassing van de artikelen 526*bis* en 526*ter* van het Wetboek van vennootschappen.

Op voorstel van de Juridische Commissie wenst de Raad van het Instituut te beklemtonen dat tussen de datum van ontvangst van de vraag en deze vergadering, de wetgever artikel 133, § 6, eerste lid van het Wetboek van vennootschappen heeft gewijzigd via de reparatiewet van 9 februari 2009 tot wijziging van artikel 133, § 6, eerste lid, en artikel 526*ter* van het Wetboek van vennootschappen, die in werking is getreden op 8 januari 2009 (B.S. 25 februari 2009).

De Raad van het Instituut is van oordeel dat het antwoord op de vraag ligt in het nieuwe artikel 133, § 6, eerste lid, tweede zin van het Wetboek van vennootschappen, dat bepaalt dat de vennootschappen die krachtens de wet verplicht zijn om een auditcomité op te richten, moeten beantwoorden aan de vereisten van artikel 526*bis* van het Wetboek van vennootschappen wanneer zij wensen af te wijken van de “one to one”-regel op basis van de gunstige beslissing van het auditcomité. Bijgevolg is voor deze vennootschappen enkel dit auditcomité bevoegd om van de “one to one”-regel af te wijken.

Voor de andere vennootschappen daarentegen, dit wil zeggen de vennootschappen waarop de verplichting tot oprichting van een auditcomité rust en die vallen onder het toepassingsgebied van de “one to one”-regel, m.a.w. de vennootschappen die deel uitmaken van een groep en die verplicht zijn om een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken, is het noodzakelijk dat de statuten voorzien in een auditcomité zonder dat dit comité evenwel beantwoordt aan de vereisten van artikel 526*bis* van het Wetboek van vennootschappen.

2.5.2. Enkele interpretatieve moeilijkheden van de reparatiewet van artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen

De Juridische Commissie neemt kennis van de volgende vragen:

“De financiële ondernemingen richten auditcomités op krachtens de wet maar artikel 526bis is op hen niet van toepassing.

1. *Dient derhalve te worden beschouwd dat het overschrijden van de “one to one”-verhouding nooit zou kunnen worden toegekend door het auditcomité overeenkomstig de financiële wetgeving die in dit soort vennootschappen van toepassing is?*
2. *Kan men overigens beschouwen dat deze vennootschappen impliciet zouden onderworpen zijn aan artikel 526bis met betrekking tot deze enige bevoegdheid (one to one)? Moet in dit geval bijgevolg in een statutaire vermelding worden voorzien?*
3. *Is de verwijzing naar artikel 526bis van toepassing op de beslissingen van de buitenlandse moedervennootschap en van desgevallend haar raad van bestuur (of onafhankelijk bestuurder)?”*

Ter herinnering, de relevante bepalingen van artikel 133, § 6, eerste lid zijn als volgt gewijzigd ingevolge de wet van 9 februari 2009 tot wijziging van artikel 133, § 6, eerste lid, en artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen:

“§ 6. Van het bijkomend verbod bedoeld in de vorige paragraaf kan worden afgeweken in drie gevallen:

- 1° *na een gunstige beslissing van het krachtens de wet of statuten voorziene auditcomité van de betrokken vennootschap, of van een andere vennootschap die haar controleert, indien deze vennootschap Belgisch is of een vennootschap is volgens het recht van een andere Lidstaat van de Europese Unie of van de OESO. Indien de vennootschap krachtens de wet verplicht is om een auditcomité op te richten, wordt de bovenvermelde beslissing genomen door het auditcomité in de zin van artikel 526bis. Ingeval de taken die aan het auditcomité zijn opgedragen, worden uitgevoerd door de raad van bestuur als geheel, is evenwel de goedkeuring vereist van de onafhankelijk bestuurder of, indien er meerdere onafhankelijke bestuurders zijn benoemd, van de meerderheid van de onafhankelijke bestuurders;*
- 2° *als de commissaris vooraf een positief advies heeft gekregen van het Advies- en controlecomité dat krachtens paragraaf 10 is opgericht;*
- 3° *als binnen de vennootschap een college van van elkaar onafhankelijke commissarissen is opgericht. Dit geval geldt enkel indien de vennootschap niet krachtens de wet verplicht is om een auditcomité op te richten.”.*

Wat de twee eerste vragen betreft, is de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, van oordeel dat het nieuwe artikel 133, § 6, eerste lid van het Wetboek van vennootschappen geen bijkomende verplichting invoert voor de financiële ondernemingen om, naast de specifiek op hen toepasselijke wetgeving, de vereisten van artikel 526*bis* van het Wetboek van vennootschappen na te leven of om via een statutaire bepaling in een auditcomité te voorzien om van de “one to one”-regel af te wijken.

De Raad van het Instituut is van oordeel dat de wetgever, door te verwijzen naar het door “de wet” voorziene auditcomité in plaats van de standaardterminologie die in het Wetboek van vennootschappen wordt gebruikt, namelijk “dit wetboek”, de wet in ruime zin heeft bedoeld, met inbegrip van de wetten bedoeld voor de financiële ondernemingen.

De Raad van het Instituut merkt verder op dat het door de financiële wetten opgerichte auditcomité over het geheel genomen veeleisender is dan het auditcomité in de zin van artikel 526*bis* van het Wetboek van vennootschappen en dus voldoet aan de noodzakelijke waarborgen van het Wetboek van vennootschappen.

Bijgevolg is de Raad van oordeel dat voor de financiële ondernemingen enkel het door hun wetgeving opgerichte auditcomité bevoegd is om van de “one to one”-regel af te wijken.

De Raad van het Instituut betreurt evenwel dat de wetgever aan het einde van de tweede zin van het nieuwe artikel 133, § 6, eerste lid, 1° uitdrukkelijk verwijst naar artikel 526*bis* van het Wetboek van vennootschappen.

In de eerste plaats heeft de derde vraag betrekking op het feit of het alternatief tussen de betrokken vennootschap en de moedervenootschap blijft bestaan voor zover één onder hen wettelijk verplicht is om een auditcomité op te richten.

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van oordeel dat, hoewel de tweede zin van artikel 133, § 6, eerste lid van het Wetboek van vennootschappen niet verduidelijkt om welke vennootschap het gaat (de betrokken vennootschap of de moedervenootschap), het vóór de wet van 17 december 2008 de wil van de wetgever was om het alternatief toe te laten teneinde te vermijden dat elke betrokken

vennootschap een auditcomité moet oprichten om van de “one to one”-regel af te wijken. De wetgever heeft zijn wil herhaald om dit alternatief toe te laten via de reparatiewet van 9 februari 2009.

Bovendien moet het Wetboek van vennootschappen, dat gebaseerd is op het beginsel van de wilsautonomie, voor zover twee interpretaties mogelijk zijn, ruim worden geïnterpreteerd.

Bijgevolg is de Raad van het Instituut van oordeel dat, zelfs indien de betrokken vennootschap verplicht is om een auditcomité op te richten, de positieve beslissing zou kunnen worden genomen binnen het statutaire auditcomité van een moedervenootschap.

In de tweede plaats stelt de derde vraag zich te weten of de laatste zin van het eerste lid van artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen kan worden gelezen onafhankelijk van de wettelijke verwijzing naar artikel 526*bis* van het Wetboek van vennootschappen. Of dienen deze zin en de eerste zin van het eerste lid veeleer cumulatief te worden gecombineerd, dit wil zeggen dat naast de goedkeuring van de onafhankelijke bestuurder (of van de meerderheid van de onafhankelijke bestuurders), ook een gunstige beslissing van de raad van bestuur die dienst doet als auditcomité, nodig zou zijn?

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van oordeel dat deze twee zinnen moeten worden gelezen als cumulatieve voorwaarden.

Bijgevolg is de Raad van het Instituut van oordeel dat, indien de taken die aan het auditcomité zijn opgedragen, worden uitgevoerd door de raad van bestuur als geheel, de goedkeuring vereist is van de onafhankelijke bestuurder of van de meerderheid van de onafhankelijke bestuurders indien er meerdere onafhankelijke bestuurders zijn en dit naast de gunstige beslissing van het auditcomité (te weten de raad van bestuur als geheel).

2.5.3. Vragen inzake de onafhankelijkheid van de leden van het auditcomité

De vraag stelt zich of de onafhankelijkheid van de aangestelde bestuurder kan worden betwist. Kan dit een mogelijke impact hebben op de rechtsgeldigheid van de oprichting van het auditcomité?

Op voorstel van de Juridische Commissie antwoordt de Raad van het Instituut positief op de twee vragen.

Eenzijds zou de onafhankelijkheid van een bestuurder kunnen worden betwist door een vordering tot nietigverklaring van de beslissing van de algemene vergadering.

Het nieuwe artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen bepaalt dat de beslissing houdende aanstelling van een onafhankelijke bestuurder de redenen moet vermelden op grond waarvan de hoedanigheid van onafhankelijk bestuurder wordt verleend.

De Raad van het Instituut is van oordeel dat op basis van deze verplichte motivering kan worden gedacht dat het mogelijk is om de onafhankelijkheid van de aangestelde bestuurder te betwisten door een vordering tot nietigverklaring in te stellen voor niet-naleving van de in artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen bepaalde onafhankelijkheidscriteria.

De Raad van het Instituut oordeelt verder dat, voor zover de onafhankelijkheid van de bestuurder die bevoegd is inzake boekhouding en audit en lid is van het auditcomité, in opspraak wordt gebracht, deze betwisting over de rechtsgeldigheid van de aanstelling een impact zou kunnen hebben op de rechtsgeldigheid van de oprichting van het auditcomité.

Anderzijds zou de onafhankelijkheid van een bestuurder kunnen worden betwist door middel van een aansprakelijkheidsvordering.

De Raad van het Instituut is van oordeel dat, voor zover een bestuurder niet meer onafhankelijk is krachtens de in artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen bepaalde criteria, de samenstelling van het auditcomité zou moeten worden aangepast door de raad van bestuur of de algemene vergadering.

Indien dit niet gebeurt zou de hoofdelijke aansprakelijkheid van de bestuurders kunnen worden ingeroepen voor niet-naleving van een bepaling van het Wetboek van vennootschappen.

De commissaris is trouwens verplicht de inbreuk op het Wetboek van vennootschappen te vermelden in het tweede deel van zijn verslag en meer bepaald voor zover hij de vermelding in het bestuursverslag over de

rechtvaardiging van de onafhankelijkheid en van de bevoegdheid van de bestuurder inzake boekhouding en audit dient te controleren.

2.5.4. Publicatie van de benoeming van een commissaris die een commissarismandaat niet heeft aanvaard

II

Een bedrijfsrevisor werd geconfronteerd met de volgende situatie.

Enkele jaren geleden krijgt hij telefoon van een externe accountant of hij geïnteresseerd is in een commissarismandaat van een vennootschap met buitenlandse bestuurders die verplicht is een commissaris te benoemen. De bedrijfsrevisor antwoordt dat het mandaat hem wel interesseert, doch wenst een onderhoud met de bestuurders en bijkomende informatie over de vennootschap alvorens het mandaat te aanvaarden.

Recentelijk wordt de bedrijfsrevisor door de fiscus aangeschreven in zijn hoedanigheid van commissaris van deze vennootschap. Er is immers geen enkele buitenlandse bestuurder meer werkzaam in België.

De bedrijfsrevisor stelt tot zijn uiterste verbazing vast dat enkele jaren geleden het uittreksel van de notulen van de algemene vergadering betreffende zijn ‘benoeming’ zonder zijn medeweten is gepubliceerd in de Bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad* waarin wordt vermeld dat “het ereloon later zal worden bepaald”.

De bedrijfsrevisor vraagt zich af welke juridische stappen hij nog kan/moet ondernemen om de benoeming van dit commissarismandaat, dat hij nooit heeft aanvaard, ongedaan te maken.

Op voorstel van de Juridische Commissie stelt de Raad van het Instituut duidelijk dat de betrokken bedrijfsrevisor niet als commissaris werd benoemd, aangezien het mandaat van commissaris niet werd aanvaard.

Het mandaat van commissaris komt slechts tot stand wanneer alle partijen akkoord gaan over alle essentiële bestanddelen van de overeenkomst. De aanvaarding kan uitdrukkelijk of stilzwijgend gebeuren en blijken uit het opnemen van het mandaat door de commissaris (B. TILLEMAN, *Het statuut van de commissaris*, Brugge, die Keure, 2007, p. 63 en 65, nrs. 114 en 116). Het opnemen van het mandaat kan volgens de Raad van het Instituut bijvoorbeeld blijken uit het opstellen van een verslag.

De Raad van het Instituut raadt de betrokken bedrijfsrevisor derhalve aan om in eerste instantie de bestuurders (of de commissaris) in gebreke te stellen om over te gaan tot een gepaste publicatie en, bij gebrek aan een bevredigende reactie, om een kortgeding aanhangig te maken bij de voorzitter van de rechtbank van koophandel en de bestuurders en in voorkomend geval de curator in gebreke te stellen.

2.5.5. Mogelijkheid van afwijking tot het opstellen van een verslag van inbreng in natura in geval van een partiële splitsing van een bedrijfsrevisorenkantoor

Een bedrijfsrevisor legt de volgende problematiek voor. In principe dient er bij een partiële splitsing ook een verslag inbreng in natura gemaakt te worden. Aangezien ingeval van de partiële splitsing van een bedrijfsrevisorenkantoor echter de balans niet partieel gesplitst zal worden doch enkel de mandaten worden overgedragen, lijkt in dat geval een verslag inbreng in natura niet nodig. Immers, het cliënteel is niet in de balans van het bedrijfsrevisorenkantoor uitgedrukt en aangezien bij partiële inbreng de inbreng aan boekwaarde gebeurt, is er hier geen sprake van boekwaarde.

In een eerste commentaar over de opdracht van de bedrijfsrevisor omtrent het nieuwe regime van fusies en splitsingen van vennootschappen in de Periodieke Berichten van het IBR nr. 7-93 stipuleert het punt 6.3. op pagina 11: *“Indien alle aandeelhouders of vennoten en alle houders van effecten waaraan stemrecht in de algemene vergadering is verbonden, aanwezig zijn en afzien van de toepassing van de artikelen van de wet die een verslag van de bestuursorganen en een verslag van de commissaris-revisor, bedrijfsrevisor of externe accountant – betrekking hebbend op het splitsingsvoorstel – voorschrijven, dan kan aan die verslagen worden verzaakt. (...).*

In de agenda van die algemene vergadering wordt vermeld dat de vennootschap voornemens is van deze vrijstelling gebruik te maken. De vrijstelling heeft betrekking op de bespreking van het splitsingsvoorstel en niet op het splitsingsvoorstel als dusdanig, en evenmin op de toepassing van de artikelen 29bis of 34, naargelang van het geval, namelijk wat het verslag van de bestuurders of oprichters over de inbrengen in natura en het verslag van de bedrijfsrevisor over hetzelfde onderwerp betreft.”

Dit standpunt wordt onderschreven door de rechtsleer die van oordeel is dat, in tegenstelling tot het verslag van het bestuursorgaan en het controleverslag van de commissaris, bedrijfsrevisor of externe accountant inzake splitsing, er geen afstand van het controleverslag inzake inbreng in natura kan worden gedaan (T. TILQUIN, *Traité des fusions et scissions*, Brussel, Kluwer Editions Juridiques Belgique, 1993, nr. 261, p. 193) aangezien de finaliteit en de draagwijdte ervan verschillend is. Het controleverslag inzake inbreng in natura heeft immers betrekking op de vorming van het kapitaal en de bescherming van de schuldeisers (zie H. BRAECKMANS, “Fusies en splitsingen (eerste deel)”, *R.W.* 1993-94, nr. 67, p. 1443; Ph. ERNST en J. VERSTRAELEN, *Reorganisatie van vennootschappen. Fusie, (partiële) splitsing, inbreng van bedrijfstak of van algemeenheid*, Mechelen, ced.samsom, 2002, p. 165; K. BYTTEBIER, *Fusies en overnames*, Brugge, Die Keure, 2006, nr. 143, p. 85)).

Gelet op de analogie van een partiële splitsing met de gewone splitsing (art. 730, tweede lid W. Venn.) – onderschreven door een meerderheid binnen de rechtsleer – en meer in het bijzonder omwille van het risico dat men de vennootschapswetgeving niet zou naleven, zal men er veiligheidshalve best aan doen om een controleverslag inzake inbreng in natura op te maken (zie R. VAN BOVEN en E. VANDERSTAPPEN, “De partiële splitsing: bespreking van enkele ondernemingsrechtelijke onduidelijkheden” in *De meest courante wettelijke opdrachten uit het Wetboek van vennootschappen – Individuele onderzoeks- en controlebevoegdheid van vennoten – Ontbinding en vereffening – Omzetting – Fusie/splitsing*, Brugge, die Keure, 2007, p. 561-562) bij alle bij de partiële splitsing betrokken vennootschappen en dit ongeacht de aard van de overgedragen of ingebrachte elementen.

Deze noodzaak van het verslag van inbreng in natura volgt uit een consequent toepassing van de splitsingsregels (zie ook H. DE WULF, “Partiële splitsing”, *Acc&Bedr.* 2002, afl. 4, p. 13, nr. 35).

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van oordeel dat er geen reden bestaat om een partiële splitsing op een andere manier te behandelen dan een gewone splitsing.

Derhalve zijn de bepalingen in het Wetboek van vennootschappen inzake splitsingen eveneens van toepassing op partiële splitsingen.

Een verslag over de aan de partiële splitsing onderliggende inbreng in natura dient derhalve te worden opgesteld.

2.5.6. Omschrijving van de opdracht van de omzetting van een coöperatieve vennootschap in een Europese coöperatieve vennootschap

In het kader van de omzetting van een coöperatieve vennootschap in een Europese coöperatieve vennootschap (SCE) dient de beroepsbeoefenaar – de commissaris, bedrijfsrevisor of externe accountant – de ruilverhouding van de aandelen in het geplaatst kapitaal en, in voorkomend geval, het bedrag van de bijbetaling vast te stellen. Indien er geen aandelen zijn, stelt hij een nauwkeurige verdeling van de activa en de overeenkomstige waarde daarvan in aandelen vast. (art. 22.1 b) en 35.5 van de Verordening van de Raad (EG) nr. 1435/2003 van 22 juli 2003 en art. 962 W. Venn.).

De Commissie Bijzondere Opdrachten is verwonderd over de omschrijving van deze opdracht in het kader van een omzetting en vraagt de Juridische Commissie wat er hier wordt bedoeld.

De Juridische Commissie vraagt zich af wat de draagwijdte van deze tekst in de Belgische wetgeving is. Bovendien zijn er bepalingen van de Verordening 1435/2003 van 22 juli 2003 die niet van toepassing zijn in België, omdat er enkel sprake is van een opleg en een ruilverhouding ingeval van een fusie en de aandelen van de coöperatieve vennootschappen steeds op naam moeten zijn. De Juridische Commissie vraagt zich eveneens af of het concept van de Europese coöperatieve vennootschap in België van toepassing kan zijn.

In de parlementaire voorbereiding van het omzettingsbesluit van de Verordening 1435/2003 werd er geen bijkomende informatie daaromtrent teruggevonden.

De toelichting bij de artikelen van het Verslag aan de Koning van het Koninklijk besluit van 28 november 2006 houdende tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 1453/2003 van de Raad van 22 juli 2003 betreffende het statuut van de Europese coöperatieve vennootschap (B.S. 4 december 2006, p. 66.873) bepaalt:

“Art. 962. In artikel 35,5 van de Europese verordening wordt bepaald dat onafhankelijke deskundigen de ruilverhouding van de aandelen in het geplaatst

kapitaal, en eventueel, het bedrag van de bijbetaling moeten nagaan. Zijn er geen aandelen, dan dient er een verdeling van de activa en de overeenkomstige waarde daarvan in aandelen te worden opgesteld.

Aangezien het de aanduiding betreft van deskundigen die dit attest zullen moeten afleveren, wordt er in de Europese verordening uitdrukkelijk verwezen naar de nationale bepalingen volgens dewelke deze deskundigen zullen worden aangewezen. In dit ontwerp wordt dus voorzien dat de onafhankelijke deskundige hetzij de commissaris van de betrokken vennootschap is, hetzij, wanneer er geen commissaris is, de bedrijfsrevisor of een externe accountant, aangesteld door de raad van bestuur of enige bestuurder.”.

Bovenvermelde bepaling is de enige (wettelijke) omschrijving van de opdracht van de beroepsbeoefenaar – de commissaris, bedrijfsrevisor of externe accountant – in het kader van de omzetting van een coöperatieve vennootschap in een Europese coöperatieve vennootschap. Er is immers geen verduidelijking in de voorbereidende werkzaamheden van de Verordening 1453/2003 van 22 juli 2003.

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van oordeel dat de verwijzing in artikel 962 van het Wetboek van vennootschappen een probleem stelt in het Belgisch recht, omdat de omzetting van een vennootschap geen ruilverhouding van aandelen impliceert en derhalve op dat vlak geen tussenkomst vereist van de commissaris.

De Raad van het Instituut is bijgevolg van oordeel dat de bedrijfsrevisor die een verslag moet opstellen in het kader van zo'n omzetting zou moeten verduidelijken dat hij zich niet kan uitspreken over een ruilverhouding van aandelen die niet heeft plaatsgevonden.

2.5.7. Enkele vragen betreffende fusies en splitsingen en het jaarverslag

Bij een fusie of splitsing verleent dezelfde algemene vergadering van de overnemende of verkrijgende vennootschap die de jaarrekening goedkeurt, kwijting aan de bestuurs- en toezichtsorganen van de overgenomen of gesplitste vennootschap; deze wetsbepaling voorzien in de artikelen 718 (fusie door oprichting), 727 (met fusie gelijkgestelde verrichting), 741 (splitsing door overneming) en 757 (splitsing door oprichting), is aanvullend en is enkel van toepassing wanneer de algemene vergadering van de

overgenomen of gesplitste vennootschap, die beslist over de fusie of splitsing, noch de jaarrekening zou hebben goedgekeurd, noch kwijting zou hebben verleend.

II

Onder voorbehoud van artikel 687 van het Wetboek van vennootschappen (aansprakelijkheidsvordering), beslist de algemene vergadering van de overnemende vennootschap over de kwijting van de bestuurs- en toezichtsorganen van de overgenomen vennootschap.

Een bedrijfsrevisor werpt de hiernavolgende problemen in het kader van een fusie op.

A. Eerste probleem

- a) *Quid* indien verschillende maanden verstrijken tussen de algemene vergadering die beslist over de fusie (in de overgenomen vennootschap) en de stemming van de algemene vergadering en de bestaande jaarrekening slechts gedeeltelijk de tussenperiode (*gap*) dekt?
- b) *Quid* wanneer in overtreding van de bepalingen betreffende het fusievoorstel (art. 693, § 2, 5° W. Venn.), voormeld voorstel geen “boekhoudkundige datum” van de fusie vermeldt?
- c) *Quid* indien de periode tussen de laatste jaarrekening en de algemene vergadering van de overnemende vennootschap langer is dan de duur van een boekjaar (zonder dat het boekjaar werd verlengd)?

B. Tweede probleem

De jaarrekening die zal dienen te worden opgesteld dekt de periode tot de datum vanaf welke de handelingen van de overgenomen vennootschap boekhoudkundig geacht worden te zijn verricht voor rekening van de overnemende vennootschap (boekhoudkundige retroactiviteit). De te verlenen kwijting daarentegen, zou de periode moeten dekken tot de datum van de juridische fusie. Tussen de twee data kunnen de mandatarissen van de vennootschap verschillende handelingen hebben gesteld.

Aangezien de kwijting slechts kan worden verleend na goedkeuring van de jaarrekening (art. 284, 411 en 554 W. Venn.), kan de definitieve kwijting slechts worden verleend na goedkeuring van de jaarrekening die de verrichtingen bevat van de periode die aanvangt op de datum van de

boekhoudkundige inwerkingtreding van de fusie tot aan de datum van de juridische fusie.

In de memorie van toelichting (document 1214/1 – 89/90 7) wordt vermeld dat “*er geen jaarverslag zal zijn na de fusie*” (vertaling). Bij gebrek aan een uitdrukkelijke bepaling dient te worden besloten dat er geen verplichting bestaat om een commissarisverslag op te stellen met betrekking tot de jaarrekening die de periode dekt tot de datum van de boekhoudkundige inwerkingtreding van de fusie. In de praktijk wordt er evenwel de voorkeur aan gegeven dat vóór het verlenen van de kwijting het verslag van de commissaris wordt gehoord (*cf.* art. 554 W. Venn.) hoewel een strikte lezing van de tekst van artikel 554 toelaat te oordelen dat de zinsnede “*na de goedkeuring van de jaarrekening*” het enige en voldoende criterium uitmaakt.

Wat dient derhalve de Commissaris te doen indien er een jaarrekening is zonder jaarverslag? Moet hij dit vermelden in het tweede deel van zijn verslag en een voorbehoud maken?”.

Wat het punt a) van het eerste hierboven vermelde probleem betreft, is de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, van oordeel dat dit punt niet duidelijk genoeg is en bijgevolg neemt zij hieromtrent geen beslissing.

Wat het punt b) van het eerste probleem betreft, is de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, van oordeel dat indien er geen datum vermeld is, er geen terugwerkende kracht kan zijn en bijgevolg enkel de datum van de laatste stemming, waarop de fusie van kracht wordt, in aanmerking dient te worden genomen.

Wat het punt c) van het eerste probleem betreft, is de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, van mening dat, wanneer een fusie wordt verwezenlijkt, terwijl de jaarrekening van de overgenomen vennootschap nog niet werd goedgekeurd door haar algemene vergadering, deze jaarrekening door de algemene vergadering van de overnemende vennootschap moet worden goedgekeurd binnen de zes maanden na afsluiting van de jaarrekening overeenkomstig de algemene beginselen inzake het opstellen en goedkeuren van de jaarrekening.

Wat het tweede aangehaalde probleem betreft, is de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, van oordeel dat hoe dan ook een jaarverslag moet worden opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen (art. 95 en 96). De parlementaire voorbereiding zou een argument zijn om af te wijken van de algemene verplichting in het positief recht.

Bijgevolg is de Raad van het Instituut, op voorstel van de Juridische Commissie, van mening dat het eventueel ontbreken van het jaarverslag door de commissaris in zijn verslag dient te worden opgeworpen en dat het mogelijks de in dergelijke omstandigheden verleende kwijting in het gedrang brengt.

2.5.8. Toepassingsgebied van het nieuwe artikel 135, § 2 van het Wetboek van vennootschappen

Artikel 135, § 2 van het Wetboek van vennootschappen, zoals gewijzigd door de wet van 17 december 2008 inzonderheid tot oprichting van een auditcomité in de genoteerde vennootschappen en de financiële ondernemingen, bepaalt:

“§ 2. De gecontroleerde vennootschap en de commissaris stellen de Hoge Raad voor de Economische Beroepen, als bedoeld in artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, in kennis van het ontslag van de commissaris tijdens zijn opdracht en zetten op afdoende wijze de redenen hiervoor uiteen.

De Hoge Raad voor de Economische Beroepen bezorgt deze informatie binnen een maand aan de instellingen die deel uitmaken van het Belgisch systeem van publiek toezicht en die opgesomd zijn in artikel 43 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor.”.

De nieuwe tweede paragraaf van artikel 135 is de omzetting van artikel 38.2. van de Auditrichtlijn dat stipuleert:

“2. De lidstaten zien erop toe dat de gecontroleerde entiteit en de wettelijke auditor of het auditkantoor de voor het stelsel van publiek toezicht bevoegde autoriteit of autoriteiten in kennis stellen van het ontslag of opzegging van de wettelijke auditor(s) of (het) auditkanto(o)r(en) tijdens de duur van de benoeming en hiervoor een afdoende motivering geven.”.

Het is duidelijk dat de kennisgeving overeenkomstig artikel 135, § 2 van het Wetboek van vennootschappen van toepassing is op het ontslag van de commissaris en de ontslagneming door de commissaris tijdens de duur van het commissarismandaat.

Een bedrijfsrevisor vraagt zich af of deze kennisgeving ook dient te gebeuren ingeval van de bestaande praktijk waarbij een commissaris van een dochtervennootschap ontslag neemt wanneer de moedervennootschap de wenst uitdrukt om een andere bedrijfsrevisor te belasten met de controle van de jaarrekening. Quid ingeval van ontslag in gezamenlijk overleg?

Uit de analyse van verschillende andere talenversies van artikel 38 van de Auditrichtlijn blijkt dat steeds zowel het ontslag (“*révocation*”) als de ontslagneming (“*démission*”) worden bedoeld, maar er nergens sprake is van een ontslag in gezamenlijk overleg.

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van oordeel dat het moeilijk te verdedigen lijkt dat een beëindiging van het commissarismandaat in gezamenlijk overleg geen ontslagneming door de commissaris impliceert. Bijgevolg valt een ontslag in gezamenlijk overleg onder het toepassingsgebied van artikel 135, § 2 van het Wetboek van vennootschappen.

Deze wijze van beëindiging van het mandaat komt in de praktijk vaak voor, hetgeen volgens de Raad van het Instituut onafhankelijkheidsproblemen kan verbergen. Het is dan ook normaal dat dit onderworpen is aan het publiek toezicht.

Ingeval de drempels voor de benoeming van een commissaris niet langer zijn overschreden, is de Raad van het Instituut van oordeel dat de commissaris om die reden niet mag worden ontslagen (zie de beslissing van het Hof van Beroep te Liège van 23 november 1989). De commissaris kan echter in dat geval ontslag nemen zonder dat een nieuwe commissaris moet worden benoemd.

2.5.9. Interpretatie van de toepassing van het Waals decreet van 30 april 2009 op de lopende mandaten

Verschillende bedrijfsrevisoren hebben aan de Stichting ICCI vragen gesteld over de toepassing van het Waals decreet van 30 april 2009 inzake

de controleopdrachten van de revisoren binnen de instellingen van openbaar nut, de intercommunales en de openbare huisvestingsmaatschappijen alsook de versterking van de transparantie bij de toekenning van overheidsopdrachten van revisoren door een Waalse aanbestedende overheid en tot wijziging van sommige bepalingen van het decreet van 12 februari 2004 betreffende de regeringscommissaris, het Wetboek van de Plaatselijke Democratie en Decentralisatie en van de Waalse Huisvestingscode (B.S. 26 mei 2009) inzake de interpretatie van voormeld decreet en meer in het bijzonder artikel 2 wat de maximale duur van drie jaar van het mandaat van de bedrijfsrevisor betreft, dat eenmalig hernieuwbaar is via opvolging binnen hetzelfde kantoor of binnen hetzelfde netwerk.

Op voorstel van de Juridische Commissie keurt de Raad van het Instituut het advies goed dat door de Stichting ICCI op 18 juni 2009 werd gegeven volgens hetwelk *“de regel van de systematische rotatie van het bedrijfsrevisorenkantoor, na een termijn van drie jaar die maximaal eenmalig hernieuwbaar is, van toepassing is op de termijn van het mandaat in uitvoering op het moment van inwerkingtreding van dit decreet. Indien dit mandaat het eerste mandaat is dat wordt uitgeoefend binnen de instelling, kan dit eenmalig worden hernieuwd. Indien het mandaat onmiddellijk wordt gevolgd door één of meerdere andere mandaten, is er geen mogelijkheid meer tot hernieuwing van het mandaat”*.

Op voorstel van de Juridische Commissie verwijst de Raad van het Instituut naar het algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk een wet van toepassing is op toekomstige gevolgen van huidige situaties, tenzij de wet anders bepaalt. In onderhavig geval, bij gebrek aan een overgangsregeling, is het decreet van toepassing vanaf 5 juni 2009.

Het Instituut heeft beroep aangetekend bij het Grondwettelijk Hof op grond van schending van de bevoegdheid van de federale wetgever inzake de wijziging van reeds vermelde bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en de wijziging van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten.

2.5.10. Omzetting van een vennootschap en termijn waarbinnen de tweede algemene vergadering moet worden gehouden

Overeenkomstig artikel 776, eerste lid van het Wetboek van vennootschappen moet een staat van activa en passiva worden vastgesteld op een

datum die niet meer dan drie maanden teruggaat vóór de datum van de algemene vergadering die over de omzetting beslist.

In dit verband bepaalt paragraaf 1.3.3., tweede lid van de Normen inzake het verslag op te stellen bij de omzetting van een vennootschap het volgende:

“Wanneer het vennootschapsrecht in de mogelijkheid voorziet om een tweede algemene vergadering bijeen te roepen (artikel 781, § 3 W. Venn. betreffende de omzetting van een Comm. VA of een CV in een NV), wordt de termijn van drie maanden hierdoor niet gewijzigd; dit betekent dat deze termijn wordt berekend enkel ten aanzien van de eerste algemene vergadering.”.

De Commissie Bijzondere Opdrachten leidt uit voormelde paragraaf 1.3.3. tweede lid af dat enkel de datum van de eerste algemene vergadering van belang is en binnen de drie maanden na het vaststellen van de staat van activa en passiva dient plaats te vinden. De tweede algemene vergadering moet derhalve niet noodzakelijk binnen deze termijn van drie maanden plaatsvinden.

Op voorstel van de Juridische Commissie verwijst de Raad van het Instituut naar de *ratio legis* van het vaststellen van de staat van activa binnen een termijn van drie maanden in deze bepaling, met name het informeren van de aandeelhouders. De Raad van het Instituut verwijst ook naar de tekst van artikel 776 zelf die de termijn van drie maanden verbindt met de omzetting (= beslissing) en niet met de datum van een algemene vergadering die in voorkomend geval niet zou beslissen: *“Alvorens tot de omzetting wordt besloten, wordt een staat van activa en passiva opgemaakt, die niet meer dan drie maanden voordien is vastgesteld.”.*

De Raad van het Instituut is van oordeel dat een termijn van maximaal drie maanden dient vooraf te gaan aan de algemene vergadering die de eindbeslissing neemt inzake de omzetting.

Ingeval bijvoorbeeld op de eerste algemene vergadering het quorum niet is bereikt en de beslissing tot omzetting pas op de tweede algemene vergadering wordt genomen, dient de tweede algemene vergadering ook plaats te vinden binnen de drie maanden na datum van het vaststellen van de staat van activa en passiva. Het toelaten van een langere termijn voor de tweede algemene vergadering zou de deur openzetten voor misbruiken en derhalve indruisen tegen de *ratio legis*. Indien het niet mogelijk is om deze

te houden binnen de termijn, moeten een nieuwe staat en een nieuw verslag worden opgesteld.

Bijgevolg is paragraaf 1.3.3., tweede lid van de Normen inzake het verslag op te stellen bij de omzetting van een vennootschap strijdig met het Wetboek van vennootschappen.

2.5.11. Publicatie van de erelonen van de commissaris

De Raad van het Instituut herinnert eraan dat het vastleggen van de bezoldiging van de commissaris tot de bevoegdheid behoort van de algemene vergadering.

Het artikel 134, § 2 van het Wetboek van vennootschappen stipuleert: *“Bij de aanvang van de opdracht van de commissarissen wordt hun bezoldiging vastgesteld door de algemene vergadering. Deze bezoldiging bestaat in een vast bedrag dat de naleving van de controlenormen uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren waarborgt. De bezoldiging kan niet worden gewijzigd dan met instemming van partijen. Ze wordt vermeld in de toelichting bij de jaarrekening.”.*

Overeenkomstig het Verslag aan de Koning dat voorafgaat aan het koninklijk besluit van 25 april tot wijziging van de Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad is de tweede paragraaf een overname van de eerste paragraaf zoals deze bestond vóór de wijziging van de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen, behalve de toevoeging dat de bezoldigingen in de toelichting bij de jaarrekening vermeld worden.

De vraag stelt zich of de wijziging van artikel 134, § 2 van het Wetboek van vennootschappen toelaat dat de erelonen niet meer worden geformaliseerd in de notulen van de algemene vergadering bekrachtigd door de goedkeuring van de jaarrekening, voor zover de toelichting bij de jaarrekening dit vermeldt.

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van mening dat, op grond van artikel 63 van het Wetboek van vennootschappen (bepalingen van beraadslaging), de vermelding van de bezoldiging van de commissaris in de notulen van de algemene vergadering de regel is.

De Raad van het Instituut is evenwel van mening dat het gebrek aan vermelding van het bedrag van de erelonen van de commissaris in de notulen van de algemene vergadering geen automatische sanctie ten laste van de betrokken vennootschap met zich brengt en in het bijzonder niet de nietigheid van de benoeming in toepassing van artikel 64 van het Wetboek van vennootschappen. In een dergelijke veronderstelling is de Raad van het Instituut echter van oordeel dat de commissaris in geen geval voorschotten mag factureren en dient te wachten op de bekrachtiging door de algemene vergadering teneinde zijn erelonen op te vragen (art. 134 *in fine* W. Venn.).

Bovendien beschouwt de Raad van het Instituut dat een impliciete beslissing zeer goed door de algemene vergadering kan worden genomen, wanneer het bedrag van de erelonen kan worden afgeleid uit de inhoud van de notulen. Dit is het geval wanneer bijvoorbeeld het commissarismandaat werd hernieuwd onder dezelfde voorwaarden overeenkomstig het beginsel van de gerechtvaardigde verwachting. Wanneer het vaststellen van het bedrag daarentegen wordt overgelaten aan de appreciatie van de raad van bestuur na de algemene vergadering, gaat het om een handeling *contra legem*.

Met betrekking tot de publicatieplicht van de erelonen van de commissaris in de toelichting bij de jaarrekening wordt eveneens verwezen naar de mededeling aan de bedrijfsrevisoren *d.d.* 12 oktober 2009. Hierin wordt onder meer vermeld dat de niet-publicatie van de erelonen een inbreuk op het Wetboek van vennootschappen uitmaakt. Zo'n inbreuk dient aldus, net als elke andere inbreuk op het Wetboek van vennootschappen en overeenkomstig artikel 144 van het Wetboek van vennootschappen en paragraaf 3.14. van de Algemene Controlenormen in het commissarisverslag te worden vermeld.

2.5.12. Verplichte aanwezigheid van de commissaris op de algemene vergadering van een vzw of ivzw

De Juridische Commissie heeft kennis genomen van het hierna volgende antwoord van de Stichting ICCI op de vraag van een bedrijfsrevisor met betrekking tot de aanwezigheid van de commissaris op de vergaderingen van de algemene vergadering van een vzw of ivzw:

“In het kader van de hervorming van de wet van 27 juni 1921 via de wet van 2 mei 2002, hebben verschillende auteurs onder wie confraters A. KILESE en M. DE WOLF, Raadsleden van het IBR, het feit betreurd dat het vennootschapsrecht geen bepalingen bevat die toepasbaar zijn op het commissarismandaat in vzw's. De wet van 9 juli 2004 heeft gedeeltelijk een einde gemaakt aan deze kritieken door de toevoeging van een § 7 aan artikel 17 van de wet van 27 juni 1921. Niettemin werden enkel de bepalingen die gelden voor alle vennootschapsvormen, opgenomen in voornoemde paragraaf 7. Maar de aanwezigheid van de commissaris op de algemene vergadering, het recht om hierop het woord te nemen, enz. zijn aspecten die worden geregeld in artikelen die in het bijzonder gelden voor bepaalde rechtsvormen zoals de BVBA en de NV.

Derhalve lijkt de commissaris, bij gebrek aan wetsbepalingen, niet verplicht te zijn om de algemene vergadering bij te wonen behalve indien de statuten hierin voorzien. Ingeval de raad van bestuur of de meerderheid van de leden van de vereniging de aanwezigheid van de commissaris op een algemene vergadering vereisen, ligt het voor de hand dat hij deze moet bijwonen.

Indien, om de één of andere reden, de commissaris de algemene vergadering wenst bij te wonen zonder hiertoe te zijn uitgenodigd, moet hij de raad van bestuur hierover van tevoren inlichten en zal de algemene vergadering al dan niet haar toestemming moeten geven voor de aanwezigheid van de commissaris.

Wij zijn van mening dat de commissaris, krachtens de wet, enkel op de algemene vergadering aanwezig zou moeten zijn in het geval bedoeld in artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen (één van de in art. 17, § 7 van de wet van 27 juni 1921 bedoelde artikelen) en dit teneinde, naast zijn schriftelijk verslag, de beweegredenen van zijn ontslag toe te lichten. De tekst vermeldt immers dat hij enkel ontslag mag nemen “ter” algemene vergadering.

Het louter wettelijk kader of de statutaire bepalingen zijn trouwens niet de enige elementen waarmee rekening dient te worden gehouden. Op grond van de op de meest gangbare vennootschapsvormen van toepassing zijnde wetgeving, bestaat er ongetwijfeld een gegronde verwachting vanwege de leden van talrijke verenigingen dat de commissaris aanwezig is wanneer de algemene vergadering de jaarrekening analyseert. Indien dit overigens sinds vele jaren gebruikelijk is binnen een vereniging zouden wij niet kunnen begrijpen dat de raad van bestuur en/of de commissaris hieraan een einde zouden stellen zonder zich hiervoor te wenden tot de vergadering zelf. Bovendien zou de schriftelijke opdrachtbevestiging op nuttige wijze een bepaling met betrekking tot deze aanwezigheid kunnen bevatten.”.

Op voorstel van de Juridische Commissie verduidelijkt de Raad van het Instituut dat een commissaris, overeenkomstig artikel 137 van het Wetboek van vennootschappen, op grond van zijn algemene onderzoeksbevoegdheid, steeds het recht heeft om een algemene vergadering bij te wonen. Niettemin voorziet de op vzw's toepasbare wet niet in de verplichte aanwezigheid van de commissaris op de algemene vergadering van een vzw wanneer deze laatste een door hem opgesteld verslag onderzoekt.

Een dergelijke verplichting zou immers geen enkele wettelijke grondslag hebben zelfs indien de Raad van het Instituut van mening is dat de aanwezigheid van de commissaris van een vzw op de algemene vergadering aangewezen is wanneer deze laatste een door hem opgesteld verslag onderzoekt.

De Raad van het Instituut is nochtans van mening dat het moeilijk denkbaar is dat de algemene vergadering van een vzw de kwijting van haar commissaris zou kunnen onderzoeken in afwezigheid van deze laatste aangezien zij hem dan geen vragen zou kunnen stellen over de goede uitvoering van zijn opdracht.

Kortom, de Raad van het Instituut is van mening dat een statutaire bepaling of wetswijziging nuttig zou zijn.

2.5.13. Mogelijkheid voor een bedrijfsrevisor, lid van een vzw, om commissaris van deze vzw te worden

De Juridische Commissie neemt kennis van het hierna volgende antwoord van de Stichting ICCI op de vraag van een bedrijfsrevisor met betrekking tot de mogelijkheid voor een bedrijfsrevisor, lid van een vzw, om commissaris van deze vzw te worden:

“In uw vraag vermeldt u het standpunt van het IBR zoals verschenen in het Vademecum, editie 2001. Destijds was het commissarismandaat in een vzw bij wet niet uitsluitend aan de bedrijfsrevisoren toevertrouwd.

Het commissarismandaat in een vzw werd grondig gewijzigd door de wet van 2 mei 2002.

In het kader van deze wijziging verwijzen wij hieronder naar punt 223 van Hoofdstuk 5, Afdeling 3 van het werk “VZW en Stichting”, hoofdstuk geschreven door de heren A. KILESE en R. VAN BOVEN (Brugge, die Keure, 2005, p. 273):

“De V&S-wet verbiedt niet expliciet dat de commissaris eveneens (werkelijk) lid is van de VZW. Wij menen nochtans dat, teneinde de onafhankelijkheid van de commissaris te vrijwaren, een dergelijke situatie moet worden vermeden. In een eerdere versie van het wetsontwerp stond te lezen dat de commissaris al dan niet lid kon zijn van de vereniging. Deze bepaling werd achterwege gelaten.”.

Hoewel de wetgever ervan heeft afgezien om deze verbodsbepaling op te nemen in de wet, delen wij de mening dat, teneinde de naleving van het principe van de onafhankelijkheid van de commissaris te vrijwaren, het niet wenselijk is dat een bedrijfsrevisor, lid van een vzw, gelijktijdig commissaris van deze vzw zou zijn.

Wij herinneren er eveneens aan dat de normen van het IBR inzake bepaalde aspecten verbonden met de onafhankelijkheid van de commissaris verduidelijken dat er rekening dient te worden gehouden met de “schijnbare onafhankelijkheid”. Het cumuleren van de hoedanigheid van effectief lid en van het commissarismandaat is in tegenspraak met dit principe. Zodoende heeft het effectief lid stemrecht op de algemene vergadering, hetgeen zou betekenen dat de bedrijfsrevisor, lid van de vzw, zijn eigen benoeming, bezoldiging, kwijting, enz., zou moeten stemmen.

Het probleem stelt zich echter niet in dezelfde bewoordingen voor wat het aangesloten lid betreft aangezien de wet dergelijk lid, ten aanzien van de vereniging, als een derde beschouwt. Het spreekt vanzelf dat zijn banden met de vereniging of de hem toegekende rechten noodzakelijke onafhankelijkheid van het commissarismandaat niet in het gedrang brengen.”.

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van mening dat de situatie waarin een bedrijfsrevisor de commissaris zou worden van een vzw waarvan hij lid is, een probleem van schijnbare onafhankelijkheid zou kunnen veroorzaken. Het is echter passend om de situatie te beoordelen in het licht van de specifieke omstandigheden. Aldus is de veronderstelling waarbij de bedrijfsrevisor – wiens benoeming tot commissaris wordt beoogd – het enige effectief lid is die geen bestuurder zou zijn, niet vergelijkbaar met de veronderstelling waarbij de bedrijfsrevisor één van de andere duizend leden is. In een vzw bezit de bedrijfsrevisor die hiervan lid is, in ieder geval geen financieel belang dat vergelijkbaar is met het financieel belang van de bedrijfsrevisor vennoot in een vennootschap. Bijgevolg kan het vroegere standpunt van de Raad van het Instituut worden genuanceerd maar moet het niet worden omgekeerd.

2.5.14. Aansprakelijkheid van de commissaris in het kader van artikel 137, laatste paragraaf van het Wetboek van vennootschappen

De Commissie SME-SMP heeft zich gebogen over artikel 137, laatste paragraaf van het Wetboek van vennootschappen (“*Ten minste halfjaarlijks bezorgt het bestuursorgaan hun {de commissarissen} een boekhoudkundige staat, opgesteld volgens het schema van balans en resultatenrekening.*”) en wenst zij aan de Juridische Commissie de volgende ophelderingen te vragen:

1. Wat is de aansprakelijkheid van de commissaris indien hij de boekhoudkundige staat niet tijdig (of helemaal niet) van het bestuursorgaan ontvangt en er zich later een probleem voordoet binnen de vennootschap?
2. Wat is de omvang van de aansprakelijkheid van de commissaris indien hij de boekhoudkundige staat ontvangt maar niet controleert en er zich later een probleem voordoet (bijvoorbeeld wanneer de vennootschap failliet gaat)?

Op voorstel van de Juridische Commissie is de Raad van het Instituut van mening dat:

- de commissaris risico’s neemt indien hij zich er niet van vergewist dat hij in het bezit is van de halfjaarlijkse inlichtingen zoals bedoeld in de laatste paragraaf van artikel 137 van het Wetboek van vennootschappen;
- in de huidige rechtstoestand, de commissaris niet verplicht is om de inlichtingen te controleren die hij, krachtens de laatste paragraaf van voornoemd artikel 137, ontvangt;
- hij niettemin steeds aandacht moet hebben voor de elementen die kunnen wijzen op een continuïteitsprobleem binnen de onderneming, met inbegrip van de elementen die blijken uit de halfjaarlijkse staat.

De Raad van het Instituut is overigens van mening dat een norm hieromtrent deze problematiek begrijpelijker zou maken en tegelijkertijd de rechtszekerheid zou versterken.

2.5.15. Mogelijkheid voor een bedrijfsrevisorenkantoor om te kiezen tussen twee vaste vertegenwoordigers

De Commissie Kwaliteitscontrole wordt in het kader van een kwaliteitscontrole geconfronteerd met het geval van een bedrijfsrevisorenkantoor dat tot commissaris werd benoemd en dat als vertegenwoordiger de heer X of Y heeft aangesteld.

De vertegenwoordiging door twee personen is mogelijk (de heren X en Y) en in dit geval dienen alle verslagen door de twee vertegenwoordigers te worden ondertekend. In de praktijk is het eveneens mogelijk om een effectieve en een plaatsvervangende vertegenwoordiger aan te stellen waarbij de plaatsvervangende enkel mag optreden in geval van blijvende onbeschikbaarheid van de effectieve.

De Commissie Kwaliteitscontrole zou graag het standpunt van de Juridische Commissie kennen met betrekking tot de (wettelijke) mogelijkheid voor een bedrijfsrevisorenkantoor om te kunnen kiezen tussen twee alternatieve vaste vertegenwoordigers.

Op voorstel van de Juridische Commissie stelt de Raad van het Instituut vast dat een gelijkaardige problematiek hem reeds werd voorgelegd en herhaalt het eerder door hem aangenomen standpunt, namelijk dat wanneer meerdere vaste vertegenwoordigers worden benoemd, zij in het kader van de uitoefening van het mandaat een hoofdelijke aansprakelijkheid aanvaarden zelfs indien slechts één van hen gewettigd is om de verbintenis van het bedrijfsrevisorenkantoor en van de andere vertegenwoordiger aan derden kenbaar te maken.

De Raad van het Instituut is van mening dat een dergelijke benadering als gevolg heeft dat de waarborgen en rechtsmiddelen van derden worden versterkt aangezien, in geval van meerdere vaste vertegenwoordigers, men zich kan wenden tot één van hen om hem te vragen verslag uit te brengen over de uitoefening van het commissarismandaat.

2.5.16. Onafhankelijkheidsvraagstukken betreffende externe aandeelhouders van revisorenvennootschappen

Op voorstel van de Juridische Commissie heeft de Raad van het Instituut volgend advies genomen.

Sinds de wijziging van 2007 wordt aanvaard dat niet-bedrijfsrevisoren deelnemen in het kapitaal van een bedrijfsrevisorenvennootschap, zij het onder een aantal voorwaarden:

- Artikel 6 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor somt de voorwaarden op waaraan een rechtspersoon dient te voldoen om de hoedanigheid van bedrijfsrevisor te bekomen. Als tweede voorwaarde wordt voorgeschreven dat *“de meerderheid van de stemrechten in het bezit is van auditkantoren en/of van wettelijke auditors”*. Het verslag aan de Koning koppelt hieraan volgende consequentie: *“de vereiste dat de meerderheid van de stemrechten in het bezit moet zijn van auditkantoren (en/of wettelijke auditors) heeft als gevolg dat de aandelen derhalve aandelen op naam dienen te zijn”*.
- Artikel 14, § 5 van de wet van 22 juli 1953 voorziet: *“Noch de aandeelhouders van een bedrijfsrevisorenkantoor, noch de leden van het bestuursorgaan van het betrokken bedrijfsrevisorenkantoor, noch verbonden personen mogen een zodanige bemoeienis met de uitvoering van een wettelijke controle van jaarrekeningen of van een andere revisorale opdracht hebben waardoor afbreuk wordt gedaan aan de onafhankelijkheid en objectiviteit van de bedrijfsrevisor die namens het betrokken bedrijfsrevisorenkantoor de wettelijke controle van jaarrekeningen of de revisorale opdracht uitvoert.”*.

De wijzigingen van 2007 kunnen derhalve als volgt geresumeerd worden: niet-bedrijfsrevisoren worden toegelaten tot het kapitaal van auditkantoren, zonder dat ze evenwel de meerderheid van de stemrechten mogen bezitten, en mits de nodige waarborgen gegeven worden ten aanzien van de onafhankelijke en objectieve uitoefening door bedrijfsrevisoren die namens het kantoor opereren van de taken van bedrijfsrevisor.

Het moge duidelijk zijn dat de wetgever een bijzondere aandacht heeft besteed aan het vrijwaren van de onafhankelijke en objectieve beroepsuitoefening in het kader van een opengesteld kapitaal. Liever dan alle mogelijke directe en indirecte, al dan niet significante onafhankelijkheidsrisico's resulterend uit het aandeelhouderschap van een bedrijfsrevisorenkantoor te identificeren en van een adequate oplossing te voorzien, heeft de regelgever er voor geopteerd een onafhankelijkheidswaarborg in te bouwen die op alle gevallen van toepassing is.

Eenieder onderkent evenwel dat er zich specifieke vraagstukken stellen in dit verband. Zo dient een antwoord gegeven op volgende vragen:

- Hoe dient de notie “*stemrechten*” begrepen te worden, of nog kan bijvoorbeeld gesteld dat de “*aandelen zonder stemrecht*”, zoals voorzien in het Wetboek Vennootschappen, aan deze voorwaarde voldoen, wetende dat dergelijke aandelen voor een aantal beslissingen toch stemgerechtigd zijn en onder een aantal voorwaarden opnieuw ten volle stemgerechtigd worden?
- Hoe dient de consequentie dat de aandelen van auditkantoren op naam dienen te zijn – consequentie die het verslag aan de Koning koppelt aan de vereiste dat de meerderheid van de stemrechten in het bezit moeten zijn van auditkantoren en/of wettelijke auditors – begrepen te worden? Wijst deze voorwaarde erop dat het voldoende is kennis te hebben van de identiteit van de directe aandeelhouders of worden hier in feite de ultieme economisch begunstigden geviseerd?

Het komt ons voor dat de notie “*meerderheid van stemrechten*” op een letterlijke wijze dient begrepen te worden, of nog, dat de wetgever hier niet gerefereerd heeft naar de notie “*aandelen zonder stemrecht*” zoals omschreven in het Wetboek van vennootschappen. Het begrip “*zonder stemrecht*” dient op de meest stringente manier begrepen te worden: het gebrek aan stemrecht viseert elke onderwerp dat het voorwerp van de uitoefening van dit stemrecht zou kunnen uitmaken en sluit tevens de mogelijkheid van het herverkrijgen van stemrecht onder bepaalde voorwaarden uit. Dergelijke interpretatie is de enig mogelijke om de door de wetgever gewenste niet-inmenging in het bestuur te verwezenlijken.

Het lijkt zelfs aangewezen te stellen dat het niet bezitten van stemrecht niet het voorwerp mag uitmaken van enige financiële vergoeding. Het toekennen van enig preferent dividendrecht, als vergoeding voor het ontbreken van stemrecht, dient te worden uitgesloten. Het houdt immers het risico in van een indirecte beïnvloeding van de beroepsuitoefening. Het is voor de berekening van de maximumdrempel van de stemrechten in handen van niet-auditors derhalve niet toegestaan om geen rekening te houden met effecten zonder stemrecht in de zin van het Wetboek van vennootschappen, aangezien deze effecten in bepaalde omstandigheden stemrecht verkrijgen.

Kan gesteld worden dat het aandeelhouderschap tot op niveau van de ultieme economisch begunstigde dient geïdentificeerd te worden?

Volgens de geest van het Verslag aan de Koning wordt *prima facie* enerzijds niet zo ver gegaan en beperkt men zich tot een identificatieplicht op het niveau van de aandeelhouders door de vereiste van aandelen op naam te formuleren. Anderzijds echter vereist het Verslag aan de Koning, door middel van effecten op naam, de identificatie van het geheel van de aandeelhouders van het kantoor en niet alleen diegenen (de wettelijke auditors) die in alle omstandigheden de meerderheid van de stemrechten in het kantoor bezitten. Bijgevolg heeft de wetgever in werkelijkheid de identificatie van het gehele aandeelhouderschap van het kantoor verondersteld en niet alleen het gedeelte van diegene die de meerderheid van de stemrechten heeft. Bijgevolg zou men niet kunnen toelaten dat wat rechtstreeks onmogelijk zou zijn op het vlak van het aandeelhouderschap van het kantoor (met name de minstens gedeeltelijke anonimiteit) toch mogelijk wordt door de oprichting van een “tussenstructuur” die bestemd is om de identiteit van de uiteindelijke economische begunstigten te verhullen. Het Verslag aan de Koning vereist trouwens de nominatieve aard van alle effecten van een bedrijfsrevisorenkantoor en niet alleen van deze die in handen zijn van wettelijke auditors; het betreft, volgens de geest van het Verslag aan de Koning, niet alleen het nagaan of een meerderheid van de stemrechten in handen is van wettelijke auditors (daartoe zou het voldoende zijn dat deze effecten enkel op naam zijn), maar ook het identificeren van de gehele samenstelling van het aandeelhouderschap van het kantoor. Men kan niet aanvaarden dat door terug te grijpen naar een structuur met meerdere lagen, men de mogelijkheid tot identificatie van de houders van een economisch belang in het kantoor doet verdwijnen, hetgeen mogelijk geweest zou zijn zonder deze structuur met meerdere lagen.

De enige uitzondering op het principe dat de uiteindelijke economische begunstigde van de activiteiten van een bedrijfsrevisorenkantoor kan worden geïdentificeerd, bestaat in de veronderstelling van een aandeelhouder (of van een bedrijfsrevisorenkantoor) die genoteerd zou zijn. In deze veronderstelling echter dient men op te merken dat de wetgever alternatieve mechanismen heeft uitgewerkt met het oog op het garanderen, voor zover als mogelijk, dat de genoteerde vennootschap werkzaam

is in het algemeen belang van haar aandeelhouders en met volledige naleving van haar maatschappelijk doel.

II

In verband met het aandeelhouderschap van een auditkantoor kunnen nog een aantal vragen inzake onafhankelijkheid gesteld worden:

- Is het denkbaar dat een bedrijfsrevisor de financiële staten controleert van een aandeelhouder van het bedrijfsrevisorenkantoor?
- Is het denkbaar dat een bedrijfsrevisor de financiële staten controleert van een vennootschap waarin een aandeelhouder van het bedrijfsrevisorenkantoor eveneens een deelneming aanhoudt?

Strikt genomen zou het wettelijk kader zoals hoger omschreven de nodige voorwaarden moeten bevatten om een onafhankelijke beroepsuitoefening te waarborgen. Er kan evenwel niet voorbijgegaan worden aan de vereiste van de onafhankelijkheid in schijn (*indépendance d'apparence*).

In die zin komt het ons voor dat een stringente interpretatie van het begrip onafhankelijkheid zich zou verzetten tegen het uitvoeren van *assurance* opdrachten bij aandeelhouders van een revisorenkantoor of ondernemingen die onder hun controle staan.

Dit principe houdt dan ook in dat een auditkantoor verplicht is op continue wijze een inventaris bij te houden van alle ondernemingen en entiteiten die onder controle staan van zijn aandeelhouder(s)-niet beroepsbeoefenaar(s).

De identificatie van de uiteindelijk begunstigden die gebeurlijk achter de nominatieve aandeelhouders kunnen schuilgaan, biedt in deze context wel een toegevoegde waarde, zelfs een noodzaak.

III

Hoofdstuk III

J A A R R E K E N I N G R E C H T

III

3.1. Administratieve vereenvoudiging

3.1.1. Voorstel tot oprichting van een nieuwe categorie vennootschappen: de “micro-entiteiten”

A. Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 78/660/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen wat micro-entiteiten betreft

Dit voorstel voor een Richtlijn strekt ertoe de lidstaten de mogelijkheid te bieden om de micro-entiteiten te ontheffen van bepaalde verplichtingen van de Vierde en de Zevende Richtlijn, dit wil zeggen de vennootschappen die aan de volgende criteria beantwoorden:

- minder dan 10 werknemers;
- balanstotaal kleiner dan 500.000 euro;
- een omzet van minder dan 1.000.000 euro.

Indien de micro-entiteiten vrijgesteld zijn van de verplichtingen van de Vierde Richtlijn zouden ze, onder meer, niet meer verplicht zijn hun jaarrekening in te dienen bij de Nationale Bank van België.

In België zouden meer dan 70% van de ondernemingen die op dit ogenblik hun jaarrekeningen indienen bij de Balanscentrale beschouwd worden als micro-entiteiten en bijgevolg vrijgesteld worden van de verplichting om hun jaarrekening te publiceren evenals van de toepassing van de waarderingsregels begrepen in de Vierde Richtlijn.

B. Advies van de Commissie economische en monetaire zaken inzake het voorstel voor een richtlijn betreffende de micro-entiteiten (Verslag STERCKX)

Op 20 oktober 2009 heeft de Commissie economische en monetaire zaken, onder leiding van rapporteur Dirk STERCKX, een kritisch advies verleend aan de Commissie juridische zaken inzake het voorstel tot voornoemde richtlijn.

Dit advies⁽¹⁾ bepaalt onder meer:

(1) <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-428.154+02+DOC+PDF+V0//NL&language=NL>

“In de eerste plaats is het twijfelachtig of de keuze om zeer kleine bedrijven (micro-entiteiten) vrij te stellen van de verplichting om hun jaarrekeningen voor te bereiden en te publiceren ook werkelijk zal leiden tot een belangrijke vermindering van hun administratieve lasten. In de effectevaluatie bij het voorstel van de Commissie worden de voordelen overdreven en daardoor ook de nadelen onderschat van het vrijstellen van zeer kleine ondernemingen van bovengenoemde verplichting. (...) Een ongelijke toepassing door de lidstaten van de mogelijkheid om zeer kleine ondernemingen van deze verplichting vrij te stellen zou leiden tot een fragmentarisering van de binnenmarkt. Ook zou de transparantie hierdoor worden verminderd. (...)

In de tweede plaats moet een vermindering van de administratieve lasten van KMO's op een coherente en alomvattende wijze worden gerealiseerd. Aangezien de Commissie al bezig is met de voorbereiding van haar voor 2010 geplande algemene herziening van de 4e en 7e Richtlijn inzake vennootschapsrecht, zou tot haar het verzoek moeten worden gericht om het huidige voorstel in te trekken en in 2010 met een breder opgezet voorstel te komen. Vrijstelling van zeer kleine ondernemingen van de statutaire verplichting tot opstelling en publicatie van jaarrekeningen betekent niet dat deze bedrijven worden vrijgesteld van het opstellen van jaarverslagen voor de belastingdienst. (...) de statistische informatie die niet verkregen wordt uit de jaarrekeningen van de micro-entiteiten moet langs andere weg (...) worden verzameld, waardoor de voordelen van het voorstel van de Commissie sterk worden verminderd of zelfs teniet gedaan. Door een uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten kan een duurzamer bijdrage worden geleverd aan de opstelling van een adequate lijst van nationale voorschriften en een minimalisering van de administratieve lasten. In dit verband moet de Commissie overwegen zich te onthouden van het voorstellen van maatregelen die een negatief effect zouden kunnen hebben op de nationale maatregelen tot vermindering van deze administratieve lasten.

Daarom zouden wij de Commissie willen verzoeken om haar algemene voorstel dat zij in 2010 zal indienen, vergezeld te laten gaan van een alomvattende effectevaluatie die ramingen en kwantitatieve gegevens omvat van zowel de voor- als de nadelen van haar voorstel. In haar effectevaluatie en in haar voorstel moet de Commissie rekening houden met de beste praktijken, zoals die over de gehele EU zijn geïdentificeerd.”

Het IBR verheugt zich over de inhoud van dit advies waarmee het zonder voorbehoud instemt.

C. Handelingen in België

Niettegenstaande de wil in bepaalde Europese milieus om onaangepaste voorstellen voor administratieve vereenvoudiging af te kondigen, blijft het IBR aandringen op de noodzaak om de verplichtingen omtrent het opstellen van jaarrekeningen en de informatieverplichtingen voor alle ondernemingen te behouden. Het IBR onderstreept eveneens de noodzaak om alternatieve voorstellen voor administratieve vereenvoudiging, gemeenschappelijk voor de drie instituten⁽¹⁾, bekend te maken bij de Belgische en Europese autoriteiten. Het IBR heeft zulke alternatieve voorstellen voor vereenvoudiging op Europees niveau en meer in het bijzonder in het Memorandum aan de Europese instellingen overgenomen (*cf. supra*, §1.15.).

3.1.2. Raadpleging inzake de hervorming van de Vierde en de Zevende Richtlijn

In februari 2009 heeft de Europese Commissie een raadpleging gelanceerd inzake de hervorming van de Vierde en de Zevende boekhoudkundige Richtlijn.

Deze raadpleging beoogde de meningen van de Europese *stakeholders* te verzamelen inzake verschillende voorstellen voor de modernisering en vereenvoudiging van de boekhoudkundige richtlijnen en met name over de voorstellen om de administratieve lasten voor kleine ondernemingen te verminderen.

Het IBR heeft zich aangesloten bij de betrokken instellingen en in het bijzonder bij de FOD Economie, het kabinet van Mevrouw LARUELLE, Minister van KMO's, de CBN, de HREB, het IAB en het BIBF teneinde op deze raadpleging een gemeenschappelijk antwoord te geven in naam van de Belgische regering.

De resultaten van deze raadpleging zijn beschikbaar op de website van de Europese Commissie⁽²⁾.

(1) *Cf. IBR, Jaarverslag*, 2008, p. 273.

(2) http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/company_law_dir_en.htm

3.1.3. Richtlijn 2009/49/EG tot vermindering van de administratieve lasten voor de kleine en middelgrote Europese ondernemingen⁽¹⁾

De Richtlijn 2009/49/EG van 18 juni 2009 valt binnen het kader van de mededeling van de Commissie van 10 juli 2007 inzake de vereenvoudiging van het ondernemingsklimaat op het gebied van vennootschapsrecht, financiële verslaggeving en controle van jaarrekeningen⁽²⁾.

De richtlijn beoogt het amendement van de Vierde⁽³⁾ en Zevende⁽⁴⁾ Richtlijn met het zicht op de terugdringing van de administratieve en financiële lasten voor de kleine en middelgrote ondernemingen van de Europese Unie.

Deze richtlijn zou voor 1 januari 2011 moeten omgezet worden door de lidstaten van de Europese Unie.

3.2. Contactcomité CBN/IBR

3.2.1. Samenstelling

Voorzitter: de heer D. VAN CUTSEM

Lid van de Raad: de heer M. DE WOLF

Lid van de CBN: de heer H. VAN PASSEL

Leden: de heren G. BOMBAERTS, L. BOXUS, J. CHRISTIAENS, H. EVERAERTS, H. OPSOMER, B. THEUNISSEN, H. VAN IMPE, L. LAPERAL, F. MAILLARD, J.P. VINCKE en J. VERCAUTEREN

Secretariaat: de heer S. VAN ATTENHOVEN

(1) Richtlijn 2009/49/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 18 juni 2009 tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad met betrekking tot bepaalde informatieverplichtingen van middelgrote ondernemingen en de verplichting een geconsolideerde jaarrekening op te stellen, *P.B.*, L.164, 26 juni 2009, p.42-44.

(2) Mededeling van de Europese Commissie van 10 juli 2007 over een vereenvoudiging van het ondernemingsklimaat op het gebied van vennootschapsrecht, financiële verslaggeving en controle van jaarrekeningen, COM (2007) 394 def.

(3) Vierde richtlijn 78/660/EEG van de Raad van 25 juli 1978 betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen, *P.B.*, L. 222 van 14. augustus 1978, p. 11-31.

(4) Zevende richtlijn 83/349/EEG van de Raad van 13 juni 1983 betreffende de geconsolideerde jaarrekening, *P.B.*, L. 193, 18 juli 1983, p. 1-17.

3.2.2. Adviezen van de CBN

In 2009 heeft de CBN de volgende adviezen gepubliceerd⁽¹⁾:

- 135-5 Interimdividend versus tussentijds dividend.
- 110-1 In België gevestigde vennootschappen naar buitenlands recht: toepassingsgebied van artikelen 81, 82, 83 en 107 van het Wetboek van vennootschappen.
- 2009-3 Boekhoudkundige verwerking van kapitaalsubsidies waarvan de toekenning en/of de betaling over verschillende jaren wordt gespreid.
- 2009-4 Model van ongesplitst dagboek zoals bedoeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 26 juni 2003 betreffende de vereenvoudigde boekhouding van bepaalde vzw's stichtingen en ivzw's.
- 2009-5 De rentabiliteitsvoorwaarde bij herwaarderingsmeerwaarden.
- 2009-6 De boekhoudkundige verwerking van fusies.
- 2009-7 Boekhoudkundige verwerking van grensoverschrijdende fusies.
- 2009-8 Boekhoudkundige verwerking van splitsingen.
- 2009-9 De boekhoudkundige gevolgen van de aanvaardingsplicht inzake afgedankte elektrische en elektronische apparaten.
- 2009-10 Bepaling van de functionele valuta bij financieringsvennootschappen.
- 2009-11 De boekhoudkundige verwerking van partiële splitsingen.
- 2009-12 De sociale balans en de statutaire werknemers.
- 2009-13 De boekhoudkundige verwerking van het stelsel tot gedeeltelijke vrijstelling van betaling van de bedrijfsvoorheffing, zoals geregeld door artikel 275/3 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992.
- 2009-14 Boekhoudkundige verwerking van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten.
- 2009-15 Boekhoudkundige verwerking van de inbreng van een bedrijfstak of van een algemeenheid van goederen.
- 2009-16 Omrekening van kapitaal bij grensoverschrijdende fusies.

Bovendien heeft de CBN de volgende adviezen gepubliceerd in het kader van parlementaire vragen aan de Minister van Ondernemen en Vereenvoudigen, de heer V. VAN QUICKENBORNE:

(1) http://www.cnc-cbn.be/FR/fichiersAvis/FR_CNCTablematAvis.htm

- PV-1 Parlementaire vraag n° 68 van 6 juni 2008 van Mvr Ingrid CLAES rond de fiscale en boekhoudkundige gevolgen van beleggingsproducten van verzekeringsmaatschappijen.
- PV-2 Parlementaire vraag n° 26 van 16 januari 2008 van M. Stefaan VERCAMER betreffende het koninklijk besluit van 15 september 2006 gewijzigend bij het koninklijk besluit van 26 juni 2003 betreffende kleine vzw's.
- PV-3 Parlementaire vraag n° 191 van 8 januari 2009 van Mevr. Ingrid CLAES betreffende het boekhoudkundig en fiscaal regime van actiefbestanddelen van vennootschappen die gedeeltelijk privaat worden aangewend.

Ten slotte heeft de CBN, op 8 december 2009, een ontwerpadvies gepubliceerd over de algemene boekhoudkundige principes die toepasbaar zijn op de financieel afgeleide documenten. Geïnteresseerden kunnen hun bemerkingen tot uiterlijk 31 maart 2010 overmaken aan de CBN⁽¹⁾.

In 2009 heeft de CBN ook haar visie gegeven over meer dan twintig *consultation papers* of *comment letters* van het IASB⁽²⁾ en de EFRAG⁽³⁾.

De adviezen van de CBN worden bestudeerd door het contactcomité CBN/IBR, door de non-profit Commissie of door de Juridische Commissie van het Instituut. Ook wordt advies n°135-5 van het CBN (“Interim-divident versus tussentijds dividend”) geanalyseerd door de Juridische Commissie die haar bemerkingen in 2010 doorgeeft aan de Raad van het Instituut.

Bovendien worden de adviezen van de CBN met betrekking tot de non-profitsector geanalyseerd tijdens de *workshop* over de boekhoudkundige actualiteit voor verenigingen tijdens de IBR-studiedag van 25 januari 2010 “Non-profitsector: actualiteiten voor beheerders en bedrijfsrevisoren”.

(1) Per post aan de Commissie Boekhoudkundige Normen, c/o Federale Overheidsdienst Economie, North Gate III, Koning Albert II-laan, 16, 1000 Brussel of per e-mail (cnc-cbn@cnc-cbn.be)

(2) *International Accounting Standards Board* (www.iasb.org)

(3) *European Financial Reporting Advisory Group* (www.efrag.org)

3.2.3. Interview met de Voorzitter van de CBN

De Voorzitter en de secretaris-generaal hebben een interview afgenomen van Jan VERHOEYE, Voorzitter van de CBN, voor het tijdschrift TAA.

Tijdens dit interview kwamen verschillende thema's aan bod: de administratieve vereenvoudiging, de harmonisatie van de boekhoudwetgeving in de non-profit sector, het verband tussen het Belgische boekhoudrecht en de fiscale wetgeving en de IAS/IFRS-normen.

Dit interview kan geraadpleegd worden in het tijdschrift TAA nr. 19/2009 via het extranet van het IBR⁽¹⁾.

3.2.4. Aandachtspunten van het contactcomité CBN/IBR

Het contactcomité CBN/IBR heeft de volgende aandachtspunten behandeld waarop ze nader wenst op in te gaan, in voorkomend geval in samenwerking met de CBN:

- In de geest van het advies van de CBN van 4 december 2003, dienen de modernisering van het Belgisch boekhoudrecht en de harmonisering van het Europees boekhoudrecht de absolute prioriteiten te zijn. Het Instituut nodigt de CBN uit om verder zijn rol te spelen en zelfs te versterken in de materies waarin dringende ingrepen onontbeerlijk zijn. Indien sommige landen of instanties het Europees of nationaal boekhoudrecht willen behouden, is het dringend nodig om concrete moderniseringsprojecten op te starten. Indien dit niet gebeurt, is een overgang naar internationale normen op termijn onvermijdelijk.
- De norm *IFRS for SMEs*, die in 2009 door de IASB werd uitgebracht, kan een interessant werkinstrument worden om de harmonisatie van het Europees boekhoudrecht sneller te verwezenlijken dan via een bijwerking van de Europese boekhoudkundige Richtlijnen.
- Het proces van de administratieve vereenvoudiging op het vlak van de boekhouding en de publicaties van de jaarrekeningen mag niet leiden tot een afname van de kwaliteit van de financiële informatie die door de bedrijven wordt voorbereid en gepubliceerd. Daarentegen kunnen de modernisering van het boekhoudrecht en de vereenvoudiging van

(1) [https:// www.ibr-ire.be/nl/documentatie_TAA_2009.aspx](https://www.ibr-ire.be/nl/documentatie_TAA_2009.aspx)

het fiscaal recht belangrijke werkpunten worden voor een administratieve rationalisatie.

- De toelating om de internationale norm *IFRS for SMEs* toe te passen zal bijdragen tot een administratieve vereenvoudiging voor de Belgische bedrijven met internationale activiteiten, voor bedrijven die een internationale expansie overwegen en voor filialen van buitenlandse groepen. De aantrekkingskracht van ons land voor buitenlandse investeerders zal hierdoor toenemen.
- Het contactcomité CBN/IBR acht het wenselijk dat de werkzaamheden van de CBN in de non-profitsector versterkt worden. Het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de publicatie van de jaarrekeningen van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen, heeft nood aan precisering en verduidelijking.
- Het contactcomité CBN/IBR wenst dat het ontwikkelingsproces van adviezen (“*due process*”) van de CBN versterkt wordt, namelijk door de veralgemening van de openbare raadpleging voor de publicatie van elk nieuw advies. Deze aanpak laat de bedrijven en beroepsbeoefenaars toe om op de moeilijkheden bij het uitbrengen van nieuwe adviezen te anticiperen en om hun standpunt te laten kennen. Dit zal ongetwijfeld bijdragen tot een betere technische kwaliteit van de adviezen. Het *Due Process Handbook for the IASB*⁽¹⁾ dat gepubliceerd werd door de IASCF⁽²⁾ kan een interessante inspiratiebron vormen bij de versterking van dit proces.
- Het contactcomité CBN/IBR benadrukt dat het belangrijk is dat de CBN bij de ontwikkeling van zijn adviezen standpunten inneemt die in overeenstemming zijn met de internationale boekhoudkundige tendensen en dat de CBN prioritair een economisch getrouw beeld nastreeft zonder zich te laten beïnvloeden door in essentie fiscale overwegingen.

(1) Beschikbaar op <http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/1E8D75B7-927F-495B-BE4A04C9BE967097/0/DueProcess09.pdf>

(2) *International Accounting Standards Committee Foundation*
(<http://iasb.org/The+organisation/IASCF+and+IASB.htm>)

3.3. Koninklijk besluit van 10 augustus 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 januari 2001

Op 24 augustus 2009 werd in het Belgisch Staatsblad het koninklijk besluit van 10 augustus 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen en van het koninklijk besluit van 12 september 1983 tot bepaling van de minimumindeling van een algemeen rekeningstelsel, gepubliceerd.

Dit koninklijk besluit voorziet hoofdzakelijk in de omzetting van artikelen 1, 6, en 2, 1 van Richtlijn 2006/46/CE van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006⁽¹⁾ tot wijziging van de Vierde en Zevende Richtlijnen.

Het koninklijk besluit voorziet, onder andere, in de toevoeging in artikel 91 van het koninklijk besluit van 30 januari 2001, van de staat XVIIIbis “Aard en zakelijk doel van buitenbalans regelingen” onder de titel “A. Aanvullende gegevens”.

Deze staat zal de aard en het zakelijk doel van buitenbalans regelingen moeten vermelden, mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de vennootschap.

Bovendien zijn de vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een MTF (*Multilateral Trading Facility*)⁽²⁾ tevens

(1) Richtlijn 2006/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen, 83/349/EEG van de Raad betreffende de geconsolideerde jaarrekening, 86/635/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van banken en andere financiële instellingen en 91/674/EEG van de Raad betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen.

(2) Artikel 2, 4°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, definieert de multilaterale handelsfaciliteit (*Multilateral trading facility* – MTF): een door een beleggingsonderneming, een kredietinstelling of een marktonderneming geëxploiteerd multilateraal systeem dat verschillende koop- en verkoopintenties van derden met betrekking tot financiële instrumenten - binnen dit systeem en volgens niet-discretionaire regels - samenbrengt op zodanige wijze dat er een overeenkomst uit voortvloeit overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk II van deze wet of titel II van de Richtlijn 2004/39/EG. Volgens de website van de CBFA exploiteert de marktonderneming Euronext Brussels NV de volgende MTF's: Alternext, Vrije Markt, Publieke Veilingen, Trading Facility en Easynext, http://www.cbfa.be/nl/fm/gm/li/html/mtf_mo_li.asp.

verplicht de financiële gevolgen van deze regelingen voor de vennootschap te vermelden.

Het koninklijk besluit van 10 augustus 2009 voorziet eveneens in de toevoeging aan artikel 91 van het koninklijk besluit van 30 januari 2001, van de staat XVIIIbis *“Transacties met verbonden partijen buiten normale marktvoorwaarden”* onder de titel *“A. Aanvullende informatie”*.

III

Het koninklijk besluit verduidelijkt dat de eerste categorie van vennootschappen, met name de genoteerde vennootschappen en de vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een MTF en de vennootschappen die meer dan één van de criteria bedoeld in artikel 16, §1, eerste lid W. Venn. overschrijden, de transacties aangaan met verbonden partijen dienen te vermelden indien dergelijke transacties van enige betekenis zijn en niet onder normale marktvoorwaarden worden verricht.

Het koninklijk besluit voorziet echter in een uitzondering aan deze verplichting tot publicatie wat betreft de transacties die zijn aangaan tussen twee of meer leden van een groep, mits de dochterondernemingen die partij zijn bij de transactie geheel eigendom zijn van een dergelijk lid.

De tweede categorie van vennootschappen, met name de naamloze vennootschappen, die niet genoteerd zijn en vennootschappen waarvan de effecten niet zijn toegelaten tot de verhandeling op een MTF en die niet meer dan één van de criteria bedoeld in artikel 16, §1, eerste lid W. Venn. overschrijden, vermeldt enkel de transacties die direct of indirect zijn aangaan tussen de vennootschap en haar voornaamste aandeelhouders en de vennootschap en de leden van de leidinggevende, de toezichthoudende of de bestuursorganen.

Er wordt in 2010 een document gericht aan de bedrijfsrevisoren teneinde de gevolgen voor de commissaris in verband met de attestering te omschrijven.

Het koninklijk besluit voorziet erin dat voorvernoemde bepalingen van toepassing zijn op de boekjaren die aanvangen vanaf 1 september 2008.

3.4. Raadpleging van de Europese Commissie over de *IFRS for SMEs*

De Europese Commissie heeft in november 2009 een openbare raadpleging gelanceerd teneinde de opinie van alle mogelijke *stakeholders* te kennen over de *International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities (IFRS for SMEs)*. Deze *IFRS for SMEs* werd opgesteld door de IASB en gepubliceerd in juli 2009⁽¹⁾. Ze worden intussen wereldwijd toegepast in meer dan 100 landen.

Het gaat om een 230 bladzijden tellend referentiekader op maat van de behoeften en mogelijkheden van kleine en middelgrote ondernemingen, die niet van openbaar belang zijn. Veel van de regels die men terugvindt in de *full IFRS* werden vereenvoudigd of zelfs weggelaten. In de bijlagen dient beduidend minder informatie gegeven te worden dan bij de *full IFRS*.

De bedoeling van deze openbare raadpleging bestaat eruit om inzicht te verkrijgen in de standpunten van de Europese betrokken partijen.

De Europese Commissie is in het bijzonder geïnteresseerd in de mening van gebruikers van de jaarrekening, zoals ondernemingen, banken en investeerders. Zij hebben tijd tot uiterlijk 12 maart 2010 om op deze raadpleging te antwoorden.

Het Instituut wenst deel te nemen aan deze openbare raadpleging. Daartoe formuleert de Raad van het Instituut begin maart 2010 een antwoord, waarbij in het bijzonder het algemeen belang wordt voor ogen gehouden.

(1) <http://www.iasb.org>

Hoofdstuk IV

**BIJZONDERE WETGEVINGEN
EN SECTORALE OPDRACHTEN**

4.1. Bank- en financieel recht

4.1.1. Erkenning van de bedrijfsrevisoren bij kredietinstellingen en instellingen voor collectieve belegging

De Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA) heeft op 30 juni 2009 twee nieuwe erkenningsprocedures voor bedrijfsrevisoren gelanceerd, voor de sector van de kredietinstellingen, financiële holdings, beursvennootschappen, instellingen voor collectieve belegging en vereffeninginstellingen en de met vereffeninginstellingen gelijkgestelde instellingen enerzijds en voor de sector van enkel de instellingen voor collectieve belegging anderzijds (*B.S.*, 30 juni 2009, p. 44987).

De respectieve Raden van het IBR en het IRECBF hebben bedrijfsrevisoren aangewezen als lid van de erkenningscommissies.

Op deze basis heeft de CBFA vier confraters erkend voor de sector van de kredietinstellingen alsook twee confraters voor de instellingen voor collectieve belegging.

4.1.2. Wet van 16 februari 2009 op het herverzekeringsbedrijf

De Wet van 16 februari 2009 op het herverzekeringsbedrijf, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 maart 2009, heeft bepaalde wijzigingen aangebracht aan zowel artikel 55 van de wet van 22 maart 1993 inzake het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen, als aan andere wetten van sectoriële controle voor wat betreft de omvang van de opdracht van de bedrijfsrevisor.

A. Herverzekeringsbedrijf

Artikel 3 van de wet van 16 februari 2009 verduidelijkt dat deze wet van toepassing is op Belgische herverzekeringsondernemingen, op de in België gevestigde herverzekeringsondernemingen en op de niet in België gevestigde maar er wel werkzame herverzekeringsondernemingen.

De wet verplicht revisoraal toezicht uitgevoerd door een of meerdere erkende revisoren of door een of meerdere erkende revisorenvennootschappen op herverzekeringsondernemingen naar Belgisch recht (art. 40) en op bijkantoren in België van herverzekeringsondernemingen die

ressorteren onder het recht van staten die geen lid zijn van de Europese Economische Ruimte (art. 60, § 3, alinea 2 en art. 66).

Erkende revisorenvennootschappen doen voor de uitoefening van de opdracht van commissaris een beroep op een erkend revisor (art. 41 en art. 66, alinea 2).

Bovendien biedt de wet de mogelijkheid aan de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA) om de herverzekeringsondernemingen die ressorteren onder het recht van een staat die geen lid is van de Europese Economische Ruimte en die, krachtens hun nationaal recht, gerechtigd zijn om herverzekeringsactiviteiten uit te oefenen, te gelasten alle inlichtingen te verstrekken over hun herverzekeringsbedrijf in België. Zij mag de buitenlandse toezichthoudende autoriteiten van de betrokken herverzekeringsonderneming, haar externe revisor of de erkende auditor die belast is met de certificatie van haar rekeningen, gelasten deze inlichtingen te certificeren of aan te passen (art. 71).

De wet voorziet dat de erkende aangestelde bedrijfsrevisor(en) de opdrachten van commissaris uitvoert/uitvoeren zoals bedoeld in het Wetboek van Vennootschappen (art. 40, 1^e alinea) voor de certificering van de geconsolideerde jaarrekening van de herverzekeringsonderneming.

Er wordt eveneens voorzien in een medewerking aan het prudentieel toezicht van de CBFA (art. 45).

Bovendien zijn bepaalde ondernemingen (art. 83, § 1^e, 1° en 2°) onderhevig aan een in opdracht van de CBFA bijkomend toezicht. Met het oog op de uitoefening van dit bijkomend toezicht is de bedrijfsrevisor die is aangesteld voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening, de door de consoliderende onderneming aangestelde commissaris (art. 92 en art. 95).

B. Wettelijke wijzigingen

De wet van 16 februari 2009 wijzigt andere wetten, met name, de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, de wet van 22 maart 1993 inzake het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen, de wet van 6 april 1995 inzake het statuut van en het toezicht op de beleggingsondernemingen, en de wet van 20 juli 2004

betreffende bepaalde vormen van collectief beheer van beleggingsportefeuilles.

De wijzigingen aangebracht aan de wet van 9 juli 1975 (art. 101 en volgende) brengen de bepalingen voor de kredietondernemingen in overeenstemming met de verzekeringsondernemingen (verplichte aanwezigheid van een beleidsstructuur en een adequate interne controle, informatie van het Instituut over het inleiden van een tuchtprocedure tegen een revisor, revisorale controle en opdrachten van prudentiële controle,...).

De wet van 16 februari 2009 wijzigt voornoemde wetten om de opdracht van de commissaris betreffende de periodieke staten, die door de financiële ondernemingen zijn overgemaakt aan de CBFA, te verduidelijken. De wetgeving maakt een verschil tussen twee opdrachten:

- de opdracht van beperkt nazicht van deze periodieke staten die aan het einde van het eerste halfjaar zijn overgemaakt verzoekt de commissaris om een negatieve conclusie te formuleren;
- de opdracht van controle van de periodieke staten die aan het einde van het boekjaar zijn overgemaakt, waarbij de commissaris een positieve conclusie dient te formuleren.

4.1.3. Koninklijk besluit van 23 maart 2009 tot wijziging van verscheidene bepalingen betreffende periodieke informatieverstrekking en revisoraal toezicht

Teneinde de harmonisatie te verzekeren tussen de wijzigingen aangebracht door de wet van 16 februari 2009 (*cf. supra*, § 4.1.2.) aan de bij koninklijk besluit bepaalde statuten van andere vennootschappen of financiële ondernemingen (beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging, beleggingsondernemingen,...), werd het koninklijk besluit van 23 maart 2009, tot wijziging van verscheidene bepalingen betreffende periodieke informatieverstrekking en revisoraal toezicht, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22 april 2009.

Het verslag aan de Koning verduidelijkt dat artikel 3 dezelfde beginselen beoogt toe te passen als deze weergegeven in de wet van 16 februari 2009 inzake de opdrachten van de commissaris met betrekking tot de periodieke staten overgemaakt aan de Commissie voor

het Bank-, Financier- en Assurantiewezen (CBFA) aan het einde van het eerste halfjaar en aan het einde van het boekjaar.

De halfjaarlijkse periodieke staten zijn onderworpen aan een beperkt toezicht dat wordt omschreven als een “(...) *onderzoeksprocedure die tot doel heeft om verslag uit te brengen van de werkzaamheden wanneer geen volkomen controle vereist is*”.

Het verslag aan de Koning legt verder uit dat de periodieke staten, overgemaakt aan het einde van het boekjaar, onderworpen zijn aan een volkomen controle.

Het verslag besluit “*dat het Instituut der Bedrijfsrevisoren een specifieke norm dient uit te werken inzake de medewerkingsopdracht van de erkende revisoren. Deze norm dient in het bijzonder aandacht te geven aan de formulering van het oordeel van de erkende revisor inzake onder meer de naleving van de richtlijnen van de {CBFA} bij de opstelling van de periodieke staten en de beoordeling van de interne controlemaatregelen. In dit verband kan nuttig worden verwezen naar de norm ISRE 2410 (...) voor wat betreft de periodieke staten die aan de {CBFA} worden bezorgd aan het einde van het eerste halfjaar en naar de norm ISA 800 (...) voor wat betreft de periodieke staten per einde boekjaar. Voor wat betreft de beoordeling van de interne controlemaatregelen kan nuttig worden verwezen naar de internationale norm ISAE 3000 (...)*” (cf. *infra*, § 4.1.4 en § 4.1.5).

4.1.4. Circulaire CBFA 2009/19 van 8 mei 2009: medewerkingsopdracht van de erkende commissarissen

In 2009 heeft de CBFA een circulaire van 8 mei 2009⁽¹⁾ gepubliceerd betreffende de nieuwe richtlijnen van de CBFA inzake de opdracht van de erkende commissarissen bij financiële instellingen onder prudentieel toezicht, behalve de verzekeringsondernemingen, de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening en de instellingen voor collectieve belegging.

De nieuwe richtlijnen zijn voorbereid door een gemengde werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de CBFA en vertegenwoordigers van het Instituut erkend door de CBFA.

(1) http://www.cbfa.be/nl/ki/circ/pdf/cbfa_2009_19.pdf

De circulaire heeft rekening gehouden met de wijzigingen aan de bepalingen in de wetten en uitvoeringsbesluiten betreffende het revisoraal toezicht.

De bijlage bij de circulaire verduidelijkt het toepassingsgebied van de circulaire en de gebruikte terminologie (Deel A), de wettelijke grondslagen (Deel B), het verslag van de erkende commissaris over de periodieke staten en dit per type instelling waarop de circulaire van toepassing is (Deel C).

De bijlage verduidelijkt eveneens het verslag van de erkende commissaris over de interne controle (Deel D), de verslaggeving door de erkende commissaris aan de CBFA (Deel E), de informatie-uitwisseling tussen de CBFA en de erkende commissarissen (Deel F).

Deze circulaire verwijst naar de verslaggeving van de leiding inzake de beoordeling van het interne controlesysteem en de verklaring van de leiding inzake de periodieke prudentiële rapportering. Deze verslaggeving wordt toegelicht in circulaire CBFA 2008/12 van 9 mei 2008.

De circulaire bepaalt dat de opdrachten van de erkende commissarissen gekaderd worden in internationale audit en *assurance* normen zoals uitgevaardigd door de *International Auditing and Assurance Standards Board* (IAASB), met name de ISA 800, ISRE 2410 en ISAE 3000.

De circulaire voorziet eveneens dat het Instituut de richtlijnen in bijlage zal vervolledigen met een Belgische professionele norm en gestandaardiseerde typeverklaringen. De nieuwe professionele norm zal de specifieke norm inzake de controle van kredietinstellingen van 5 november 1993 vervangen. Zodra deze nieuwe norm goedgekeurd is, kunnen de richtlijnen die aanduidingen bevatten hoe de internationale normen kunnen worden gebruikt in het kader van de medewerkingsopdracht vervallen (*cf. supra*, § 4.1.5.).

4.1.5. Ontwerp van specifieke norm inzake de medewerking aan het prudentieel toezicht

Volgend op de circulaire CBFA 2009/19 van 8 mei 2009 (*cf. supra*, § 4.1.4.) werd een werkgroep opgericht binnen het Instituut van de Revisoren Erkend door de Commissie voor het Bank- en Financiewezen

(IRECBF) teneinde een ontwerp van specifieke norm uit te werken inzake de medewerking aan het prudentieel toezicht.

Dit project van norm moet het voorwerp uitmaken van de procedure zoals bedoeld in artikel 30, § 1, van de wet van 22 juli 1953.

4.1.6. Koninklijk besluit van 27 september 2009 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de verzekeringsondernemingen en de herverzekeringsondernemingen

IV

Op 7 oktober 2009 werd in het *Belgisch Staatsblad* het koninklijk besluit van 27 september 2009 op de geconsolideerde jaarrekening van de verzekeringsondernemingen en de herverzekeringsondernemingen gepubliceerd.

Enerzijds voert dit koninklijk besluit in overeenstemming met het artikel 123, § 1, 2^e alinea van het Wetboek van vennootschappen, specifieke bepalingen in die van toepassing zijn op verzekerings- en herverzekeringsondernemingen in afwijking van de gemeen boekhoudrechtelijke bepalingen.

Bovendien herneemt het koninklijk besluit in zijn artikel 2 ook de bepalingen van artikel 110 van het Wetboek van vennootschappen, en geeft een expliciete opgaaf van de gemeen boekhoudrechtelijke bepalingen die ongewijzigd van toepassing zijn op verzekerings- en herverzekeringsondernemingen.

Anderzijds legt het koninklijk besluit in zijn artikel 4 aan alle al dan niet beursgenoteerde verzekerings- en herverzekeringsondernemingen het verplicht gebruik op van de zgn. internationale standaarden voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening.

4.2. Publieke en non-profitsector

4.2.1. De Commissie “non-profit”

A. Samenstelling

Voorzitter: de heer M. DE WOLF

Leden: de dames M.-C. DEBROUX-LEDDET, Dhr. PIRET, C. VANDEN BOSCH, C. WEYMEERSCH (tot 28 augustus 2009), D. VERMAELEN (vanaf 28 augustus 2009) en de heren J.-F. CATS, T. CHARLES DE LA BROUSSE, J. CHRISTIAENS, J. CLOQUET, A. CLYBOUW, P. COMHAIRE, F. MAILLARD, R. SEFFER, B. THEUNISSEN, P. VAN CAUTER, H.J. VAN IMPE, J.P. VINCKE en L. VLECK

Secretariaat: mevrouw L. VERBOOGEN

B. Mededeling aan de bedrijfsrevisoren van 20 februari 2009 over de “Herinnering aan een aantal aspecten van de opdracht van de commissaris bij een vereniging of stichting”

De Commissie “non-profit” heeft een mededeling over de “Herinnering aan een aantal aspecten van de opdracht van de commissaris bij een vereniging of stichting” voorbereid en aan de Raad voorgelegd. Deze mededeling vindt u op de website van het IBR⁽¹⁾ en werd hernomen in de bijlage van het huidig jaarverslag.

C. Studiedag “het revisoraat en de non-profitsector”

De Commissie “non-profit” heeft beslist om een jaarlijkse studiedag te organiseren over diverse thema’s gewijd aan de openbare en non-profitsector.

De eerste van deze studiedagen, “Non-profitsector: actualiteiten voor beheerders en bedrijfsrevisoren” vond plaats op 25 januari 2010 in aanwezigheid van de Minister van Ondernemen en Vereenvoudigen, de heer V. VAN QUICKENBORNE.

(1) https://www.ibr-ire.be/fra/documentatie_mededelingen.aspx

D. Audits uitgevoerd door de Vlaamse Gemeenschap

Het gemeentedecreet van Vlaanderen van 15 juli 2005 laat ambtenaren toe om enkele externe auditopdrachten in gewestelijke instellingen uit te voeren terwijl deze taak door de federale wet normaal gezien is voorbehouden aan de bedrijfsrevisoren.

De Raad van het Instituut heeft zijn bezorgdheid geuit over het decreet, meer bepaald via een Memorandum aan de Vlaamse Gemeenschap (*cf. supra* §1.15.2.).

De Commissie non-profit volgt de ontwikkelingen terzake op de voet.

E. Aanpassing van de boekhoudterminologie van de non-profit en openbare sector

De Commissie non-profit heeft voorstellen tot aanpassing van de terminologie van het Koninklijk Besluit van 19 december 2003 voorbereid.

De Commissie non-profit heeft als doelstelling dit boekhoudplan voor te leggen aan de Minister en aan de CBN.

F. Andere onderwerpen behandeld door de Commissie non-profit

In de loop van het jaar 2009, heeft de Commissie non-profit tevens volgende onderwerpen behandeld: het begrotingsvraagstuk bij verenigingen, de BTW-risico's bij de controle van verenigingen, de "performance-audit" (doelmatigheids- en rechtmatigheidsaudit), enz.

4.2.2. Coördinatiecel ngo

<i>Voorzitter:</i>	de heer A. CLYBOUW
<i>Lid van de Raad:</i>	de heer M. DE WOLF
<i>Leden van de coördinatiecel:</i>	alle confraters die een mandaat uitoefenen in een ngo worden uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van deze Coördinatiecel
<i>Secretariaat:</i>	mevrouw L. VERBOOGEN

A. Studiedag “Ngo’s en bedrijfsrevisoren”: nieuwe Belgische en Europese regelgevingen

Een studiedag over de nieuwe Belgische reglementeringen en Europese vereisten inzake de ngo’s werd georganiseerd op 4 maart 2009 (*cf. infra* §13.3.).

B. Communicatieproject over de uitoefening van de functie als commissaris in de erkende ontwikkelings-ngo’s

In 2009 hebben de voorzitter van de Coördinatiecel en de voorzitter van de Commissie non-profit meerdere keren vergaderd met de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking van de FOD Buitenlandse Zaken alsook met de Franstalige (Acodev) en de Nederlandstalige vertegenwoordigers (Coprogram) van de ngo’s om over verschillende punten samen te werken.

De voorzitter van de Cel wenste de meningen van de organisaties te verzamelen over een communicatieproject in verband met de functie van commissaris bij de erkende ontwikkelings-ngo’s.

De Coördinatiecel heeft vergaderd opdat de confraters, die één of meer mandaten uitoefenen bij ngo’s, hun mening te kennen geven en hun ervaringen delen over voornoemde mededeling.

De mededeling over de uitoefening van de functie als commissaris bij de erkende ontwikkelings-ngo’s wordt in 2010 ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van het Instituut.

4.2.3. Werkgroep openbare aanbesteding

Voorzitter: de heer L. ACKE
Leden van de Werkgroep: de heren P. COMHAIRE, G. LHEUREUX (advocaat), E. MATHAY en P. PAUWELS
Secretariaat: mevrouw L. VERBOOGEN en de heer O. COSTA

Met de studiedag in 2010 over de openbare aanbestedingen in het vooruitzicht, bereidt de werkgroep een beknopt en praktisch handboek voor dat de aandachtspunten herneemt omtrent de opdrachten van de bedrijfsrevisoren bij de instellingen die onderworpen zijn aan de wetgeving over de openbare aanbestedingen.

4.2.4. De coördinatieceel van de Franstalige scholen

<i>Voorzitter:</i>	de heer F. MAILLARD
<i>Leden van de coördinatieceel:</i>	Alle confraters die een mandaat uitoefenen in Franstalige scholen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van deze Coördinatieceel
<i>Secretariaat:</i>	mevrouw L. VERBOOGEN

IV

A. Vormingsseminarie

Op 21 september 2009 heeft de Cel een seminarie georganiseerd over de audit van de gesubsidieerde Franstalige scholen. Bij deze gelegenheid heeft de Cel een syllabus met de titel “Audit en controle bij de gesubsidieerde Franstalige scholen” uitgegeven, beschikbaar op de website van het Instituut⁽¹⁾.

B. Uitbreiding van de bevoegdheden van de gesubsidieerde Cel voor het ganse Franstalige onderwijs

De Coördinatieceel van de gesubsidieerde Franstalige scholen heeft zijn bevoegdheden uitgebreid tot hogescholen en universiteiten.

4.2.5. Coördinatieceel mutualiteiten

<i>Voorzitter:</i>	de heer B. THEUNISSEN
<i>Leden van de coördinatieceel:</i>	alle confraters die een mandaat uitoefenen in mutualiteiten worden uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van deze Coördinatieceel
<i>Secretariaat:</i>	mevrouw N. HOUYOUX

In 2009 heeft de Coördinatieceel mutualiteiten twee vergaderingen belegd met de Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen (CDZ), waarop onder andere de volgende onderwerpen werden behandeld:

(1) https://www.ibr-ire.be/ned/vorming_seminaries_archief_audit_controle.aspx

- voorstel tot aanpassing van het rekeningenstelsel en de schema's van de jaarrekening van de vrije en aanvullende verzekering vanaf het boekjaar 2009;
- ontwerp van omzendbrief inzake het factuurboek “derdebetalers-regeling”;
- evaluatie van het criterium van de beheersprestaties bedoeld door artikel 2, 5°, van het koninklijk besluit van 28 augustus 2002 betreffende de responsabilisering van de verzekeringsinstellingen met betrekking tot het bedrag van hun administratiekosten – herziening van de structuur van het criterium voor de evaluatieperiode 2009;
- interne controle en interne audit – kwaliteitsnormen;
- evaluatiecriterium van de beheersprestaties bedoeld door artikel 2, 5°, van het koninklijk besluit van 28 augustus 2002 betreffende de responsabilisering van de verzekeringsinstellingen met betrekking tot het bedrag van de administratiekosten – wijziging van de omzendbrief inzake het door de revisoren op te stellen verslag;
- evaluatiecriteria van de beheersprestaties bedoeld door artikel 2, 6° en 7°, van het koninklijk besluit van 28 augustus 2002 betreffende de responsabilisering van de verzekeringsinstellingen met betrekking tot het bedrag van de administratiekosten – wijziging van de omzendbrieven inzake de door de revisoren op te stellen verslagen.

4.2.6. Coördinatieceel van de politieke partijen

<i>Voorzitter:</i>	de heer J.-F. CATS
<i>Leden van de coördinatieceel:</i>	alle confraters die een mandaat uitoefenen in politieke partijen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van deze Coördinatieceel
<i>Secretariaat:</i>	mevrouw L. VERBOOGEN en de heer O. COSTA

In het begin van de maand november 2009, werd een werkgroep “politieke partijen” georganiseerd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Deze werkgroep heeft met name als doel het bestuderen van de financiering van de politieke partijen om zo antwoorden te verschaffen aan de GRECO (*Group of States against Corruption*), het orgaan van de Raad van

Europa dat de strijd tegen de corruptie stimuleert. De GRECO had kritiek geuit op het actuele systeem van de financiering van de Belgische politieke partijen en hun controle.

De Cel politieke partijen van het Instituut is in januari 2010 samengekomen om de ontwikkelingen in de betreffende materie op de voet te volgen en heeft begin 2010 een antwoord verstuurd aan de Controlecommissie van de politieke partijen.

IV

4.2.7. Werkgroep “Performance Audit”

Voorzitter: mevrouw C. VANDEN BOSCH

Leden: de heren B. THEUNISSEN, J. CHRISTIAENS en J. CLOQUET

Secretariaat: mevrouw L. VERBOOGEN

De Commissie “non-profit” richtte een nieuwe werkgroep op die zich wijdt aan de doelmatigheids- en rechtmatigheidsaudit in de openbare en non-profitsector.

Deze werkgroep zal zijn conclusies over het revisoraat en de openbare en non-profitsector in de loop van de studiedag, die zal plaatsvinden begin 2011, meedelen.

4.3. Audit en *sustainability*

Voorzitter: mevrouw P. KINDT

Leden: mevrouw I. MOENS en de heren D. CLEYMANS, H. EVERAERTS en A. PALM

Secretariaat: de heer O. COSTA

4.3.1. Reorganisatie van de werkzaamheden

De organisatie van de werkzaamheden van het Instituut inzake het attesteren van niet-financiële informatie werd in 2009 herzien. De opdrachten van de werkgroep “Audit en *Sustainability*”, namelijk de sensibilisatie en ontwikkeling van de rol van de bedrijfsrevisor inzake duurzame ontwikkeling, werden gehergroepeerd in de werkgroep “Niet-financiële attesteringen”.

De bedrijfsrevisorenkantoren vertegenwoordigd in de werkgroep “Audit en *Sustainability*” blijven zetelen in de werkgroep “Niet financiële attesteringen”.

4.3.2. *Award for Best Belgian Sustainability Report*

Sinds meer dan tien jaar organiseert het Instituut van de Bedrijfsrevisoren de Prijs voor het Beste Rapport Duurzame Ontwikkeling. Dit initiatief werd in 2009 omgedoopt tot ‘*Award for Best Belgian Sustainability Report*’. Een jury, voorgezeten door de heer H. EVERAERTS en samengesteld uit leden van de academische en economische wereld en bedrijfsrevisoren, bekroont de organisatie die het beste rapport duurzame ontwikkeling opstelt inzake haar activiteiten in België. De beoordeling gebeurt op basis van 15 criteria die zich op het *Global Reporting Initiative* (GRI) baseren.

De uitreiking van de *Award 2009* vond plaats op 29 oktober in de Aula Magna (Louvain-la-Neuve) in het kader van het evenement dat gezamenlijk werd georganiseerd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, *Business & Society Belgium*, KAURI en de *Louvain School of Management*. Het thema van dit evenement was: ‘Communicatie over het beleid en het beheer van de risico’s ten opzichte van duurzame ontwikkeling.’.

DELHAIZE GROUP mocht in 2009 de prijs in ontvangst nemen. De papieren versie van het juryverslag is beschikbaar op het Instituut. Er kan eveneens een elektronische versie van het juryverslag geraadpleegd worden via de website van het Instituut.

DELHAIZE GROUP werd bekroond voor haar uitstekend rapport waarvan de kwaliteiten door de voltallige jury beklemtoond werden.

De jury wijst met name op het feit dat het rapport:

- refereert aan de criteria van het *Global Reporting Initiative* (GRI) alsmede een GRI index bevat;
- een duidelijke missie en een sterk engagement van het management bevat;
- zeer volledig is en relevante, tastbare indicatoren bevat afgestemd op de *core business* van de onderneming;

- zeer duidelijk gestructureerd is en met name een *executive summary* bevat, bestaande uit een omschrijving van de prestatie-indicatoren en een voor de lezer zeer nuttig lexicon met definities;
- verwijst naar de uitdagingen en de voor de onderneming relevante objectieven;
- de boekhoud- en rapporteringsprincipes strikt naleeft;
- hoewel er geen sprake is van een echte certificering zoals gewenst door de jury, toch het voorwerp heeft uitgemaakt van een externe evaluatie (niettemin erg *light*) in de vorm van een verslag met aanbevelingen.

DELHAIZE GROUP zal op Europees niveau voorgesteld worden op de *European Sustainability Reporting Association* (ESRA) – www.sustainabilityreporting.com, die de promotie van de beste rapporten duurzame ontwikkeling in Europa beoogt.

4.4. Antiwitwaswetgeving

Het wetsontwerp 1988/005 van 13 juli 2009 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme, beoogt de omzetting in Belgisch recht van de richtlijn 2005/60/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (de zogenaamde Derde Antiwitwas Richtlijn).

Het wetsontwerp werd einde 2009 besproken in de schoot van de Commissie “*Finances*” en zou moeten leiden tot een wettekst begin 2010.

Er werden diverse amendementen ingediend. Een amendement beoogde, overeenkomstig de Europese Richtlijn, de beoefenaars van de cijferberoepen vrij te stellen van de aangifteverplichting aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking wanneer zij het juridische standpunt van hun cliënt verdedigen. Dit amendement werd goedgekeurd. Alhoewel de bedrijfsrevisoren een algemene aangifteverplichting aan de CFI hebben, is deze verplichting bijgevolg niet meer van toepassing van zodra deze wet van kracht is, op voorwaarde dat de bedrijfsrevisoren juridische adviezen verstrekken aan hun cliënten. Deze beschikking laat de bedrijfsrevisoren toe om van dezelfde regels te genieten als de advocaten.

Daarentegen werd een amendement met betrekking tot de bescherming van de anonimiteit in geval van doorverwijzing van een dossier naar het Parket niet weerhouden. Het Instituut heeft meerdere malen en bij diverse betrokken partijen zijn bezorgdheid uitgedrukt over het feit dat de volledige anonimiteit van de aangever niet altijd verzekerd werd in geval van overhandiging door de CFI van een dossier of dossierstukken aan het Parket.

4.5. Werkgroep Pharma Tax

De werkgroep Pharma Tax, opgericht in 2008 en bestaande uit de bedrijfsrevisoren C. BOGAERTS, J. CAYTAN, D. KROES, M. LANGE, P. ROTTIERS en K. TANGHE, onder de leiding van P. D'HONDT, bedrijfsrevisor, heeft de verschillende opdrachten verder geanalyseerd en de mogelijke problemen bij het in praktijk brengen daarvan onderkend.

4.5.1. Koninklijk besluit van 18 september 2008 inzake de farmaceutische sector

Op 24 september 2009 heeft het Instituut een mededeling aan de bedrijfsrevisoren gericht met betrekking tot het verslag van de commissaris conform artikel 5, § 1, 7°, van het koninklijk besluit van 18 september 2008 tot vaststelling van de toekenningsvoorwaarden en uitvoeringsmodaliteiten van de maatregelen tot verminderingen van de heffingen op het zakencijfer van farmaceutische specialiteiten, ingesteld door artikelen 191*bis*, 191*ter* en 191*quater* van de wet geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, gewijzigd door artikel 2 van het koninklijk besluit van 29 augustus 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 september 2008.

Met deze mededeling wenste het Instituut de bedrijfsrevisoren in te lichten over het feit dat op 9 september 2009 het koninklijk besluit van 29 augustus 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 september 2008 in het *Belgisch Staatsblad* werd gepubliceerd. Deze wijziging is belangrijk voor het definiëren van de verantwoordelijkheden van de commissaris (of, desgevallend, van de bedrijfsrevisor) in het kader van de opdracht "Pharma Tax" per 30 september 2009, waardoor deze

opdracht door de commissaris (of bedrijfsrevisor) wel degelijk kan worden aanvaard.

Ingevolge datzelfde koninklijk besluit zullen de terugbetaalde heffingen slechts definitief door de farmaceutische firma's worden verworven, indien deze firma's hebben aangetoond dat aan bepaalde voorwaarden is voldaan met betrekking tot investeringen verricht op het vlak van onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I activiteiten). Artikel 5 van het koninklijk besluit stelt immers een administratief proces vast voor de aanvragers inzake het invullen van twee vragenlijsten, waarbij de tweede lijst gericht is op het verkrijgen van een *progress report* van de zijde van de aanvragers.

Deze mededeling had ten doel de belangrijkste gewijzigde bepaling die van invloed is op het vóór 30 september 2009 uit te brengen verslag samen te vatten en een voorbeeld van een verslag aan te bieden in het kader van voornoemde opdracht⁽¹⁾.

4.6. Werkgroep notariaat

<i>Voorzitter:</i>	de heer L. OSTYN (IAB)
<i>Leden IBR:</i>	de heer H. FRONVILLE
<i>Leden IAB:</i>	de heer V. DELVAUX
<i>Secretariaat:</i>	de heer V. YANGANDI

De werkgroep notariaat, onder het voorzitterschap van confrater Luk OSTYN, heeft ten doel op basis van de bestaande wet- en regelgeving te komen tot een éénvormige interpretatie van de schattingsprocedure van de notariskantoren die zou worden toegepast in alle schattingsdossiers.

De leden van de werkgroep zijn het erover eens om in de huidige stand geen algemene beginselen te bespreken, doch om prioritair een oplossing trachten te vinden voor de bestaande problemen in kwestie wanneer de Nationale Kamer van de Notarissen, de bedrijfsrevisoren en de externe accountants worden geconfronteerd bij de schatting van een notaris-kantoor op basis van de bestaande wet- en regelgeving.

(1) https://www.ibr-ire.be/ned/documentatie_mededelingen.aspx?id=3739

De voorzitter van de Nationale Kamer van de Notarissen en de voorzitters van de beide Instituten hebben beslist een gezamenlijke commissie samengesteld uit leden van beide Instituten en notarissen op te richten, ten einde het ontwerp van reglement inzake de waardering van notaris-kantoren aan te passen op basis van een gezamenlijke lijst van pijnpunten.

Op 30 april 2009 heeft deze gezamenlijke commissie een informatiesessie georganiseerd omtrent de problematiek van de evaluatie van notarisstudies op de zetel van de Nationale Kamer van Notarissen.

Deze informatiesessie gaf enerzijds de gelegenheid om praktische problemen te onderstrepen die bedrijfsrevisoren en accountants onder vinden tijdens de evaluatie van notarisstudies en, anderzijds, een concreet antwoord op deze problemen te verschaffen (*cf. infra*, 13.4.1.).

4.7. Niet-financiële informatie

Voorzitter: de heer L. ACKE

Leden: de dames P. KINDT, R. DEGRAVE en I. MOENS en de heren D. CLEYMANS, M. DAELMAN, H. EVERAERTS, M. LINDEMANS, A. NUTTENS, A. PALM, P. SIMONS et B. STEVENS

Secretariaat: mevrouw N. HOUYOUX en de heer O. COSTA

In 2009 heeft de Raad van het Instituut de beslissing genomen om de werkgroep “audit en *sustainability*” (*cf. supra*, § 4.3.) te fusioneren met de werkgroep “niet-financiële informatie”, opgericht in 2008⁽¹⁾ met als doel de verschillende niet-financiële attesteringsopdrachten te analyseren, die door de Belgische of Europese wetgeving worden opgelegd of die uit de praktijk afkomstig zijn.

Deze niet-financiële attesteringsopdrachten betreffen kwantitatieve of kwalitatieve gegevens met betrekking tot verschillende sectoren zoals *corporate governance*, met inbegrip van interne controle, *corporate social responsibility*, strategisch beleid van de vennootschappen, enz.

De gefusioneerde werkgroep heeft op 7 december 2009 een studiedag georganiseerd over het onderwerp “Maatschappelijke verantwoordelijkheid

(1) *Jaarverslag 2008*, p. 128.

en deugdelijk bestuur: hoe transparantie en kwaliteit van niet-financiële informatie verbeteren?” (*cf. infra*, § 13.3.4.). Deze studiedag zal als basis dienen voor de gefusioneerde werkgroep in het kader van de in 2010 te realiseren publicatie over hetzelfde onderwerp.

IV

Hoofdstuk V

**TOEGANG TOT HET BEROEP
EN STAGECOMMISSIE**

5.1. Markante feiten

5.1.1. Evolutie van het aantal stagiairs

Na een recordjaar in 2008, zowel op het vlak van het aantal nieuwe stagiairs (203) als van het totale aantal stagiairs (532), heeft het Instituut een sterke daling vastgesteld van het aantal toetredingen tot de stage in 2009, aangezien slechts 51 personen de stage hebben aangevat in de loop van dat jaar. Ingevolge deze evolutie is het aantal actieve stagiairs op 31 december 2009 verminderd tot 461, hetzij een daling van 13%.

Deze evolutie was verwacht en was het gevolg van de inwerkingtreding in 2008 van de wijzigingen inzake toelatingsexamens, met name de invoering van proeven over internationale standaarden voor jaarrekeningen (IFRS) en internationale controlestandaarden (ISA). Een groot aantal stagiairs had geanticipeerd op deze hervorming en had de toelatingsexamens afgelegd in 2007 (om de stage aan te vatten in 2008) vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wettelijke bepalingen.

Het Instituut stelt vast dat, sinds de hervorming van de toelatingsexamens, de kandidaten gemiddeld minder vrijstellingen bekomen en dus meer examens moeten afleggen (in 2009 gemiddeld 10 van de 23 examens). De kandidaten kiezen er steeds vaker voor om het afleggen van de toelatingsexamens te spreiden over meerdere jaren, wat hun toetreding tot de stage vertraagt. Het Instituut werkt actief samen met de universitaire instellingen teneinde de studieprogramma's te analyseren en desgevallend aan te passen om het aantal toegekende vrijstellingen te verhogen.

Het Instituut stelt eveneens vast dat de situatie zich geleidelijk aan normaliseert aangezien 231 nieuwe kandidaten een toelatingdossier hebben ingediend in 2009 en een honderdtal personen de stage zouden moeten aanvatten op 1 juli 2010.

5.1.2. Wijzigingen van de thema's van de stageseminaries en stage-examens

Rekening houdend met de evoluties van ons beroep, onder meer inzake IFRS en ISA, heeft de Stagecommissie beslist om het programma van de stageseminaries en de stage-examens te wijzigen. De wijzigingen zullen

voor de eerste keer toegepast worden voor de seminars georganiseerd in de lente van 2010 en voor de examensessie in de herfst van 2010.

Het systeem van de drie examenblokken, namelijk 'Uitdieping basis-kennis' (5 vakken), 'Controle' (3 vakken) en 'Het beroep' (3 vakken), wordt afgeschaft en vervangen door 10 individuele stage-examens. Ieder jaar zullen er stageseminaries worden georganiseerd voor elk van de examenmateries.

De stagiair moet de 10 stage-examens afleggen in de loop van zijn stage. De stagiair kiest vrijwillig tijdens welke examenssessies hij deze examens wenst af te leggen. De stagiair is echter wel verplicht om de 10 examens in een periode van 3 jaar af te leggen. Er wordt jaarlijks een sessie van de stage-examens georganiseerd. De betreffende data worden op de website van het Instituut gepubliceerd. De stagiair mag de examens afleggen zo vaak hij wil (enkel zijn beste resultaat per examen wordt weerhouden tijdens de einddeliberatie).

De materies van de stage-examens zijn:

- Financiële analyse
- Boekhoudrecht
- Vennootschapsrecht
- Consolidatie en controle van de geconsolideerde jaarrekening
- Interne controle (IT audit inbegrepen)
- Externe controle en ISA
- Ondernemingsraad
- Bijzondere opdrachten
- Controleverslag
- IFRS

De stagiair is voor een examen geslaagd als hij een score heeft behaald van 60%. Een score van minder dan 45% vormt een uitsluitingscijfer en verplicht de stagiair om het examen opnieuw af te leggen. Het gemiddelde van de 10 examenresultaten is een belangrijk beoordelings-criterium voor de deliberatie met het oog op de toelating tot het bekwaamheidsexamen.

De resultaten van de stagiairs die reeds examens hebben afgelegd in het oude systeem worden overgedragen naar de individuele examens in het nieuwe systeem. De stagiairs die ten laatste in 2009 geslaagd zijn voor de

drie examenblokken in het oude systeem, zullen geen stage-examens meer moeten afleggen.

5.1.3. Nieuwe editie van het Vademecum ‘Toegang tot het beroep’

De Stagecommissie heeft het Vademecum ‘Toegang tot het beroep’ geactualiseerd. Het document is bijgewerkt tot 31 december 2009. Tijdens het eerste semester van 2010 zal een papieren versie beschikbaar zijn. Een elektronische versie van het document zal ter beschikking gesteld worden op de website van het Instituut.

5.2. Toelatingsexamens tot de stage

5.2.1. Analyse van de cursussenprogramma’s van de universiteiten en hogescholen van het lange type in België

De Stagecommissie heeft in 2009 de analyse van de cursussenprogramma’s van de universiteiten en hogescholen van het lange type (met economische oriëntatie) voortgezet en heeft veelvuldige contacten gehad met de instellingen. De Stagecommissie heeft onder meer de vertegenwoordigers van elke universiteit en hogeschool van het lange type (met economische oriëntatie) in de loop van het eerste semester van 2009 uitgenodigd. Het doel van deze ontmoetingen was de informatie van het Instituut met betrekking tot de inhoud van de cursussen te verbeteren en aan te vullen alsook de dialoog met de onderwijsinstellingen voort te zetten over bijkomende vrijstellingen. De meerderheid van de onderwijsinstellingen is op de uitnodiging van het IBR ingegaan. In het eerste semester van 2010 zijn nieuwe gesprekken voorzien.

Elke instelling (17 onderwijsinstellingen in totaal) werd uitgenodigd om het IBR gedetailleerde informatie te bezorgen over de onderrichte cursussen. In 2009 hebben de onderwijsinstellingen aanvullende gegevens verschaft met betrekking tot de geactualiseerde cursussenprogramma’s.

Rekening houdend met de minimumvereisten uitgedrukt in ECTS (*European Credit Transfer System*) goedgekeurd door de Hoge Raad van de Economische Beroepen, heeft de Stagecommissie de cursussen vastgelegd die in aanmerking komen voor de toekenning van een vrijstelling voor het toelatingsexamen van het Instituut. Deze analyse, uitgevoerd in onderling

overleg met de onderwijsinstellingen, werd in 2009 voortgezet en verrijkt.

De conclusies van de werkzaamheden van de Stagecommissie, in de vorm van een samenvattende tabel van cursussen die aanleiding kunnen geven tot de toekenning van vrijstellingen, werden aan de betrokken onderwijsinstellingen bezorgd zodat ze desgevallend hun bevindingen konden overmaken. De tabellen met de door het Instituut geaccrediteerde cursussen werden voor elke onderwijsinstelling gepubliceerd op de website van het Instituut. Dit elektronische document zal jaarlijks aangepast worden.

V

De beoordeling van een cursus gebeurt op basis van de cursusfiche waarop minstens de titel van de cursus, een beschrijving van de onderzeten materie, de naam van de docent, het aantal ECTS en het academiejaar vermeld staan.

Ter herinnering, enkel de door het Instituut geaccrediteerde cursussen komen in aanmerking voor de toekenning van een vrijstelling.

Het Instituut waakt erover dat de dialoog met elke onderwijsinstelling voortgezet wordt om op die manier een maximaal aantal cursussen in overweging te kunnen nemen met het oog op het toekennen van vrijstellingen, rekening houdend met de door de wetgever en het Instituut opgelegde eisen.

5.2.2. Examencommissie

De Examencommissie is als volgt samengesteld:

- de Voorzitter, de heer Henri OLIVIER (Hec ULg)
- 13 leden, de dames Martine BLOCKX (Solvay ULB), Catherine DENDAUF (FUNDP) en Ann JORISSEN (UA) en de heren Joel BRANSON (VUB), Boudewijn CALLENS (Lessius), Ignace DE BEELDE (UGent), Yves DE CORDT (UCL), Michel J. DE SAMBLANX (UA), André KILESSÉ (HEC ULg), Chris LEFEBVRE (KUL), Pascal MINNE (Solvay ULB), Denis PHILIPPE (ICHEC/UCL) en Patrick VAN IMPE (Lessius).

Zij heeft in 2009 twee keer vergaderd.

De eerste vergadering vond plaats op 22 juni; zij beoogde de goedkeuring van de examenvragen van de sessie van oktober 2009 en de lijst

met referentiewerken, op basis van de informatie verkregen van de opstellers van de vragen voor het toelatingsexamen.

De tweede vergadering vond plaats op 10 december; zij beoogde de deliberatie van de resultaten van de examensessie van oktober 2009.

Ter herinnering, de 23 materies van het toelatingsexamen worden opgesomd in artikel 13, §2 van het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor.

5.2.3. Dossiers en praktische organisatie

In de loop van 2009 hebben 231 kandidaten een dossier tot inschrijving tot het toelatingsexamen ingediend.

	2009	2008
Aantal dossiers	231	224
Aantal aangevraagde vrijstellingen	3.325	2.668
Aantal toegekende vrijstellingen	3.010	2.308
Percentage toegekende vrijstellingen/ aangevraagde vrijstellingen	91%	87%
Gemiddeld aantal af te leggen examens per kandidaat	10	10

Het Instituut stelt vast dat ons beroep de jongeren blijft interesseren aangezien het aantal nieuwe toelatingsdossiers stabiel blijft.

Wat de vrijstellingen voor het toelatingsexamen betreft, verheugt het Instituut zich erover dat meer dan 9 op 10 door de kandidaat aangevraagde vrijstellingen in 2009 konden worden toegekend. Dit toont de goede samenwerking aan met de universitaire instellingen, alsook het begrip van de universiteiten inzake de nieuwe eisen van het Instituut. De verhoging van het aantal toegekende vrijstellingen van 87% in 2008 naar 91% in 2009 is een bemoedigende evolutie.

De kandidaten moeten gemiddeld 10 examens afleggen (van de 23 examens in totaal). Dit aantal varieert sterk van de ene kandidaat tot de andere naargelang de universitaire instelling waar de studies gevolgd werden, de soorten studies en de gekozen opties. De meerderheid van

de kandidaten hebben een programma dat ligt binnen een marge van 7 tot 13 examens.

Overeenkomstig de procedure bepaald in artikel 13 van het koninklijk besluit van 30 april 2007, werd het toelatingsexamen tot de stage in de loop van het tweede semester van 2009 ingericht.

De examens vonden plaats op zaterdag 10, 17 en 24 oktober 2009 in de lokalen van Selor te Brussel.

In 2009 hebben 323 kandidaten één of meerdere toelatingsexamens afgelegd. 141 kandidaten hebben in 2009 slechts een deel van hun examenprogramma afgelegd waardoor ze niet gedelibereerd werden in december 2009. 182 kandidaten hebben hun volledig programma van toelatingsexamens afgelegd of hun programma vervolledigd in 2009 met de volgende resultaten:

2009	Deelnemers	Geslaagd
F	31	14 (45 %)
N	151	86 (57 %)
Totaal	182	100 (55 %)

Bovendien behaalden 10 kandidaten een volledige vrijstelling op basis van hun universitaire opleiding.

5.3. Goedkeuring van de stageovereenkomsten

5.3.1. Nieuwe stageovereenkomsten

De Stagecommissie heeft in 2009 55 overeenkomsten goedgekeurd (35 Nederlandstalige en 20 Franstalige) waarvan 51 kandidaten hun stage hebben aangevat op 1 juli 2009.

Tijdens haar analyse van nieuwe stageovereenkomsten onderzoekt de Stagecommissie systematisch het profiel van de voorgestelde stagemeester, teneinde vast te stellen of deze laatste beschikt over een voldoende volume en diversiteit aan revisorale opdrachten om een stagiair op te leiden. Om deze analyse te kunnen uitvoeren moet de Stagecommissie beschikken over

de laatste jaarlijkse mededeling van het bedrijfsrevisorenkantoor van de voorgestelde stage meester. Indien de Stagecommissie niet over deze jaarlijkse mededeling beschikt, kan zij de stageovereenkomst niet goedkeuren.

Op 31 december 2009 telde het Instituut 461 stagiairs (127 Franstalige en 334 Nederlandstalige).

5.3.2. Informatiezitting voor de toegang tot de stage

De heer O. COSTA leidt jaarlijks een informatiezitting voor de toegang tot de stage. In 2009 vond deze zitting plaats op woensdag 22 april.

Deze zitting beoogt de nieuwe stagiairs vertrouwd te maken met de werking van het Instituut en met de organisatie van de stage van bedrijfsrevisor. Het biedt de nieuwe stagiairs eveneens de kans om vragen te stellen omtrent de stage.

Het is ten eerste aanbevolen dat nieuwe stagiairs deze zitting bijwonen.

5.4. Stageverkorting

Aan 3 stagiairs werd in 2009 een stageverkorting toegestaan, verantwoord door beroepservaring opgedaan vóór hun toetreding tot de stage.

5.5. Wijzigingen tijdens de stage

5.5.1. Schrapping na opschorting van maximum vijf jaar

Artikel 24, § 4 van het koninklijk besluit van 30 april 2007 luidt als volgt:

“De opschorting of de opeenvolgende opschortingen van de stage mogen niet meer dan vijf jaar bedragen. Indien deze termijn overschreden wordt, beveelt de Stagecommissie de schrapping van de stagiair.”

Overeenkomstig dit artikel, werden 89 stagiairs die sinds vijf jaar hun stage hadden opgeschort, geschrapt nadat zij ten minste drie maand op voorhand van deze schrapping op de hoogte waren gesteld.

5.5.2. Schraping na verlenging van maximum drie jaar

Overeenkomstig artikel 22 van het koninklijk besluit heeft de Stagecommissie de mogelijkheid om de stage te verlengen met een duur van maximaal drie jaar.

De Stagecommissie beslist na het verstrijken van de termijn van de normale stage van drie jaar en de maximale termijn van drie jaar verlenging, hetzij in totaal zes jaar, om de stagiair te schrappen.

In 2009 werd geen enkele stagiair geschrapt na het verstrijken van de termijn van zes jaar.

5.5.3. Schraping na vijfmaal niet slagen voor het bekwaamheidsexamen

Eén stagiair werd geschrapt nadat hij vijf keer niet geslaagd was voor het bekwaamheidsexamen.

Ter herinnering, na een schraping voor andere dan disciplinaire redenen kan een voormalig stagiair een nieuw toelatingsdossier indienen. Zoals bij zijn eerste stage zal hij kunnen genieten van het systeem van vrijstellingen voor het toelatingsexamen. Hij zal eveneens aanspraak kunnen maken op een stageverkortung indien hij de praktische ervaring bezit vereist door de wettelijke bepalingen.

5.5.4. Verandering van stagemeeester

In 2009 werden 30 aanvragen tot verandering van stagemeeester goedgekeurd.

Indien de verandering van stagemeeester niet binnen hetzelfde bedrijfs-revisorenkantoor plaatsvindt, analyseert de Stagecommissie, zoals voor nieuwe stageovereenkomsten, het profiel van de voorgestelde stagemeeester.

5.5.5. Stageopschorting en ontslag

In de loop van het voorbije jaar hebben 89 stagiairs hun stage opgeschort, ofwel voor het beëindigen van een stageovereenkomst (71) ofwel voor een andere reden (18).

Vijf personen hebben hun ontslag als stagiair gegeven.

5.5.6. Stage in het buitenland

In de loop van het voorbije jaar hebben drie stagiairs de toestemming gekregen om een deel van hun stage in het buitenland te volbrengen en dit overeenkomstig artikel 3 van het koninklijk besluit van 30 april 2007.

5.5.7. Hervatting van de stage

Tien stagiairs werden na opschorting opnieuw toegelaten tot de stage.

In het kader van de stagehernemingen vraagt de Stagecommissie, indien zij het nodig acht, bijkomende inlichtingen over het bedrijfs-revisorenkantoor waarvan de voorgestelde stagemeeester deel uitmaakt (zelfs indien het om dezelfde stagemeeester gaat die de stagiair begeleid heeft vóór zijn opschorting).

5.6. Stage-examens

De stage-examens vonden plaats op zaterdag 26 september (uitdieping basiskennis), zaterdag 3 oktober (het beroep) en zaterdag 7 november (controle).

De resultaten van de stage-examens van 2009 worden hieronder weergegeven:

2009		Deelnemers	Geslaagd
Uitdieping basiskennis	F	29	15 (52%)
	N	50	29 (58%)
	Totaal	79	44 (56%)
Controle	F	37	30 (30%)
	N	97	67 (69%)
	Totaal	134	97 (72%)
Het Beroep	F	26	19 (73%)
	N	52	47 (90%)
	Totaal	78	66 (85%)

Het examen “Uitdieping basiskennis” omvat de vakken “financiële analyse”, “consolidatie”, “boekhoudrecht”, “vennootschapsrecht” en “boekhoudkundige technieken”.

Het examen “Controle” omvat de vakken “interne controle”, “externe controle” en “controle van de geconsolideerde jaarrekening”.

Het examen “Het Beroep” omvat de vakken “ondernemingsraad”, “bijzondere opdrachten” en “controleverslag”.

5.7. Stagedagboeken

Stagiaires zijn verplicht jaarlijks een stagedagboek in te dienen voor het jaar afgesloten op 30 juni. De uiterlijke datum voor het indienen van het stagedagboek is de eerste werkdag na 15 augustus.

De Stagecommissie onderzoekt de stagedagboeken teneinde vast te stellen of de praktische ervaring opgedaan door de stagiair voldoende is (minimum 1.000 uren revisorale werkzaamheden) en ook gevarieerd (controle van de jaarrekening, consolidatie, wettelijke opdrachten, ondernemingsraden,...).

Wanneer de Stagecommissie gebreken of anomalieën vaststelt, geeft zij een negatief advies over het stagedagboek en verlengt zij desgevallend de stage.

In 2009 hebben een tiental stagedagboeken een negatief advies gekregen. De stage van de desbetreffende stagiairs werd verlengd met zes maanden of een jaar.

In 2009 hebben 27 stagiairs geen stagedagboek ingediend of niet op een bevredigende manier geantwoord op de vragen van de Stagecommissie. In deze gevallen, en na herinnering, heeft de Stagecommissie beslist het stagejaar te weigeren en de stage te verlengen voor een periode van een jaar.

Vanaf 2009 heeft de Stagecommissie beslist geen disciplinaire actie meer te ondernemen tegen stagiairs die hun verplichtingen met betrekking tot het stagedagboek niet naleven. Het verlies van het stagejaar en de resulterende verlenging van de stage zijn een voldoende sanctie

volgens de Stagecommissie. Bovendien zijn de stagiairs op de hoogte dat zij automatisch geschrapt zullen worden indien de verlengingen van hun stage in totaal drie jaar bedragen.

5.8. Bekwaamheidsexamen 2009 (twee zittijden)

5.8.1. Resultaten

A. Eerste zittijd

De schriftelijke proef vond plaats op zaterdag 9 mei 2009. De mondelinge proef vond plaats tijdens de week van 8 tot 12 juni 2009. 24 kandidaten hebben aan het bekwaamheidsexamen deelgenomen, waarvan er 7 slaagden.

B. Tweede zittijd

De schriftelijke proef vond plaats op zaterdag 7 november 2009. De mondelinge proef vond plaats tijdens de week van 7 tot 11 december 2009. 72 kandidaten hebben aan het bekwaamheidsexamen deelgenomen, waarvan er 32 slaagden.

De resultaten van het bekwaamheidsexamen van het jaar 2009 worden hieronder weergegeven:

2009		Aantal afgelegde examens	Kandidaten die het examen voor de eerste keer aflegden	Geslaagd
Mei/Juni	F	7	5	1 (14 %)
	N	17	9	6 (35 %)
	Totaal	24	14	7 (29 %)
Nov./Dec.	F	19	9	8 (42 %)
	N	53	26	24 (45 %)
	Totaal	72	35	32 (44 %)
Totaal van de twee zittijden	F	26	14	9 (35 %)
	N	70	35	30 (43 %)
	Totaal	96	49	39 (41 %)

2009	Aantal kandidaten	Geslaagd	Niet geslaagd
Eerste deelname	49	21	28
Tweede deelname	29	13	16
Derde deelname	12	3	9
Vierde deelname	5	2	3
Vijfde deelname	1	0	1
TOTAAL	96	39	57

V

Indien een stagiair driemaal faalt in het bekwaamheidsexamen nodigt de stagecommissie de stagiair en zijn stagemester uit voor een onderhoud om de redenen van deze situatie te bespreken en om na te gaan welke maatregelen dienen genomen te worden om de slaagkans te verhogen.

5.8.2. Samenstelling van de jury's van het bekwaamheidsexamen

Artikel 33,§ 2 van het koninklijk besluit van 30 april 2007 bepaalt:

“§ 2. Elke kamer bestaat uit vijf leden, namelijk:

- a) een voorzitter, professor van het universitair onderwijs of van het hoger onderwijs van universitair niveau, die één van de vakken voorzien in artikel 13, § 2 doceert en die het beroep van bedrijfsrevisor niet uitoefent;*
- b) drie bedrijfsrevisoren of erebedrijfsrevisoren, waaronder hoogstens één erebedrijfsrevisor;*
- c) één persoon die het beroep van bedrijfsrevisor niet uitoefent, gekozen omwille van zijn bijzondere bekendheid met het economisch en sociaal leven.”.*

De Raad dankt de personen die hebben aanvaard te zetelen als jurylid van het bekwaamheidsexamen.

De jury's van het bekwaamheidsexamen waren in 2009 als volgt samengesteld:

A. Nederlandstalige jury's

NL 1: De heer K.M. VAN OOSTVELDT (2010), HUB, Voorzitter
Mevrouw B. VAN DEN BOSSCHE (2011), extern lid
De heren H. HERIJGERS (2011), S. RABAEY (2012) en D. VAN CUTSEM (2011), bedrijfsrevisoren.

NL 2: De heer C. VAN DER ELST (2010), UGent, Voorzitter
De heer R. VAN RIET (2011), extern lid
De heer P. VAN STAAIJ (2012), erebedrijfsrevisor
De heren J. DE BOM VAN DRIESSCHE (2010 en L. VERRIJSEN (2011), bedrijfsrevisoren.

NL 3: Mevrouw M. WILLEKENS (2012), KUL, Voorzitster
De heer F. VAN THILLO (2011), extern lid
De heer L. HELLEBAUT (2011), erebedrijfsrevisor
De heren J. BRANSON (2010) en R. VAN ASBROECK (2010), bedrijfsrevisoren.

NL 4: De heer H. BRAECKMANS (2012), UA, Voorzitter
De heer P. VAN GEYT (2010), extern lid
De heren J. BOEYE (2010), B. CALLENS (2010) en R. NECKEBROECK (2012), bedrijfsrevisoren.

NL 5: De heer C. REYNS (2012), UA, Voorzitter
Mevrouw A. JACOBS (2010), extern lid
De heren J. KESSELAERS (2011), L. TOELEN (2012) en P. VAN IMPE (2012), bedrijfsrevisoren.

B. Franstalige jury's

FR 1: De heer P.-A. FORIERS (2012), ULB, Voorzitter
De heer J.-L. STRUYF (2011), extern lid
De heren J. LENOIR (2012), E. MATHAY (2011) en D. VAN CUTSEM (2012), bedrijfsrevisoren.

FR 2: De heer M. MASSART (2011), Solvay ULB, Voorzitter
De heer M. VENTURI (2011), extern lid
De heer G. HEPNER (2010), erebedrijfsrevisor
Mevrouw Ch. BOLLEN (2012) en de heer D. LEBOUTTE (2010), bedrijfsrevisoren.

FR 3: De heer Y. DE CORDT (2010), UCL, Voorzitter
De heer M. FLAGOTHIER (2011), extern lid
De dames P. LELEU (2012), V. MARICQ (2010) en de heer
M. GRIGNARD (2011), bedrijfsrevisoren.

FR 4: De heer O. CAPRASSE (2012), ULg, Voorzitter
Mevrouw C. DENDAUW (2011), extern lid.
Mevrouw P. TYTGAT (2012), de heren M. DENAYER (2012) en
J. TISON (2012), bedrijfsrevisoren.

C. Plaatsvervangende leden bedrijfsrevisoren

De dames S. BRABANTS, I. BOETS en E. PAUWEN en de heren
PH. BARTHÉLEMY, G. BATS, J. BEDDEGENOODTS, W. BLOMME,
P.-H. BONNEFOY-CUDRAZ, L. BOXUS, K. CAPPOEN, G. CLAES,
F. DE CLERQ, B. DE GRAND RY, L. DE KEULENAER, J. DE LANDSHEER,
B. DE MEULEMEESTER, PH. DE MEYER, L. DE PUYSSSELEYR, G. DE VOOGHT,
P. DE WEERDT, F. DEGEEST, M. DEKEYSER, L. DELTOUR, G. DELVAUX,
P. DEPRAETERE, PH. DESOMBERE, L. DISCRY, H. EVERAERTS, H. FRONVILLE,
G. HOF, A. HUBERT, A. KILESE, V. KOOPMAN, D. KROES, G. LEFEBVRE,
PH. MAEYAERT, T. MEULEMAN, B. MEYNENDONCKX, A. PALM, R. PEIRCE,
D. PETIT, PH. PIRE, D. ROUX, F. RYSMAN, D. SMETS, M. TEFNIN,
P. VAN CAUTER, L. VAN COPPENOLLE, H. VAN DONINK, H.J. VAN IMPE,
H. VAN PASSEL, B. VAN ROOST, L. VAN STEENBERGE, M. VAN STEENVOORT,
B. VAN USSEL, R. VANDER STICHELE, J. VANDERNOOT, R. VERMOESEN,
D. VERMUSSCHE, H. WILMOTS, bedrijfsrevisoren.

D. Plaatsvervangende leden uit de economische en sociale wereld

De dames E. GOOSSENS, A. VAN DEN RIJSE, V. VAN UYTVEN en
G. VANPEBORGH en de heren F. MISPLON, J. RIGO, M. SCHEPENS,
Y. STEMPIERWSKY, D. VAN DAELE en M. VERBRUGGEN, externe leden.

E. Plaatsvervangende Voorzitters

Mevrouw K. CERRADA (UCL) en de heren W. AERTS (UA), M.J. DE
SAMBLANX (UA), H. OLIVIER (HEC ULg), M. RENOUPEZ (HEC ULg),
G. SARENS (UCL) en K. VAN HULLE (KUL).

5.8.3. Modaliteiten voor het afleggen van de schriftelijke proef

De schriftelijke proef van het bekwaamheidsexamen wordt afgelegd op computer. De kandidaten worden verzocht om hun examen in te vullen op een computer die hen ter beschikking wordt gesteld. Deze maatregel laat een efficiëntere analyse en behandeling van de examenkopijen toe.

De schriftelijke proef van het bekwaamheidsexamen bestaat uit twee delen: het eerste deel betreft de identificatie van moeilijkheden van boekhoudkundige of financiële aard of problemen inzake audit of vennootschapsrecht, het tweede deel bestaat eruit het commissarisverslag op te stellen.

5.8.4. Informatieavond over het bekwaamheidsexamen

Op dinsdag 6 oktober 2009 werd een informatieavond over het bekwaamheidsexamen georganiseerd.

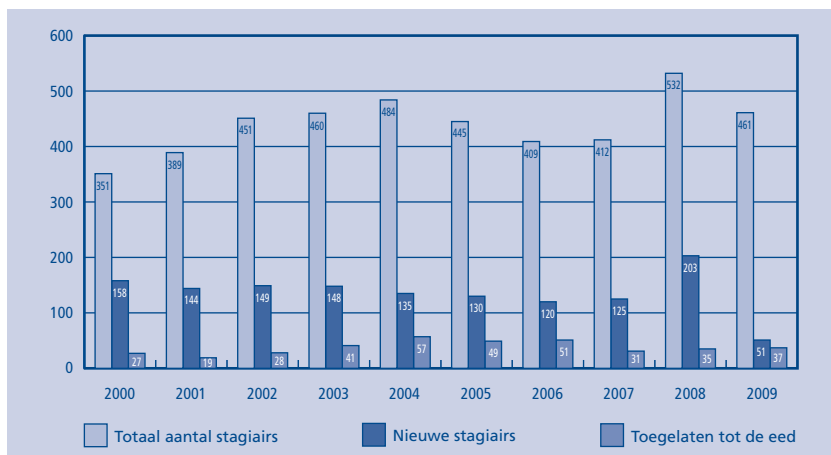
De stagiairs die het bekwaamheidsexamen wensen af te leggen hadden de gelegenheid om jonge bedrijfsrevisoren te ontmoeten.

Ter gelegenheid van deze informatieavond hebben mevrouw S. LASCHET en de heer I. BOGAERT de aanwezigen geïnformeerd over hun ervaringen met het bekwaamheidsexamen.

5.9. Evolutie van het aantal stagiairs in 2009

	2007	2008	2009
Aantal stagiairs bij het begin van het jaar	409	412	532
Nieuwe stagiairs (+)	125	203	51
Stagehernemingen (+) / opschortingen (-)	-85	-43	-79
Toelatingen tot de eed (-)	-31	-35	-37
Ontslagen (-)	-4	-4	-5
Schrappingen	-2	-1	-1
Aantal stagiairs op het einde van het jaar	412	532	461

De evolutie van het aantal stagiairs over de laatste tien jaar is als volgt:

Het Instituut is voortdurend bezorgd over het laag aantal toelatingen tot de eed van nieuwe bedrijfsrevisoren, vergeleken met het aantal stagiairs. Vele stagiairs volharden niet tot het einde van de stage.

5.10. Toegang tot het beroep voor natuurlijke personen

5.10.1. Toelating van stagiairs tot de eed

In 2009 hebben 37 kandidaten hun stage beëindigd. De Raad heeft deze kandidaten, op voorstel van de Stagecommissie, toegelaten tot de eed.

5.10.2. Overstapregeling

Ter herinnering, het akkoord van 30 maart 1998 tussen het IBR en het IAB inzake de overstapregeling werd opgeheven vanaf 31 augustus 2007, dag van inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 30 april 2007.

Beide Instituten vinden het nochtans aangewezen om de toegang tot het beroep voor de leden van het andere Instituut te vereenvoudigen. De verschillende mogelijkheden worden hieronder vermeld.

A. Overmaken van dossiers van het IAB aan het IBR

Enkel de houders van een universitair diploma van masterniveau kunnen toegang krijgen tot het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. De kandidaat dient zijn dossier in via de website van het IBR volgens de beschreven modaliteiten.

a. Toelatingsexamen

De leden of de stagiairs van het IAB moeten het toelatingsexamen over de 23 vakken afleggen (onder voorbehoud van de bekomen vrijstellingen op basis van hun universitair traject).

b. Duur van de stage

De leden of stagiairs van het IAB kunnen een vermindering van de stageduur aanvragen overeenkomstig artikel 23, § 1er c) van het koninklijk besluit van 30 april 2007.

B. Overmaken van dossiers van het IBR aan het IAB

De bedrijfsrevisoren of stagiairs bedrijfsrevisoren dienen een dossier in dat, ingeval van gunstig advies, wordt overgemaakt aan het IAB.

De aanvraag bevat volgende stukken:

- een kopie van de identiteitskaart;
- een brief met gemotiveerde aanvraag voor de overstap naar het IAB;
- een kopie van het diploma;
- een getuigschrift van goed zedelijk gedrag;
- een curriculum vitae.

5.10.3. Wederzijdse erkenning van buitenlandse beroepsbeoefenaren

In de loop van het voorbije jaar heeft geen enkele buitenlandse beroepsbeoefenaar met een hoedanigheid die gelijkwaardig is met die van bedrijfsrevisor zich gemeld om het examen zoals bepaald in artikel 37 van het koninklijk besluit van 30 april 2007 af te leggen.

5.10.4. Hereedaflegging

Geen enkele bedrijfsrevisor die minder dan 5 jaar geleden ontslag nam, heeft de wens uitgedrukt om zich opnieuw in te schrijven in het openbaar register krachtens artikel 18 van het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de erkenning van bedrijfsrevisoren en het openbaar register.

De Raad herinnert eraan dat de dossiers van hereedaflegging slechts zullen nagekeken worden indien de aanvragers beantwoorden aan artikel 18 van het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de erkenning van bedrijfsrevisoren en het openbaar register op het ogenblik van de indiening van de aanvraag. Het feit dat een kandidaat een arbeidsovereenkomst heeft met een andere entiteit dan een bedrijfsrevisorenkantoor, laat de Raad niet toe om deze persoon tot de eed toe te laten. Over de toelating tot de eed kan enkel beslist worden vanaf het ogenblik dat deze onverenigbaarheid niet meer bestaat.

V

5.11. Dankbetuigingen

De Raad dankt de heer G. HEPNER voor zijn jarenlange inzet op het vlak van de toegang tot het beroep, in het bijzonder binnen de Stagecommissie.

De Raad dankt iedereen die zijn medewerking heeft verleend aan de organisatie en de verbetering van de examens en aan het geven van de stageseminaries.

De voorbereiding en de verbetering van de toelatingsexamens worden toevertrouwd aan professoren of docenten van het universitair onderwijs of van het hoger onderwijs op universitair niveau.

5.11.1. Toelatingsexamens

- 010. *Algemene theorie en beginselen van de boekhouding:*
de heren professoren J. ANTOINE (UMH) en Ch. LEFEBVRE (KUL)
- 021. *Wettelijke voorschriften en normen voor de opstelling van jaarrekeningen:*
de heren professoren H. OLIVIER (HEC ULg) en K. VAN HULLE (KUL)

- 022. *Wettelijke voorschriften en normen voor de opstelling van geconsolideerde jaarrekeningen:*
de heren professoren A. VAN BAVEL (Solvay ULB) en K. VAN OOSTVELDT (HUB)
- 030. *Internationale standaarden voor jaarrekeningen:*
mevrouw A. JORISSEN (UA) en de heer H. OLIVIER (HEC ULg), professoren
- 040. *Financiële analyse:*
de heren professoren J. BERWART (HEC ULg) en Ch. LEFEBVRE (KUL)
- 050. *Analytische en beleidsboekhouding:*
de heren professoren D. HELBOIS (FUCAM) en F. ROODHOOFT (KUL)
- 060. *Risicomanagement en interne beheersing:*
de heren professoren P. DEPRAETERE (HEC ULg) en I. DE BEELDE (UGent)
- 070. *Controleleer en beroepsvaardigheden:*
mevrouw C. DENDAUW (FUNDP) en de heer I. DE BEELDE (UGent), professoren
- 080. *Wettelijke voorschriften en gedrags- en beroepsnormen betreffende de wettelijke controle van jaarrekeningen en de daarmee belaste wettelijke auditors:*
mevrouw D. HERMANS (HEC ULg) en de heer M.J. DE SAMBLANX (UA), professoren
- 090. *Internationale controlestandaarden:*
mevrouw M. BLOCKX (Solvay ULB) en de heer J. BRANSON (VUB), professoren
- 100. *Beroepsethiek en onafhankelijkheid:*
mevrouw D. HERMANS (HEC ULg) en de heer M. J. DE SAMBLANX (UA), professoren
- 111. *Vennootschapsrecht:*
de heren professoren Y. DECORDT (UCL) en F. HELLEMANS (UA)
- 112. *Corporate Governance:*
de heren professoren Y. DECORDT (UCL) en F. HELLEMANS (UA)
- 120. *Failissementsrecht en soortgelijke procedures:*
de heren professoren D. PHILIPPE (ICHEC/UCL) en F. HELLEMANS (UA)
- 130. *Belastingrecht:*
de heer professor P. MINNE (Solvay ULB)
- 141. *Burgerlijk recht:*
de heren professoren D. PHILIPPE (ICHEC/UCL) en F. HELLEMANS (UA)

- 142. *Handelsrecht*:
de heren professoren D. PHILIPPE (ICHEC/UCL) en F. HELLEMANS (UA)
- 150. *Sociaalzekerheidsrecht en arbeidsrecht*:
mevrouw V. PERTRY (UA), professor
- 160. *Informatietechnologieën en informaticasystemen*:
de heren professoren G. POELS (UGent) en L. GOLVERS (ULB)
- 170. *Algemene, financiële en bedrijfseconomie*:
mevrouw C. VANKEERBERGHEN (ICHEC) en de heer L. KEULENEER (UGent), professoren
- 181. *Wiskunde*:
mevrouw L. DELVAUX (UHasselt) en de heer D. JUSTENS (HEFF),
professoren
- 182. *Statistiek*:
de heren professoren D. JUSTENS (HEFF) en M. AERTS (UHasselt)
- 190. *Grondbeginselen van financieel bedrijfsbeheer*:
mevrouw B. CHANOINE (ICHEC) en de heer L. KEULENEER (UGent)

5.11.2. Seminarie “Uitdieping basiskennis”

De uitdiepingsseminaries over boekhoudrecht, boekhoudkundige technieken, consolidatie, vennootschapsrecht en financiële analyse werden georganiseerd in mei en juni 2009. Ze hebben tot doel de belangstellenden de mogelijkheid te bieden hun persoonlijk werk aan te vullen met besprekingen met specialisten in deze belangrijke vakgebieden en tot een begeleide analyse van praktijkgevallen over te gaan.

- *Boekhoudrecht*:
de heren J.-L. SERVAIS en P. VERSCHIEDEN
- *Boekhoudkundige technieken*:
mevrouw P. LELEU en de heer Ch. VAN HEE
- *Consolidatie*:
de heren E. SEEUWS en A. VAN BAVEL
- *Vennootschapsrecht*:
de heren J.-Ph. BONTE en H. OLIVIER
- *Financiële analyse*:
de heer D. SMETS

5.11.3. Seminarie “Controle”

Het seminarie “Controle” dat in mei en juni 2009 heeft plaatsgevonden spitst zich toe op de volgende thema’s:

- *Externe controle:*
de heren H. HERIJGERS en J.-L. SERVAIS
- *Interne controle:*
mevrouw Ch. WEYMEERSCH en de heer A. WILIAUME
- *Externe controle van de geconsolideerde jaarrekening:*
de heren P.-H. BONNEFOY-CUDRAZ, M. DEKEYSER en V. VAN LOOKE

5.11.4. Seminarie “Het beroep”

Het seminarie “Het beroep” handelt hoofdzakelijk over een meer diepgaande analyse van de bijzondere revisorale opdrachten, de opdracht ten aanzien van ondernemingsraden en het opmaken van het controleverslag. Dit seminarie behandelt ook een reeks problemen die de stagiairs moeten toelaten hun kennis bij te schaven in de domeinen die de bedrijfsrevisor rechtstreeks aanbelangen.

Dit seminarie dat plaats vond in mei en juni 2009 spitste zich toe op de volgende drie onderwerpen:

- *Het controleverslag:*
de heren A. HUBERT en B. WETS
- *Bijzondere opdrachten:*
de heren M. TEFNIN en H. VAN IMPE
- *De ondernemingsraden:*
de heren D. CLEYMANS en L. WEERTS

5.11.5. Seminarie “Special topics”

De stagiairs werden twee bijkomende studiedagen aangeboden:

- een studiedag betreffende de plichtenleer (georganiseerd op vrijdag 5 juni 2009). Dit seminarie werd geleid door mevrouw D. HERMANS en de heer M.J. DE SAMBLANX;
- een studiedag betreffende de *International Financial Reporting Standards* (georganiseerd op vrijdag 8 mei 2009). Deze studiedag werd geleid in het Engels door de dames C. AMEYE en C. CAULLIEZ.

5.12. Tucht

De Stagecommissie heeft in de loop van 2009 geen enkele tuchtsanctie opgelegd aan de stagiairs.

5.13. Congolese stagiairs en relaties met D.R. Congo

In 2009 heeft de Stagecommissie in België het toezicht op de in 2008 aangevatte stage van drie Congolese stagiairs voortgezet.

 Het Instituut werd door de Congolese autoriteiten geraadpleegd om over te gaan tot de analyse van het wetsvoorstel dat streeft naar de oprichting van een Orde van auditors, accountants en belastingconsulenten in de D.R. Congo.

VI

Hoofdstuk VI

OPENBAAR
REGISTER

6.1. Brochure met de samenvatting van het openbaar register

Veel bedrijfsrevisoren betreurden dat er niet langer een brochure werd uitgegeven met de contactgegevens van de bedrijfsrevisoren. De Raad besliste daarom om over te gaan tot de publicatie van een samenvatting van de gegevens van de bedrijfsrevisoren ingeschreven in het openbaar register en van de lijst van de erebedrijfsrevisoren.

Deze samenvatting bevat ten aanzien van de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen de gegevens met betrekking tot hun vestigingsadres(sen). Ten aanzien van de bedrijfsrevisorenkantoren worden hierin naast de naam en de rechtsvorm, de gegevens vermeld van de verschillende vestigingsadressen en de namen van de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen die bij het bedrijfsrevisorenkantoor werkzaam zijn of die als vennoot of anderszins aan het kantoor verbonden zijn.

De informatieve brochure, die onder de titel “Bedrijfsrevisoren ingeschreven in het openbaar register op 1 januari 2009” voor de eerste maal werd uitgegeven, werd toegezonden aan alle bedrijfsrevisoren en aan de leden van de externe toezichtsorganen in de loop van het tweede trimester 2009. Zij kan tevens worden gedownload op de website van het Instituut.

De officiële versie van het openbaar register is en blijft uiteraard deze die gepubliceerd wordt op de website van het Instituut op pagina <http://register.ibr-ire.be/nl/search.aspx> in uitvoering van artikel 10 van de wet van 22 juli 1953. Enkel dit openbaar register bevat alle gegevens vereist door artikel 9, § 1 en artikel 10, § 1 van het erkenningsreglement ten aanzien van respectievelijk de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen en de bedrijfsrevisorenkantoren, op basis van de gegevens verstrekt en/of geactualiseerd door de bedrijfsrevisoren.

De geactualiseerde lijst van de erebedrijfsrevisoren is eveneens terug te vinden op de website van het IBR op volgend adres: <http://register.ibr-ire.be/nl/erebedrijfsrevisoren.aspx>.

6.2. Hoe een “bewijs van inschrijving in het openbaar register” bekomen?

U vindt het bewijs van inschrijving in het openbaar register na te hebben ingelogd op het “extranet” met uw gebruikelijke gebruikersnaam en paswoord, onder de rubriek “Register” door eerst “Actualisering” aan te klikken (of rechtstreeks via het adres: <https://extranet.ibr-ire.be>) en vervolgens “Mijn gegevens” en “Bewijs van inschrijving in het openbaar register” voor bedrijfsrevisoren natuurlijke personen of “Mijn kantoren” en “Bewijs van inschrijving in het openbaar register” voor bedrijfsrevisorenkantoren.

Het is de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die door het bedrijfsrevisorenkantoor werd aangeduid als “voornaamste contactpersoon” die toegang heeft tot de gegevens van het bedrijfsrevisorenkantoor en dus ook tot het bewijs van inschrijving van het kantoor.

Deze download maakt het mogelijk om ten allen tijde over een bewijs van inschrijving in het openbaar register te beschikken zonder enige tussenkomst van het Instituut en dit in het Nederlands, in het Frans en in het Engels.

Daarenboven kan het bewijs van inschrijving worden vervolledigd met de vermelding “Is van onbesproken gedrag?”, wat in bevestigend geval inhoudt dat de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon of het bedrijfsrevisorenkantoor geen tuchtsancties heeft opgelopen of dat deze, in voorkomend geval, werden uitgewist.

6.3. Bevestiging van de register- en dossiergegevens waarover het Instituut moet beschikken

Artikel 15, eerste lid van het erkenningsreglement bepaalt: “*De bedrijfsrevisoren delen het Instituut binnen de maand spontaan alle wijzigingen mee aangebracht in de gegevens bedoeld in artikelen 9, 10, 13 en 14.*”

De Raad besliste daarenboven dat het een gezond principe is om de bedrijfsrevisoren te vragen dat zij *jaarlijks* de gegevens bedoeld in de artikelen 9 (registergegevens van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon), 10 (registergegevens van het bedrijfsrevisorenkantoor), 13 (aanvullende

registergegevens gevraagd door de Raad) en 14 (dossiergegevens) van het erkenningreglement zouden bevestigen.

Artikel 14, § 1, tweede lid van het erkenningsreglement stelt:

“De bedrijfsrevisor deelt spontaan aan de Raad de volgende informatie mee, die aan het dossier wordt toegevoegd:

- a) de akten en bekendmakingen, die de wijzigingen in het openbaar register desgevallend staven;*
- b) de procedures bedoeld in artikel 41 van de wet⁽¹⁾;*
- c) de melding of al dan niet wordt opgetreden in organisaties van openbaar belang;*
- d) elke inschrijving bij bevoegde Belgische autoriteiten.”.*

Verder vraagt artikel 14, § 3, tweede lid van het erkenningsreglement dat het dossier van elk bedrijfsrevisorenkantoor daarenboven bevat:

- 1° zijn statuten of, in voorkomend geval, een gelijkwaardige overeenkomst;*
- 2° de lijst van de verbonden entiteiten van het bedrijfsrevisorenkantoor;*
- 3° in voorkomend geval, de bevestigingen met betrekking tot de naleving van artikel 15 van de wet⁽²⁾;*
- 4° de lijst van de bedrijfsrevisorenkantoren, auditkantoren en auditororganisaties van derde landen waarin het kantoor aandelen of deelbewijzen bezit.”.*

6.4. Hoe wordt een bedrijfsrevisorenkantoor ingeschreven in het openbaar register?

Overeenkomstig artikel 3, § 1 en § 2 van het erkenningsreglement moet de aanvraag tot toelating tot de hoedanigheid van bedrijfsrevisor voor een

(1) Het betreft: de mededeling binnen de maand van elke gerechtelijke, tucht- of administratieve procedure die betrekking heeft op de uitoefening van zijn beroep binnen de maand na de inleiding van de procedure, alsook mededeling van de tuchtsancties, administratieve sancties en strafsancties die werden opgelegd door een autoriteit of beroepsorganisatie die in België, in een Lidstaat van de Europese Unie of een derde land, wat zijn beroepsactiviteiten betreft, gelijkaardige functies uitoefent als deze van de Belgische Staat of het Instituut uiterlijk één maand nadat deze beslissingen definitief zijn geworden.

(2) Het betreft: de publicatie door bedrijfsrevisoren, die wettelijke controles van de enkelvoudige jaarrekening of geconsolideerde jaarrekening bij organisaties van openbaar belang uitvoeren, op hun website van een transparantieverslag uiterlijk drie maanden na het eind van elk boekjaar.

rechtspersoon, ingediend ter uitvoering van artikel 6 van de wet van 22 juli 1953, worden gericht aan het Instituut.

De Raad van het Instituut is van mening dat alle aanvragen tot toelating als bedrijfsrevisorenkantoor een dossier met de in voormeld artikel 3 van het erkenningsreglement opgenomen gegevens dienen te bevatten.

Dit dossier bestaat in de praktijk uit een *elektronisch formulier* "Inschrijvingsaanvraag rechtspersoon" (beschikbaar op het extranet van het Instituut), waarmee verschillende gegevens waarover het Instituut moet beschikken worden overgemaakt, *aangevuld met* de hiernavolgende bescheiden, die per post zullen worden overgemaakt:

- de statuten of, in voorkomend geval, een gelijkwaardige overeenkomst van de rechtspersoon of entiteit (art. 3, § 2, 1° erkenningsreglement);
- de jaarrekening van de rechtspersoon of entiteit over de laatste vijf boekjaren of sedert haar oprichting zo sindsdien nog geen vijf jaren zijn verlopen (art. 3, § 2, 2° erkenningsreglement);
- de omschrijving van de activiteiten en de verantwoording of beslissing dat de activiteiten betrekking hebben, of zullen hebben in geval van toelating, op de uitoefening van revisorale opdrachten bedoeld in artikel 4 van de wet en de uitoefening van activiteiten verenigbaar met de hoedanigheid van bedrijfsrevisor (art. 3, § 2, 8° erkenningsreglement);
- het bewijs van naleving van de voorwaarden opgelegd aan de rechtspersoon of entiteit, aan haar bestuursorgaan, alsook aan haar eigenaars en haar aandeelhouders door artikel 6 van de wet⁽¹⁾ (art. 3, § 2, 9° erkenningsreglement);
- een nauwkeurige omschrijving van de organisatie en de werking van de rechtspersoon of entiteit, de werkmethodes en interne systemen voor kwaliteitscontrole die zij heeft opgezet (art.3, § 2, 10° erkenningsreglement);
- alle gegevens die toelaten na te gaan of de bepalingen van de artikelen 13 en 14 van de wet worden in acht genomen (art. 3, § 2, 11° erkenningsreglement);

(1) Dit houdt in dat de meerderheid van de stemrechten in het bezit is van auditkantoren en/of van wettelijke auditors, alsook dat de meerderheid van de leden van het bestuursorgaan is samengesteld uit auditkantoren en/of wettelijke auditors.

- de lijst van de verbonden entiteiten van het bedrijfsrevisorenkantoor (art. 14, § 3, tweede lid, 2° erkenningsreglement);
- de lijst van de bedrijfsrevisorenkantoren, auditkantoren (in de EU) en auditororganisaties van derde landen (buiten de EU) waarin het kantoor aandelen of deelbewijzen bezit (art. 14, § 3, tweede lid, 4° erkenningsreglement).

U vindt voormeld elektronisch formulier “Inschrijvingsaanvraag rechtspersoon” na te hebben ingelogd op het “extranet” met uw gebruikelijke gebruikersnaam en paswoord, onder de rubriek “Register” door “Actualisering” aan te klikken (of rechtstreeks via het adres: <https://extranet.ibr ire.be>) op de aldus geopend pagina bovenaan rechts.

Het bedrijfsrevisorenkantoor zal – overeenkomstig artikel 3, § 4 van het erkenningsreglement – worden ingeschreven in het openbaar register met ingang van de dag waarop de gunstige beslissing door de Raad werd genomen.

VI

6.5. Toelating tot het openbaar register van gewone commanditaire vennootschappen – principiële beslissing

Op voorstel van het Uitvoerend Comité heeft de Raad van het Instituut de volgende principiële beslissing genomen inzake de toelating tot het openbaar register van gewone commanditaire vennootschappen volgens dewelke het Uitvoerend Comité:

- a) de samenstelling van de commanditaire vennoten nagaat ter gelegenheid van de aanvraag tot toelating tot het openbaar register van bedrijfsrevisorenkantoren die de vorm van een gewone commanditaire vennootschap hebben aangenomen;
- b) geen bezwaar heeft wanneer de meerderheid van de stemrechten in handen is van wettelijke auditors in de zin van de Auditrichtlijn;
- c) geval per geval bij de aanvraag nagaat of de meerderheid van de stemrechten in handen is van wettelijke auditors in de zin van de Auditrichtlijn.

6.6. Het lijsten van de “netwerken”

Gebruikmakend van artikel 13 (voor bijkomende registergegevens) en 14, § 4 (voor bijkomende dossiergegevens) van het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de erkenning van bedrijfsrevisoren en het openbaar register, wenst de Raad aan de bedrijfsrevisoren bijkomende gegevens op te vragen ten aanzien van het netwerk waartoe zij behoren. Dit om de netwerken gelijkvormig te lijsten en met het oog op het koppelen van deze informatie aan de gegevens die ten aanzien van het netwerk in het openbaar register moeten worden openbaar gemaakt⁽¹⁾.

De Raad oordeelt dat daartoe de bestaande netwerken *in een eerste fase* moeten worden aangemeld en/of bevestigd met het oog op de inschrijving in de lijst van de netwerken, met vermelding van volgende gegevens:

-
- a) de naam van het netwerk (zoals die zal worden opgenomen in het openbaar register van de bedrijfsrevisoren), desgevallend met zijn zeteladres in België;
 - b) de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die optreedt als voornaamste contactpersoon van het netwerk;
 - c) het gegeven of het netwerk al dan niet enkel bedrijfsrevisoren in België verenigt;
 - d) de namen en de zeteladressen van alle daartoe behorende kantoren in België (opgesplitst in bedrijfsrevisoren natuurlijke personen, bedrijfsrevisorenkantoren, andere beroepsbeoefenaars natuurlijke personen en kantoren van andere beroepsbeoefenaars);
 - e) desgevallend de hyperlink naar het deel van de website waar de informatie over het netwerk bedoeld onder d) ter beschikking wordt gesteld;
 - f) de beschrijving in hoofdlijnen van de onderdelen van het netwerk die zich buiten België bevinden;

(1) Dit overeenkomstig artikel 10, § 1, 8° van het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de erkenning van bedrijfsrevisoren en het openbaar register voor de bedrijfsrevisorenkantoren of de beslissing genomen door de Raad op 9 januari 2009, zoals bekend gemaakt in de mededeling aan de bedrijfsrevisoren van 30 januari 2009 “bijdragen in de werkingskosten 2009 van het Instituut – verplichting van de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen om het netwerk te vermelden waarvan zij deel uitmaken”.

g) desgevallend de hyperlink naar het deel van de website waar de informatie over het netwerk bedoeld onder f) ter beschikking wordt gesteld.

In een tweede fase kunnen de gegevens van het netwerk door de bedrijfsrevisoren vervolgens worden opgenomen in de gegevens die worden gepubliceerd in het openbaar register gebruikmakend van het bestaande elektronisch formulier “actualisering” van de register- en dossiergegevens, dat daartoe zal moeten worden aangepast. Zij zullen de keuze kunnen maken om de netwerkgegevens vermeld onder d) of e) en f) of h) in het openbaar register te publiceren.

Het is de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die optreedt als voornaamste contactpersoon van het netwerk, die dan middels een daartoe bestemd elektronisch formulier, zal instaan voor de actualisering van alle gegevens met betrekking tot het netwerk (dit met uitsluiting van de wijziging van de naam van het netwerk en het lijstnummer) en ten gepaste tijd ook zijn opvolger als voornaamste contactpersoon zal kunnen inleiden.

De eerste en de tweede fase van het lijsten van de netwerken (waaronder verenigingen van bedrijfsrevisoren, die zich niet hebben ingeschreven als bedrijfsrevisorenkantoor in het openbaar register) zal pas daadwerkelijk kunnen worden aangevat nadat de nodige aanpassingen in de softwaretoepassingen van het Instituut zullen zijn aangebracht.

6.7. Te verstrekken informatie door de bedrijfsrevisoren bij lidmaatschap van een netwerk

6.7.1. Definitie van netwerk

Artikel 2, 8° van de wet van 22 juli 1953 definieert een netwerk als volgt: *de grotere structuur die op samenwerking is gericht en waartoe een bedrijfsrevisor behoort, en die duidelijk is gericht op winst- of kostendeling, of het delen van gemeenschappelijke eigendom, zeggenschap of bestuur, een gemeenschappelijk beleid en procedures inzake kwaliteitsbeheersing heeft, een gemeenschappelijke bedrijfsstrategie, het gebruik van een gemeenschappelijke merknaam of een aanzienlijk deel van de bedrijfsmiddelen.*

Deze definitie van netwerk is een overname van de definitie voorzien in artikel 2, 7° van Richtlijn 2006/43/EG van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen (“Auditrichtlijn”).

Na het advies te hebben ingewonnen van de Juridische Commissie van het Instituut stelt de Raad vast dat de notie netwerk in de wet van 22 juli 1953 op twee manieren kan worden begrepen:

- een letterlijke interpretatie van de tekst van de voormelde wet impliceert een cumulatief karakter wat het in overweging nemen van de criteria betreft; of
- een teleologische interpretatie die veeleer zou leiden tot een alternatieve interpretatie van de criteria.

De Raad oordeelt dat in België de teleologische en de alternatieve interpretatie het best beantwoordt aan de verwachtingen van de organen van publiek toezicht. Tevens kan worden vastgesteld dat de internationale organisaties zoals de IFAC en de FEE de alternatieve interpretatie verkiezen en zelfs uitdrukkelijk aanbevelen om het document van de IESBA van december 2006 over *Networks and Network Firms* in de *Code of Ethics* te volgen en in het bijzonder de voorbeelden die de alternatieve interpretatie voorstaan⁽¹⁾.

6.7.2. Te verstrekken informatie

Elke bedrijfsrevisor (natuurlijke of rechtspersoon) die deel uitmaakt van een netwerk, zoals bedoeld in artikel 2, 8° van de wet van 22 juli 1953, moet ten aanzien van dit netwerk in het openbaar register volgende gegevens openbaar maken⁽²⁾ (gebruikmakend van het elektronisch formulier “actualisering”, dat ter beschikking staat op het extranet van het Instituut onder de rubriek “Register”):

(1) Zie ook IBR, *Jaarverslag 2008*, p. 43-53.

(2) Dit overeenkomstig artikel 10, § 1, 8° van het koninklijk besluit van 30 april 2007 betreffende de erkenning van bedrijfsrevisoren en het openbaar register voor de bedrijfsrevisorenkantoren of de beslissing genomen door de Raad op 9 januari 2009, zoals medegedeeld in de mededeling aan de bedrijfsrevisoren van 30 januari 2009 “bijdragen in de werkingskosten 2009 van het Instituut – verplichting van de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen om het netwerk te vermelden waarvan zij deel uitmaken”.

- het *lidmaatschap van een netwerk*; en
- de *lijst van de namen en adressen* van de daartoe behorende kantoren in België, alsook een beschrijving in hoofdlijnen van de onderdelen van het netwerk die zich buiten België bevinden⁽¹⁾; of
- de *hyperlink* naar het deel van de website, waar de informatie over het netwerk en de lijst van de namen en adressen van de daartoe behorende kantoren in België alsook de beschrijving in hoofdlijnen van de onderdelen van het netwerk die zich buiten België bevinden kan worden teruggevonden.

6.8. Vormvereisten voor het ontslag van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon en voor het bedrijfsrevisorenkantoor⁽²⁾

Het ontslag van de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon houdt, in voorkomend geval, niet automatisch het ontslag in van diens eenpersoonsvennootschap ingeschreven in het openbaar register als bedrijfsrevisorenkantoor. Beiden zijn afzonderlijke personen, die bij gevolg ook elk hun ontslag zullen moeten aanbieden overeenkomstig de vormvereisten.

Artikel 17, tweede lid van het erkenningsreglement stelt duidelijk ten aanzien van het ontslag van de *bedrijfsrevisor natuurlijke persoon* en het *bedrijfsrevisorenkantoor*:

“Om geldig te zijn, moet het ontslag bij de Raad worden ingediend en de verklaring bevatten dat de ontslagnemende bedrijfsrevisor (de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon en het bedrijfsrevisorenkantoor⁽³⁾) alle opdrachten, waarmee hij als bedrijfsrevisor werd belast, tot een goed einde heeft gebracht of aan een andere bedrijfsrevisor heeft toevertrouwd, evenals de verklaring dat hij geen mandaat of functie bedoeld in artikel 133, § 3 van het Wetboek van vennootschappen heeft aanvaard. (...).”

(1) Zie: commentaar opgenomen in het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 7 juni 2007 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.

(2) Zie ook: IBR, *Jaarverslag 2007*, p. 261-262.

(3) Verduidelijking toegevoegd door de redactie. Zie ook artikel 2, 3° van de wet van 22 juli 1953.

Het bedrijfsrevisorenkantoor dat ontslag neemt zal vervolgens daarenboven, overeenkomstig artikel 17, derde lid van het erkenningsreglement, *“het bewijs leveren dat de statuten, of in voorkomend geval de gelijkwaardige overeenkomst, niet langer verwijst naar de uitoefening van het beroep van bedrijfsrevisor”*.

Het lijkt ons eveneens nuttig eraan te herinneren dat artikel 2, § 6 van het huishoudelijk reglement ten aanzien van de bijdragen in de werkingskosten van het instituut stelt: *“De bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die ontslag neemt of het bedrijfsrevisorenkantoor dat vraagt om doorgehaald te worden in het openbaar register, is de bijdragen verschuldigd voor het halfjaar waarin het ontslag of de doorbaling wordt aanvaard.”*.

VI

6.9. Informatie opgenomen in het openbaar register en de vertegenwoordiging van een bedrijfsrevisorenkantoor voor de uitvoering van revisorale opdrachten

Het lijkt ons nuttig om aan te stippen dat artikel 16, eerste lid van de wet van 22 juli 1953 stelt: *“Telkens wanneer een revisorale opdracht wordt toevertrouwd aan een bedrijfsrevisorenkantoor, is dat bedrijfsrevisorenkantoor ertoe gebonden een vertegenwoordiger bedrijfsrevisor natuurlijke persoon te benoemen. Deze bedrijfsrevisor natuurlijke persoon dient als vennoot of anderszins aan dat kantoor verbonden te zijn en belast met de uitvoering van deze opdracht in naam en voor rekening van het bedrijfsrevisorenkantoor. Bij de uitvoering van deze revisorale opdracht, heeft de bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die het bedrijfsrevisorenkantoor vertegenwoordigt alleen de handtekeningbevoegdheid voor rekening van het bedrijfsrevisorenkantoor.”*.

Een bedrijfsrevisorenkantoor kan voor de uitvoering van revisorale opdrachten enkel worden vertegenwoordigd door een bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die als vennoot of anderszins aan het kantoor is verbonden⁽¹⁾ en eveneens door dit kantoor als dusdanig wordt vermeld in het openbaar register.

Het behoort de voornaamste contactpersoon van het bedrijfsrevisorenkantoor toe deze gegevens te actualiseren, zoals dit trouwens ook het geval

(1) Zie ook: IBR, *Jaarverslag 2008*, p. 53-55.

is voor alle dossier- en registergegevens met betrekking tot het bedrijfsrevisorenkantoor waarover het Instituut moet beschikken, door gebruik te maken van het elektronisch formulier “actualisering” dat beschikbaar is op het extranet van het Instituut onder de rubriek “Register” door eerst “Actualisering” aan te klikken (of rechtstreeks via het adres: <https://extranet.ibr-ire.be>) en vervolgens “Mijn kantoren”. Na elke actualisering moeten de gegevens worden bevestigd gebruikmakend van zijn gebruikelijke gebruikersnaam en paswoord.

6.10. Wijzigingen in het register in 2009⁽¹⁾

6.10.1. Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen

Overlijden

In de loop van het jaar heeft de Raad het overlijden vernomen van de erebedrijfsrevisoren BOULET Michel (A00481) en KAEKEBEKE Willem (A00493).

Nieuwe eedafleggingen – artikel 5 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 2 van het erkenningsreglement

BINON Louis-François (A02230), BOGAERT Ignace (A02248), BOGAERTS Cédric (A02251), BOUMALEK Mohammed (A02265), BRAET Chrissy (A02256), DE BLANDER Christel (A02258), DE CLERCQ Bert (A02249), DE GREEF Kim (A02247), DE LANGHE Tine (A02266), DEPREZ Nathalie (A02257), DE SCHREVEL Laurent (A02252), DEVRIEZE Dimitri (A02243), FLO Wim (A02240), GARRAIS Grace (A02253), GOVAERT Tessa (A02267), HOEBECK Joachim (A02262), HOUTHAEVE Nico (A02260), KOSTER Anne (A02239), LASCHET Sonia (A02264), LENAERTS Monika (A02259), LOUCKX Claude (A02242), NAVEZ Jean-Noël (A02231), PRUNEAU Alexis (A02234), REYNAERT Karolien (A02250), RONSE Bérengère (A02235), SCHELPE Dieter (A02263), STEINIER Benoit (A02261), STEYAERT Sara (A02254), STREEL Alexandre (A02237), TIMMERMANS Evy (A02245), VAN BELLEGHEM Sofie (A02241), VANDENBORRE Bernard (A02238), VANDEN BROECK Lieve (A02244), VAN DYCK Sascha (A02246),

(1) Opgemaakt op basis van de gegevens medegedeeld door de bedrijfsrevisoren tot en met 20 januari 2010.

VAN EETVELDE Fanny (A02236), VAN GRIEKEN Sofie (A02255), VAN LINDEN Kristof (A02232), VERHEYDEN Jeroen (A02233) en WINDELEN Tom (A02268).

Ontslag – artikel 17 van het erkenningsreglement:

BAERT Hubert (A00506), BEDDEGENOODTS Josef (A00763), BIKA Catherine (A00744), BLACKWELL Martin (A01090), CATRY Raymond (A00790), CLOOSTERMANS Herman (A00903), CROKAERT Jean-Pierre (A01299), DIENST-COUTELLIER Catherine (A00870), GATZ Michel (A00708), LAMBIN Marc (A01992), LEEMANS Philippe (A01289), MOEYAERT Francis (A02145), PETERKENNE Pierre (A00585), PETRE Frank (A00459), PINTIAUX Norbert (A00409), RAVIGNAT Christophe (A02034), ROEBBEN Jules (A01785), ROELS Marc (A00503), ROEST Jan (A01306), ROSSI Délio (A00638), SALBACH Hans-Jürgen (A01290), SAMYN Frans (A00876), SENECHAL André (A00889), SWUSTEN-LEVY Carmen Helene (A01739), THIEREN Jean (A00701), THIEREN Philippe (A01584), THISSEN Karl-Helmut (A01082), TIHON Roger (A01146), TODARO Salvatore (A00702), VAN APEREN Alfons (A00517), VAN BRECHT Herman (A00536), VANDENBOSCH Ghislaine (A01835), VANDERHOEGHT Jan (A00534), VANFRAECHEM Jan (A00883), VAN MAELE Rosita (A00652), VAN STAAIJ Peter (A00684), VERDIN Vincent (A01317), VERSCHOORIS Veerle (A01609) en VUYLSTEKE Christine (A01668).

Toekenning van de titel van erebedrijfsrevisor – artikel 11, § 2 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 4, § 1 huishoudelijk reglement:

BLACKWELL Martin (A01090), CLOOSTERMANS Herman (A00903), GATZ Michel (A00708), NECKEBROEK Marcel (A00522), PETERKENNE Pierre (A00585), PETRE Frank (A00459), SAMYN Frans (A00876), THIEREN Jean (A00701), THISSEN Karl-Helmut (A01082), TODARO Salvatore (A00702), VAN BRECHT Herman (A00536), VANDERHOEGHT Jan (A00534), VANFRAECHEM Jan (A00883), VAN MAELE Rosita (A00652) en VAN STAAIJ Peter (A00684).

Verlies van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 73, § 4 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 33, § 1 van het tuchtreglement:

Er zijn geen gevallen te melden.

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 8, § 3 van de wet van 22 juli 1953:

GEENS Evan (A02058), KELCHTERMANS Kris (A02220) en VERBEEK Annemie (A01930).

Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen	op 31.12.2008	op 31.12.2009
TOTAAL	1.039 ⁽¹⁾	1.035 ⁽²⁾
eedaflegging in het Nederlands	673	676
eedaflegging in het Frans	366	359

6.10.2. Bedrijfsrevisorenkantoren

Inschrijving bedrijfsrevisorenkantoren – artikel 6 van de wet van 22 juli 1953 en artikel 3 van het erkenningsreglement

- B00728 – Maatschap DEGRANDE, VERSCHUEREN & C° -
BEDRIJFSREVISOREN
- B00729 – SPRL DELVAUX Réviseur(s) d'entreprises
- B00730 – BVBA De Ceuster Ann Bedrijfsrevisor
- B00731 – SPRL François Parent, Réviseur d'entreprises
- B00732 – CVBA GRANT THORNTON AUDIT
- B00733 – SPRL DEVAUX-Réviseur d'Entreprises
- B00734 – Comm. V Verrijssen & Co Bedrijfsrevisor
- B00735 – BVBA BEDRIJFSREVISOREN BUYCK,GODEFROIDT & C°
- B00736 – SCS BENOIT VAN ROOST
- B00737 – SCS Michel Lange Réviseur d'Entreprises
- B00738 – SPRL LF BINON
- B00739 – BVBA DOLF DE BACKER REVISOR
- B00740 – Comm. V P. Simons
- B00741 – SPRL Raynald Vermoesen
- B00742 – Comm. V O. Macq
- B00743 – Comm. V J. Briers

(1) Waarvan 85 bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren overeenkomstig artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953.

(2) Waarvan 100 bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren overeenkomstig artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953.

B00744 – SPRL ROMAIN SEFFER
B00745 – BVBA VCLJ BEDRIJFSREVISOREN
B00746 – Comm. V LUC VLECK & CO
B00747 – BVBA VAN BRABANT & C°
B00748 – BVBA PETER OPSOMER
B00749 – SPRL Contrôle Légal des Comptes & Consultance
B00750 – BVBA JACKERS BEDRIJFSREVISOR
B00751 – SPRL Martine Piret réviseur d'entreprises
B00752 – BVBA Ria Verheyen
B00753 – BVBA KRIS MESSIAEN.

Ontslag van bedrijfsrevisorenkantoren – artikel 17 van het erkenningsreglement

VI

B00102 – SPRL BAERT, DE BECKER & C°, Reviseurs d'entreprises
B00108 – SPRL TODARO Salvatore & C°
B00168 – SPRL GATZ & C°, Reviseurs d'entreprises
B00184 – BVBA Bedrijfsrevisor Jan Vanderhoeght
B00213 – BVBA LINGIER & PARTNERS, BEDRIJFSREVISOREN
B00221 – SCRL MAZARS & GUERARD Reviseurs d'entreprises -
Bedrijfsrevisoren
B00235 – BVBA H.J. CLOOSTERMANS & C°
B00236 – SPRL PHILIPPE LEEMANS - Reviseur d'entreprises
B00326 – BVBA Veerle VERSCHOORIS & C°
B00330 – BVBA Geert VAN PETEGHEM
B00409 – BVBA VERBEURGT Thierry
B00456 – BVBA Verschelden, Bedrijfsrevisoren
B00509 – BVBA Peter Weyers
B00541 – BVBA H. VAN BRECHT, BEDRIJFSREVISOR
B00566 – BVBA FRANK EMBRECHTS - BEDRIJFSREVISOR
B00595 – SPRL Georges EVERAERT, Reviseur d'Entreprises
B00650 – BVBA Benoît Hubain Bedrijfsrevisor
B00667 – BVBA JACKERS BEDRIJFSREVISOR
B00677 – BVBA B & F Bedrijfsrevisoren

Verlies van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 73, §4 van de wet
van 22 juli 1953 en artikel 33, § 1 van het tuchtreglement:

Er zijn geen gevallen te melden.

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor – artikel 8, § 3 van de wet van 22 juli 1953

B00203 – SPRL WEBB & Partners

B00418 – SPRL BENOIT DEFOURT, REVISEUR D'ENTREPRISES

Bedrijfsrevisorenkantoren	op 31.12.2008	op 31.12.2009
TOTAAL	505	510
Maatschap	1	2
BVBA	451	448
CVBA	43	43
Comm. V	8	15
NV	2	2

VI

VIII

Hoofdstuk VII

**NORMEN VOOR DE
BEROEPSUITOEFENING**

7.1. Commissie Normen voor de beroepsuitoefening

- Voorzitter:* de heer D. KROES
Ondervoorzitter: de heer F. FANK
Leden: de dames G. BUELENS, M-N. GODEAU en P. LELEU, de heren J. BRANSON, F. CALUWAERTS, J. CAYTAN, T. DUPONT, H. EVERAERTS, F. FANK, H. FRONVILLE, L. LAPERAL, F. LEPOUTRE, P. PAUWELS, J. VANDERNOOT, W. VAN DE WALLE en L. VLECK
Secretariaat: mevrouw N. HOUYOUX en de heer D. SCHOCKAERT (tot augustus 2009)
Technisch expert: de heer J.P. VINCKE (erebedrijfsrevisor)

7.2. ISA's

7.2.1. Forum: modernisering van de controlenormen in België

Op 26 mei 2009 heeft het Instituut een forum over de ISA's georganiseerd. Dit forum heeft een constructieve dialoog op gang gebracht over de modernisering van de controlenormen en meer in het bijzonder over de toekomstige toepassing van de ISA's in België, ongeacht de omvang en de structuur van de bedrijfsrevisorenkantoren. Er werden tevens verschillende *workshops* georganiseerd met betrekking tot de uitvoering van de ISA's en er werden verschillende auditsoftwarepakketten voorgesteld om de bedrijfsrevisoren te helpen een audit uit te voeren conform de ISA's (*cf. infra*, §12.3.2.).

VII

7.2.2. Ontwerp van norm inzake de toepassing van de ISA's in België

A. Ontwerp van norm *d.d.* 6 juli 2009

Overeenkomstig artikel 30 van de wet van 22 juli 1953, heeft de Raad van het Instituut zijn ontwerp van norm inzake de invoering van de ISA's in België voor openbare raadpleging voorgelegd. Deze openbare raadpleging liep van 6 juli 2009 tot 15 september 2009. Overigens heeft de Raad van het Instituut rekening gehouden met de commentaren ingediend tot en met 25 september 2009.

De Raad van het Instituut vindt het uiterst belangrijk om het huidige Belgische normatieve kader te moderniseren door middel van de ISA's teneinde een betere kwaliteit van audit en van het beroep te verzekeren, en om een dienstverlening te blijven leveren die aangepast is aan de Belgische, Europese en internationale markt; er wordt eveneens rekening gehouden met het feit dat een aantal auditkantoren de ISA's reeds toepassen. Aangezien België een land is dat open staat voor internationale handel en investeringen, is de Raad van het Instituut van oordeel dat een controleverslag volgens de ISA's grotere aanvaarding zal genieten zowel in België als in het buitenland.

Het ontwerp van norm voorziet in de invoering van alle ISA's die op internationaal niveau van toepassing zijn. De ISA's zullen de algemene controlenormen en de aanbevelingen vervangen voor de controle van de financiële overzichten van alle entiteiten.

De Raad van het Instituut voorziet eveneens in de invoering van de *International Standards on Review Engagement* (ISRE) met betrekking tot het beperkt nazicht van de tussentijdse financiële toestand. Dit voorstel heeft ten doel zich enerzijds gelijk te stellen met bepaalde wetgevingen (financiële sector,...) die voorzien dat de commissaris de verplichting heeft over te gaan tot een beperkt nazicht van de tussentijdse financiële toestanden en anderzijds samenhang te verzekeren van de missie van de commissaris in zijn geheel terwijl de controle van de financiële overzichten conform de ISA's gebeurt.

B. Openbare raadpleging betreffende het ontwerp van norm

Het ontwerp van norm aangenomen door de Raad van het Instituut op 6 juli 2009 heeft het voorwerp uitgemaakt van een openbare raadpleging. Als antwoord op deze raadpleging heeft de Raad van het Instituut 41 brieven ontvangen, zowel van bedrijfsrevisoren en van auditkantoren die hun vennoten en partners vertegenwoordigen, als van instituten of organismen zoals de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA) en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB). Deze brieven werden op de website van het Instituut gepubliceerd.

De meeste commentaren zijn vóór het principe van de invoering van de ISA's voor de controle van de financiële overzichten van alle entiteiten. In

een bepaald aantal commentaren wordt de vraag gesteld of de invoering van de ISA's voor KMO's en de non-profit sector opportuun en haalbaar is.

De commentaren vóór de invoering van de ISA's beklemtonen onder andere de stijging van de auditkwaliteit en de harmonisatie van de controleverslagen op Europees en internationaal niveau, wat leidt tot een betere vergelijking van de financiële informatie en de invoering en toepassing van de ISA's in vele landen binnen de Europese Unie en daarbuiten.

De commentatoren die de opportuniteit en de toepasbaarheid van de ISA's voor de controle van de financiële overzichten van KMO's en de non-profit sector in vraag stellen, benadrukken het risico van een verhoging van de buitensporige kost van de audit in vergelijking met de toegevoegde waarde, het risico van het buitensporig formaliseren van het revisorale werk en het gebrek aan begeleidende maatregelen.

De Raad van het Instituut heeft, met betrekking tot de datum van inwerkingtreding van het ontwerp van norm, voorgesteld om deze te onderscheiden naargelang de gecontroleerde entiteit al dan niet een organisatie van openbaar belang is. De meeste commentaren zijn tegen een onderscheid van de datum van inwerkingtreding gezien het risico van verwarring, veroorzaakt door het naast elkaar bestaan van twee verschillende boekhoudkundige referentiekaders, en wensen dat de datum van inwerkingtreding van de invoering van de ISA's voor alle ondernemingen van openbaar belang vervroegd wordt. Een minderheid van de commentaren wenst een beslissing op het niveau van de Europese Unie af te wachten en dus niet vooruit te lopen op de invoering van de ISA's.

In bepaalde commentaren wordt de aandacht van de Raad van het Instituut gevestigd op het discriminerende karakter van paragraaf 7 van het ontwerp van norm, dat de mogelijkheid voorziet om de bedrijfsrevisoren die verklaren de ISA's toe te passen, te inventariseren op de website van het Instituut.

Bepaalde commentaren benadrukken de noodzaak om bovendien andere internationale normen in te voeren zoals de *International Standard on Quality Control 1* (ISQC 1), de *International Standard on Assurance Engagement 3000* (ISAE 3000) en de *International Standard on Related Services 4400* (ISRS 4400).

C. Ontwerp van norm *d.d.* 5 oktober 2009

Op 5 oktober 2009 heeft de Raad van het Instituut haar definitieve ontwerp van norm inzake de invoering van de ISA's meegedeeld aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB).

Rekening houdend met de ontvangen commentaren volgend op de openbare raadpleging van 6 juli 2009, heeft de Raad van het Instituut zijn ontwerp van norm aangepast.

Zo werd er een overweging toegevoegd om rekening te houden met het feit dat de bedrijfsrevisor er eveneens kan toe gebracht worden om opdrachten van beperkt nazicht uit te oefenen voor een tussentijdse financiële toestand, in het kader van een wettelijke controle van de jaarrekeningen, en dat de *International Standards on Review Engagement* (ISRE) in dit opzicht de samenhang van de opdracht in zijn geheel toelaten.

Ook werd de eerste paragraaf gewijzigd teneinde te verduidelijken dat de controle van de financiële overzichten (audit) en van het beperkt nazicht van de financiële informatie respectievelijk overeenkomstig de ISA's en ISRE's gebeurt.

VII

Dit ontwerp van norm voorziet in de toepassing van de ISA's en ISRE's:

- a) met betrekking tot de organisaties van openbaar belang, voor de controle van financiële overzichten (audit) en het beperkt nazicht van de financiële informatie met betrekking tot boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2012.
- b) met betrekking tot de andere entiteiten, voor de controle van financiële overzichten (audit) en het beperkt nazicht van de financiële informatie met betrekking tot boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2014.

De laatste paragraaf inzake de inventarisatie op de website van het Instituut van de bedrijfsrevisoren die verklaren de ISA's toe te passen op al hun wettelijke controleopdrachten werd niet hernomen in het definitieve ontwerp van norm.

Ten slotte heeft de Raad van het Instituut een begeleidingsplan toegevoegd bij het ontwerp van norm (*cf. infra*, § 7.2.6.).

D. Goedkeuring door de HREB

Op 15 december 2009 heeft de HREB het project van norm inzake de invoering van de ISA's in België goedgekeurd, onder voorbehoud dat het Instituut, op een gepast tijdstip, de stand van zaken van het begeleidingsplan meedeelt.

Deze beslissing werd op 24 december 2009 per post bezorgd aan de Minister die bevoegd is voor de Economie.

7.2.3. **Antwoord van het Instituut met betrekking tot de openbare raadpleging van de Europese Commissie inzake de invoering van de ISA's in de Europese Unie**

In juni 2009 heeft de Europese Commissie (EC) een openbare raadpleging gelanceerd inzake de invoering van de ISA's in de Europese Unie (EU). Het Instituut heeft op 15 september 2009 deze raadpleging beantwoord.

Het Instituut is van mening dat de invoering van de ISA's zeker zal bijdragen tot een betere kwaliteit van de controles in België en bijgevolg zal de betrouwbaarheid toenemen van aan controle onderworpen financiële overzichten.

Het Instituut oordeelt dat een controleverklaring die is opgesteld volgens de ISA's grotere aanvaarding zal genieten zowel binnen als buiten de EU.

Het Instituut heeft de aandacht van de EC gevestigd op de andere internationale normen die van toepassing kunnen zijn op de wettelijke controle wanneer de auditor bij wet verplicht is een nazicht te doen van een tussentijdse financiële toestand, zoals de ISRE 2400 "*Opdrachten van nazicht van de financiële staten*" en ISRE 2410 "*Nazicht van de tussentijdse financiële informatie uitgeoefend door de onafhankelijke auditor van de entiteit*".

Het Instituut heeft de EC erop gewezen dat de invoering van de ISQC-1 de voordelen van het invoeren van ISA's op EU-niveau doen toenemen. Dit zou eveneens bijdragen tot de harmonisatie van interne kwaliteitsbeheersingssystemen die thans worden gebruikt in de auditondernemingen in Europa. Ook zou het invoeren van de ISQC-1 de harmonisatie van de methodologie van externe kwaliteitsbeoordelingen voor auditondernemingen versterken en zou het risicomanagement vanuit het perspectief van een

auditonderneming vergemakkelijkt worden. Bovendien zouden samenwerking, uitwisseling van middelen en ervaringen tussen lidstaten mogelijk worden. Dit zou in het voordeel zijn van zowel de auditondernemingen als van de interne markt voor auditdiensten.

Het Instituut is van mening dat de EC de ISA's niet hoeft te wijzigen vermits zij voldoende beantwoorden aan de auditkwaliteit in de EU. Bovendien staat het gebrek aan wijzigingen aan de ISA's er borg voor dat alle lidstaten dezelfde normen hanteren.

Het Instituut is overigens van mening dat de EC ISA's moet goedkeuren door middel van een verordening om zo te voorkomen dat lidstaten de ISA's op verschillende wijzen zouden toepassen.

Het Instituut is van mening dat de kostprijs voor het toepassen van de ISA's voor de controle van de financiële overzichten in KMO's en andere entiteiten niet onredelijk zal zijn, er rekening mee houdend dat de kost van het toepassen van de ISA's gecompenseerd zal worden door een verhoogde auditkwaliteit. Het Instituut heeft er dan ook bij de EC voor gepleit om de ISA's te laten toepassen door alle ondernemingen die wettelijke controles uitvoeren en tevens voor alle controles, zonder een onderscheid te maken op basis van de omvang en aard van de entiteit.

Het Instituut heeft in dit kader de aandacht van de EC gevestigd op het feit dat ISA's meetbaar zijn en daarom kunnen worden toegepast voor de controle van de financiële overzichten van entiteiten van elke omvang, met inbegrip van KMO's en andere entiteiten. Het Instituut dringt er bij het auditberoep niettemin proactief op aan om de ISA's op deze manier toe te passen.

Wat de timing van de mogelijke invoering van de ISA's op EU-niveau betreft, heeft het Instituut ervoor geopteerd om een onderscheid te maken tussen organisaties van openbaar belang en andere entiteiten, zoals opgenomen in het ontwerp van norm inzake de invoering van de ISA's in België (*cf. supra* 7.2.2).

Het Instituut moedigt de EC aan om zo spoedig mogelijk een beslissing te nemen.

7.2.4. Formeel vertaalproces van de ISA's

In de *Jaarverslagen* 2008 (p. 185-186), 2007 (p. 215-216), 2006 (p. 249-252), 2005 (p. 221-222) en 2004 (p. 219-220), werd reeds verwezen naar de *Policy Statement* van de IFAC inzake “*Permission to State that the International Federation of Accountants has Considered a Translating Body's Process for Translating Standards and Guidance*⁽¹⁾”.

In 2006 is de IAASB met een “*Clarity Project*” van de ISA's gestart. De Raad van het Instituut heeft beslist om verder te gaan met het vertaalproces teneinde over de Franse en Nederlandse tekst van de *clarified ISAs* te beschikken. Dit vertaalproces wordt tegen maart 2010 beëindigd voor wat betreft de Franse teksten en tegen april 2010 voor wat betreft de Nederlandse teksten. De vertaalde ISA's zullen beschikbaar zijn na herlezing door vertalers van de EC.

De Raad van het Instituut heeft beslist om het vertaalproces uit te breiden tot de andere internationale normen ingevoerd door de IAASB, met name de ISRE 2400 en 2410, waarvan de vertaling van de teksten naar het Frans en het Nederlands in 2010 verwacht wordt.

De Raad van het Instituut onderzoekt eveneens de mogelijkheid om de publicatie van de IAASB “*Guide to Using ISAs in the Audit of Small- and Medium-sized Entities* (december 2007)”, reeds beschikbaar in het Frans, naar het Nederlands te vertalen.

Het vertaalproces van de ISA's wordt door het Instituut georganiseerd, in samenwerking met het Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA, Nederland) en de *Compagnie Nationale des Commissaires aux Comptes* (CNCC, Frankrijk), en met de medewerking van de *Chambre Fiduciaire* (Zwitserland) en IRE Luxembourg. Voor het NIVRA wordt de rol van *principal translator* vervuld door de heer Hans VERKUIJSSE, Voorzitter van de Commissie voor Controle-Richtlijnen en vraagstukken (CCR) van het NIVRA, voor de CNCC is dat de heer Claude CHARRON, lid van het *Comité des Normes Professionnelles* van de CNCC, en voor het Instituut wordt deze rol vervuld door de heren Luis LAPERAL, bedrijfsrevisor en Dries SCHOCKAERT, Verantwoordelijke Standaarden voor de beroepsuitoefening van het Instituut (tot augustus 2009)⁽¹⁾.

(1) www.ifac.org/Translations

7.2.5. Commissarisverslag opgesteld overeenkomstig de ISA's

Zoals vermeld in het *Jaarverslag 2008* (p. 187) heeft de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening bijgedragen tot de bijwerking en grondige herziening van het in 2007 door het Stichting ICCI gepubliceerde boek met als titel “Het commissarisverslag opgesteld overeenkomstig de artikelen 144 en 148 van het Wetboek van vennootschappen”.

Het nieuwe boek zal gaan over het commissarisverslag dat is opgesteld overeenkomstig de ISA's en zal in de loop van het tweede semester van 2010 beschikbaar zijn.

Dit boek zal diverse voorbeelden van situaties waarmee de commissaris kan worden geconfronteerd en het effect daarvan op het commissarisverslag bespreken.

Dit boek werd opgesteld met de medewerking van talrijke bedrijfsrevisoren, van leden van de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening en meer in het bijzonder de confraters Freddy CALUWAERTS, Félix FANK en Luis LAPERAL en dit onder de deskundige leiding van confrater Jacques VANDERNOOT, alsmede ondersteund door Dries SCHOCKAERT, Verantwoordelijke Standaarden voor de beroepsuitoefening van het Instituut (tot augustus 2009) en Nathalie HOUYOUX, Adjunct-adviseur bij het Instituut.

VII

7.2.6. Begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's in België

Op 16 december 2009 heeft de Raad van het Instituut het begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's in België aan de HREB meegedeeld. Dit begeleidingsplan werd opgesteld teneinde de bedrijfsrevisoren bij te staan en te helpen bij het implementeren van de ISA's.

A. Vorming

Voor het jaar 2010 stelt het Instituut voor om een aanvulling van de vormingscyclus te voorzien teneinde de nieuwe ISA's te integreren die

(1) De vertaling van de *clarified ISAs* is zowel in het Nederlands als in het Frans beschikbaar op de website van het Instituut onder de rubriek “Documentatie”, subrubriek “Vertalingen van de ISA's”.

ingevoerd zijn ten gevolge van het IAASB “*clarity project*” en een uitbreiding te voorzien naar de norm ISRE 2410.

Bovendien wordt, gezien het belang ervan, het inleidend seminarie inzake de ISA's voor KMO's opnieuw georganiseerd. Er zal allicht een beroep worden gedaan op sprekers die beroepsmensen uit de sector zijn. Er zullen ongetwijfeld meerdere sessies nodig zijn om een concreet voorbeeld te overlopen van de KMO-audit in overeenstemming met de ISA's, met voorbeelden van templates en aangepaste checklists. Deze sessies kunnen eventueel samen georganiseerd worden met de voorstelling van een auditsoftware.

Vanaf 2010 worden er specifieke seminaries georganiseerd voor de stagiairs bedrijfsrevisoren om hen voor te bereiden op de stage-examens, en in het bijzonder op het examen over de ISA's.

B. Auditsoftware

De Raad van het Instituut heeft beslist om op 15 november 2010 een informatiesessie of ontmoetingsdag te organiseren voor de bedrijfsrevisoren en de softwareleveranciers. De bedoeling is om de kleine auditkantoren de mogelijkheid te bieden de leveranciers van de auditsoftwarepakketten te ontmoeten en van gedachten te wisselen over de inhoud en de prijs van elk product.

VII

C. ISQC-1

De Raad van het Instituut heeft overigens een werkgroep opgericht, samengesteld uit bedrijfsrevisoren van kleine en middelgrote kantoren, om een handboek te ontwikkelen over de ISQC-1-implementatie. Een papieren versie van dit handboek voor de bedrijfsrevisoren zal gratis gepubliceerd worden door het Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisorat (ICCI). De werkgroep stelt zich als doel om in het begin van het tweede semester van 2010 over software en handboek te beschikken.

D. Website

Het Instituut voorziet in 2010 in een wijziging van de website van het ICCI teneinde een rubriek te voorzien die specifiek gewijd is aan de ISA's en aan de verschillende mededelingen daarover, met name over de evolutie

op internationaal, Europees en nationaal niveau, de aan de bedrijfsrevisoren ter beschikking gestelde hulpmiddelen (met name de IFAC *guides*,...), de Franse en Nederlandse teksten van de ISA's en andere internationale normen.

7.3. Andere werkzaamheden van de Commissie Normen

A. Antiwitwas

Een werkgroep binnen de Commissie Normen heeft zich toegelegd op een modernisering van de technische nota van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren inzake de verplichtingen van de bedrijfsrevisor met betrekking tot het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, opgeheven in 2008.

Het nieuwe document herneemt de aangebrachte wijzigingen ingevolge het wetsontwerp 1988/005 van 13 juli 2009, gestemd in de Kamer op 22 december 2009 (*cf. supra*, § 4.4.).

VII

B. Auditcomité

Een werkgroep binnen de Commissie Normen heeft zich toegelegd op de opdrachten van de commissaris met betrekking tot artikels 526*bis*, § 5 en 526*bis*, § 6 van het Wetboek van vennootschappen.

Artikel 526*bis*, § 5 van het Wetboek van vennootschappen voorziet dat de commissaris verslag dient uit te brengen aan het auditcomité over de belangrijke aangelegenheden die aan het licht zijn gekomen bij de uitoefening van zijn opdracht van wettelijke controle van de jaarrekening, en meer bepaald over de ernstige tekortkomingen in de interne controle met betrekking tot de financiële verslaggeving.

Artikel 526*bis*, § 6 van het Wetboek van vennootschappen voorziet in de verplichting van de commissaris om:

- a) zijn onafhankelijkheid van de vennootschap jaarlijks schriftelijk aan het auditcomité te bevestigen;
- b) alle voor de onderneming verrichte bijkomende diensten jaarlijks aan het auditcomité te melden;
- c) met het auditcomité overleg te voeren over de bedreigingen voor zijn

onafhankelijkheid en de veiligheidsmaatregelen die zijn genomen om deze bedreigingen in te perken, zoals door hem onderbouwd.

De werkgroep bereidt een mededeling aan de bedrijfsrevisoren voor die in 2010 wordt meegedeeld.

7.4. Subcommissies van de Commissie Normen

7.4.1. Commissie Prospectus

Voorzitter: de heer H. VAN PASSEL

Leden: de heren P. D'HONDT, P. HEMSCHOOTE, L. VAN BRUSSEL, G. VANHEES en R. SNIJKERS

Secretariaat: mevrouw N. HOUYOUX en de heer D. SCHOCKAERT (tot augustus 2009)

Zoals vermeld in het *Jaarverslag 2008* (p. 187-188) heeft de Commissie Prospectus haar werkzaamheden verdergezet inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor betreffende het prospectus dat moet worden gepubliceerd wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel worden toegelaten.

Het resultaat van deze werkzaamheden heeft in 2009 het voorwerp uitgemaakt van een publicatie door het ICCI, "*Guidelines to the auditor in prospectus and other related engagements*".

7.4.2. Commissie Bijzondere Opdrachten

Voorzitters: mevrouw I. SAEYS (IBR) en de heer J. VAN WEMMEL (IAB)

Leden IBR: mevrouw M. DELACROIX (vanaf mei 2009), de heren Ph. BARTHELEMY, J.-Cl. PITON, B. POUSEELE en P. WEYERS

Leden IAB: mevrouw M. CLAES, de heren L. CEULEMANS, J. COLSON, J.-G. DIDIER, Cl. JANSSENS, J. MARKO en J. VERHOEYE

Technische experten: de heren G. BATS en J.P. VINCKE, ere-bedrijfsrevisoren

Secretariaat:

Voor het IBR: de heren E. VANDERSTAPPEN en V. YANGANDI

Voor het IAB: mevrouw T. LUYTEN (tot oktober 2009)

A. Mission Statement

Deze gemengde Commissie van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) en het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB) heeft als doelstelling na te denken over de noodzaak om al dan niet normen, aanbevelingen of technische nota's te publiceren inzake opdrachten die aan de leden van beide Instituten terzelfder tijd worden toevertrouwd in het Wetboek van vennootschappen of in andere wetgevingen. In voorkomend geval worden de opdrachten in een Subcommissie bestudeerd. Er worden desgevallend voorstellen van de gemengde Commissie aan de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening geformuleerd.

B. Ontbinding en vereffening

Voorzitter: de heer J. VAN WEMMEL (IAB)
Leden IBR: mevrouw I. SAEYS en de heer M. GRIGNARD
Leden IAB: de heren J. COLSON, J.-G. DIDIER en Cl. JANSSENS

De Subcommissie Ontbinding en Vereffening heeft in 2009 haar werkzaamheden betreffende de aanpassing van de normen inzake ontbinding aan de specifieke gevolgen van de wet van 2 juni 2006 voortgezet.

VII

C. Fusies en splitsingen – omzetting van rechtsvorm

a. Publicatie nota partiële splitsing

De Subcommissie Fusies en Splitsingen voorgezeten door confrater Inge SAEYS, Raadslid van het Instituut en eveneens samengesteld uit de confraters Philippe BARTHELEMY, Jean-Guy DIDIER en Jean-Claude PITON, had in 2005 een nota uitgewerkt betreffende voornamelijk vennootschapsrechtelijke onduidelijkheden voor de bedrijfsrevisor en de externe accountant in het kader van hun verslaggevingsverplichtingen bij een partiële splitsing. Deze nota werd door de voltallige Commissie Bijzondere Opdrachten aangenomen.

De nota werd bijgewerkt in functie van de nieuwe rechtsleer en gepubliceerd in het tijdschrift *Tax, Audit & Accountancy*, 2009, nr. 19, p. 10-15.

- b. Grondige herstructurering van de normen inzake fusies en splitsingen en de normen inzake omzetting

De normen dienen te worden aangepast aan de wijzigingen die voorzien zijn in de vennootschappenwet en aan de recente adviezen van de juridische commissie.

De Commissie samen met de commissie Normen voor de Beroepsuitoefening wensen tevens de gemeenschappelijke normen qua structuur te stroomlijnen in het licht van de internationale context.

Midden 2009 heeft de Commissie Bijzondere Opdrachten beslist dat de huidige gemeenschappelijke normen gemoderniseerd dienen te worden overeenkomstig de indeling van de IBR-Controlenorm “Controle van het jaarverslag over de (geconsolideerde) jaarrekening” (cf. *Vademecum IBR*, 2007, Deel II, p. 485-499).

De Commissie Bijzondere Opdrachten heeft de volledige herziening van de normen inzake fusies en splitsingen en de normen inzake omzetting aangevat. Deze werkzaamheden worden in 2010 voortgezet.

D. Wetgeving betreffende het deskundigenonderzoek

In 2009 heeft de Subcommissie Deskundigenonderzoek, voorgezeten door Peter WEYERS en eveneens samengesteld door mevrouw Estella VERSCHUEREN en de heren Claude JANSSENS, Lucien CEULEMANS, Joseph MARKO en Bertin POUSEELE, de reacties bestudeerd op hun vraag aan de rechtbanken of ze richtlijnen inzake deskundigenonderzoeken hebben opgesteld. Ze hebben tevens het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 mei 2007 onderzocht.

Deze Subcommissie zet haar werkzaamheden in 2010 verder.

E. Nieuwe uitzonderingen op de tussenkomst van een bedrijfsrevisor ingeval van een inbreng in natura en een quasi-inbreng

De Commissie Bijzondere Opdrachten heeft begin 2009 aan het Uitvoerend Comité van het Instituut een ontwerpmededeling voorgesteld betreffende het koninklijk besluit van 8 oktober 2008 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen (B.S. 30 oktober 2008) – Commentaren bij de nieuwe uitzonderingen op de tussenkomst van een bedrijfsrevisor ingeval van een inbreng in natura en een quasi-inbreng.

Het Uitvoerend Comité van het Instituut is evenwel van mening dat er teveel vragen rijzen betreffende de toepassingscriteria van deze uitzonderingen.

Het Uitvoerend Comité van het Instituut heeft daarom gevraagd aan de Commissie Bijzondere Opdrachten om een voorstel van correctieve tekst van dit koninklijk besluit uit te werken in samenwerking met de Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening.

7.4.3. Werkgroep ISA-implementatie

Voorzitter: de heer L. ACKE

Leden: mevrouw I. SAEYS en de heren D. KROES, T. DUPONT, H. GEELEN (september 2009), L. LAPERAL, J.-B. RONSE DECRAENE (september 2009), D. SMETS en D. VAN CLEEMPUT (september 2009)

Secretariaat: mevrouw N. HOUYOUX en de heer D. SCHOCKAERT (tot augustus 2009)

De Raad van het Instituut heeft in 2007 een werkgroep opgericht die specifiek gericht is op de implementatie van de ISA's. Deze werkgroep, samengesteld uit bedrijfsrevisoren van grote, kleine en middelgrote kantoren alsook uit *sole practitioners*, heeft de auditsoftware geïdentificeerd die op de Europese en buitenlandse markt aanwezig zijn en heeft de nodige contacten onderhouden met de leveranciers teneinde de auditsoftware aan te passen aan de Belgische context. De Raad van het Instituut heeft op 26 mei 2009 een forum over de ISA's georganiseerd waar de leveranciers de mogelijkheid hadden hun producten voor te stellen (*cf. supra*, § 7.2.1).

Deze werkgroep heeft bovendien meegewerkt aan de redactie van het antwoord van het Instituut op de openbare raadpleging over de toepassing van de ISA's in België (*cf. supra*, § 7.2.2.) en aan het opstellen van het begeleidingsplan (*cf. supra*, § 7.2.6.).

De werkgroep zet in 2010 deze werkzaamheden voort teneinde te verzekeren dat de maatregelen worden toegepast zoals voorzien door het begeleidingsplan (*cf. supra*, § 7.2.6.), meer bepaald het opstellen van een praktische gids voor de kleine entiteiten inzake de door de ISA's vereiste documentatie.

Hoofdstuk VIII

**PERMANENTE
VORMING**

8.1. Samenstelling van de Commissie Vorming

Voorzitter: de heer. P. VAN IMPE

Leden: mevrouw G. VANDEWEERD, de heren M. DE RIDDER, P. ROTTIERS, D. SMETS, K. TANGHE, E. VAN DEN BRANDEN en L. VAN MONTFORT

Secretaresse: mevrouw C. THIENPOND

8.2. Toepassing van de Norm met betrekking tot de permanente vorming

Krachtens de Norm met betrekking tot de permanente vorming, die in werking is getreden op 1 januari 2008, moeten de bedrijfsrevisoren op driejaarlijkse basis tenminste 24 uren uit het door het Instituut aangeboden vormingspakket kiezen. De bedrijfsrevisoren moeten eveneens de historiek van hun permanente vormingsactiviteiten *online* invoeren, zoals herinnerd in de aan de bedrijfsrevisoren gerichte Mededeling van de Voorzitter op 14 april 2009 en de in begin augustus 2009 aan de betrokken revisoren verzonden briefwisseling.

Volgens de Norm zijn de auditkantoren elk jaar onderworpen aan een verplichte voorafgaande goedkeuring door het Instituut van de door de bedrijfsrevisorenkantoren georganiseerde vormingsprogramma's teneinde erkend te worden in het raam van de permanente vorming. In 2009 heeft de Commissie Vorming, bij volmacht van de Raad, de aanvragen voor goedkeuring van 19 revisorenkantoren (21 aanvragen in 2008) behandeld.

De Raad heeft in 2009 beslist dat op grond van een pedagogische doelstelling en onverminderd de bevoegdheden van de Kamer van verwijzing en instaatstelling, zij na afloop van een kwaliteitscontrole of van een onderzoek of informatie-onderzoek gevoerd door de Commissie van Toezicht, de bedrijfsrevisor kan opleggen om een of meerdere seminaries *ad hoc*, zoals opgenomen in het vormingsprogramma van het Instituut, te volgen teneinde in de vastgestelde leemten te voorzien. Deze principebeslissing zal worden opgenomen in de nieuwe Norm met betrekking tot de permanente vorming.

VIII

8.3. Vormingsprogramma 2009

In 2009 heeft de Commissie Vorming van het Instituut, zoals in de voorgaande jaren, een volledig vormingsprogramma opgesteld bestemd voor de bedrijfsrevisoren, hun stagiaires en professionele medewerkers maar eveneens bestemd voor alle personen die hun kennis van met het bedrijfsrevisoraat verbonden onderwerpen wensen te vergroten.

Het programma 2009 bevat zoals elk jaar opnieuw klassieke seminars, praktische seminars, *workshops* en een vormingscyclus over volgende vakgebieden: audit en controle, consolidatie en fiscaliteit, plichtenleer en recht.

Gelet op het belang van de ISA's en op het feit dat zij binnenkort van toepassing zullen zijn, was er opnieuw een vormingscyclus betreffende de ISA's in het vormingsprogramma 2009 inbegrepen. De benadering werd georganiseerd op basis van een praktisch werkprogramma (presentaties, voorbeelden, enz.). Deze vormingscyclus omvatte tevens een uiteenzetting over de ISQC 1, met onder meer het opstellen van procedures en referentiedocumenten. De praktische benadering werd nog meer versterkt en de proactiviteit van de deelnemers werd aangemoedigd. De Raad van het Instituut heeft de nadruk gelegd op de deelname aan de seminariecyclus dat aan elkeen toelaat om kennis te nemen van de praktische gevolgen van de ISA's.

In 2009 werden bepaalde *workshops* opnieuw georganiseerd onder de vorm van klassieke seminars, toegankelijk voor nog meer deelnemers, om zo beter te voldoen aan de verwachtingen van alle geïnteresseerden in de voorgestelde thema's. Er werd in het bijzonder aandacht besteed aan een interactieve benadering.

Zoals de voorgaande jaren werden vier regionale avondontmoetingen georganiseerd. Het Instituut wenste de confraters aan te moedigen om aan deze ontmoetingen deel te nemen. Deze ontmoetingen hebben tot doel de contacten tussen beroepsbeoefenaars te bevorderen alsmede de informatie-uitwisseling met betrekking tot het beroep te versterken. Daarom gaven de regionale ontmoetingen van 2009 recht op twee uur van permanent vorming. (*cf. infra*, § 12.5.).

Een forum inzake de modernisering van de normen voor de beroepsuitoefening, meer specifiek over de toekomstige toepassing van de ISA's in België, werd georganiseerd op 26 mei 2009, onder het voorzitterschap van confrater en Raadslid Daniel KROES. De confraters werden uitgenodigd om actief deel te nemen aan deze gebeurtenis, die theoretische en praktische presentaties, softwarepresentaties alsook *workshops* en vraag- en antwoordsessies aanbood. (cf. *infra*, § 12.3.2.).

Behalve het forum over de ISA's, heeft het Instituut in 2009 twee studiedagen georganiseerd:

- a) “*NGO's en bedrijfsrevisoren: de nieuwe Belgische en Europese regelgevingen*”, op 4 maart 2009, onder het voorzitterschap van confrater Pierre P. BERGER, Voorzitter van het IBR (cf. *infra*, § 12.3.1.).
- b) “*Maatschappelijke verantwoordelijkheid en deugdelijk bestuur: hoe transparantie en kwaliteit van de niet-financiële informatie verbeteren?*”, op 7 december 2009, onder het voorzitterschap van confrater Lieven ACKE, Raadslid (cf. *infra*, § 12.3.4.).

In 2009 werden eveneens twee informatiesessies door het Instituut georganiseerd.

- a) “*De evaluatie van de notariële studies*”, op 30 april 2009, in samenwerking met de Nationale Kamer van Notarissen (cf. *infra*, § 12.4.1.).
- b) “*De nieuwe wet inzake de continuïteit van de ondernemingen*”, op 30 juni 2009 (cf. *infra*, § 12.4.2.).

In 2009 werden 87 seminaries en twee informatiesessies georganiseerd, waarvoor 4.717 deelnemers (ten opzichte van 3.541 ingeschreven in 2008). Dit betekent een aanzienlijke stijging van 33 %.

	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal seminaries en informatiesessies	94	102	96	93	89
Aantal deelnemers	3.676	3.487	3.489	3.541	4.717
Gemiddelde deelname	39	34	36	38	52

Ten slotte laat een *online* inschrijvingssysteem de bedrijfsrevisoren en stagiaires sinds vorig jaar toe zich rechtstreeks in te schrijven voor het vormingsprogramma.

8.4. Evaluatie van het programma 2009

Het vormingsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd. In 2009 hebben 2.876 deelnemers de vormingsactiviteiten beoordeeld aan de hand van een evaluatieformulier (2.146 in 2008). De resultaten van de evaluaties werden vervolgens door de dienst en de Commissie Vorming doorgelicht en doorgegeven aan de sprekers.

De waardemeters en hun gemiddelden zijn:

	2005	2006	2007	2008	2009
A. Globale evaluatie van het seminarie	78 %	79 %	80 %	79 %	78 %
B. Didactische benadering	80 %	82 %	82 %	81 %	79 %
C. Documentatie	78 %	78 %	80 %	78 %	76 %
D. Organisatie en infrastructuur	81 %	82 %	82 %	79 %	78 %

VIII

8.5. Vormingsprogramma 2010

De Commissie Vorming heeft een vormingsprogramma opgesteld voor het jaar 2010. Dit programma voldoet aan de IFAC-vereisten betreffende de permanente vorming (IES 7) en aan de Norm met betrekking tot de permanente vorming die in werking is getreden op 1 januari 2008.

Het programma 2010-2011 bevat opnieuw klassieke seminars, praktische seminars en *workshops* binnen de vakgebieden audit en controle, fiscaliteit, plichtenleer, recht en consolidatie.

De vorming inzake IAS/IFRS werd volledig gereorganiseerd. Het aantal seminars werd vermeerderd teneinde alle belangrijke normen en herziene normen of normen voor te stellen. De vorming zal, zoals de voorgaande jaren, onder de vorm van gespecialiseerde seminars gegeven

worden, om de kennis van de normen te verdiepen en de toepassing ervan te verduidelijken.

Gezien de recente goedkeuring van de toepassing van de ISA's door de HREB, zullen verscheidene seminars over de ISA's opnieuw worden georganiseerd in 2010-2011. De presentatie van de ISQC 1 zal eveneens worden geïntegreerd. De praktische benadering zal nog worden versterkt en de proactiviteit van de deelnemers zal worden aangemoedigd. In november 2010 zal er opnieuw een forum worden georganiseerd onder het voorzitterschap van confrater en Raadslid Lieven ACKE.

Het vormingsprogramma van 2010-2011 bevat drie studiedagen die betrekking zullen hebben op volgende thema's: "*Non-profitsector: actualiteiten voor beheerders en bedrijfsrevisoren*", op 25 januari 2010, "*Aansprakelijkheid van de rechtspersonen van de economische beroepen*", in september 2010, en "*Openbare dienstenmarkten en lastenboek*", in oktober 2010.

Tenslotte zal er in juni 2010 een informatiesessie gewijd worden aan de kwaliteitscontrole en aan de presentatie van nieuwe richtlijnen.

8.6. Kwaliteitswaarmerk, "KMO-portefeuille" en opleidingscheques

VIII

In 2009 heeft het vormingsprogramma van het Instituut het kwaliteitswaarmerk "Qfor" verkregen. Dit label, dat werd toegekend aan de vormingsorganen en de bestuursorganen ten gevolge van een externe audit, heeft de kwaliteit van de door het Instituut aangeboden vormen eveneens alsook de kwaliteit van het beheer en de organisatie bevestigd.

Het verkrijgen van deze kwaliteitserkenning laat het Instituut toe om erkend te worden door het Vlaamse en Waalse Gewest als erkend opleidingsverstrekker. De medewerkers van de auditkantoren en derden kunnen voortaan van deze niet onbelangrijke financiële tussenkomst genieten voor hun inschrijving voor de vormingsactiviteiten van het IBR, via een "KMO-portefeuille" en opleidingscheques in het Vlaamse Gewest⁽¹⁾ en door middel van opleidingscheques in het Waalse Gewest, volgens de van kracht zijnde voorwaarden.

(1) www.kmoportefeuille.be en www.leforem.be/entreprises/aides/formation/cheque-formation.html.

8.7. Akkoord met het IIA *Belgium* inzake vorming

In 2009 hebben het IBR en het IAA een akkoord bereikt dat toelaat aan de leden van het IIA *Belgium* en aan de bedrijfsrevisoren om te genieten van gunstige voorwaarden voor de deelname aan de vormingen voor het vormingsprogramma van 2010 (*cf. infra*, § 14.2.2.).

8.8. Werkzaamheden van de Commissie Vorming

De Commissie Vorming van het Instituut vergaderde zesmaal in 2009. Gedurende de vergaderingen hebben de leden zich toegelegd op het samenstellen van het programma van de permanente vorming 2010-2011 en op het evalueren van het programma van het lopende jaar. De Commissie Vorming heeft zich net zoals in 2009 toegelegd op de praktische tenuitvoerlegging van de nieuwe Norm voor permanente vorming via de uitwerking van procedures met betrekking tot de opvolging van de vormingshistoriek en de voorafgaande goedkeuring van de door de bedrijfsrevisorenkantoren georganiseerde vormingen.

VIII

8.9. Dankwoord

De Raad van het Instituut en de Commissie Vorming wensen de sprekers van de opleidingen hartelijk te danken voor hun vaak langdurige inzet voor het beroep. Hun engagement en hun gespecialiseerde kennis van de betrokken onderwerpen waarborgen een hoog kwalitatief niveau.

IX
Hoofdstuk IX
COMMISSIE
KWALITEITSCONTROLE

9.1. Werkwijze van de Commissie Kwaliteitscontrole

9.1.1. Algemeenheden

De Commissie Kwaliteitscontrole is overeenkomstig de artikelen 8 en volgende van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole, genomen in uitvoering van artikel 33 van de wet van 22 juli 1953, belast met de organisatie van de kwaliteitscontrole.

De werkzaamheden van de Commissie Kwaliteitscontrole worden uitgevoerd met eerbied voor de Normen inzake de kwaliteitscontrole, zoals door de Raad van het Instituut aangenomen en door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd.

9.1.2. Werking

Samenstelling

De Commissie kwaliteitscontrole is samengesteld uit effectieve leden en plaatsvervangende leden, benoemd door de Raad van het Instituut. De voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter van de Commissie zijn aangesteld door de Raad van het Instituut tussen de effectieve leden.

Vergaderingen

De Commissie Kwaliteitscontrole vergadert in principe één maal per maand op de zetel van het Instituut. Evenwel kan ze omwille van noodzakelijkheden beslissen om bijkomende vergaderingen te houden. De Commissie kan tevens één of meerdere strategische vergaderingen beleggen.

Agenda

De Directeur Kwaliteitscontrole bereidt samen met de Voorzitter van de Commissie Kwaliteitscontrole de agenda voor de vergaderingen van de Commissie voor.

Beginsel van ijver

Elk lid wordt geacht op elke vergadering van de Commissie Kwaliteitscontrole aanwezig te zijn.

Indien een lid van de Commissie Kwaliteitscontrole omwille van dringende redenen niet aan een vergadering kan deelnemen, is hij ertoe gehouden zo spoedig mogelijk de medewerkers van het Instituut op de hoogte te brengen. Hij is er bovendien toe gehouden om de nodige tijd te besteden aan de opvolging van de dossiers waarvan hij de verantwoordelijkheid draagt teneinde het onderzoek niet te vertragen. Hij zal dit zo snel als mogelijk in samenspraak met de medewerkers van het Instituut doen en bij voorkeur voor de volgende vergadering van de Commissie.

Beginsel van vertrouwelijkheid

De leden van de Commissie Kwaliteitscontrole zijn gehouden door het beroepsgeheim en het onderzoeksgeheim ten aanzien van de elementen waarvan ze gedurende de werkzaamheden van de Commissie kennis hebben.

Omwille van redenen van vertrouwelijkheid worden de dossiers kwaliteitscontrole en de ermee verband houdende stukken op het Instituut bewaard.

IX De verslaggevers die het wensen kunnen, na overleg met de medewerkers van het Instituut, na afloop van een vergadering één of meerdere dossiers kwaliteitscontrole meenemen. Ze verbinden zich ertoe alle nodige en nuttige maatregelen te nemen om het beroepsgeheim en onderzoeksgeheim te waarborgen. Ze verbinden zich er tevens toe om het (de) dossier(s) per drager aan het Instituut te bezorgen of ten laatste op de volgende vergadering terug te brengen.

De Directeur Kwaliteitscontrole houdt een register bij van de door de verslaggevers meegenomen dossiers.

De verslaggevers die het wensen kunnen een elektronische versie of een gekopieerde versie van een dossier kwaliteitscontrole laten bezorgen. De verslaggevers die beschikken over een gedeeltelijke of volledige kopie van een dossier verbinden zich ertoe alle nodige en nuttige maatregelen te nemen om het beroepsgeheim en onderzoeksgeheim te waarborgen. Op

het einde van het onderzoek verbinden zij zich tot het vernietigen van de documenten in hun bezit.

Dossierbehandeling

De Commissie Kwaliteitscontrole delegeert het onderzoek van de dossiers aan één of meer verslaggever(s). Deze mogen geen band hebben met gecontroleerde bedrijfsrevisor noch met de inspecteur. Zij worden door de Voorzitter van de Commissie aangeduid.

Tenzij tegengestelde bepaling, verstaat men onder verslaggever(s) het(de) lid(leden) van de Commissie Kwaliteitscontrole die aan de Commissie een beslissing voorstel(t)(len) over een dossier kwaliteitscontrole.

Op elk ogenblik van het onderzoek dient (dienen) de verslaggever(s) elk belangenconflict met de gecontroleerde bedrijfsrevisor te vermijden.

Na voorafgaandelijk nazicht door de medewerkers van het Instituut, bestuderen de verslaggevers de verslagen van de inspecteurs samen met de door de inspecteurs ingevulde controleleidraden. De verslaggevers kunnen alle nuttige handelingen voor een behoorlijk onderzoek van het dossier stellen.

Na een dossier kwaliteitscontrole te hebben onderzocht, stelt (stellen) de verslaggever(s) een verslag op ter attentie van de Commissie. Het verslag omvat een synthese van hun werkzaamheden, de eventuele gebreken en een gemotiveerd voorstel van beslissing. Hij (zij) brengt (brengen) verslag uit in de plenaire vergadering. Het verslag zal in bijlage bij het proces-verbaal van de Commissie worden gevoegd.

IX

Besluitname

De Commissie Kwaliteitscontrole kan slechts geldig beraadslagen in aanwezigheid van een aantal stemgerechtigde leden dat minstens gelijk is aan de helft van het aantal effectieve leden. De leden van de Commissie Kwaliteitscontrole onthouden zich ervan om te zetelen bij elke beraadslaging of beslissing waardoor hun onafhankelijkheid of objectiviteit in het gedrag zou kunnen komen. De betrokken of afwezige effectieve leden worden voor de behandeling van de desbetreffende dossiers vervangen door plaatsvervangende leden.

De beslissingen van de Commissie Kwaliteitscontrole worden in plenaire zitting met de meerderheid van de stemmen genomen. In geval van verdeeldheid van stemmen is de stem van de Voorzitter beslissend.

Een lid van de Commissie Kwaliteitscontrole onthoudt zich ervan om deel te nemen aan de bespreking, aan de beslissing en aan de goedkeuring van het verslag van een dossier kwaliteitscontrole, indien het dossier betrekking heeft op:

- zijn persoon, zijn kantoor, zijn netwerk, een vennoot, een stagiair of een medewerker van zijn bedrijfsrevisorenkantoor of zijn netwerk;
- een oud-vennoot of een oud lid van het netwerk tot aan het verstrijken van een termijn van vijf jaar na de beëindiging van de samenwerkingsverbanden;
- een lid van zijn familie tot en met de vierde graad, de aanverwanten inbegrepen en de samenwonenden gelijk gesteld aan echtgenoten;
- een andere bedrijfsrevisor met wie hij, in de loop van de afgelopen tien jaar en in een andere hoedanigheid dan voortvloeiende uit een functie in de schoot van het Instituut, een betekenisvol geschil heeft gehad.

In alle andere gevallen wordt het aan de beoordeling van elk lid van de Commissie Kwaliteitscontrole overgelaten of hij/zij zich onthoudt.

De verslaggever(s) die werd(en) aangeduid kan (kunnen) niet deelnemen aan de beslissing van de Commissie Kwaliteitscontrole.

IX

Notulen van de vergadering

De Directeur Kwaliteitscontrole stelt de notulen van de vergadering op die naderhand het voorwerp uitmaken van goedkeuring door de Commissie.

De goedgekeurde notulen van de Commissie Kwaliteitscontrole worden aan de leden van de Raad van het Instituut meegedeeld.

Verslag aan de Raad van het Instituut

Na afloop van het onderzoek stelt de Commissie Kwaliteitscontrole aan de Raad van het Instituut een beslissing over de kwaliteitscontrole voor. Dit voorstel wordt onder de vorm van een verslag voorgelegd en omvat de synthese van de werkzaamheden van de Commissie Kwaliteitscontrole en de gemotiveerde beslissing van de Commissie.

De Commissie kan aan de Raad van het Instituut voorstellen:

- ertoe te besluiten dat de kwaliteitscontrole toereikend is;
- aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor specifieke schriftelijke aanbevelingen te formuleren, waaraan hij binnen een door de Commissie vastgestelde termijn en een volgens haar bepaalde manier gevolg zal moeten geven (*cf.* art. 14 van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole);
- de gecontroleerde bedrijfsrevisor aan een vervroegde kwaliteitscontrole te onderwerpen;
- de gecontroleerde bedrijfsrevisor terecht te wijzen (*cf.* art. 37 van de wet van 22 juli 1953);
- een injunctie te betekenen aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor (*cf.* art. 36 van de wet van 22 juli 1953);
- voorlopige ordemaatregelen te nemen tegen de gecontroleerde bedrijfsrevisor (*cf.* art. 38 van de wet van 22 juli 1953);
- de gecontroleerde bedrijfsrevisor naar de tuchtinstanties door te verwijzen.

In voorkomend geval kunnen enkele van deze voorstellen cumulatief zijn.

Als de Commissie Kwaliteitscontrole vaststelt dat een bedrijfsrevisor geen gevolg geeft aan voormelde aanbevelingen binnen de door de Raad van het Instituut vastgelegde termijn en/of niet verholpen heeft aan de tekortkomingen die de organisatie van een vervroegde kwaliteitscontrole wettigden en/of voormelde injunctie niet heeft nageleefd binnen de door de Raad van het Instituut bepaalde termijn en/of voormelde terechtwijzing niet heeft nageleefd, kan ze afhankelijk van de ernst van de vastgestelde tekortkomingen aan de Raad van het Instituut voorstellen om de Kamer van verwijzing en instaatstelling te adiëren met het oog op een verwijzing naar de Tuchtcommissie.

De Commissie kan eveneens aan de Raad van het Instituut, onverminderd de bevoegdheden van de Kamer van verwijzing en instaatstelling, een beslissing tot verwijzing van de gecontroleerde bedrijfsrevisor naar de Tuchtcommissie voorstellen als die tekort is gekomen aan de rechtmatige achting verschuldigd ten aanzien van het Instituut of zijn organen (*cf.* art. 72, § 1, 3° van de wet van 22 juli 1953).

Overeenkomstig de principebeslissing van de Raad van het Instituut, behalve in het geval van herhaalde tekortkoming, zal de gecontroleerde bedrijfsrevisor verplicht onderworpen worden aan een vervroegde kwaliteitscontrole of aan een andere opvolgingsmaatregel voor de vastgestelde tekortkomingen, alvorens in voorkomend geval naar de Tuchtcommissie te worden doorverwezen.

Het voorstel tot verwijzing naar de Tuchtcommissie wordt vergezeld van een verslag, voorbereid door de aangeduide verslaggever(s) en goedgekeurd door de Commissie Kwaliteitscontrole, waarin de feiten worden weergegeven samen met de verwijzing naar de toepasselijke wettelijke, reglementaire en tuchtrechtelijke bepalingen. Het verslag mag een beschrijving van het niet-uitgewiste tuchtrechterlijke verleden van de betrokken bedrijfsrevisor en/of een voorstel van sanctie bevatten.

9.1.3. Onderzoeksbevoegdheden en procedure

Onderzoeksbevoegdheden

Behoudens uitzonderingen voorzien door de wet en onverminderd de bevoegdheden van de Kamer van verwijzing en instaatstelling, beschikt de Commissie Kwaliteitscontrole over de meest uitgebreide onderzoeksbevoegdheden met het oog op het vervullen van haar opdracht.

De Commissie Kwaliteitscontrole kan in het kader van haar werkzaamheden gebruik maken van alle informatie die op het Instituut beschikbaar is inzake de wettelijke en reglementaire verplichtingen waaraan de bedrijfsrevisor geacht wordt zich te houden.

Bovendien reikt de onderzoeksbevoegdheid van de Commissie Kwaliteitscontrole tot alle professionele domeinen waarin de bedrijfsrevisor zijn titel aanwendt of waarin hij in toepassing van de bestaande dwingende regels en gebruiken kan geacht worden deze te gebruiken.

Als ze het gepast acht, kan de Commissie Kwaliteitscontrole ofwel aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor ofwel aan de aangeduide inspecteur bijkomende vragen stellen.

Tenslotte, als ze het nodig acht, kan de Commissie Kwaliteitscontrole de gecontroleerde bedrijfsrevisor en/of de aangeduide inspecteur horen. De Commissie Kwaliteitscontrole kan eveneens een plaatsbezoek verrichten op het kantoor van de gecontroleerde bedrijfsrevisor.

In het algemeen kan de Commissie Kwaliteitscontrole elke nuttige handeling stellen in het kader van het onderzoek van een dossier ook wanneer de onderzochte feiten al dan niet door de inspecteur werden vermeld in zijn finaal verslag.

Procedure

De procedure en de termijnen bepaald door het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole vinden hun toepassing vanaf de opening van een kwaliteitscontrole.

Indien een bedrijfsrevisor uitgenodigd wordt om deel te nemen aan een onderhoud wordt hij hiervan minstens vijftien dagen voor de datum waarop hij zal worden gehoord schriftelijk geïnformeerd.

Wanneer een bedrijfsrevisor, natuurlijke persoon, uitgenodigd wordt om te verschijnen zal, in voorkomend geval, een kopie van de uitnodiging verzonden worden naar het bedrijfsrevisorenkantoor dat in de uitvoering van zijn revisorale opdracht door de bedrijfsrevisor vertegenwoordigd werd. Het bestuursorgaan van het bedrijfsrevisorenkantoor kan een tweede bedrijfsrevisor, natuurlijke persoon, afvaardigen om eveneens mee te verschijnen op het onderhoud.

Elk onderhoud met een bedrijfsrevisor wordt gehouden in zijn officiële taal. Elk onderhoud vindt plaats in aanwezigheid van minstens twee leden van de Commissie en een medewerker van het Instituut. De bedrijfsrevisor kan zich tijdens het verhoor niet laten vertegenwoordigen of bijstaan. In voorkomend geval hoort het aan de leden van de Commissie toe de bedrijfsrevisor te gelasten in afwezigheid van een advocaat aan het onderhoud deel te nemen.

Naar aanleiding van het onderhoud wordt door de aanwezige medewerker van het Instituut een verslag opgesteld dat per e-mail aan de leden van de Commissie, aanwezig bij dit onderhoud, ter goedkeuring wordt overgemaakt. Het verslag, binnen de best mogelijke termijn goedgekeurd, wordt door de Voorzitter of de Plaatsvervangend voorzitter van de Commissie ondertekend en aan de betrokken bedrijfsrevisor of inspecteur overgemaakt. Deze laatste beschikt over een termijn van vijftien dagen om het verslag “voor akkoord” te ondertekenen en/of zijn eventuele opmerkingen schriftelijk te formuleren.

Indien de gecontroleerde bedrijfsrevisor niet zou verschijnen op de vastgelegde datum, kan de procedure door de Commissie Kwaliteitscontrole worden voortgezet. De Commissie kan altijd beslissen de bedrijfsrevisor een bijkomende keer uit te nodigen, teneinde de inlichtingen te verkrijgen noodzakelijk voor de behandeling van het dossier.

De gecontroleerde bedrijfsrevisor krijgt, in de loop van de procedure van de kwaliteitscontrole, de mogelijkheid om over elke tekortkoming die jegens hem wordt weerhouden zijn opmerkingen mondeling of schriftelijk te formuleren.

Een bedrijfsrevisor die het voorwerp kan uitmaken van een verwijzing naar de Tuchtcommissie wordt voorafgaandelijk door de Commissie Kwaliteitscontrole gehoord.

9.1.4. Relatie met de Commissie van Toezicht

Een Overlegcomité is actief tussen de Commissie Kwaliteitscontrole en de Commissie van Toezicht. De Voorzitters en de Plaatsvervangende voorzitters zetelen er evenals de Directeur Kwaliteitscontrole en Toezicht. Het Overlegcomité vergadert op regelmatige basis teneinde de werkzaamheden van de twee Commissies op elkaar af te stemmen vanuit een oogpunt van efficiëntie en teneinde een pragmatische en redelijke oplossing te kunnen bieden voor de vastgestelde problemen.

Indien ze het nodig acht kan de Commissie Kwaliteitscontrole een dossier kwaliteitscontrole voor een specifiek onderzoek aan de Commissie van Toezicht overmaken. De Commissie Kwaliteitscontrole kan eveneens aan de Commissie van Toezicht inlichtingen overmaken waarvan ze ter gelegenheid van een kwaliteitscontrole kennis heeft genomen, maar die geen betrekking hebben op de gecontroleerde bedrijfsrevisor noch op de aangeduide inspecteur.

9.1.5. Relatie met de Commissie Vorming

De Commissie Kwaliteitscontrole houdt rekening met de informatie komende van de Commissie Vorming.

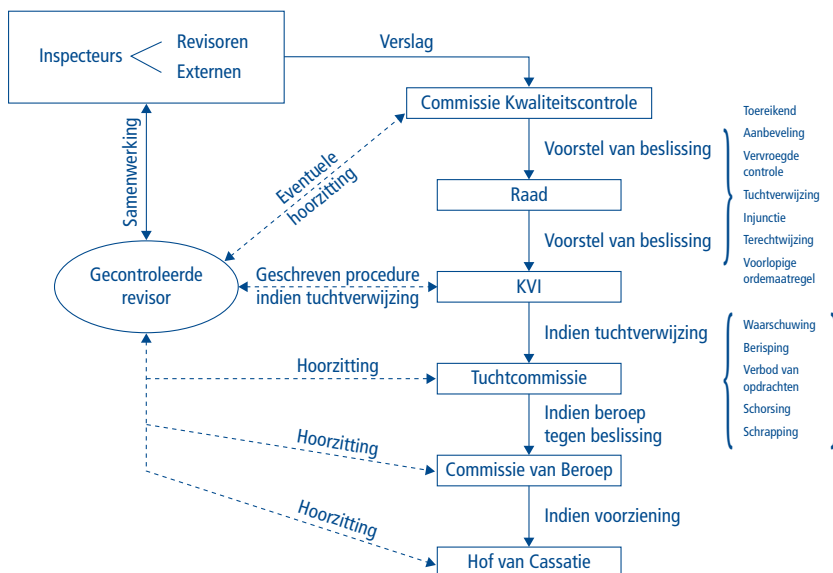
9.1.6. Medewerkers van het Instituut

Het secretariaat van de Commissie Kwaliteitscontrole wordt door de medewerkers van het Instituut verzekerd. Het secretariaat heeft als opdracht de vergaderingen voor te bereiden en de opvolging ervan te verzekeren.

De medewerkers van het Instituut zijn gehouden door het beroepsgeheim en het onderzoeksgeheim ten aanzien van de elementen waarvan ze gedurende de werkzaamheden van de Commissie Kwaliteitscontrole kennis nemen.

9.2. Organisatie van een kwaliteitscontrole

De verschillende fases van de kwaliteitscontrole kunnen als volgt worden samengevat:

Het verloop toont aan dat de organisatie van de kwaliteitscontrole zich niet beperkt tot de kwaliteitscontrole uitgevoerd door de inspecteur. Het eindverslag van de inspecteur maakt het voorwerp uit van een diepgaande analyse door de interne diensten van het Instituut alvorens aan de

verslaggever van de Commissie te worden voorgelegd, die op zijn beurt verslag uitbrengt aan de Commissie. De Commissie legt een voorstel van beslissing van de kwaliteitscontrole ter goedkeuring voor aan de Raad van het Instituut. Na goedkeuring van de beslissing door de Raad van het Instituut, wordt deze door de Voorzitter van het Instituut aan de Kamer van verwijzing en instaatstelling overgemaakt die de ultieme beslissing neemt. Rekening houdende met voormelde procedure bedraagt de gemiddelde behandelingstermijn van een dossier kwaliteitscontrole ongeveer 1 jaar.

Het is van belang de aandacht te vestigen op het feit dat de bedrijfsrevisor die het voorwerp uitmaakt van een kwaliteitscontrole een recht van antwoord heeft betreffende de tijdens de kwaliteitscontrole geformuleerde opmerkingen, aanbevelingen of tekortkomingen, zij het via een antwoord op het eindverslag van de inspecteur, via een antwoord op een brief van de Commissie waarin bijkomende vragen worden gesteld of via een eventueel georganiseerd onderhoud (inclusief de mogelijkheid te reageren op de notulen van dit onderhoud). De gecontroleerde bedrijfsrevisor heeft overigens, overeenkomstig artikel 12 van het koninklijk besluit toezicht, het recht om een verzoek te richten teneinde te worden gehoord.

9.3. Nieuwe principebeslissingen van de Raad van het Instituut inzake kwaliteitscontrole

IX

In 2009 werden de volgende principebeslissingen toegevoegd aan de principebeslissingen genomen door de Raad van het Instituut in 2008 (cf. *Jaarverslag 2008*, p. 159-160):

9.3.1. Aanbeveling geformuleerd na afloop van een kwaliteitscontrole

De Raad van het Instituut is van oordeel dat de aanbevelingen geformuleerd na afloop van een kwaliteitscontrole aanleiding kunnen – maar niet systematisch moeten – geven tot een vervroegde controle (trouwens niet vereist door de Auditrichtlijn noch door de wet van 22 juli 1953), afhankelijk van het geval.

9.3.2. Injunctie

Op voorstel van de Commissie Kwaliteitscontrole legt de Raad van het Instituut aan de bedrijfsrevisor een injunctie op indien hij de onafhankelijkheidsbepalingen niet naleeft. De Raad van het Instituut legt de bedrijfsrevisor de wettelijke verplichting op om binnen de door hem vastgestelde termijn een einde te maken aan de omstreden toestand.

De injunctie sluit de kwaliteitscontrole niet af.

9.3.3. Terechtwijzing

Op voorstel van de Commissie Kwaliteitscontrole, zal de Raad van het Instituut de gecontroleerde bedrijfsrevisor terechtwijzen wanneer hij:

- geen beroepsaansprakelijkheidsverzekering heeft onderschreven;
- geen bevestigingsbrief van de leiding van de gecontroleerde entiteit binnen de vooropgestelde termijn heeft verkregen en hij dienovereenkomstig zijn commissarisverslag niet heeft aangepast.

De terechtwijzing sluit de kwaliteitscontrole niet af.

9.3.4. De kwaliteitscontrole van een verhinderde bedrijfsrevisor

Wanneer een bedrijfsrevisor verhinderd is revisorale opdrachten uit te voeren wegens een onverenigbaarheid zoals bedoeld in artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953, beperkt de Raad van het Instituut zich tot het nazicht van de naleving door de bedrijfsrevisor van de verplichting tot permanente vorming.

IX

9.4. Werkzaamheden van de Commissie in de loop van 2009

In 2009 heeft de Commissie Kwaliteitscontrole 17 keer vergaderd met als belangrijkste opdrachten:

- het organiseren van de door interne en externe inspecteurs in 2009 uit te voeren kwaliteitscontroles;
- de analyse van de in 2008 uitgevoerde kwaliteitscontroles.

9.4.1. Organisatie van de in 2009 uit te voeren kwaliteitscontroles

Er werd verwacht dat 226 individuele controles zouden worden uitgevoerd met betrekking tot 2009 tegenover 239 in 2008.

Op voorstel van de Raad van het Instituut heeft de Kamer van verwijzing en instaatstelling vijf externe inspecteurs en 56 interne inspecteurs bedrijfsrevisoren geselecteerd om de kwaliteitscontroles 2009 uit te voeren.

Externe inspecteurs werden aangeduid om de kwaliteitscontroles uit te voeren in negen bedrijfsrevisorenkantoren die organisaties van openbaar belang controleren.

9.4.2. Opvolging in 2009 van de in 2008 uitgevoerde kwaliteitscontroles

De door de Commissie behandelde kwaliteitscontroles hebben het Instituut ertoe gebracht een nader onderzoek te organiseren in 68 gevallen, te weten:

	2009	2008
Uitnodigingen om voor de Commissie te verschijnen		
– Gecontroleerde bedrijfsrevisoren	40	26
– Inspecteurs	5	4
Vraag om inlichtingen aan de gecontroleerde bedrijfsrevisor (<i>feedback</i>)	23	24
Plaatsbezoeken	0	1
Totaal	68	55

Op voorstel van de Commissie Kwaliteitscontrole werd het Uitvoerend Comité in 2009, overeenkomstig artikel 38 van de wet van 22 juli 1953 genoodzaakt om twee bedrijfsrevisoren natuurlijke personen te horen teneinde te overwegen of een voorlopige ordemaatregel in hoofde van deze partijen diende te worden opgelegd. Het Uitvoerend Comité heeft in één van de twee gevallen beslist om dergelijke voorlopige ordemaatregel op te leggen.

Tot een specifieke administratieve of tuchtmaatregel werd in 38 gevallen besloten:

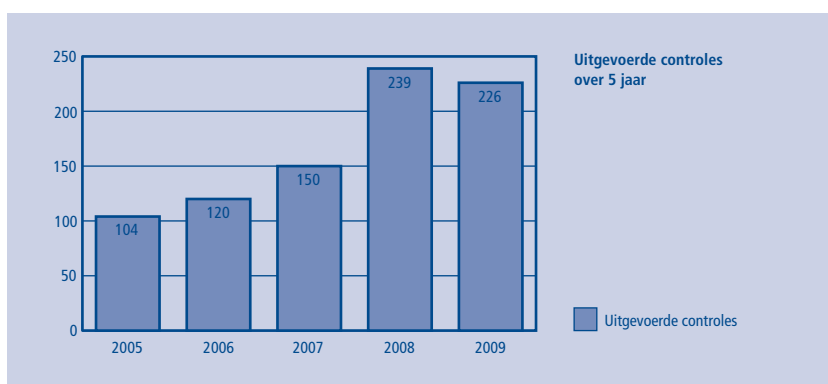
	2009	2008
Gesprekken tussen de gecontroleerde bedrijfsrevisor en de Voorzitter van het IBR	1	1
Voorstellen tot vervroegde controle	24	36
Injuncties	3	13
Terechtwijzingen	7	12
Voorstellen tot tuchtverwijzing	3	9
Totaal	38	71

De beslissingen om injuncties of terechtwijzingen op te leggen hebben betrekking op vastgestelde inbreuken op de onafhankelijkheid van de commissaris, op de afwezigheid van het afsluiten van een verzekering voor burgerrechtelijke beroepsaansprakelijkheid, alsook op de afwezigheid of laattijdige ontvangst van de bevestigingsbrief.

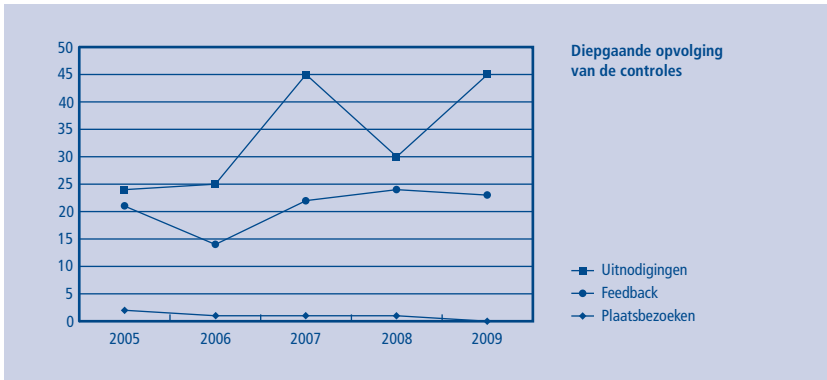
Op datum van uitgifte van onderhavig jaarverslag zijn er nog 38 van de 239 kwaliteitscontroles in behandeling bij de Commissie.

9.4.3. Vijfjaarlijkse vergelijkende statistieken

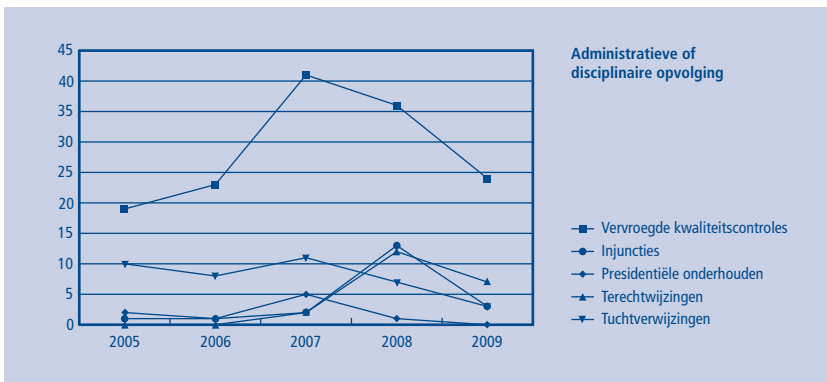
De analyse van het aantal kwaliteitscontroles die sinds 2005 werden uitgevoerd door inspecteurs vertoont de volgende evolutie:

De kwaliteitscontroles die de laatste vijf jaar door de Commissie Kwaliteitscontrole behandeld werden, hebben het Instituut ertoe geleid diepgaande opvolging te organiseren, volgens de volgende evolutie:

De beslissingen tot tuchtverwijzingen, vervroegde kwaliteitscontroles, presidentieel onderhoud, terechtwijzingen en injuncties hebben gedurende de afgelopen vijf jaren een volgende evolutie gekend⁽¹⁾:

(1) Teneinde de vergelijkbaarheid van de statistieken te behouden, worden ook de in 2008 en 2009 genomen beslissingen weergegeven die nog niet door de Kamer van verwijzing en instaatstelling werden goedgekeurd.

9.5. Voornaamste vaststellingen bij de kwaliteitscontroles

De voornaamste door de kwaliteitscontroles aan het licht gebrachte gebreken die een specifieke opvolging vereisen, hebben betrekking op één of meer van de volgende punten:

- a) probleem van onafhankelijkheid;
- b) onvoldoende naleving, op individueel niveau, van de in het bedrijfsrevisorenkantoor gehanteerde werkmethodes;
- c) onvoldoende vervullen van de identificatieplicht van de cliënt, zoals voorgeschreven door de anti-witwaswetgeving, in het bijzonder in het kader van bijzondere wettelijke opdrachten;
- d) onbestaande en/of ontoereikende risico-analyse, resulterend, onder andere, in een controleprogramma dat onvoldoende aangepast is aan de risico's en bijzonderheden van de gecontroleerde onderneming;
- e) het systeem van interne controle van de onderneming wordt onvoldoende geanalyseerd; onvoldoende verband tussen de controlebevindingen inzake interne controle en de latere organisatie van de controle;
- f) de externe confirmatieprocedure wordt als controlemiddel onvoldoende, onjuist en/of onvolledig toegepast. Bijvoorbeeld miskennis van de basisvoorwaarden van de procedure (bvb. het door de commissaris zelf versturen van de confirmatieverzoeken) of het gebrek aan alternatieve controlemethoden indien geen antwoord wordt ontvangen op confirmatieverzoeken;
- g) ontbreken van formalisme en van documentatie aangaande de uitgevoerde controleprocedures;
- h) het onvoldoende documenteren van de uitgevoerde controlewerkzaamheden op een coherente wijze (bvb. controleprogramma's, besluiten inzake de uitgevoerde werkzaamheden, referentiëring van de werkpapieren, enz.);
- i) het niet naleven van bepaalde wettelijke verplichtingen (bvb. vermelding van de erelonen in de notulen van de algemene vergadering waarin de commissaris werd benoemd, enz.);

- j) het niet in acht nemen van de Algemene controlenormen met betrekking tot het controleverslag (bvb. ontbreken van de uitdrukkelijke vermelding dat het verslag werd afgeleverd met of zonder voorbehoud);
- k) niet in acht nemen van de Norm inzake de permanente vorming;
- l) het niet in acht nemen van de Norm inzake de bevestigingsbrief.

Hoofdstuk X

COMMISSIE VAN TOEZICHT

10.1. Werking van de Commissie van Toezicht

10.1.1. Algemeenheden

De Commissie van Toezicht oefent haar bevoegdheden uit overeenkomstig de artikelen 3 en volgende van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole. Zij ondersteunt de Raad in zijn opdracht van toezicht op de uitoefening door de bedrijfsrevisoren van hun beroep, zoals toegewezen door artikel 32 van de wet van 22 juli 1953.

Overeenkomstig artikel 4 van voornoemd koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole vindt de Commissie de oorsprong voor haar controlewerkzaamheden in twee bronnen. Het betreft enerzijds het technisch onderzoek van dossiers en klachten waarvoor de Raad van het Instituut werd gevat. Anderzijds betreft het onderzoeken opgestart op eigen initiatief, op basis van een doelgerichte onderzoeksmethode of via administratieve opvolging die door de Commissie wordt verzorgd (bv. via de openbaar gemaakte gegevens in de *Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad*, de openbaar gemaakte jaarrekeningen, de mandaatmeldingen, de pers, enz.).

De werkzaamheden van de Commissie van Toezicht strekken ertoe om voorstellen van beslissing te formuleren aan de Raad, waartoe hij in uitvoering van zijn wettelijke en reglementaire verplichtingen gehouden is ze te nemen.

De Commissie kan een secretaris benoemen die toeziet op het voorbereiden van de dagorde van de vergaderingen van de Commissie evenals op het opstellen van de notulen van de vergaderingen. De secretaris zal er eveneens op toezien dat de verslaggevers de informatie- en onderzoekswerkzaamheden zo snel mogelijk volbrengen. Zo nodig, zal hij navraag doen naar de redenen die een eventuele vertraging rechtvaardigen.

De Commissie wordt voor haar werkzaamheden bijgestaan door de *staff* van het Instituut.

10.1.2. Werking

Vergaderingen van de Commissie

In beginsel komt de Commissie van Toezicht eenmaal per maand samen op de zetel van het Instituut, maar zij kan altijd beslissen om bijkomende

vergaderingen te houden. De Commissie kan tevens één of meer strategische vergaderingen beleggen die erop gericht zijn acties of plannen te ontwikkelen inzake de globale toezichtsuitoefening op het beroep.

Dagorde

De *staff* bereidt, in samenspraak met de Voorzitter en de Secretaris van de Commissie, de dagorde van de vergaderingen van de Commissie voor.

Aanwezigheid van de leden en uitvoering van de werkzaamheden

Elk lid moet op elke vergadering van de Commissie van Toezicht aanwezig zijn. Wanneer dringende verplichtingen hem echter beletten aanwezig te zijn, moet elk Commissielid de nodige tijd besteden aan het goede beheer van de werkzaamheden van de Commissie van Toezicht waarmee hij is belast. Hij zal dit zo snel mogelijk doen en in ieder geval vóór de volgende vergadering van de Commissie. De *staff* van het Instituut zal in voorkomend geval aan het Commissielid een overzicht bezorgen van de dossiers waarvoor werkzaamheden wenselijk zijn.

De leden stellen de Secretaris van de Commissie zo snel als mogelijk op de hoogte van hun eventuele afwezigheid op een vergadering.

In geval van afwezigheid, verhindering of onverenigbaarheid van één of meer effectieve leden van de Commissie van Toezicht zullen zij door één of meer plaatsvervangende leden worden vervangen.

De *staff* van het Instituut, daarin bijgestaan door de Secretaris, Voorzitter of Plaatsvervangend voorzitter van de Commissie van Toezicht ziet erop toe de verschillende onderzoekers te herinneren aan de toezichtsdossiers en dossiers met betrekking tot systematische analyses waarvan de finalisering van de werkzaamheden vertraging oploopt. Indien nodig nemen de voorzitter of de secretaris contact op met de aangeduide onderzoeker teneinde inlichtingen in te winnen over de redenen die de duur van de werkzaamheden rechtvaardigen.

Onderscheid tussen het inwinnen van inlichtingen en het voeren van een onderzoek

De Commissie voert, in opdracht van de Raad, het onderzoek uit volgens de bepalingen van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole.

Deze activiteiten van de Commissie worden in dit reglement aangeduid als toezichtwerkzaamheden. In voorkomend geval is er ook sprake van toezichtdossiers en onderzoekers.

De Commissie kan beslissen om, buiten het voeren van een onderzoek zoals in voormeld koninklijk besluit bedoeld, inlichtingen in te winnen bij de bedrijfsrevisoren, hetzij over een specifiek dossier, hetzij in het algemeen over een bepaalde werkzaamheid. Deze activiteiten van de Commissie worden aangeduid als informatiewerkzaamheden. In voorkomend geval is er ook sprake van informatiedossiers en informateurs. De aldus ingewonnen inlichtingen zijn te beschouwen als inlichtingen die door de Raad van het Instituut werden bekomen in toepassing van artikel 32, §2 van de wet van 22 juli 1953 en kunnen aanleiding geven tot het instellen van een onderzoek zoals hoger vermeld en het openen van een toezichtsdossier.

In de informatiedossiers zal de procedure voor de briefwisseling als volgt verlopen:

Eerst zal een brief verstuurd worden aan de desbetreffende bedrijfsrevisor om informatie in te winnen. Het schrijven vermeldt dat een antwoord binnen de termijn van vier weken door de Commissie wordt verwacht. Na vier weken wordt een eerste herinneringsbrief verstuurd met vermelding dat bij gebrek aan antwoord een toezichtsdossier zal worden geopend. Bij gebrek aan antwoord binnen de termijn van zes weken na het versturen van de eerste brief wordt automatisch een toezichtsdossier geopend.

Aanduiding van de informateurs en onderzoekers

Met betrekking tot de individuele informatiewerkzaamheden stelt de Voorzitter van de Commissie de aanduiding van één of twee informateurs voor. Wanneer dit voorstel per e-mail aan de Commissieleden wordt gericht, wordt dit, onder voorbehoud van ongunstige adviezen binnen een termijn van 72 uur uitgebracht door één of meer Commissieleden, goedgekeurd.

De aanduiding in de hoedanigheid van informateur verhindert niet de latere aanduiding in de hoedanigheid van onderzoeker indien achteraf een toezichtsdossier dient te worden geopend.

Bij de opening van een individueel toezichtsdossier worden door de Commissie één of meerdere onderzoekers aangeduid.

De door de Commissie aangeduide onderzoeker kan, als hij het noodzakelijk acht en om te voldoen aan de noden van het onderzoek, de Commissie verzoeken om een tweede onderzoeker aan te duiden.

In dit geval treedt de eerst aangeduide onderzoeker, behoudens andersluidend akkoord tussen de twee onderzoekers, op als onderzoeksverantwoordelijke.

Over het houden van dossiers en belangenconflicten

De Commissie van Toezicht houdt een afzonderlijke lijst bij van enerzijds de inventaris van de informatiewerkzaamheden en anderzijds de toezichtsdossiers.

De informatie- en de toezichtsdossiers worden op objectieve en neutrale wijze voorbereid door de informateur(s)/onderzoeker(s) die onafhankelijk moet(en) zijn en zich niet in een belangenconflict met de betrokken bedrijfsrevisor mag (mogen) bevinden.

Bijgevolg onthoudt elk Commissielid zich om deel te nemen aan de informatie-inwinning of het onderzoek, aan de bespreking, aan de beslissing en aan de goedkeuring van de verslaggeving als de feiten betrekking hebben op:

- zijn persoon, zijn bedrijfsrevisorenkantoor, een vennoot, een stagiair of een medewerker van het bedrijfsrevisorenkantoor;
- een gewezen vennoot tot het verstrijken van een termijn van vijf jaar na het beëindigen van de banden die hen verenigden;
- een familielid tot in de vierde graad, waarin eveneens de personen begrepen zijn waarmee een verwantschapsband bestaat, alsook de samenwonenden en de gewezen echtgenoten die met echtpartners worden gelijkgesteld;
- een andere bedrijfsrevisor waarmee hij, met betrekking tot het aan de orde zijnde punt, een professionele relatie heeft onderhouden;
- een andere bedrijfsrevisor waarmee hij, in een andere hoedanigheid dan deze verbonden aan een functie binnen het Instituut, in de afgelopen tien jaar een betekenisvol meningsverschil heeft gehad.

De informateur of onderzoeker die tijdens zijn informatie- of toezichtswerkzaamheden kennis neemt van een dossier, een feit of een element dat zijn onafhankelijkheid of zijn objectiviteit in het gedrag kan brengen, brengt de Commissie hiervan op de hoogte die tot zijn vervanging zal kunnen overgaan.

Vertrouwelijkheid

Aan de leden zal een elektronische of gefotokopieerde versie van het informatie- of toezichtsdossier kunnen worden meegedeeld.

De Commissieleden die over een gedeeltelijk of volledig afschrift van het dossier beschikken verbinden zich ertoe alle nodige maatregelen te treffen die nuttig zijn voor het vrijwaren van het beroeps- en onderzoeksgeheim. Op het einde van het onderzoek verbinden zij zich ertoe de in hun bezit zijnde documenten te vernietigen.

Informatiebronnen

De Commissie kan, in het kader van haar werkzaamheden, alle inlichtingen waarover het Instituut beschikt, betreffende de wettelijke en reglementaire verplichtingen die de bedrijfsrevisor geacht wordt na te leven, aanwenden.

Werkgroepen

De Commissie kan beslissen werkgroepen op te richten met als opdracht het bestuderen van een situatie of een specifiek probleem of het organiseren van systematische analyses.

De werkgroepen brengen verslag uit over hun werkzaamheden bij de Commissie die, in voorkomend geval, de nodige beslissingen neemt.

Informatiewerkzaamheden

De Commissie kan beslissen om, buiten het voeren van een onderzoek zoals in voormeld koninklijk besluit bedoeld, inlichtingen in te winnen bij de bedrijfsrevisoren, hetzij over een specifiek dossier, hetzij in het algemeen over een bepaalde werkzaamheid.

In het kader van informatiewerkzaamheden kan de Commissie van Toezicht systematische onderzoeken uitvoeren met betrekking tot bepaalde sectoren of beroepsactiviteiten. Daartoe zal de Commissie de inlichtingen onderzoeken die onder meer voortkomen uit onder andere de jaarlijkse mededelingen, de officiële publicaties en informatie en het onderzoek van persartikelen en websites.

Wanneer de Commissie van Toezicht contact dient op te nemen met de betrokken bedrijfsrevisor meldt zij hem dat de vraag naar informatie waarover sprake betrekking heeft op een systematische analyse van een sector of een specifieke activiteit.

De leden van een *ad hoc* werkgroep, samengesteld uit minstens vijf effectieve of plaatsvervangende leden van de Commissie, kunnen unaniem beslissen dat de ingewonnen informatie geen aanleiding geeft tot het openen van een individueel dossier. In alle andere gevallen zal aan de Commissie voorgesteld worden om een individueel informatiedossier of toezichtsdossier te openen.

De leden van de *ad hoc* werkgroep, die samengesteld is uit minstens vijf effectieve of plaatsvervangende leden van de Commissie, kunnen unaniem beslissen om de geopende individuele informatiedossiers te klasseren. Indien er geen unanieme beslissing is, wordt de beslissing voorgelegd aan de Commissie.

De elementen van de analyses zullen geen voorwerp van een individueel toezichtsdossier uitmaken, zolang geen mogelijke professionele of deontologische fout wordt vermoed die het opleggen van een maatregel of sanctie zou kunnen meebrengen. De Commissie van Toezicht brengt de betrokken bedrijfsrevisor per brief op de hoogte wanneer een individueel toezichtsdossier wordt geopend.

De tijdens de informatiefase verrichte werkzaamheden worden opgenomen in dossiers, waarvoor een aan de toezichtsdossiers verschillende nummering wordt gebruikt.

De werkgroepen brengen bij de Commissie verslag uit over hun werkzaamheden.

De aangeduide informateur verzamelt de nuttige elementen bestemd voor de informatiewerkzaamheden van een dossier. Hij kan, indien hij

het wenselijk acht, de betrokken bedrijfsrevisor voor een onderhoud uitnodigen. Ter gelegenheid van dit onderhoud kan hij zich laten vergezellen door een Commissielid en door een medewerker van het Instituut.

Toezichtsactiviteiten

De procedureregels en de termijnen vastgelegd door voormeld koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole dienen onverkort toepassing te vinden vanaf de datum van de betekening aan de bedrijfsrevisor van de beslissing om tot de opening van een toezichtsdossier over te gaan.

De onderzoeker kan het wenselijk oordelen de bedrijfsrevisor te horen op de zetel van het Instituut of een plaatsbezoek in het bedrijfsrevisorenkantoor van de betrokken bedrijfsrevisor uit te voeren. De onderzoeker kan zich laten vergezellen door een tweede Commissielid en door een medewerker. Dit onderhoud of dit plaatsbezoek kunnen niet als een kwaliteitscontrole worden beschouwd en zijn derhalve niet onderworpen aan de normen inzake de kwaliteitscontrole. De onderzoeker zal niettemin kunnen beschikken over de hulpmiddelen (controleleidraden) die bij een kwaliteitscontrole worden gebruikt.

Een plaatsbezoek aan het bedrijfsrevisorenkantoor van een bedrijfsrevisor in aanwezigheid van één of meer door de Commissie van Toezicht aangeduide onderzoekers zal uitsluitend worden uitgevoerd in het kader van de toezichtsprocedure overeenkomstig de in het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole beschreven procedure.

De werkzaamheden van de Commissie van Toezicht moeten strekken tot het nemen van een beslissing door de Commissie van Toezicht binnen een redelijke en zo kort mogelijke termijn.

Klachten

De Commissie van Toezicht zal de afzender ondervragen wanneer een redelijke twijfel bestaat aangaande de kwalificatie die de afzender aan zijn mededeling heeft willen geven (mededeling van inlichtingen of een klacht).

De Commissie van Toezicht geeft geen gevolg aan anonieme klachten of aangiftes.

Second opinion

Indien hij dit nodig acht kan de onderzoeker een tweede oordeel vragen aan een effectief of plaatsvervangend Commissielid dat de hoedanigheid van onderzoeker verkrijgt. Hij stelt de Commissie of de Voorzitter van de Commissie hiervan op de hoogte.

Verslag aan de Commissie

Bij het beëindigen van de toezichtswerkzaamheden brengt de onderzoeker verslag uit in plenaire zitting over zijn werkzaamheden en stelt daartoe ten behoeve van de Commissie een nota op waarin de feiten worden weergegeven, de onderzoekswerkzaamheden worden samengevat alsook de argumenten die ter verdediging naar voor werden geschoven, eventueel samen met het aanstippen van aanwijzingen die verwijzen naar de voornaamste overtredingen zoals die kunnen worden weerhouden. De nota zal bij de notulen van de vergadering worden gevoegd.

Beraadslaging

In de mate waarin plaatsvervangende leden beschikbaar zijn, vervangen zij de afwezige effectieve leden in de Commissie van Toezicht en beschikken zij over stemrecht.

De beslissingen van de Commissie worden in plenaire zitting genomen en de Commissie beraadslaagt slecht geldig voor zover ten minste vijf leden met stemrecht aanwezig zijn.

X Bij gebrek aan negen aanwezige leden, met inbegrip van de plaatsvervangende leden, kan de Voorzitter beslissen om de vergadering van de Commissie of de beraadslaging over een individueel geval op te schorten.

Redactie en goedkeuring van de notulen van de vergadering

De *staff* stelt, indien mogelijk binnen twee weken volgende op de vergadering, de notulen op die vervolgens het voorwerp uitmaken van goedkeuring door de Commissie.

De goedgekeurde notulen van de Commissie van Toezicht worden gedurende de vergaderingen van de Raad van het Instituut ter beschikking gesteld van de leden van de Raad.

Verslag aan de Raad

Na afloop van het vooronderzoek formuleert de Commissie een schriftelijk voorstel van beslissing ten behoeve van de Raad van het Instituut.

Naast de voorstellen die de Commissie van Toezicht bij het beëindigen van het vooronderzoek van de specifieke en individuele dossiers ten behoeve van de Raad van het Instituut formuleert, brengt zij ook verslag uit aan de Raad over haar activiteiten met betrekking tot richtlijnen of meer algemene initiatieven die met het beroep van bedrijfsrevisor verband houden.

De voorbereidende werkzaamheden betreffende de in de artikelen 36, 37 en 38 van de wet van 22 juli 1953 bedoelde procedures (injunctie, terechtwijzing of voorlopige ordemaatregel), evenals de voorstellen met betrekking tot te treffen maatregelen kunnen op voorafgaandelijk door de Commissie ten behoeve van de Raad of het Uitvoerend Comité van het Instituut worden behandeld of geformuleerd.

Gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures

De Commissie van Toezicht houdt een permanente lijst bij van de lopende gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures en vorderingen tegen bedrijfsrevisoren, medegedeeld in toepassing van artikel 41, § 1 van de wet van 22 juli 1953.

De Commissie volgt deze procedures op en geeft na afloop er het meest aangewezen gevolg aan.

Verband met de Commissie Kwaliteitscontrole

Er bestaat een Overlegcomité tussen de Commissie van Toezicht en de Commissie Kwaliteitscontrole. Het is samengesteld uit ten minste de Voorzitters van de twee Commissies ongeacht de aanwezigheid van andere leden van de twee betrokken Commissies. Het Overlegcomité komt regelmatig samen teneinde de activiteiten van beide Commissies vanuit het oogpunt van efficiëntie op elkaar af te stemmen en teneinde voor gemeenschappelijke problemen een praktisch verantwoorde oplossing te kunnen bieden.

Bijdragen en taken van de personeelsleden van het Instituut

Het secretariaat van de Commissie wordt waargenomen door de *staff* van het Instituut. Het secretariaat heeft als taak het voorbereiden van onderzoeken en vergaderingen en het verzekeren van de opvolging ervan.

De personeelsleden van het Instituut zijn gehouden tot de strikte toepassing van het beroeps- en onderzoeksgeheim voor de feiten waarvan ze kennis krijgen in het kader van de werkzaamheden van de Commissie van Toezicht.

Ondertekening van de brieven

De door de Commissie van Toezicht opgestelde brieven worden door de Voorzitter van de Commissie of door de plaatsvervangend Voorzitter ondertekend. Een handtekeningsvolmacht kan ook worden verleend aan een effectief Commissielid.

Wanneer de Voorzitter of plaatsvervangend Voorzitter in een individueel dossier optreden als informateur of onderzoeker zal een handtekeningsvolmacht worden verleend aan een effectief Commissielid dat tevens lid van de Raad van het Instituut is.

Niettemin zullen de kopieën van de door de Commissie verstuurd brieven door de Voorzitter of Plaatsvervangend Voorzitter van de Commissie voor gezien worden getekend.

10.2. Activiteiten van de Commissie van Toezicht

10.2.1. Onderzoek van de klachten

De klachten gericht aan het Instituut zijn hoofdzakelijk deze die vatbaar zijn betrekking te hebben op handelingen van een confrater die strijdig zijn met wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de onafhankelijkheid, op technische gebreken m.b.t. wettelijke en professionele normen alsook op onwaardig gedrag van de bedrijfsrevisor.

Uit een eerste jurisprudentie van de Kamer van verwijzing en instaatstelling vloeit voort dat in toepassing van artikel 4, § 2 van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole het dossier systematisch als een klacht

zal worden behandeld wanneer de afzender precieze en gemotiveerde bezwaren meedeelt ten aanzien van een bedrijfsrevisor en wenst dat het Instituut hieraan gevolg geeft.

Van zodra een klacht wordt overgemaakt aan het Instituut start de Commissie van Toezicht onmiddellijk een onderzoek overeenkomstig de procedure beschreven in het intern reglement van de Commissie (*cf. supra*, § 10.1.).

In 2009 werden zeven klachten ontvangen.

10.2.2. Systematische analyse van de commissarismandaten in vennootschappen die een gerechtelijke reorganisatie ondergingen of failliet werden verklaard

De vennootschappen die failliet werden verklaard vormen een permanent aandachtspunt van de Commissie van Toezicht. In 2009 heeft de Commissie van Toezicht deze systematische analyse voortgezet. Het eerste doel van deze analyse, die sinds meerdere jaren door de Commissie van Toezicht wordt uitgevoerd, is gericht op het onderzoek van de naleving van wettelijke en normatieve bepalingen op het vlak van de controle op de continuïteit van de onderneming.

In 2009 werden aldus de jaarrekening en de commissarisverslagen van 81 vennootschappen beoordeeld.

Op 1 april 2009 trad de wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen in werking (ter vervanging van de wet op het gerechtelijk akkoord). Deze wet voorziet drie verschillende manieren om een onderneming langs gerechtelijke weg te reorganiseren.

De Commissie van Toezicht is van mening dat de rol de commissaris binnen de context van de continuïteit van de onderneming van cruciaal belang is. Aldus heeft de Commissie van Toezicht de systematische analyse van de faillissementen uitgebreid met de analyse van de gerechtelijke reorganisaties. De dossiers inzake vennootschappen aan dewelke een termijn van gerechtelijke reorganisatie werden toegekend worden op dezelfde wijze onderzocht en behandeld als de dossiers met betrekking tot faillissementen.

In 2009 werden aldus de jaarrekening en de commissarisverslagen van 40 vennootschappen beoordeeld.

De systematische analyse van de faillissementen en de gerechtelijke reorganisaties heeft in 2009 aanleiding gegeven tot de opening van 14 dossiers.

10.2.3. Systematische analyse van de formulieren met betrekking tot de jaarlijkse mededeling

De Commissie van Toezicht verricht doelgerichte controles op de jaarlijkse mededeling die de bedrijfsrevisoren aan het Instituut dienen over te maken, zoals voorgeschreven door het artikel 31, § 1 van het huishoudelijk reglement.

Aan de hand van de jaarlijkse mededeling gaat de Commissie van Toezicht na:

- of er aanwijzingen zijn van onafhankelijkheidsproblemen;
- of de bedrijfsrevisoren de verplichting om een verzekeringspolis inzake hun burgerlijke aansprakelijkheid af te sluiten, wel hebben nageleefd;
- of de kantoorgegevens overeenstemmen met de gegevens opgenomen in het openbaar register;
- of er geen inconsistenties zijn met bepaalde gegevens waarover het Instituut beschikt;
- of de bedrijfsrevisor betrokken is bij een gerechtelijke, tuchtrechtelijke of administratieve procedure (*cf. infra*, § 10.2.5.).

In 2009 werden na onderzoek van de jaarlijkse mededelingen vier dossiers geopend.

X

10.2.4. Systematische analyse van de persartikelen

De Commissie van Toezicht heeft in 2009 de systematische analyse van persartikelen die betrekking hebben, of kunnen hebben op één of meerdere bedrijfsrevisoren, voortgezet. De Commissie van Toezicht besteedt bijzondere aandacht aan indicaties van inbreuken op professionele en deontologische normen.

Naar aanleiding van deze analyse werden 19 dossiers geopend in 2009.

10.2.5. Opvolging van gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures

De Commissie van Toezicht houdt een permanente lijst bij van de lopende gerechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve procedures en van de vorderingen ingesteld tegen bedrijfsrevisoren. De confraters zijn gehouden deze mede te delen aan het Instituut in toepassing van artikel 41, §§ 1 en 2 van de wet van 22 juli 1953.

In de loop van 2009 hebben vijf bedrijfsrevisoren aan het Instituut gemeld dat zij verwickeld zijn in een gerechtelijke procedure. Hiervoor werd een toezichtsdossier geopend.

De Commissie vraagt vervolgens aan de betrokken bedrijfsrevisoren om haar op de hoogte te houden van de verdere evolutie van de hangende procedures, onverminderd de mogelijkheid om de bedrijfsrevisoren door te verwijzen naar de tuchtinstanties indien daartoe aanleiding bestaat.

Voor wat betreft de hangende procedures worden de betrokken bedrijfsrevisoren verzocht om jaarlijks, in de loop van de maand juni, de evolutie van de procedures mede te delen aan de Commissie van Toezicht.

10.2.6. Toezichtsactiviteiten uitgevoerd op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling

In de loop van 2009 heeft de Commissie van Toezicht, via de Raad van het Instituut, overeenkomstig artikel 46, § 1 van de wet van 22 juli 1953, vier dossiers geopend op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling.

Twee van deze dossiers hebben betrekking op klachten die rechtstreeks aan de Kamer van verwijzing en instaatstelling werden gericht en waarvan het vooronderzoek aan de Raad van het Instituut werd toevertrouwd.

De twee overige dossiers betreffen de door de Commissie van Toezicht afgesloten dossiers, die ter informatie aan de Kamer van verwijzing en instaatstelling worden overgemaakt, waarvoor deze laatste bijkomende werkzaamheden heeft gevraagd. Aldus werden nieuwe dossiers geopend.

10.2.7. Onderzoek betreffende de relatie tussen de erelonen en de kwaliteit van de werkzaamheden

Zoals in het Jaarverslag 2008 reeds aangekondigd is de Commissie van Toezicht in 2009 gestart met een analyse naar de relatie tussen de erelonen die de bedrijfsrevisoren in de commissarismandaten aanrekenen en de kwaliteit van de werkzaamheden.

Het doel van deze analyse is na te gaan of de door de bedrijfsrevisoren aangerekende erelonen voldoende zijn om een kwalitatieve revisorale controle uit te voeren, rekening houdende met de aard en de complexiteit van de te controleren entiteit (*cf.* art. 134, § 2 W. Venn., art. 14, § 3, 3° Wet 22/07/1953 en art. 23 KB 10/01/1994). Lage erelonen kunnen immers een aanwijzing zijn dat de werkzaamheden van mindere kwaliteit zijn of beneden de kostprijs worden uitgevoerd.

De analyse naar de kwaliteit van de werkzaamheden en de hoogte van de erelonen is mee ingegeven door artikel 134, §2 van het Wetboek van vennootschappen, de wettelijk geregelde publicatie in de jaarrekening van deze erelonen sedert 2007 en de vastgestelde verhoogde druk op het niveau van de erelonen.

Op basis van objectieve criteria werden 337 commissarismandaten, waarin 172 bedrijfsrevisoren commissaris zijn, geselecteerd. Al deze bedrijfsrevisoren hebben een brief gekregen met de vraag om uitleg te verschaffen over onder meer de activiteit van de vennootschap, het aantal gepresteerde uren en de economische verantwoording van het uurtarief.

Naar aanleiding van deze analyse werden reeds twee dossiers geopend in 2009, evenwel is deze analyse nog niet afgerond en wordt ze in 2010 verdergezet.

10.2.8. Systematische analyse van de ontslagmeldingen aan de HREB overeenkomstig artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen

Als gevolg van de inwerkingtreding op 8 januari 2009 van de wijzigingen aan artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen, dient zowel de commissaris als de gecontroleerde vennootschap de Hoge Raad voor de Economische Beroepen in kennis te stellen van de herroeping of van het

ontslag dat tussenbeide komt tijdens de uitvoering van het mandaat en zetten zij de redenen hiertoe nader uiteen.

De Hoge Raad voor de Economische Beroepen dient de bekomen informatie binnen de maand mede te delen aan alle instanties die deel uitmaken aan het Belgisch systeem van publiek toezicht zoals opgenomen in artikel 43 van de wet van 22 juli 1953. De Hoge Raad voor de Economische Beroepen communiceert eveneens voormelde ontslagnemingen ter informatie aan het Instituut van de Bedrijfsrevisoren dat aan de hand hiervan overgaat tot het doorvoeren van een systematisch onderzoek.

De Commissie van Toezicht onderzoekt bij die gelegenheid in het bijzonder of het ontslag geen onenigheid verbergt met betrekking tot een boekhoudkundige verwerking of controleprocedure.

De Commissie is bijzonder aandachtig voor de ontslagen die worden geacteerd tussen de afsluitdatum van het boekjaar van de gecontroleerde vennootschap en de datum van de gewone algemene vergadering. Zulk ontslag kan de aflevering van een commissarisverslag over het voorbije boekjaar immers in de weg staan.

Tenslotte wenst de Commissie van Toezicht eveneens naar aanleiding van het ontslag van een commissaris na te gaan of hij het voorschrift van artikel 135 van het Wetboek van vennootschappen heeft nageleefd waarbij hem wordt opgedragen schriftelijk verslag uit te brengen aan de algemene vergadering.

In 2009 werden er geen toezichtsdossiers geopend, evenwel werden vier informatiedossiers geopend.

10.2.9. Overige activiteiten van de Commissie van Toezicht

De overige activiteiten kunnen als volgt worden samengevat:

Oorsprong	In 2009 geopende dossiers
Commissie Kwaliteitscontrole	15
Melding door de bedrijfsrevisor zelf	3
Melding door een derde partij of andere bedrijfsrevisor	57
Instituut van de bedrijfsrevisoren	17

De dossiers vanwege de Commissie Kwaliteitscontrole, betreffen de behandeling van vaststellingen gedaan door de Commissie Kwaliteitscontrole die niet rechtstreeks verbonden zijn aan de bedrijfsrevisor die onderworpen is aan de kwaliteitscontrole.

De meldingen door de bedrijfsrevisor zelf zijn het resultaat van de toepassing van artikel 41 van de wet van 22 juli 1953 (*cf. supra* 10.2.5).

De meldingen door een derde partij of een andere bedrijfsrevisor betreffen tekortkomingen vastgesteld ten aanzien van een bedrijfsrevisor en worden ook systematisch door de Commissie onderzocht.

De dossiers waarvan de oorsprong bij het Instituut van de Bedrijfsrevisoren ligt betreffen voornamelijk administratieve dossiers (bijdragen, gegevens in het openbaar register en/of het elektronisch dossier) of dossiers die werden geopend naar aanleiding van feiten vastgesteld in andere aanverwante dossiers.

10.3. Principebeslissingen van de Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht heeft als principebeslissing aangenomen dat aan de dossiers, waarin blijkt dat de bedrijfsrevisor geen verzekering heeft afgesloten die zijn beroepsaansprakelijkheid dekt, een administratieve afhandeling wordt voorbehouden via de procedure die leidt naar de terechtwijzing.

 In een aantal dossiers waarin een gebrek aan kennis van een bepaald vakgebied of van een bijzondere procedure is gebleken, heeft de Commissie van Toezicht het nuttig geoordeeld de bedrijfsrevisor uit te nodigen om een seminarie of een opleiding te volgen die het hem moet mogelijk maken om aan de tekortkoming te verhelpen.

10.4. Resultaten van de toezichtswerkzaamheden

10.4.1. Algemeen

In 2009 is de Commissie van Toezicht elf keer samengekomen.

Er werden in 2009 94 toezichtsdossiers geopend, waarvan 13 met betrekking tot revisorenvennootschappen en 81 met betrekking tot natuurlijke personen. Hieronder wordt een tabel opgenomen die de wijzigingen in het aantal dossiers weergeeft.

31/12/2008	Geopend in 2009	Gesloten in 2009	31/12/2009
73	94	56	111

We brengen in herinnering dat de informatiewerkzaamheden van de Commissie van Toezicht betrekking hebben op de systematische onderzoeken. Tevens gaat het om individuele dossiers waarin vermoedelijk onderzoekshandelingen moeten worden gesteld maar die gelet op de tot dan toe verzamelde gegevens, onvoldoende elementen bevatten die de opening van een toezichtsdossier rechtvaardigen. Deze werkzaamheden zijn niet begrepen in bovenstaand overzicht.

10.4.2. Overzicht van de behandelde toezichtsdossiers

In 2009 werden 170 toezichtsdossiers en 327 informatiedossiers behandeld.

10.4.3. Opvolging en afsluiting van de dossiers

De door de Commissie in 2009 behandelde dossiers hebben het Instituut ertoe gebracht in een aantal gevallen een specifiek onderzoek te organiseren, te weten:

	2009	2008
Uitnodigingen om voor de Commissie te verschijnen	35	33
Plaatsbezoeken	14	7
TOTAAL	49	40

Na afloop van haar werkzaamheden heeft de Commissie in de 170 behandelde toezichtsdossiers 58 dossiers als volgt afgesloten:

	2009	2008
Klassement	44	35
Injuncties	2 ⁽¹⁾	5
Terechtwijzingen	7	9
Voorstel tot tuchtverwijzing	5	4
TOTAAL	58	53

Er dient te worden opgemerkt dat niet alle voormelde beslissingen reeds door de KVI werden goedgekeurd.

X

(1) De injuncties waartoe werd beslist in 2009 hebben geen aanleiding gegeven tot de afsluiting van het betrokken dossier, gezien de grond van de zaak verder diende te worden onderzocht.

XVI

Hoofdstuk XI

TUCHT

11.1. Samenstelling van de tuchtinstanties

Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen van de wet van 22 juli 1953 werd de samenstelling van de Tuchtcommissie gewijzigd.

Voortaan is de Tuchtcommissie samengesteld uit een voorzitter, rechter in functie bij de Rechtbank van Koophandel, een lid dat niet behoort tot het beroep van bedrijfsrevisor en ten slotte een door de Raad aangeduide bedrijfsrevisor.

De Commissie van Beroep is samengesteld uit drie magistraten met als voorzitter een raadsheer bij het Hof van Beroep, en twee bedrijfsrevisoren verkozen door de algemene vergadering van het Instituut.

Derhalve is de meerderheid van iedere tuchtinstantie samengesteld uit leden die extern zijn aan het beroep.

Er wordt verwezen naar de pagina's 5 et 6 van onderhavig jaarverslag omtrent de exhaustieve samenstelling van de tuchtinstanties.

De Raad van het Instituut heeft herhaaldelijk, net zoals in de loop van het jaar 2008, de bevoegde Ministers het feit in herinnering gebracht dat het nodig was te voorzien in de benoeming van verschillende leden van de tuchtinstanties en dat het mandaat van het merendeel van de leden zou verstrijken op 15 juli 2009.

Een koninklijk besluit van 21 augustus 2009 tot benoeming van een aantal leden met het oog op het beëindigen van het mandaat van hun voorganger werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* op 21 september 2009, hetzij na het aflopen van de te beëindigen mandaten.

De Raad van het Instituut heeft onmiddellijk contact opgenomen met de bevoegde Ministers op grond van het feit dat de laattijdig bekendgemaakte benoemingen het risico inhielden dat zij niet van kracht zouden kunnen worden. De goede werking van de tuchtinstanties werd door deze situatie in het gedrang gebracht.

Deze toestand werd geregulariseerd door het koninklijk besluit van 22 december 2009 dat op 7 januari 2010 in het *Belgisch Staatsblad* verscheen.

De Raad van het Instituut wenst alle nieuw benoemde magistraten welkom te heten en de leden van de tuchtinstanties te bedanken voor hun gewaardeerde samenwerking verleend gedurende het afgelopen jaar in het kader van het toezicht op de goede uitoefening van het beroep door de bedrijfsrevisoren.

11.2. Tuchtstatistieken

11.2.1. Uitspraken in 2009

De beslissingen van de tuchtinstanties voor het jaar 2009⁽¹⁾ (hetzij in eerste aanleg, hetzij in beroep) kunnen schematisch als volgt worden voorgesteld:

Tuchtuitspraken tegen bedrijfsrevisoren ⁽²⁾	Eerste aanleg		Beroep	
	N	F	N	F
Waarschuwing		1		
Berisping	2			
Schorsing	5	2	1	
Gegronnd, maar geen sanctie				
Ongegrond of ingetrokken				1
Schrapping	1			
Verbod bepaalde opdrachten te aanvaarden of verder te zetten				1
Beslissingen van de Commissie van Beroep zetelend als administratieve instantie			1	
Tussenvonnis	1			
Zonder voorwerp				
Subtotaal	9	3	2	2
Totaal	12		4	

(1) Voor een overzicht van de tuchtuitspraken met aanduiding van trefwoorden, kan verwezen worden naar de website van het Instituut www.ibr-ire.be (onder "Documentatie").

(2) Wanneer in eenzelfde dossier zowel de natuurlijke persoon als de rechtspersoon zijn gedagvaard en de sanctie die wordt uitgesproken is identiek, dan werd de sanctie slechts éénmaal geteld.

Hierna volgt een gedetailleerd overzicht van het aantal schorsingen dat in 2009 door de tuchtinstanties is uitgesproken.

Schorsingen uitgesproken in 2009	Eerste aanleg		Beroep	
	N	F	N	F
Schorsing van 1 week	1			
Schorsing van 8 dagen	1			
Schorsing van 1 maand	1	1		
Schorsing van 2 maanden			1	
Schorsing van 3 maanden	1			
Schorsing van 6 maanden		1		
Schorsing van 1 jaar	1			
Subtotaal	5	2	1	
Totaal		7		1

11.2.2. Nieuwe dossiers

In de loop van 2009 heeft de KVI beslist om negen⁽¹⁾ nieuwe dossiers aan de Tuchtcommissie (Nederlandstalige of Franstalige kamer) over te maken:

Deze negen dossiers (7 N en 2 F) hebben betrekking op deontologische en/of technische inbreuken;

Daarnaast hebben nog drie bedrijfsrevisoren (2 N en 1 F) rechtstreeks beroep aangetekend tegen een beslissing van administratieve aard van de Raad van het Instituut.

Hierna wordt een overzicht gegeven van het aantal tuchtdossiers dat de Raad van het Instituut of de bedrijfsrevisoren aan de tuchtorganen tussen 1999 en 2009 hebben overgemaakt.

XI

(1) Dit cijfer betreft de dossiers die door de Raad zijn goedgekeurd en aan de tuchtinstanties zijn overgemaakt; er wordt hierbij geen rekening gehouden met de tuchtverwijzingen die in de schoot van de Commissie van Toezicht of de Commissie Kwaliteitscontrole in voorbereiding zijn.

Jaar	Aantal ingediende dossiers ⁽¹⁾
1999	6
2000	2
2001	20
2002	37
2003	26
2004	34
2005	27
2006	26
2007	31
2008	5
2009	12

11.2.3. Zittingen van de tuchtinstanties in 2009

De Nederlandstalige kamer van de Tuchtcommissie heeft in 2009 tien keer gezeteld.

In 2009 heeft de Franstalige kamer van de Tuchtcommissie drie keer gezeteld.

De Nederlandstalige kamer van de Commissie van Beroep heeft vier keer gezeteld in 2009.

In 2009 heeft de Franstalige kamer van de Commissie van Beroep drie keer gezeteld.

11.3. Openbaarmaking van de kalender van de tuchtinstanties

Overeenkomstig artikel 24 van het koninklijk besluit toezicht en kwaliteitscontrole zijn de tuchtinstanties ertoe gehouden om jaarlijks de kalender van hun zittingen vast te stellen.

(1) Er dient gewezen te worden op het feit dat sinds 31 augustus 2007, de niet-betaling van bijdragen niet meer systematisch het voorwerp uitmaakt van een tuchtprocedure, maar wel van een administratieve procedure, hetgeen de daling van het aantal ingediende dossiers enigszins verklaart.

Het Instituut heeft de vastgestelde kalenders van de zittingen openbaar gemaakt door deze online te zetten op de website van het Instituut teneinde de vereisten van voormeld artikel 24 na te leven.

11.4. Ontmoeting met de tuchtinstanties

In juni 2009 heeft de Raad van het Instituut een seminarie met de leden van de tuchtinstanties georganiseerd. Dit jaarlijks seminarie biedt de gelegenheid om enkele actuele thema's te behandelen en steeds zeer interessante gedachtenwisselingen te hebben.

Mevrouw Anne SPIRITUS-DASSESE stelde het eerste jaarverslag voor van de Kamer van verwijzing en instaatstelling die zij voorziet. De Voorzitter van de Kamer van verwijzing en instaatstelling (KVI) bracht het geheel van de aan de KVI toegewezen bevoegdheden in herinnering alvorens de statistieken met betrekking tot de werkzaamheden van de Kamer van verwijzing en instaatstelling door te nemen. Mevrouw SPIRITUS-DASSESE sloot haar uiteenzetting af met een voorstelling van de financiële resultaten van het eerste boekjaar.

De heer David DE ROY, referendaris bij het Hof van Cassatie, onderhield de vergadering met de problematiek van de openbaarmaking van tuchtsancties. Enerzijds vermeldde hij de nieuwe transparantieverwachtingen die de nominatieve bekendmaking van tuchtuitspraken willen bevorderen, evenals de vragen die worden gesteld en perspectieven die worden geboden door de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur. Anderzijds vestigde hij de aandacht op het *sui generis* karakter van tuchtrecht en op het algemeen vertrouwelijkheidsbeginsel dat door het Hof van Cassatie wordt erkend als zijnde de tegenwaarde van de loyaliteitsplicht van de beroepsbeoefenaar ten overstaan van de tuchtinstanties. Ten slotte verwees hij ook naar het door de rechtspraak bekrachtigde principe van "het recht op vergetelheid", waarvan elke veroordeelde moet kunnen genieten en dat zou kunnen worden bedreigd door de nominatieve bekendmaking van een tuchtuitspraak die online werd gezet op een website.

Ten slotte becommentarieerde Professor Bernard TILLEMAN zijn analyse van de tuchtrechtspraak van de bedrijfsrevisoren in het jaar 2008. Alle

door de tuchtinstanties uitgesproken beslissingen, die op anonieme wijze werden voorgesteld, werden bestudeerd na hergroepering in verschillende problematieken of aandachtspunten. Verscheidene thema's werden aldus aangesneden die zowel op de procedurele aspecten als op de inhoud betrekking hadden.

XVII

Hoofdstuk XII

OVERIGE DIENSTVERLENING
AAN DE LEDEN VAN HET IBR

12.1. IBR-website en extranet

De website heeft in de eerste plaats tot doel het ruime publiek te laten kennis maken met het beroep en schetst summier de omgeving waarin de bedrijfsrevisoren hun beroep uitoefenen.

De IBR website kende 153.657 unieke bezoekers in 2009. Dit houdt een gemiddelde in van 12.805 unieke bezoekers per maand, die gedurende deze tijdsperiode in totaal 870.929 pagina's van de website bezochten.

Het extranet van het IBR werd nog verder uitgebreid als interactief communicatieplatform tussen de bedrijfsrevisoren en het Instituut.

In 2009 werd bovendien door de Raad van het IBR de beslissing genomen om de publieke website en het daaraan gekoppelde privaat gedeelte volledig te vernieuwen. De Raad steunde zich daarbij op het advies van een externe consultant. Een aantal prijsoffertes voor de vernieuwing van de website, welke rekening houden met voormeld advies, werden reeds aangevraagd.

12.2. Publicaties

12.2.1. Vademecum

In de loop van het jaar 2009 werd Deel I van het Vademecum, "Rechtsleer", voor het laatst uitgegeven in 2005, aangepast aan de nieuwe wetgeving en werd gepubliceerd in februari 2010.

12.2.2. KMO-brochures

De vier populair-wetenschappelijke brochures met betrekking tot opdrachten die geen verband houden met de wettelijke controle van de jaarrekening (een reeks getiteld "Een specifieke taak bij wet toevertrouwd aan uw bedrijfsrevisor") en die werden gerealiseerd door de Commissie SME/SMP (*cf. supra*, § 12.9.) werden begin 2009 onder de bedrijfsrevisoren en de stagiairs verspreid in elektronisch formaat (via een "flexibele" PDF die een verpersoonlijking mogelijk maakt via het invoegen van het logo en de gegevens van het bedrijfsrevisorenkantoor). Deze brochures staan eveneens ter beschikking op de website van het Instituut.

12.2.3. *Tax Audit & Accountancy*

Tax Audit & Accountancy was van 2006 tot 2009 het gemeenschappelijk tijdschrift van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten alsmede het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, waarvan het redactiecomité als volgt is samengesteld:

Voorzitter: de heer M. DE WOLF

Leden:

Voor het IBR: de heer P.P. BERGER (naast de heer M. DE WOLF)

Voor het IAB: de heer A. BERT en mevrouw M. CLAES

Voor het BIBF: de heren D. DE DECKER en S. MERCIER

Anderen: de heren Ch. FISCHER en Ch. VAN DER ELST

Secretariaat: de heer S. MESSAGE (externe partner)

In 2009 zijn vier nummers verschenen. De publicatie komt tot stand met een externe partner (die Keure) en wordt op 20.000 exemplaren verspreid.

De publicatie omvat artikels inzake de domeinen audit, accountancy en fiscaliteit. Er wordt ook een gemeenschappelijk editoriaal opgesteld, evenals een rubriek “Institutioneel nieuws”, met fotomateriaal over de activiteiten van de drie Instituten. Voor de IBR-bestemmingen wordt elk nummer voorzien van de “IBR-Berichten”, namelijk een bijlage met specifieke informatie over het Instituut (editoriaal van de Voorzitter, werkzaamheden van de Raad, wijzigingen in het register, IBR-website, IBR-evenementen).

De artikels gepubliceerd in 2009, behalve de editorialen, het institutioneel nieuws van de drie Instituten en de informatie van de IASB, behandelden de volgende onderwerpen:

Inhoud 17/2009

- Nieuwe uitzonderingen op de tussenkomst van een bedrijfsrevisor bij inbreng in natura
- Fiscale aspecten van aanvullende pensioenen voor zelfstandigen
- Groene fiscaliteit: veel meer dan een trend
- Groene fiscaliteit: een gesprek met Michel DAERDEN

- (Geconsolideerde) jaarrekeningen in België binnenkort gecontroleerd conform ISA's?

Inhoud 18/2009

- Auditcomités in het Wetboek van vennootschappen: “*comply*” zonder “*explain*”
- De verkrijging van eigen aandelen of andere eigen effecten volgens het versoepelde Belgische vennootschapsrecht
- De nieuwe Belgische *Corporate Governance* Code: flexibiliteit, transparantie en modernisering

Inhoud 19/2009

- Heeft gender een invloed op het professionele oordeel?
- De CBN ten dienste van de ondernemingen, in samenwerking met de Instituten (onderhoud met zijn voorzitter Jan VERHOEYE)
- Partiële splitsing: enkele theoretische en praktische aspecten

Inhoud 20/2009

- Vergelijkend onderzoek naar de sectorale regelingen inzake externe audit bij verenigingen en stichtingen
- Het arrest Cobelfret van het Europees Hof van Justitie en de gevolgen op het stelsel van de DBI
- Over het verdwijnen van de holding 1929 en de mogelijke Luxemburgse alternatieven, bekeken door een Belgische bril

De leden kunnen deze artikels raadplegen op het extranet van het Instituut onder de rubriek “Documentatie”.

12.2.4. Gezamenlijk standpunt IIA-IBR

Een werkgroep samengesteld uit leden van het IIA en bedrijfsrevisoren heeft in 2009 een document opgesteld met als titel “Externe versus interne zekerheid: hoe een co-partnership creëren?” (cf. *supra*, § 14.3.). Dit document heeft als doelstelling een aantal beste praktijken voor te stellen met betrekking tot de samenwerking tussen externe en interne auditors in België.

Het document werd voorgesteld tijdens een cocktailavond op 14 januari 2010 en op een persconferentie.

12.3. Studiedagen en forum

12.3.1. Studiedag – Ngo's en bedrijfsrevisoren: nieuwe Belgische en Europese regelgevingen

Het Instituut heeft op 4 maart 2009 te Brussel een studienamiddag georganiseerd met als titel “Ngo's en bedrijfsrevisoren: nieuwe Belgische en Europese regelgevingen”. Deze studienamiddag werd georganiseerd onder het voorzitterschap van confrater Pierre P. BERGER, Voorzitter van het Instituut, en had tot doel toelichting te verschaffen over de belangrijkste Belgische en Europese wetswijzigingen voor de ngo's en over de gevolgen hiervan voor de revisorale controle. Dit evenement bracht 159 personen samen, waaronder vertegenwoordigers van ngo's, bedrijfsrevisoren die in de sector actief zijn maar ook bedrijfsrevisoren die andere auditverklaringen afleveren ten behoeve van de Europese Unie.

Het colloquium verwelkomde vertegenwoordigers van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS) en van de Europese Commissie (humanitaire hulp en ontwikkelingssamenwerking). De heer Charles MICHEL, Minister van Ontwikkelingssamenwerking, sloot de studienamiddag af.

Ter gelegenheid van deze studiedag werd er een persbericht verspreid.

De Raad van het Instituut bedankt de sprekers die aan deze studienamiddag hebben deelgenomen: de heer P. P. BERGER, Voorzitter van het Instituut en Voorzitter van de studiedag, mevrouw A. VANHULLE, Coprogram, de heren A. CLYBOUW, Bedrijfsrevisor, E. DE LEEUW, Acodev, P. DE SPIEGELEER, Dienst Humanitaire Hulp – Europese Commissie, M. DE WOLF, Ondervoorzitter van het Instituut, Ph. JALET, Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking, M. HEIRMAN, Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking, Ch. MICHEL, Minister van Ontwikkelingssamenwerking en W. SWARTJES, EuropeAiD – Europese Commissie.

12.3.2. Forum – Modernisering van de controlenormen in België: de ISA's?

Het forum van 26 mei 2009 te Brussel, gewijd aan de modernisering van de controlenormen, werd georganiseerd onder het voorzitterschap van confrater en Raadslid Daniel KROES en bracht 220 bedrijfsrevisoren samen. Dit forum had tot doel een constructieve dialoog op gang te brengen over de modernisering van de controlenormen en meer specifiek over de toepassing van de ISA's in België naar de toekomst toe. In de namiddag vonden er verscheidene *workshops* plaats inzake de toepassing van de ISA's. Deze lieten elkeen toe om zijn vragen en bezorgdheden kenbaar te maken over de uitdagingen die de ISA's meebrengen voor het beroep.

De Raad van het Instituut bedankt alle sprekers voor de inspanningen die zij voor dit forum leverden: D. KROES, Bedrijfsrevisor, Raadslid en Voorzitter van het forum, mevrouwen H. BLOMME, Bedrijfsrevisor, *Fédération des Experts Comptables Européens* en I. SAEYS, Bedrijfsrevisor en Raadslid, de heren L. ACKE, Bedrijfsrevisor en Raadslid, P.P. BERGER, Voorzitter van het IBR, F. CALUWAERTS, Bedrijfsrevisor, M. DE WOLF, Ondervoorzitter, L. LAPERAL, Bedrijfsrevisor, D. SCHOCKAERT, IBR, J. VANDERNOOT, Bedrijfsrevisor, J.P.J. VERKRUIJSSE, Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA).

12.3.3. Studiedag – Financiële crisis en IFRS: welke lessen moeten we hieruit trekken?

Het Instituut heeft in samenwerking met de Belgische afdeling van de *Académie des Sciences et Techniques Comptables et Financières* en de IAB een studiedag georganiseerd op 23 november 2009 te Waver met als thema "*Financiële crisis en IFRS: welke lessen moeten we hieruit trekken?*", onder het voorzitterschap van de heer Henri OLIVIER.

De studiedag handelde over de oorzaken van de financiële crisis, de boekhoudnorm en het algemeen welzijn en tenslotte over de interacties tussen de financiële crisis en de boekhoudnormen in de financiële en niet-financiële sectoren. 84 personen hebben aan dit evenement deelgenomen.

De Stichting ICCI wijdt in 2010 een publicatie aan dit thema.

De Raad van het Instituut bedankt de sprekers die hebben deelgenomen aan deze studienamiddag: de heren B. COLMANT, Pr. Dr. aan de Vlerick Management School en aan de Leuvense School of Management UCL, Lid van de Koninklijke Academie van België en de Commissie voor Boekhoudkundige Normen en Voorzitter van de studiedagen, Th. CARLIER, Deloitte Bedrijfsrevisoren, Ph. DEMBOUR, ING, Jean-François HUBIN, Bedrijfsrevisor, W. NAHUM, *Académie des Sciences et Techniques Comptables et Financières* – Frankrijk, H. OLIVIER, Fédération des Experts Comptables Européens, S. YABLONSKY, Accountant.

12.3.4. Studiedag – Maatschappelijke verantwoordelijkheid en deugdelijk bestuur: hoe transparantie en kwaliteit van niet-financiële informatie verbeteren?

Deze studiedag die op 7 december 2009 plaatsvond in Terhulpen, had enerzijds tot doel diverse niet-financiële verklaringsopdrachten voor te stellen waarmee de bedrijfsrevisoren worden geconfronteerd en anderzijds pistes aan te reiken met betrekking tot de vorm en de mate van zekerheid die zij kunnen bieden, waarbij in het bijzonder rekening wordt gehouden met de op Europees en internationaal niveau bestaande auditreferentiesystemen.

Een recente ontwikkeling leidt er immers toe meer en meer verklaringsopdrachten met betrekking tot niet-financiële informatie toe te vertrouwen aan de bedrijfsrevisoren. Het kan om zowel wettelijke als contractuele opdrachten gaan. De niet-financiële informatie heeft als bijzonder kenmerk dat zij betrekking kan hebben op kwantitatieve of kwalitatieve gegevens betreffende verschillende aspecten zoals *corporate governance*, met inbegrip van interne controle, *corporate social responsibility*, het strategisch beleid van de vennootschappen, evenals betreffende meer specifieke aspecten met betrekking tot een organisatie uit de publieke sector, enz.

XII

Meer dan 20 sprekers, bedrijfsrevisoren maar eveneens vertegenwoordigers uit de publieke en privé-sector werden uitgenodigd om hun ervaringen inzake het duurzaamheidsverslag, het deugdelijk bestuur en in het bijzonder de niet-financiële verslaggeving voor te stellen. 229 personen hebben aan dit evenement deelgenomen.

De niet-financiële verklaringsopdrachten maken in 2010 het voorwerp uit van een publicatie door de Stichting ICCI.

De Raad van het Instituut dankt de leden van de werkgroep “*Non financial attests, audit & sustainability*” en alle sprekers die aan deze studiedag hebben meegewerkt: de heer L. ACKE, Bedrijfsrevisor, Raadslid en Voorzitter van de studiedag, de dames A. AUTENNE, Katholieke Universiteit van Leuven, H. BLOMME, Bedrijfsrevisor, *Fédération des Experts Comptables Européens*, Chr. DARVILLE, Verbond van de Belgische Ondernemingen, St. FRIEBEL, Groep Delhaize, V. GRAHAM, *Business & Society Belgium*, Fl. MICIOTTA, KBC, de heren M.J.P. ADMIRAAL, Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA), P.P. BERGER, Voorzitter van het IBR, D. CLEYMANS, Bedrijfsrevisor, P. COMHAIRE, Bedrijfsrevisor, M. DAELMAN, Bedrijfsrevisor, W. DE RIJCK, NMBS Holding, M. DE WOLF, Ondervoorzitter van het IBR, G. ETHIER, Umicore, H. EVERAERTS, Bedrijfsrevisor, R. KESTELOOT, De Lijn, F. KHROUZ, Solvay Brussels School, Ernst & Young, D. KROES, Bedrijfsrevisor en Raadslid, P. JACQUET DE HAVERSKERCKE, Durabilis – KAURI, M. LINDEMANS, Bedrijfsrevisor, H. OLIVIER, *Fédération des Experts Comptables Européens*, A. PALM, Bedrijfsrevisor, A. TROSCHE, Rekenhof, H. J. VAN IMPE, Bedrijfsrevisor, L. VAN LIEDEKERKE, Koninklijke Universiteit Leuven en Universiteit Antwerpen, Centrum voor economie en ethiek KULeuven, D. VIAENE, De Lijn.

12.4. Informatiesessies

12.4.1. Evaluatie van de notarisstudies

Op 30 april 2009 heeft een informatiesessie met betrekking tot de evaluatie van notarisstudies plaatsgehad te Brussel. Deze sessie werd georganiseerd in samenwerking met de Nationale Kamer van Notarissen.

De sessie had tot doel de aandacht te vestigen op de door de bedrijfsrevisoren en accountants ondervonden praktische problemen bij de evaluaties van notarisstudies en een concreet antwoord te bieden aan deze problemen door het voorstellen van een methodologie. De confraters Hugues FRONVILLE en Luk OSTYN namen het woord op deze bijeenkomst.

Behalve de aanwezige accountants en notarissen, hebben 56 bedrijfsrevisoren deze bijeenkomst bijgewoond (*cf. supra*, § 4.6.).

12.4.2. De nieuwe wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen

Op 30 juni 2009 werd te Diegem een informatiesessie georganiseerd die tot doel had de nieuwe wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen (wet van 31 januari 2009 die in werking is getreden op 1 april 2009) voor te stellen en de praktische toepassing ervan te belichten en dit meer specifiek ten aanzien van de nieuwe functie van ondernemingsbemiddelaar.

Deze wet voorziet nieuwe maatregelen inzake preventie en juridische reorganisatie van ondernemingen in moeilijkheden. De onderneming hoeft niet langer te kiezen tussen een concordaat of een faillissement, maar beschikt over een waaier aan opties, zoals een minnelijke schikking die eventueel wordt onderzocht en afgesloten met de hulp van een ondernemingsbemiddelaar.

95 bedrijfsrevisoren hebben deelgenomen aan deze informatiesessie, die werd gecoördineerd door confrater en Raadslid Dirk SMETS. Volgende sprekers hebben de informatiesessie kleur gegeven: confrater Gérard DELVAUX, Meester Bart DE MOOR, advocaat en de heer Marc-Olivier PÂRIS, Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel van Dinant (*cf. supra*, § 1.1.).

12.5. Regionale ontmoetingen

In 2009 hebben vier regionale ontmoetingsavonden van bedrijfsrevisoren plaatsgevonden. Deze ontmoetingen worden sinds dit jaar erkend als activiteiten van permanente vorming.

XII

Deze bijeenkomsten, een bevoorrechte ontmoetingsplaats voor confraters, bieden de mogelijkheid om de contacten tussen de beroepsbeoefenaren van het revisoraat te versterken en de informatie-uitwisseling tussen het Instituut en de bedrijfsrevisoren te bevorderen. Verschillende Raadsleden hebben hun medewerking verleend aan de organisatie van deze bijeenkomsten en waren aanwezig om vragen over de beroepsactualiteit te

beantwoorden: de invoering van de ISA's, kwaliteitscontrole, bijdragen, kantoororganisatie, "one-to-one", administratieve vereenvoudiging, enz.

De vier in 2009 georganiseerde avondontmoetingen hebben 211 bedrijfsrevisoren samengebracht (158 deelnemers in 2008):

- dinsdag 9 juni 2009 voor de regio Brabant-Brussel, onder leiding van confrater Raynald VERMOESEN;
- maandag 22 juni 2009 voor de regio Luik-Henegouwen-Luxemburg-Namen, onder leiding van confrater Félix FANK;
- maandag 21 september 2009 voor de regio Oost- en West-Vlaanderen, onder leiding van confrater Inge SAEYS;
- maandag 28 september 2009 voor de regio Antwerpen-Limburg, onder leiding van confrater Luc DE PUYSELEYR.

De regionale ontmoetingen vinden in 2010 opnieuw plaats.

12.6. Communicatie en relatie met de pers

Teneinde de aanwezigheid en het imago van het Instituut te versterken vanuit het oogpunt van de publieke opinie, werden goede betrekkingen aangeknoopt met zowel de dagbladpers als de algemene, financiële en economische pers.

In dit kader heeft het Instituut, zoals elk jaar, persconferenties georganiseerd, persberichten verspreid en interviews gegeven aan de voornaamste media.

Op 23 april 2009 heeft het Instituut journalisten uitgenodigd op een persconferentie die georganiseerd werd ter gelegenheid van de Algemene Vergadering en de publicatie van de Stichting ICCI over "*Het auditcomité en de commissaris*". Professor Marleen WILLEKENS heeft de resultaten van haar wetenschappelijke studie over de toegevoegde waarde van het auditcomité meegedeeld, confrater Michel DE WOLF, Ondervoorzitter van het Instituut, heeft de stand van zaken betreffende de hervorming en het vereenvoudigen van de Europese Unie toegelicht, confrater Pierre P. BERGER, Voorzitter van het Instituut, heeft een uiteenzetting gegeven over de invoering van de ISA's en de heer David SZAFRAN, Secretaris-generaal, heeft de belangrijkste

feiten en cijfers van het beroep in 2008 becommentarieerd. Hun tussenkomsten vonden een positieve weerklank in de pers.

Op 15 september 2009 heeft het Instituut een persconferentie georganiseerd ter gelegenheid van de publicatie van de Stichting ICCI "*Praktische leidraad voor de bedrijfsrevisor bij zijn opdracht in verband met het prospectus en andere verwante opdrachten*". De persconferentie had tot doel de rol van de bedrijfsrevisoren in het kader van een financieel prospectus en de impact ervan op de kwaliteitsverbetering van de financiële informatie die aan de investeerders wordt verstrekt, te verduidelijken. Verschillende sprekers namen het woord op deze bijeenkomst: de heren. P.P. BERGER, Voorzitter van het Instituut, M. DE WOLF, Ondervoorzitter van het IBR, H. VAN PASSEL, bedrijfsrevisor en studiecoördinator, en Th. LHOEST, CBFA.

In 2009 heeft het Instituut zes persberichten uitgebracht:

- op 5 maart 2009, na de studiedag van 4 maart 2009 over "Ngo's en bedrijfsrevisoren: financiële transparantie en deugdelijk bestuur";
- op 23 april 2009, ter gelegenheid van de Algemene Vergadering en de uitgave van de studie over de nieuwe wetgeving inzake de audit-comités;
- op 2 juli 2009, in samenwerking met de IAB en de BIBF, teneinde hun voorstellen inzake de financiële transparantie voor te stellen in het kader van de Europese verkiezingen;
- op 15 september 2009, ingevolge de publicatie van de Stichting ICCI over het prospectus en de rol van de bedrijfsrevisor;
- op 29 oktober 2009 ter gelegenheid van de uitreiking van de *Award for Best Belgian Sustainability Report 2008* - editie 2009;
- op 30 november 2009, ingevolge het beroep dat het Instituut bij het Grondwettelijk Hof heeft ingediend in het kader van een controleopdracht van de bedrijfsrevisor binnen de instellingen van openbaar nut, de intercommunales en de openbare huisvestingsmaatschappijen.

Confrater Pierre P. BERGER, Voorzitter van het Instituut, confrater Michel DE WOLF, Ondervoorzitter van het Instituut, en de heer David SZAFRAN, Secretaris-generaal, hebben talrijke journalisten ontmoet ter gelegenheid van diverse interviews.

12.7. Enquête over de communicatie en de vormingsactiviteiten van het IBR

De Raad besliste om een enquête te laten uitvoeren bij de bedrijfsrevisoren om te peilen naar de perceptie, de tevredenheid en het verwachtingspatroon van de bedrijfsrevisor ten aanzien van de berichtgeving en de informatieverstrekking door het Instituut en door het ICCI (inbegrepen de “helpdesk”), alsook ten aanzien van de vorming van het Instituut.

Een begeleidingscomité zal de werkzaamheden opvolgen. Dit Comité is samengesteld uit: Michel DE WOLF (als verantwoordelijke voor het tijdschrift TAA), Thierry DUPONT (als Raadslid), Patrick VAN IMPE (als voorzitter van de Commissie Vorming) en Jean Pierre VINCKE (als bestuurder van het ICCI en erebedrijfsrevisor).

12.8. Documentatiedienst

De bibliotheek van het Instituut verleent in essentie diensten op het vlak van informatieverstrekking ten behoeve van de interne medewerkers en de leden van de Raad. Zo wordt op basis van een dagelijkse screening van internationale en Belgische pers, internetbronnen en professionele vakliteratuur een persoverzicht opgesteld dat moet toelaten de actualiteit met betrekking tot het bedrijfsrevisoraat te volgen.

Anderzijds worden in de bibliotheek een catalogus van boeken en een full-text doorzoekbare database met doctrine-artikelen beheerd en bijgewerkt. De toegang tot deze elektronische bronnen is bij voorrang voorbehouden tot de personeelsleden van het Instituut, de bedrijfsrevisoren en de stagiairs. Individuele consultatie kan enkel via een intranet-applicatie binnen het Instituut. In tweede instantie is de bibliotheek toegankelijk voor externen, hoofdzakelijk universiteitsstudenten die op zoek zijn naar gespecialiseerde literatuur over audit en het beroep van bedrijfsrevisor.

In 2009 kocht de bibliotheek 55 nieuwe boeken aan en nam ze een abonnement op 73 tijdschriften en periodieke publicaties. Het accent lag daarbij in hoofdzaak op werken gericht op audit en vennootschapsrecht en in iets mindere mate op accountancy en fiscaliteit.

Het aantal fysieke bezoekers van de bibliotheek vertoonde in 2009 een licht dalende trend ten opzichte van de vorige jaren (46 externe bezoekers tegenover 54 in 2008). Deze daling is in grote mate te verklaren door een toenemende dienstverlening op het vlak van digitale informatievoorziening en consultatie van documenten via de website van het Instituut. Zo kwam de bibliotheek in 2009 tussen in de digitale dienstverlening voor 141 revisoren/personeelsleden en 71 externen. Op die manier tracht ze bij te dragen tot de ondersteuning van de informatiebehoefte van het revisoraat en de promotie van het beroep.

De bibliotheek verzorgt tenslotte het archiefbeheer van het Instituut en het beheer van de stock publicaties van het Instituut en het ICCI. In 2009 werd een nieuwe filestructuur voor de documentenserver uitgewerkt.

12.9. Commissie SME/SMP

Voorzitter: mevrouw I. SAEYS

Leden: mevrouw M. HOSTE en de heren T. DUPONT, J. NICOLET, D. SMETS, J.-P. VANDAELE, L.R. VAN DEN ABEELE, L. VLECK en P. WEYERS

Secretariaat: de dames S. QUINTART en C. THIENPONDY

De Commissie SME/SMP heeft in 2009 verschillende malen vergaderd. Haar werkzaamheden hadden hoofdzakelijk betrekking op de strategie inzake de communicatie over het beroep van bedrijfsrevisor naar de buitenwereld en in het bijzonder aan het KMO-cliënteel, alsmede op de invoering van een specifieke dienstverlening aan kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren door een samenwerking tussen deze kantoren. De Commissie heeft tevens deelgenomen aan nationale en internationale werkgroepen. Er werden twee werkgroepen opgericht die afhangen van deze Commissie: de werkgroep ISQC 1 en de Cel SP.

XII

12.9.1. Communicatiestrategie en specifieke dienstverlening aan kleine en middelgrote bedrijfsrevisorenkantoren

De Commissie SME/SMP heeft de strategie inzake communicatie en specifieke dienstverlening aan kleine en middelgrote bedrijfsrevisoren-

kantoren, zoals uiteengezet in haar *Mission statement* 2007-2010, geïmplementeerd door het verwezenlijken van de volgende activiteiten:

1. het elektronisch verspreiden (door middel van een “flexibele” PDF die een verpersoonlijking door de toevoeging van het logo en de gegevens van het bedrijfsrevisorenkantoor mogelijk maakt) onder de bedrijfsrevisoren en de stagiairs van een nieuwe reeks van vier populair wetenschappelijke brochures met betrekking tot opdrachten die geen verband houden met de wettelijke controle van de jaarrekening (een reeks met als titel “een specifieke taak, specifiek toevertrouwd aan uw bedrijfsrevisor”), met name: de inbreng in natura, de quasi-inbreng, de omzetting van vennootschappen en het voorstel tot ontbinding van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (*cf. supra*, § 12.2.2).
2. het promoten van het beroep naar de studenten toe door de deelname aan de gebeurtenis “*First Motion* 2008-2009, Forum voor de toekomstige economische beroepsbeoefenaars”. Het gaat om vijf ontmoetingen met studenten uit de opleiding boekhouding-fiscaliteit waarvan er drie hebben plaatsgevonden in 2009 (op 30 april in Brussel, op 7 mei in Antwerpen en op 14 mei in Namen). De confraters Martine BLOCKX, Daniel WUYTS, Hugues FRONVILLE en Filip COBERT hebben ter gelegenheid hiervan het beroep voorgesteld;
3. het deelnemen aan het Salon Ondernemen 2009 en het voorbereiden van het Salon Ondernemen 2010 (*cf. supra*, § 14.6.2.);
4. het deelnemen aan en het opvolgen van de organisatie van het Congres Forum for the Future dat plaatsvond op 5 mei 2009 en waaraan een twintigtal bedrijfsrevisoren in de hoedanigheid van spreker hebben deelgenomen (*cf. supra*, § 14.7.);
5. het instellen van de Cel SP (*cf. infra*, § 12.9.3.) en van de werkgroep ISQC 1 (*cf. infra*, § 12.9.4.).

De Commissie SME/SMP heeft zich eveneens gebogen over het voorstel van de EU betreffende *limited review – audit light*, de initiatieven op het gebied van preventief bedrijfsbeleid door middel van de KMO-Portefeuille in Vlaanderen, de IFAC-leidraad voor de kwaliteitscontrole voor KMO's, de erelonen, de oprichting van een webpagina gewijd aan KMO's, de IFRS voor KMO's en de toepassing van de ISA's.

12.9.2. Deelname aan werkgroepen en externe evenementen

Confrater Inge SAEYS, Voorzitter van de Commissie SME/SMP, is ook, in naam van de Commissie, op Europees en nationaal niveau actief geweest door de deelname aan werkgroepen over KMO's die worden georganiseerd door verschillende instanties:

1. op Europees vlak: de werkgroep SME-SMP (*SME-SMP Working Party*) binnen de FEE, samengesteld uit diverse vertegenwoordigers van verschillende internationale Instituten en voorgezeten door de heer Gérard VARONA (Frankrijk) (*cf. infra*, § 15.2.). Stéphanie QUINTART woont de vergaderingen bij in de hoedanigheid van technisch adviseur. Het verslag van de vergaderingen is beschikbaar op de website www.fee.be;
2. op nationaal vlak: de opvolging van de werkzaamheden die binnen UNIZO worden georganiseerd inzake de Code BUYSSE en de werkzaamheden van de binnen het Instituut opgerichte werkgroep die ten doel heeft de op de markt beschikbare tools in het kader van de toepassing van de ISA's te evalueren en het werkprogramma met betrekking tot de ISA's vast te leggen.

Bovendien werd confrater Inge SAEYS in 2009 benoemd als lid van het *Small and Medium Practices Committee* van de IFAC voor een termijn van drie jaar vanaf 1 januari 2010 (*cf. infra*, § 15.1.1).

12.9.3. Cel SP

Voorzitter: de heer Th. DUPONT

Leden: alle bedrijfsrevisoren die zich interesseren voor kwesties die betrekking hebben op de sole practitioners

Secretariaat: mevrouw S. QUINTART

De Cel *Sole practitioner* (SP) werd in 2009 door de Raad opgericht nadat meerdere confraters uitdrukking hebben gegeven aan een zeker gevoel van onbehagen dat zij in het kader van hun beroepspraktijk hebben vastgesteld tengevolge van de evoluties die het beroep de laatste jaren heeft ondergaan (meer bepaald met betrekking tot de bijdragen, de kwaliteitscontrole en de aanpassing aan de kleine kantoren, de ISA's, enz.) en kritiek hebben geuit op de werking van het Instituut. Deze Cel hangt af van de Commissie SME/SMP. De problemen en voorstellen die binnen

de Cel zullen worden besproken, zullen eerst door de Commissie SME/SMP en vervolgens door de Raad van het Instituut worden onderzocht en overwogen.

Deze Cel wil een bevoorrechte plaats zijn voor gedachtenuitwisselingen tussen de vertegenwoordigers van de Raad en de confraters die wensen bij te dragen tot de activiteiten van het Instituut door het behandelen van beroepskwesties die specifiek zijn voor kleinere kantoren.

Deze Cel staat open voor elke confrater die het beroep alleen of in een kleine structuur uitoefent en die belangstelling vertoont voor de hierboven vermelde problematiek.

Binnen deze Cel werd een *steering committee* opgericht om in de eerste plaats de vijf eerste thema's te behandelen die door de Cel werden vastgelegd, te weten: de ISA's en ISQC 1, de erelonen, de communicatie door het IBR, de kwaliteitscontrole en de website. Dit *steering committee* is samengesteld uit de volgende confraters: Dirk VAN CLEEMPUT, Jean-Benoît RONSE DE CRAENE, Paul COMHAIRE, Olivier DE BONHOME, Jean-Michel HAEGEMAN en Fernand MAILLARD. Dit Comité heeft in 2009 verschillende malen vergaderd en heeft beslist om plaatselijk het advies in te winnen van de confraters *sole practitioners*.

De volgende voltallige vergadering van de Cel vindt plaats vóór de algemene vergadering.

12.9.4. Werkgroep ISQC 1

Voorzitter: mevrouw Inge SAEYS

Leden: de dames Annie DE WILDE, Daphné LACHMAN, Geneviève BUELENS, Noëlle LUCAS en de heren Joseph MARKO en Jan SMITS

Coördinatie: de heer Jan VANDERHOEGHT

Secretariaat: de dames S. QUINTART en Nathalie HOUYOUX

Het IBR heeft met het NOVAK onderhandeld over de aankoop van de Nederlandse Kwaliteitshandboeken die door de vennootschap Syslogic (software Scienta) werden ontwikkeld in de vorm van software. De aankoop van het handboek en de toegang tot de software werden onderhandeld in de vorm van een licentie gedurende vijf jaar met inbegrip van de updates.

Na afloop van deze onderhandelingen heeft de Commissie SME/SMP een werkgroep opgericht met als opdracht dit handboek over kwaliteitsbeheersing aan te passen aan de Belgische context, aanvankelijk in het Nederlands en dit nadien te vertalen naar het Frans. Dit handboek zal voor de kantoren een nuttige werktuul op gebied van kwaliteitsbeheer zijn. Het zal handelen over de verplichte beginselen van ISQC 1 en de praktische toepassingsmodaliteiten van deze beginselen en er zullen ook een aantal controlelijsten en concrete voorbeelden worden opgenomen. De bedrijfsrevisoren zullen half 2010 kunnen beschikken over dit handboek in Word, Excel en PDF op het extranet van het Instituut. Het ICCI zal dit ook uitgeven in de tweede helft van 2010.

De werkgroep heeft in 2009 zeven maal vergaderd.

12.10. Stichting “Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisoraat” (ICCI)

12.10.1. Raad van bestuur

De raad van bestuur van de stichting “Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisoraat” (ICCI) is in 2009 viermaal samengekomen.

Voorzitter: de heer M. DE WOLF (bedrijfsrevisor)

Ondervoorzitter: de heer P. PAUWELS (bedrijfsrevisor)

Leden: de dames V. WEETS (Prof. Dr. VUB) en M. WILLEKENS (Prof. Dr. KULeuven), de heren P.P. BERGER (bedrijfsrevisor), H. BRAEKMANS (Prof. Dr. UA) (sinds september 2009), I. DE BEELDE (Prof. Dr. UG) (sinds september 2009), Y. DE RONGÉ (Prof. Dr. UCL) (sinds september 2009), R.-H. FRANSOLET (bedrijfsrevisor), F. KHROUZ (Prof. Dr. ULB), D. VAN CAILLIE (Prof. Dr. ULG) (sinds september 2009) en J.P. VINCKE (ere-bedrijfsrevisor)

Secretariaat: de heren E. VANDERSTAPPEN en V. YANGANDI

12.10.2. Helpdesk

De Stichting heeft als taak adviezen te verstrekken:

- aan bedrijfsrevisoren over onderwerpen met betrekking tot de revisorale opdrachten, in de zin van artikel 2, 17° van de wet van 22 juli 1953, tenzij ingevolge bijzondere omstandigheden het verlenen van een advies niet opportuun wordt geacht (litigieuze context, vragen van overwegend fiscale aard, enz.);
- aan derden, doch met de beperking dat niet wordt ingegaan op litigieuze vragen, controversiële vragen of op boekhoudkundige of fiscale vragen.

Vragen moeten steeds schriftelijk aan de Stichting worden voorgelegd (bij voorkeur via het vraagformulier dat beschikbaar is op de website).

De vraagstellers worden verzocht hun vraag zo nauwkeurig mogelijk te omschrijven en hun standpunt mede te delen samen met de vraagstelling.

In 2009 werden er 219 adviezen gegeven (tegenover 193 in 2008 en 300 in 2007).

De meest betekenisvolle adviezen worden gepubliceerd op de website van de Stichting (www.icci.be).

12.10.3. Publicaties

De Stichting heeft eveneens ten doel onder haar eigen verantwoordelijkheid objectieve en wetenschappelijke informatie over vraagstukken die het bedrijfsrevisoraat aanbelangen te verstrekken. De “institutionele” publicaties zoals het *Vademecum*, het Jaarverslag en de IBR-Berichten in het tijdschrift *Tax Audit & Accountancy* ressorteren daarentegen onder de verantwoordelijkheid van de Raad van het Instituut en worden bijgevolg door het Instituut zelf uitgegeven.

In 2009 gaf de Stichting de volgende publicaties uit:

- het auditcomité en de commissaris (auteurs: P.P. BERGER, S. BRABANTS, Ch. DARVILLE-FINET, E. DE LEMBRE, M. DE WOLF, J.-L. DUPLAT, N. HOUYOUX, Ph. LAMBRECHT, Ch. QUIÉVREUX, D. SZAFRAN en M. WILLEKENS), ICCI, 2009, nr. 1;

- het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor (auteurs: B. DE KLERCK, S. VAN BELLINGHEN, E. VANDERSTAPPEN en V. YANGANDI), ICCI, 2009, nr. 2;
- *Guidelines to the auditor in prospectus and other related engagements* (auteurs: S. CLOET, J. DELMOTTE, P. D'HONDT, P. HEMSCHOOTE, N. HOUYOUX, D. SCHOCKAERT, R. SNIJKERS, L. VAN BRUSSEL, G. VANHEES en H. VAN PASSEL), ICCI, 2009, nr. 3;

Bedrijfsrevisoren kunnen deze brochures downloaden vanop het extranet van het Instituut.

Niet-bedrijfsrevisoren kunnen de beschrijving en de inhoudstafel van de brochures bekijken op de website *Business & Economics* van de uitgeverij Die Keure die deze brochures bovendien uitgeeft in zijn reeks “*Audit Accountancy Tax*” of “Recht en Onderneming”⁽¹⁾ en op de website van Maklu⁽²⁾.

A. Het auditcomité en de commissaris

Op 24 april 2009 werd de academische zitting van de algemene vergadering van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren gewijd aan de “Evoluties van het auditcomité”.

Het boek behandelt de doeltreffendheid van auditcomités via de wetenschappelijke literatuur. Het bevat de inhoud van de rondetafelconferentie betreffende de nieuwe wetgeving inzake het auditcomité. De interactie tussen het auditcomité en de nieuwe Belgische Code *Corporate Governance* wordt aangesneden. De juridische analyse van het auditcomité na de wetten van 17 december 2008 en 9 februari 2009 sluiten dit boek af.

B. Het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor

Het boek bevat een analyse van het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor. De bedrijfsrevisor staat centraal in het debat omtrent de zwijgplicht en het recht op informatie, vermits hij borg staat voor de transparantie van financiële informatie van ondernemingen en voor een zekere economische

(1) www.bande.be/NL/Reeksen.aspx?Banner=15596&sm=a_b.

(2) <http://www.maklu.be/MakluEnGarant/index.aspx>.

loyauteit, terwijl hij uitdrukkelijk door de geheimhoudingsplicht is gebonden. Deze paradox verklaart waarom het zo moeilijk is het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor te omschrijven, en dat maakt het voorwerp uit van onderhavige studie.

C. Guidelines to the auditor in prospectus and other related engagements

Het prospectus is een fundamenteel document wanneer financiële instrumenten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel op een reglementeerde markt worden toegelaten. Het wordt verondersteld om iedere, financiële of andere, informatie te bevatten die een investeerder toelaat om zich een mening te vormen over de uitgevende instelling.

Deze publicatie is een leidraad die de rol van de bedrijfsrevisor ten aanzien van verschillende delen van het prospectus bespreekt. In deze leidraad is ook rekening gehouden met de diverse documenten die aanbevelingen of raadgevingen omtrent de tussenkomst van een bedrijfsrevisor in het kader van de uitgifte van een prospectus verschaffen.

12.10.4. Website

Sinds februari 2008 beschikt de Stichting over een eigen website: www.icci.be.

Naast algemene informatie over de Stichting kan men op de website een selectie van de relevante adviezen raadplegen. Deze adviezen zijn geklasseerd op thema.

Sinds 2009 kunnen volgende voorbeelddocumenten worden gedownload:

- Bevestigingsbrieven;
- Commissarisverslagen;
- Algemeen contractueel kader voor prestaties;
- Typische statutaire clausules bedrijfsrevisorenkantoor; en
- *The auditor and prospectus and other related engagements: Engagement Letter Clauses, Management Representation Letter Clauses, Comfort Letters en Representation Letters*

12.10.5. Subcommissie Publicaties

Voorzitter: de heer M. DE WOLF (bedrijfsrevisor)

Leden: mevrouw M. WILLEKENS (Prof. Dr. KULeuven), de heren P.P. BERGER (bedrijfsrevisor), H. BRAEKMANS (Prof. Dr. UA) (sinds september 2009), I. DE BEELDE (Prof. Dr. UG) (sinds september 2009), en Y. DE RONGÉ (Prof. Dr. UCL) (sinds september 2009).

Secretariaat: de heren E. VANDERSTAPPEN en V. YANGANDI

Gedurende het jaar 2009 is de Subcommissie Publicaties van de Stichting tweemaal samengekomen.

De Subcommissie Publicaties heeft voornamelijk de volgende onderwerpen behandeld:

- evaluatie van het tijdschrift *Tax Audit & Accountancy*;
- evaluatie publicaties 2009;
- planning publicaties in 2010.

Hoofdstuk XIII

ANDERE ORGANIEKE
ACTIVITEITEN

13.1. Algemene vergadering

De gewone algemene vergadering van het Instituut werd, overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 7 juni 2007 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, gehouden op vrijdag 24 april 2009 te Brussel. Zij werd bijgewoond door 182 bedrijfsrevisoren natuurlijke personen, terwijl ook 144 bedrijfsrevisoren natuurlijke personen werden vertegenwoordigd bij volmacht.

De vergadering hield één minuut stilte ter nagedachtenis van de in het afgelopen jaar overleden confraters: de erebedrijfsrevisoren Jean-Marie DELAHAUT en Jean Maurice PIRLOT en bedrijfsrevisor Walter MISSORTEN.

Overeenkomstig artikel 15, §3, tweede lid van het huishoudelijk reglement (het aantal voorgedragen kandidaten is gelijk aan het aantal te begeven mandaten) verklaarde de Voorzitter confrater Luc DISCRY verkozen tot lid van de Nederlandstalige Kamer van de Commissie van Beroep.

De vergadering vernam dat de Raad van het Instituut aan 22 bedrijfsrevisoren die in het afgelopen jaar hun ontslag aanboden de titel van erebedrijfsrevisor heeft toegekend en dat 35 confraters na de eed te hebben afgelegd in het afgelopen jaar werden ingeschreven in het openbaar register.

Na de huldiging van de confraters die 25 en 30 jaar zijn ingeschreven in het openbaar register van het Instituut, gaf de Secretaris-generaal van het Instituut, de heer David SZAFRAN, een overzicht van het jaarverslag 2008. De presentatie van deze uiteenzetting werd gepubliceerd op het extranet van het Instituut.

De jaarrekening 2008 werd vervolgens toegelicht door de Secretaris Penningmeester, confrater Eric MATHAY. De presentatie van deze uiteenzetting kan geconsulteerd worden op het extranet van het IBR.

De jaarrekening werd unaniem goedgekeurd, op 12 onthoudingen na, zijnde 4% van de 326 aanwezige (182) en vertegenwoordigde (144) bedrijfsrevisoren natuurlijke personen.

De algemene vergadering gaf unaniem kwijting aan de Raad voor zijn bestuur, met uitzondering van 29 onthoudingen (waaronder deze van de

leden van de Raad), zijnde 9% van de 326 aanwezige en vertegenwoordigde bedrijfsrevisoren natuurlijke personen.

Aan de commissarissen, de confraters Joëlle BACQ en Joris MERTENS, werd unaniem kwijting gegeven voor hun opdracht, met uitzondering van 6 onthoudingen, zijnde 2% van de 326 aanwezige en vertegenwoordigde bedrijfsrevisoren.

Vervolgens stelde de Secretaris-Penningmeester, confrater Eric MATHAY, de ontwerpbegroting 2009 voor. De presentatie van deze uiteenzetting werd gepubliceerd op het extranet van het IBR.

De begroting werd goedgekeurd behoudens 40 stemmen tegen en 5 onthoudingen, zijnde respectievelijk 12% en 2% van de 326 aanwezige en vertegenwoordigde bedrijfsrevisoren natuurlijke personen.

Met de goedkeuring van de begroting 2009 heeft de algemene vergadering ook de voorstellen van de Raad van het Instituut ten aanzien van de bijdragen van de bedrijfsrevisoren in de werkingskosten van het Instituut aangenomen, dit overeenkomstig artikel 8, tweede lid van het huishoudelijk reglement.

Het administratief gedeelte werd gevolgd door een academische zitting, die door de Voorzitter werd ingeleid.

De Secretaris-generaal, de heer David SZAFRAN, leidde vervolgens een panelgesprek omtrent auditcomités in goede banen. Namen aan dit panelgesprek deel:

- Sophie BRABANTS, bedrijfsrevisor;
- Jean-Louis DUPLAT, Erevoorzitter van de CBFA;
- Philippe LAMBRECHT, Secretaris-generaal van het VBO;
- Christophe QUIÉVREUX, Voorzitter van het Instituut van Interne Auditors van België;
- Pierre P. BERGER, Voorzitter van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren;
- Michel DE WOLF, Ondervoorzitter van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.

De volledige notulen van de algemene vergadering werden gepubliceerd in IBR-Info 19/2009, p.2-3, alsook op het extranet van het Instituut.

13.2. Raad en Uitvoerend Comité

13.2.1. Algemeen

Het Instituut staat overeenkomstig artikel 22 van de wet van 22 juli 1953 onder de leiding van een Raad, die instaat voor de werking van het Instituut en het dagelijks bestuur toevertrouwt aan verscheidene leden, die, onder de leiding van de Voorzitter van het Instituut en onder de voorwaarden voorzien in het huishoudelijk reglement, het Uitvoerend Comité vormen.

13.2.2. Vergaderingen

De Raad van het Instituut heeft in het jaar 2009 vijftien maal vergaderd.

Het Uitvoerend Comité heeft in het afgelopen jaar zesentwintig maal vergaderd.

XIII

13.3. Juridische Commissie

Voorzitter: de heer M. DE WOLF (bedrijfsrevisor)

Leden: de dames C. DARVILLE (Verbond van Belgische Ondernemingen), A. DIRKX (Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen), A. JACOBS (ABVV), G. RAUCQ (erenotariss) (plaatsvervangster S. MAQUET (notariss)) en V. VAN DE WALLE (Hoge Raad voor de Economische Beroepen), de heren L. ACKE (bedrijfsrevisor), J.-Ph. BONTE (bedrijfsjurist), H. BRAECKMANS (advocaat), P.A. FORIERS (advocaat), H. FRONVILLE (bedrijfsrevisor), J.-P. KOEVOETS (bedrijfsrevisor), Ph. MAEYAERT (bedrijfsrevisor), H. OLIVIER (FEE), L. OSTYN (bedrijfsrevisor), B. TILLEMEN (professor), D. VAN CUTSEM (bedrijfsrevisor), Ph. VERDONCK (consultant) en F. WALSCHOT (bedrijfsjurist)

Secretariaat: de heren E. VANDERSTAPPEN en V. YANGANDI

De Juridische Commissie is een adviesorgaan met als opdracht antwoorden te verstrekken op juridische vragen van algemeen belang waarover het Instituut hetzij een algemeen standpunt wenst te verkrijgen, hetzij advies wenst in te winnen.

De Juridische Commissie verleent technische bijstand aan de organen van het Instituut door adviezen te verstrekken en mee te werken aan het uitwerken van de rechtsleer teneinde gedragslijnen ten behoeve van de bedrijfsrevisoren uit te stippelen.

Een selectie van de adviezen van de Juridische Commissie die door de Raad van het Instituut als bijzonder belangrijk voor het beroep worden beschouwd, wordt bekendgemaakt in het jaarverslag van het Instituut.

De Juridische Commissie is niet enkel samengesteld uit bedrijfsrevisoren maar ook uit professoren, advocaten, bedrijfsjuristen, enz. Bijgevolg creëert zij een unieke ontmoetingsplaats om ideeën en ervaringen met elkaar uit te wisselen.

De aan de Juridische Commissie voorgelegde vragen hebben meestal betrekking op het vennootschapsrecht of op de voorschriften in verband met de organisatie van het beroep van bedrijfsrevisor. Bovendien heeft de Juridische Commissie aandacht voor de geplande wetgevende hervormingen die op één of andere manier op het bedrijfsrevisoraat betrekking hebben.

De Juridische Commissie heeft in de loop van het jaar 2009 vijfmaal vergaderd.

De Juridische Commissie heeft antwoorden verstrekt op specifieke aan haar voorgelegde vragen. Bovendien heeft ze adviezen met een algemene draagwijdte uitgewerkt. Een selectie van deze adviezen wordt in dit jaarverslag opgenomen (*cf. supra*, § 2.5.).

13.4. Relaties met de organen van publiek toezicht

13.4.1. Kamer van verwijzing en instaatstelling (KVI)

A. Ontmoetingen in 2009

In 2009 hebben verschillende ontmoetingen plaatsgehad met de KVI omtrent:

- het voorstel van nieuwe normen inzake de kwaliteitscontrole ter vervanging van de huidige normen van 9 september 2008;

- de aan te brengen wijzigingen aan de wet van 22 juli 1953 in het kader van de wijziging van voormelde normen;
- de organisatie en de werking van de Commissie van Toezicht;
- de organisatie en de werking van de Commissie Kwaliteitscontrole;
- de logistieke ondersteuning van de KVI door het Instituut;

B. Communicatie inzake kwaliteitscontroles

In 2009 werd met betrekking tot kwaliteitscontroledossiers het volgende geregistreerd:

	2009	2008
Overmaken van beslissingen aan de KVI	166	126
Door de KVI hervormde beslissingen	3	2
Nog niet goedgekeurde dossiers per 31/12	8	17

Met uitzondering van drie dossiers, werden de door de Raad van het Instituut voorgestelde besluiten van de kwaliteitscontroles door de KVI goedgekeurd.

XIII

C. Communicatie inzake toezichtsdossiers

In 2009 werd met betrekking tot toezichtsdossiers het volgende geregistreerd:

	2009	2008
Overmaken van beslissingen aan de KVI	56 ⁽¹⁾	53
– Ter goedkeuring	21	16
– Ter informatie	35	37
Door de KVI hervormde beslissingen	2	3
Nog niet goedgekeurde dossiers per 31/12	17	2

(1) Hierin zitten tevens de dossiers overgemaakt begin 2010.

13.4.2. Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB)

A. Begeleidingsplan van het Instituut inzake de invoering van de ISA's in België, meegedeeld aan de HREB

Op 16 december 2009 heeft het Instituut het begeleidingsplan inzake de invoering van de ISA's in België meegedeeld aan de HREB, na goedkeuring door de Raad in haar vergadering van 14 december 2009. Dit begeleidingsplan werd opgesteld teneinde de bedrijfsrevisoren bij te staan en te helpen bij het implementeren van de ISA's (*cf. supra*, § 7.2.6.).

B. Ontwerp van norm inzake de invoering van de ISA's in België

Op 5 oktober 2009 heeft de Raad van het Instituut zijn ontwerp van norm inzake de invoering van de ISA's in België meegedeeld aan de HREB.

Op 15 december 2009 heeft de HREB, overeenkomstig zijn bevoegdheid als publiek toezichtsorgaan omtrent de normen en aanbevelingen, voorzien door artikel 30 van de wet van 22 juli 1953, de norm omtrent de invoering van de ISA's in België goedgekeurd.

C. Ontwerp van normen inzake de kwaliteitscontrole

Op 2 oktober 2009 heeft de Raad van het Instituut zijn ontwerp van normen inzake de kwaliteitscontrole meegedeeld aan de HREB.

13.4.3. Ontmoeting met de tuchtinstanties

In juni 2009 heeft de Raad een seminarie georganiseerd met het oog op het behandelen van actuele thema's (*cf. supra*, 11.4.).

13.4.4. Minister die bevoegd is voor Economie

Op 11 juni 2009 heeft de Minister die bevoegd is voor Economie, de heer V. VAN QUICKENBORNE, overeenkomstig de bevoegdheid van publiek toezichtsorgaan met betrekking tot normen en aanbevelingen, opdracht gegeven om de normen inzake kwaliteitscontrole van 9 september 2008 aan te passen aan de aanbeveling van de Europese Commissie van 6 mei 2008 inzake de externe kwaliteitsborging voor wettelijke auditors en auditkantoren die jaarrekeningen van organisaties van openbaar belang controleren.

In hetzelfde schrijven heeft de Minister tevens de vraag gesteld om samen te werken met de HREB en FOD Economie die de problematiek van de registerinschrijving van en het toezicht op auditors en auditorganisaties van derde landen, alsook de aspecten van samenwerking met de bevoegde autoriteiten van derde landen zoals voorzien in de Auditrichtlijn, via uitvoeringsbesluiten zal uitwerken.

In de loop van 2009 hebben meerdere contacten plaatsgehad met de Minister in het kader van de benoeming van de magistraten in de tuchtinstanties van het Instituut teneinde de continuïteit van de tuchtactiviteiten niet in het gedrang te brengen (*cf. supra*, 11.1.).

13.4.5. Advies- en controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris (ACCOM)

In 2009 heeft het Instituut in zeven gevallen het advies gevraagd aan het ACCOM omtrent de toekenning van een afwijking op de onverenigbaarheden (handelaars, werknemers, enz.) voorzien in artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953.

Een afwijking op voormeld artikel 13, § 2 kan worden toegekend door de Raad van het Instituut aan een bedrijfsrevisor die revisorale opdrachten wenst te blijven uitvoeren, na gunstig advies van het ACCOM (art. 13, § 3 van de wet van 22 juli 1953).

Bij gebrek aan advies van het ACCOM heeft de Raad van het Instituut aan de betrokken bedrijfsrevisoren toegestaan om, onder de verantwoordelijkheid van het Instituut, het mandaat van bestuurder uit te oefenen, rekening houdend met de continuïteit van de openbare dienst en het feit dat het gebrek aan advies van een openbare overheid in het voordeel is van de aan het bestuur onderworpen persoon.

Tevens heeft de Raad van het Instituut de principiële beslissing genomen om af te wijken van artikel 13, § 2, b) van de wet van 22 juli 1953 ingeval van aanstelling van een bedrijfsrevisor als bestuurder of zaakvoerder van een handelsvennootschap door de hoven en rechtbanken of door een administratieve overheid zoals de CBFA (*cf. supra*, § 1.9.).

13.5. Wie moet instaan voor de betaling van de bijdragen in de werkingskosten van het Instituut?

Als algemeen principe geldt dat elke bedrijfsrevisor (natuurlijke persoon of rechtspersoon) ingeschreven in het openbaar register persoonlijk instaat voor de betaling van zijn bijdragen in de werkingskosten van het Instituut.

Zo zal ook elke bedrijfsrevisor “een aangifteformulier” moeten indienen voor de berekening van zijn veranderlijke bijdrage en ook instaan voor de betaling van deze bijdrage.

Het Instituut laat weliswaar toe dat de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen, *die niet* verhinderd zijn om revisorale opdrachten uit te voeren om reden van onverenigbaarheden zoals bedoeld in artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953, in het elektronisch formulier “actualisering” desgevallend kunnen meedelen dat een bedrijfsrevisorenkantoor waaraan zij verbonden zijn bij overeenkomst zal instaan voor de betaling van hun vaste bijdrage. Dit elektronische formulier is beschikbaar op het extranet van het Instituut onder de rubriek “Register – Actualisering” onder “Mijn gegevens”. Na elke actualisering moeten de gegevens door de betrokkene worden bevestigd gebruikmakend van zijn gebruikersnaam en paswoord, waarna hem een PDF-archieffexemplaar van de aanvullingen en/of de wijzigingen wordt doorgestuurd naar zijn e-mailadres.

De vaste bijdrage wordt berekend op basis van de informatie waarover het Instituut beschikt bij het begin van het semester waarop de bijdrage betrekking heeft. Zo zal het feit dat een bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die zich tijdelijk verhinderd verklaart om revisorale opdrachten uit te voeren om reden van onverenigbaarheden zoals bedoeld in artikel 13, § 2 van de wet van 22 juli 1953 pas effect hebben op zijn vaste bijdrage bij het begin van het semester dat volgt op deze mededeling.

We brengen tevens in herinnering dat artikel 2, § 6 van het huishoudelijk reglement stelt: “*De bedrijfsrevisor natuurlijke persoon die ontslag neemt of het bedrijfsrevisorenkantoor dat vraagt om doorgehaald te worden in het openbaar register, is de bijdragen verschuldigd voor het halfjaar waarin het ontslag of de doorbaling wordt aanvaard.*”.

13.6. Bijdragen in de werkingskosten van het Instituut voor het jaar 2009

Door de goedkeuring van de begroting 2009 heeft de algemene vergadering de voorstellen van de Raad van het Instituut ten aanzien van de bijdragen van de bedrijfsrevisoren in de werkingskosten van het Instituut aangenomen, dit overeenkomstig artikel 8, tweede lid van het huishoudelijk reglement.

De vaste bijdrage voor de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen die verhinderd zijn om revisorale opdrachten uit te voeren, omdat zij zich in één van de omstandigheden bevinden opgesomd in artikel 13, § 2 van de gecoördineerde wet van 22 juli 1953, werd vastgesteld op 800 EUR, hierin inbegrepen een forfaitaire vormingsbijdrage van 300 EUR. Voor de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen die niet verhinderd zijn, werd de vaste bijdrage vastgesteld op 2.000 EUR, inclusief een forfaitaire vormingsbijdrage van 300 EUR. Deze twee laatste bedragen worden gedurende 3 jaar tot de helft herleid voor de bedrijfsrevisoren die een stage zonder stageverkortings volbracht hebben (regime van verminderde bijdrage).

Wat de veranderlijke bijdrage betreft werd beslist om deze vast te stellen op 1,40 % van de in de loop van het burgerlijk jaar 2009 gefactureerde honoraria met betrekking tot:

- de opdrachten die bij of krachtens de wet aan de commissaris worden toevertrouwd; en
- de opdrachten die bij of krachtens het Wetboek van Vennootschappen uitsluitend aan de bedrijfsrevisor worden toevertrouwd.

Deze veranderlijke bijdrage van 1,40 % op de omzet wordt aangevuld met een bijkomende bijdrage van 60 EUR per mandaat van commissaris.

Verder zal een “*minimum forfaitair kostenbedrag*” per “*inkomstenaangever*” worden opgevraagd. Hierbij wordt onder inkomstenaangever verstaan, een bedrijfsrevisor die een aangifteformulier voor berekening van de veranderlijke bijdrage meedeelt dat niet uitmondt op nul.

Het “*minimum forfaitair kostenbedrag*” per “*inkomstenaangever*” wordt gevormd door het positief verschil tussen het bedrag van 5.000 EUR en het gezamenlijk bedrag van de vaste en de veranderlijke bijdrage betaald

door een “inkomstenaangever” of door het “netwerk” van bedrijfsrevisoren in België zoals bedoeld in art. 2, 8° van de wet van 22 juli 1953 waarvan de bedrijfsrevisor deel uitmaakt en dat als dusdanig wordt vermeld in het openbaar register.

De Raad van het Instituut heeft beslist dat de beoordeling of een aanvullend forfaitair kostenbedrag verschuldigd is, zal gebeuren op basis van de gegevens waarover het Instituut beschikt op 20 februari 2010, datum waarop het saldo van de veranderlijke bijdrage 2009 uiterlijk betaald moet zijn (*cf. infra*, § 13.7.).

Indien de inkomstenaangever een natuurlijk persoon is die recht heeft op een verminderde vaste bijdrage, wordt het bedrag van 5.000 EUR eveneens tot de helft herleid. Dit zal ook het geval zijn indien de inkomstenaangever een bedrijfsrevisorenkantoor is dat slechts één bedrijfsrevisor natuurlijk persoon telt in de functie van vennoot, werknemer en/of anderszins verbonden, die zelf recht heeft op een verminderde vaste bijdrage.

XIII

13.7. Invoering in 2009 van een nieuwe berekeningswijze van de veranderlijke bijdrage

Ten aanzien van de veranderlijke bijdrage 2009 werd in de mededeling “Beslissingen van de algemene vergadering ten aanzien van de bijdragen in de werkingskosten van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren” van 22 juli 2008, alsook in de mededeling “Veranderlijke bijdrage 2009: inning en aangifteformulier” van 18 februari 2009 reeds aangestipt:

“Het IBR zal aan de bedrijfsrevisoren een voorschot opvragen, dat zal overeenstemmen met ongeveer 85 % van de huidige veranderlijke bijdrage (dit om de thesauriebehoeften van het Instituut te kunnen dekken tot februari 2010), het saldo zal worden geregulariseerd op basis een aangifte van de facturatie 2009 en de betaling van het daarmee overeenstemmende saldo uiterlijk op 20 februari 2010.”.

Gelet op voormelde overgangsmaatregel voor de invoering van een nieuwe berekeningswijze van de veranderlijke bijdrage in 2009, werd van de bedrijfsrevisoren dan ook niet gevraagd om door middel van een aangifteformulier (verklaring op erewoord) hun omzet mee te delen van het burgerlijk jaar 2008 zoals is voorzien in het artikel 2, § 3 van het

huishoudelijk reglement vóór 1 april 2009. Dit laatste werd ook bevestigd in de Mededeling aan de bedrijfsrevisoren van 18 februari 2009 “Veranderlijke bijdrage 2009: inning en aangifteformulier”.

De Raad heeft het aangifteformulier opgesteld voor het mededelen van de omzet van het kalenderjaar 2009, dat als berekeningsbasis dient van de veranderlijke bijdrage 2009. Dit formulier is beschikbaar op het extranet van het Instituut. In dit aangifteformulier moet elke bedrijfsrevisor de in 2009 gefactureerde omzet die aan de veranderlijke bijdragen wordt onderworpen mededelen (commissarismandaten en opdrachten die aan de commissaris worden toevertrouwd, alsook de opdrachten die exclusief aan de bedrijfsrevisoren worden toevertrouwd krachtens het wetboek van vennootschappen), alsook het aantal commissarismandaten uitgeoefend op 31 december 2009. De uitgegeven creditnota's op deze opdrachten komen in mindering van de omzet.

In de bijlage bij de voormelde mededeling aan de bedrijfsrevisoren van 30 januari 2009 “Bijdragen in de werkingskosten 2009 van het Instituut – verplichting van de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen om het netwerk te vermelden waarvan zij deel uitmaken” werd een exhaustieve lijst opgenomen van de opdrachten die in de berekeningsbasis van de veranderlijke bijdrage vallen (zie ook: https://www.ibr-ire.be/ned/documentatie_mededelingen.aspx?id=3678).

13.8. Principes ten aanzien van het deelnemen door bedrijfsrevisoren aan de werkzaamheden van commissies, werkgroepen en cellen van het Instituut

De Raad bevestigde de principes die reeds voorheen werden toegepast ten aanzien van de mogelijkheden voor bedrijfsrevisoren om deel te nemen aan de werkzaamheden van commissies, werkgroepen en cellen van het Instituut.

Naar analogie van wat gesteld wordt in het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren ten aanzien van de leden van de Commissie van Toezicht (art. 3, § 3) en de leden van de Commissie Kwaliteitscontrole (art. 8, § 3), bevestigt de Raad dat de leden

van commissies, werkgroepen en cellen van het Instituut slechts hun mandaat kunnen behouden indien zij de voorwaarden van verkiesbaarheid voor de Raad (zoals vastgelegd in art. 15, § 2 van het koninklijk besluit van 7 juni 2007 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren) vervullen, dit met uitzondering van hetgeen is voorzien in het artikel 15, § 2, a.

Een en ander houdt ook in dat de Raad ervan uitgaat dat niet aan commissies, werkgroepen en cellen van het Instituut kunnen deelnemen:

- de bedrijfsrevisorenkantoren;
- zij die hun bijdragen niet hebben betaald;
- zij die na veroordeling, hetzij door de Tuchtcommissie, hetzij door de Commissie van Beroep, tot de straf van de schorsing of de schrapping het voorwerp uitmaken van een tuchtprocedure die aanhangig is respectievelijk voor de Commissie van beroep of het Hof van Cassatie;
- zij die, minder dan drie jaar geleden het voorwerp hebben uitgemaakt van een tuchtrechtelijke straf anders dan een waarschuwing of zij die sedert minder dan vijf jaar een schorsing van minder dan zes maand en zij die, sedert minder dan tien jaar, een schorsing van ten minste zes maanden hebben opgelopen; de termijn begint te lopen vanaf het tijdstip dat de beslissing definitief is geworden.

XIII

13.9. Medewerking van erebedrijfsrevisoren aan commissies en werkgroepen

De Raad is van oordeel dat erebedrijfsrevisoren kunnen betrokken worden bij de werking van commissies en werkgroepen van het Instituut, doch dit eerder in een hoedanigheid van “deskundige” en dus niet zozeer als lid.

13.10. Retrocessie van vacatiegelden toegekend in het kader van de medewerking aan de organen van het Instituut

De leden van de Raad en van de andere organen van het Instituut moeten natuurlijke personen zijn. Hieruit volgt dat de zitpenningen en/of taakvergoedingen worden verworven door deze natuurlijke personen.

Er zou echter geen bezwaar tegen zijn dat de aldus toegekende vacatiegelden door de natuurlijke persoon worden *geretrocedeerd* aan een rechtspersoon.

Deze retrocessie is te beschouwen als een *cessie van vordering* die aan geen enkele speciale formaliteit is onderworpen, tenzij ten aanzien van de betrokken debiteur aan wie deze overdracht slecht tegenstelbaar is vanaf de datum van de notificatie ervan.

Een geschreven notificatie van de ontvanger van vacatiegelden aan het Instituut is bij gevolg vereist opdat deze cessie van vordering tegenstelbaar zou zijn ten aanzien van het Instituut.

Voor zover deze retrocessie van vacatiegelden (1) in hun geheel, (2) rechtstreeks en (3) het voorwerp zijn van een overeenkomst tussen de natuurlijke persoon en de rechtspersoon, zou de fiscale administratie toestaan dat de vacatiegelden niet worden aangegeven door de natuurlijke persoon en niet moeten worden opgenomen in een individuele fiscale fiche.

Een voorbeeld van overdracht van schuldvordering kan worden geconsulteerd en gedownload op de website van het Informatiecentrum voor het bedrijfsrevisoraat (www.icci.be).

13.11. Interinstitutionencomité

Het bij wet opgerichte Interinstitutionencomité heeft op trimestriële basis vergaderd en heeft thema's besproken als de administratieve vereenvoudiging, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de economische beroepen, de integratie van de vrije beroepen in de Kruispuntbank van Ondernemingen, het *Forum for the Future*, het Paritair Comité voor de vrije beroepen, de KMO portefeuille, de anti-witwaswetgeving evenals de keuze van het toekomstige gemeenschappelijke gebouw voor het personeel van het IBR en het IAB.

Hoofdstuk XIV

INSTITUTIONELE
ACTIVITEITEN

14.1. Samenwerking met FIVB

In 2009 heeft het Instituut zijn samenwerking met de Federatie voor Vrije en Intellectuele Beroepen (FVIB) voortgezet. Beide partijen verbinden zich ertoe elkaar eerstelijnsinformatie te geven over beleidsinitiatieven i.v.m. de sector en het vrije beroep, en daarover ook wederzijds advies te verstrekken. Daartoe heeft het Instituut onder meer deelgenomen aan de gezamenlijke vergaderingen. Er werd vooral samengewerkt over volgende aangelegenheden: de inschrijving van de vrije beroepen bij de Kruispuntbank van Ondernemingen, de nieuwe wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen en de mogelijkheden voor cijferberoepers en de beperking van de aansprakelijkheid bij de vrije beroepers via de uitoefening van het beroep door de vennootschap. Tevens werd geijverd om de vrije beroepers uit het toepassingsgebied te krijgen van de wet handelspraktijken, vraag die werd aangenomen door de ministerraad begin juli 2009.

Op 1 december 2009 benoemde de algemene vergadering van de FVIB de heer Jan SAP als secretaris-generaal in opvolging van mevrouw Katrien PENNE en de heer Johan DE LEENHEER, voormalig voorzitter van het IAB, als voorzitter in opvolging van notaris Karel TOBBACK. Confraters Inge SAEYS en Dirk SMETS vertegenwoordigen het Instituut op de algemene vergadering van de FVIB. Confrater Dirk SMETS zetelt eveneens in de raad van bestuur.

In mei 2009 werd het paritair comité 336 voor vrije beroepen opgestart waaronder ook de bedrijfsrevisoren-werkgevers vallen. Confrater Erik VAN DEN BRANDEN vertegenwoordigt het Instituut als effectief lid in de sociale commissie FVIB, plaatsvervangend lid is confrater Marc VAN HOECKE.

FVIB steunde het Instituut in zijn vraag naar anonimiteit bij melding aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking in het kader van de anti-witwaswetgeving.

14.2. IIA *Belgium*

14.2.1. IIA *Belgium*: werkgroep IIA/IBR over de externe en interne audit

Voorzitter: de heer Ph. MAEYAERT

Leden IBR: de heren L. ACKE, P. PAUWELS en V. NIJS (lid van het IRECBF)

Externe leden: mevrouw M. MALISART (CBC), de heren Ph. MENÈVE (Besix) en G. SARENS (Onderzoeker UCL)

Secretariaat: de dames Pascale VANDENBUSSCHE (*Chief Supporting Officer* – IIA) en S. QUINTART

Deze in 2008 op voorstel van het *Institute of Internal Auditors Belgium* (IIA *Belgium*) opgerichte werkgroep heeft in 2009 een *Common position paper* opgesteld om de rol van de externe en interne audit ten aanzien van het grote publiek te verduidelijken en om hun onderlinge samenwerking te verbeteren door beste praktijken voor te stellen. Het document met als titel “Externe versus interne zekerheid: hoe een co-partnership creëren?” wordt uitgegeven in het Nederlands, Frans en Engels. Deze publicatie is begin 2010 beschikbaar op de websites van de twee Instituten en werd op 14 januari 2010 voorgesteld tijdens een cocktailavond en een persconferentie.

Dit document bundelt meer bepaald de resultaten van een enquête die in 2009 door de werkgroep werd verdeeld onder de betrokken leden van het IIA en bij een aantal bedrijfsrevisoren die werden benoemd als commissaris in de vennootschappen uit de “*Top Trends 200*” die over een interne-auditafdeling beschikken. De enquête had betrekking op de samenwerkingsvormen die tussen de externe en interne auditors mogelijk reeds bestonden.

14.2.2. Vormingsprogramma's van het IBR en het IIA *Belgium* (en de ISACA)

Het IBR en het IIA *Belgium* (met inbegrip van de ISACA) hebben in 2009 beslist om een overeenkomst af te sluiten om de leden van IIA *Belgium* en de bedrijfsrevisoren de mogelijkheid te bieden van voordelige voorwaarden te genieten in het kader van de deelname aan de vormingen van het instituut waarvan zij geen lid zijn en dit vanaf de vormingen 2010. Deze

voorwaarden zijn uitvoerig beschreven in de vormingsbrochures en op de websites van elk Instituut.

14.3. XBRL België

Het IBR maakt, zoals de andere economische beroepen, deel uit van de vzw XBRL België.

Op 17 maart 2009 vond de algemene vergadering van de vzw XBRL België plaats. De heer Dirk SMETS, heeft het Instituut op deze vergadering vertegenwoordigd. Hij vertegenwoordigt het Instituut eveneens in de raad van bestuur van XBRL België.

14.4. *European Corporate Governance Institute (ECGI)*

Op 17 april 2009 vond de algemene vergadering van de *European Corporate Governance Institute (ECGI)* plaats in Parijs (*Paris Chamber of Commerce and Industry*). Deze handelde over *corporate governance* en de huidige crisis.

Het Instituut werd tijdens deze algemene vergadering vertegenwoordigd door de Voorzitter, de heer Pierre P. BERGER, en de heer David SZAFRAN, Secretaris-generaal.

14.5. Deelname aan beurzen

14.5.1. Beurs ondernemen

Op 1 en 2 april 2009 heeft het Instituut, naast het IAB en het BIBF (*cf. supra*, § 12.9.1.), en op initiatief van de Commissie SME/SMP, deelgenomen aan de Beurs Ondernemen 2009. De drie Instituten hebben verscheidene informatiesessies georganiseerd op de dag gewijd aan de cijferberoepen. De confraters Inge SAEYS, Raadslid, Diane BRESCH en Benoît DEVAUX hebben uiteenzettingen gegeven voor het Instituut. De Minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, mevrouw Sabine LARUELLE, en de vertegenwoordiger van de minister van Financiën, hebben bij hun tussenkomsten de aandacht gevestigd op de cijferberoepen als onontbeerlijke partners voor de economie.

Confrater Pierre P. BERGER, Voorzitter van het Instituut, confrater Inge SAEYS, Raadslid en Voorzitter van de Commissie SME/SMP, en de heer David SZAFRAN, Secretaris-generaal, hebben het Instituut vertegenwoordigd. De stand van het Instituut werd verzorgd door confrater Ilse VAN ASSCHE, confraters Bart BOSMAN, Benoît DEVAUX, Adil EL FILALI en Jean-Michel HAEGEMAN en de personeelsleden van het Instituut.

14.5.2. Ondernemen in Vlaanderen

Op 15 oktober 2009 hebben zowel het Instituut als het IAB en het BIBF deelgenomen aan de eerste editie van de Beurs Ondernemen in Vlaanderen te Gent. Drie informatiesessies werden georganiseerd in samenwerking met de Instituten. Confraters Filip COBERT en Wim VAN DE WALLE hebben voor het Instituut het thema “*De bedrijfsrevisor, partner van uw onderneming in moeilijke tijden*” behandeld.

Net zoals in Brussel werd er op de stand van het Instituut gratis advies gegeven door confrater Sara STEYAERT en confraters Bart BOSMAN, Francis BOELENS en Paul VERGAERT.

14.6. *Forum for the future*

Het IBR heeft, samen met de andere Instituten van de economische beroepen, deelgenomen aan het Congres ‘*Forum For the Future*’ van 5 mei 2009, de eerste grote bijeenkomst van de professionals van de cijferberoepen, georganiseerd op initiatief van de heer Emmanuel DEGRÈVE, Raadslid van het IAB en Directeur van het kabinet van de Staatssecretaris toegevoegd aan de minister van Financiën.

Dit interessante en ambitieuze initiatief van de stichting ‘*Forum For the Future*’ kende heel wat succes, aangezien ongeveer 650 personen deelnamen aan een honderdtal conferenties en *workshops*. De conferenties behandelden 3 thema’s: (a) het netwerk of de samenwerking en de drijfveer om in team te werken; (b) de waarde of hoe mijn kantoor aantrekkelijk en rendabel maken; (c) de informatica- en communicatietechnologieën in functie van bedrijfsgroei.

Het Instituut steunde dit initiatief met een eigen stand en de organisatie van een tiental conferenties. Vele sprekers – bedrijfsrevisoren en

prominenten uit de academische wereld en de socio-economische sector – hebben een inspanning geleverd om een uiteenzetting te geven over zeer actuele thema's en verschillende onderwerpen die van belang zijn voor het beroep.

De Raad van het Instituut wenst de sprekers te danken voor hun inzet bij deze eerste editie van het *Forum for the Future*. De dames M.-N. GODEAU, Bedrijfsrevisor, I. SAEYS, Bedrijfsrevisor en Raadslid, de heren P.P. BERGER, Voorzitter van het IBR, J.-Fr. CATS, Erevoorzitter van het IBR, Br. CLAEYS, Bedrijfsrevisor, E. DE PUE, Dienst Administratieve Vereenvoudiging, L. DUFRESNE, Nationale Bank van België, Th. DUPONT, Raadslid, A. KILESE, Ondervoorzitter van de FEE en Erevoorzitter van het Instituut, F. KHROUZ, Vrije Universiteit van Brussel, Daniel KROES, Raadslid, Ph. MAEYAERT, Raadslid, en D. SZAFRAN, Secretaris-generaal van het Instituut.

14.7. Section belge de l'Académie des Sciences et Technique Comptables et Financières

Tijdens de algemene vergadering van 28 mei van de “*Section belge de l'Académie des Sciences et Techniques Comptables et Financières*” werd de heer Henri OLIVIER verkozen tot Voorzitter van de Raad van Bestuur van de Belgische afdeling. De heer Henri OLIVIER neemt het mandaat over van Mevrouw Karine CERRADA die als gewoon lid blijft zetelen in de Raad van Bestuur.

Op 23 november 2009 organiseerde de Belgische afdeling in samenwerking met het IBR, het IAB en de Franse *Académie*, een studiedag met als titel: “*Financiële crisis en IFRS: welke lessen eruit te trekken?*” (cf. *supra* § 12.3.3.). Begin 2010 is een publicatie beschikbaar die wordt samengesteld door Mevrouw Ann JORISSEN, de heren Bruno COLMANT, Philippe DEMBOUR, Thomas CARLIER, Jean-François HUBIN en Leo VAN DER TAS.

14.8. Transparency International

Transparency International (TI), opgericht in 1993, is de niet-gouvernementele organisatie die de strijd aanbindt tegen corruptie in de wereld.

TI werkt constructief samen met regeringen, de privésector en het maatschappelijk middenveld. *Transparency International* werkt ook nauw samen met internationale organisaties zoals de OESO, de Wereldbank, het Bureau van de Verenigde Naties voor Drugs- en Misdaadbestrijding, de Regionale Ontwikkelingsbanken en de Internationale Kamer van Koophandel. Haar activiteiten worden uitgevoerd door een honderdtal afdelingen gespreid over de hele wereld.

Transparency International Belgium, Belgische afdeling van TI die de vorm heeft aangenomen van een vzw naar Belgisch recht, wordt momenteel voorgezeten door mevrouw Chantale HEBETTE. Het Instituut, vertegenwoordigd door zijn Secretaris-generaal David SZAFRAN, is permanent lid en bestuurder van de vzw.

De projecten georganiseerd door *Transparency International Belgium* hebben betrekking op verschillende domeinen zoals het uitwerken van een *National Integrity System* (NIS) voor België, reflectie en communicatie over ethiek binnen de bankensector, *workshops* voor bedrijven, waarin informatie verschaft wordt over anti-corruptie maatregelen binnen de private sector, of actie en onderzoek gericht op het sensibiliseren van de burgers over transparantie binnen de politiek.

Hoofdstuk XV

INTERNATIONALE
RELATIES

15.1. *International Federation of Accountants (IFAC)*

15.1.1. Algemeenheden

De Voorzitter van het Instituut, de heer Pierre P. BERGER en de Ondervoorzitter van het Instituut, de heer Michel DE WOLF, hebben deelgenomen aan de seminaries en aan de algemene vergadering van de IFAC die in Washington werden gehouden op 17 en 18 november 2009.

De volgende gespreksonderwerpen verdienden bijzondere aandacht:

- De financiële crisis op wereldvlak: deze crisis werd niet toegeschreven aan audittekortkomingen. De auditors zijn er evenwel enigszins in geslaagd de politieke beleidsvormers ervan te overtuigen dat de auditvereisten, met inbegrip van de vereisten van de openbare overheden zelf, dienen te worden aangescherpt.
- De toepassing van de ISA's in de context van de KMO's: de leidraad in verband met documentatie houdt in dat enerzijds de risicoanalyse en de gevolgen hiervan op de reikwijdte van het controleprogramma, en anderzijds de uit dit controleprogramma voortvloeiende uitgevoerde (of niet uitgevoerde) controles, dienen te worden gedocumenteerd. Er dient dus niet te worden gedocumenteerd waarom een aantal specifieke door de ISA's voorziene werkzaamheden niet werden uitgevoerd indien deze werkzaamheden betrekking hebben op aangelegenheden die, op grond van de risicoanalyse, niet in het controleprogramma werden opgenomen.
- De door het AICPA (*American Institute of Certified Public Accountants*) uitgewerkte *tools* voor kleine en middelgrote auditkantoren: de in deze materie bevoegde Commissie van het IBR werd gevraagd om deze *tools* te onderzoeken.

Confrater Inge SAEYS, lid van de Raad van het Instituut, werd als lid benoemd van het *Small and Medium Practices Committee* van de IFAC voor een termijn van 3 jaar vanaf 1 januari 2010.

Confrater André KILESE, Erevoorzitter van het Instituut, werd als lid benoemd van de CAG (*Consultative Advisory Board*), orgaan dat de werkzaamheden van de IAESB (*International Accounting Education Standards Board*) superviseert. Het is de eerste keer dat een Belgische beroepsbeoefenaar binnen dit internationaal orgaan werd benoemd.

De Raad van het Instituut houdt eraan confraters Inge SAEYS en André KILESE van harte te feliciteren met deze belangrijke benoemingen die de rol van ons land en van het Instituut binnen de IFAC versterken.

15.1.2. *International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA)*

Mevrouw Sandrine VAN BELLINGHEN, Verantwoordelijke Internationale Betrekkingen en de heer David SZAFRAN, Secretaris-generaal van het Instituut hebben deelgenomen aan diverse vergaderingen van de IESBA, met name:

- de vergadering te San Francisco (februari 2009);
- de vergadering te New York (april 2009).

De IESBA heeft op 10 juli 2009 een herziene uitgave gepubliceerd van de *Code of Ethics for Professional Accountants*⁽¹⁾ die in werking treedt op 1 januari 2011.

15.1.3. **Activiteiten van de IAASB**

Het Instituut, vertegenwoordigd door de heer Dries SCHOCKAERT, Verantwoordelijke Standaarden voor de Beroepsuitoefening (tot augustus 2009), heeft deelgenomen aan diverse vergaderingen van de *International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB)*, met name:

- de vergadering te New York (maart 2009);
- de vergadering te Lissabon (juni 2009).

Deze deelname bevestigt het engagement van het Instituut in het proces van normstelling op internationaal niveau en levert een bijdrage aan de werkzaamheden van de Commissie Normen voor de Beroepsuitoefening met betrekking tot de internationale controlestandaarden (*cf. supra*, 7.1.).

In 2010 zal een Directeur Vaktechniek de activiteiten van het IAASB verder opvolgen.

(1) www.ifac.org/Ethics

15.2. *Fédération des Experts Comptables Européens (FEE)*

15.2.1. Algemeen

Het Instituut heeft in 2009 zijn actieve rol in de FEE voortgezet, meer bepaald in de 20 werkgroepen (werkgroepen en subgroepen) van de FEE waarin het is vertegenwoordigd.

Het Jaarverslag 2009 van de FEE zal beschikbaar zijn op de website van de FEE⁽¹⁾. De diverse werkgroepen waaraan het Instituut deelneemt met vermelding van de naam van de vertegenwoordigers die erin zetelen, werden opgenomen in de tabel hieronder.

André KILESESE, Erevoorzitter van het Instituut, is Vice-President van de FEE en is in deze hoedanigheid lid van het Uitvoerend Comité van de FEE. Hij is tevens Voorzitter van de *Qualification and Market Access Working Party*.

15.2.2. Publicaties van de FEE

Op de website van de FEE⁽²⁾ kan de lezer onder de rubriek “*Publications*” de volgende subrubrieken raadplegen:

- *Annual reports*;
- *Current issues*;
- *Fact sheets*;
- *Newsletters*;
- *Policy Statements*;
- *Position papers*;
- *Press releases*.

15.2.3. Samenstelling van de Raad en het Uitvoerend Comité

De FEE wordt bestuurd door een Raad die is samengesteld uit telkens één vertegenwoordiger per land waarvan minstens één beroepsinstituut lid is van de FEE. Enkel de Raad, onder de leiding van de Voorzitter, de heer Hans VANDAMME, is gemachtigd tot het nemen van de beleidsbeslissingen van de FEE. Het kan de praktische toepassing van deze beslissingen aan het FEE Uitvoerend Comité delegeren.

(1) www.fee.be, rubriek *Publications*, subrubriek *Annual Reports*.

(2) www.fee.be.

Het Uitvoerend Comité van de FEE is sinds de beslissing van de Raad van december 2008 als volgt samengesteld:

- H. VAN DAMME, *President* (Nederland);
- P. JOHNSON, *Deputy President* (Verenigd Koninkrijk);
- J.M. BOVE, *Vice-President* (Spanje);
- J.C. DE LASTEYRIE, *Vice-President* (Frankrijk);
- A. KILESSE, *Vice-President* (België);
- K.-G. KLEIN, *Vice-President* (Duitsland);
- P. KRIZ, *Vice-President* (Tsjechische Republiek);
- S. MARCHESI, *Vice-President* (Italië);
- A.M. SIMOLA, *Vice-President* (*Nordic Federation*).

De heer Olivier BOUTELLIS-TAFT is de *Chief Executive Officer* van de FEE.

Het Secretariaat-generaal van de FEE wordt waargenomen door de heer Henri OLIVIER.

15.2.4. Voornaamste activiteiten

a) Micro-entiteiten

In de loop van 2009 hebben het Uitvoerend Comité en de Raad het merendeel van hun activiteiten gericht op de analyse en de opvolging van de *Consultation Paper* van de Europese Commissie van 26 februari over de herziening van de boekhoudrichtlijnen en de micro-entiteiten. Het lijkt erop dat het merendeel van de EU-lidstaten voorstander is van een behoud van een boekhoudrecht voor de micro-entiteiten.

De reacties (297) op deze *consultation paper* zijn beschikbaar op de website van de Europese Commissie.

b) Financiële crisis

Op 7 en 8 mei 2009 organiseerde het Uitvoerend Comité van de FEE een ronde tafel over de financiële crisis. Alle deelnemers erkenden dat de oplossing (*markets' regulation, accounting standard setting, supervision, enz.*), mondiaal is maar niemand slaagt erin te definiëren hoe men dit objectief dient te bereiken.

Het Uitvoerend Comité heeft talrijke werkzaamheden verricht die verband houden met de verschillende *consultation papers* over IAS 39.

De FEE heeft, samen met de EFRAG, een position paper gepubliceerd over “*impairment of financial assets: the expected loss model*” (december 2009, 27 p.).

De FEE heeft, samen met *Business Europe*, een *paper* gepubliceerd over de hervorming van de financiële instellingen.

Tevens werden talrijke werkzaamheden en vergaderingen gewijd aan de herziening van IAS 39 (IFRS 9).

c) ISA's

Vicevoorzitter Philip JOHNSON, bijgestaan door Hilde BLOMME, heeft deelgenomen aan de vergaderingen van de ISA-werkgroep van de EGAOB.

De Raad heeft zijn standpunt bevestigd dat de ISA's moeten worden toegepast voor alle wettelijke controles (een audit is een audit) en niet enkel voor de PIE's (organisaties van openbaar belang); artikel 26 van de Europese Richtlijn laat trouwens niet toe om een onderscheid te maken tussen bepaalde ondernemingsvormen.

De Raad heeft met belangstelling de door de IAASB gepubliceerde “ISA-gids voor KMO's” geanalyseerd en blijkt voorstander te zijn van lichtere documentatievereisten voor KMO's (“evenredige” toepassing van de ISA's; *cf. paper* van de IAASB van augustus 2009).

Talrijke Lidstaten hebben, overeenkomstig artikel 26 van de Auditrichtlijn, de ISA's reeds ingevoerd zonder weglating van bepaalde paragrafen (*carve outs*), hetgeen de Europese harmonisatie zal vergemakkelijken.

De FEE heeft gereageerd op de *consultation paper* van de Europese Commissie over de ISA's.

d) Enquête over “*other forms of assurance*”

In juli 2009 werden de resultaten van een enquête vrijgegeven over “*other forms of assurance*” (73 p.).

Het ISA-referentiekader laat niet toe om positieve reviews te formuleren.

Thans worden op wereldvlak een aantal studies gevoerd om inzicht te verkrijgen in de behoeften van het publiek met betrekking tot de controleverklaring.

De IAASB zal begin 2010 een discussieontwerp publiceren over de herziening van ISRE 2400 (*review of interim financial information*), ISRS 4410 (*compilation and agreed upon procedures*) en ISAE 3000 (*other assurance engagements*).

e) *Control structures in audit firms*

De FEE heeft geantwoord (18 maart, 14 p.) op de openbare raadpleging van de Europese Commissie over de “*Control Structures in Audit Firms and their Consequences on the Audit Market*”.

f) *Verklaringen inzake deugdelijk bestuur*

Na het beëindigen van haar werkzaamheden die twee jaar in beslag hebben genomen, heeft de FEE een studie gepubliceerd over de diverse vormen van *assurance* die betrekking hebben op het verslag inzake deugdelijk bestuur (november 2009, 76 p.).

g) *FEE Tax Conference*

De op 1 oktober 2009 georganiseerde conferentie over actuele fiscale thema's kende succes (200 deelnemers).

h) *Anti-witwassen*

De FEE heeft een studie gepubliceerd over de toepassing van de anti-witwaswetgeving in Europa (juni 2009, 48 p.).

WERKGROEPEN

VOORZITTERS	IBR VERTEGENWOORDIGERS	PLAATSVERVANGERS	
Council			
J. POTDEVIN	A. KILESE	P.P. BERGER	(2011-2011)
Executive			
J. POTDEVIN	A. KILESE	P.P. BERGER	(2011-2011)
Accounting			
M. BERTHELOT	D. VAN CUTSEM	L. BOXUS	(2010-2010)
Auditing			
P. JOHNSON	D. KROES	H. VAN PASSEL	(2010-2010)
Subgroup on IAASB Exposure Drafts			
P. JOHNSON	D. KROES	F. FANK	(2010-2010)
Subgroup on Reporting on Internal Control			
R. HODGKINSON	M. DAELMAN	L. ACKE	(2011-2011)
Subgroup on Money Laundering			
K. SILCOCK	P. MAEYAERT	P. COOX	(2011-2011)
Subgroup on Quality Assurance			
X. AUBRY	R. VERMOESEN	L. ACKE	(2011-2011)
Banks			
P. KRIZ	R. JEANQUART	V. NIJS	(2011-2011)
Capital Markets Reporting Project			
M. PFÖHLER	R. PEIRCE	K. TANGHE	(2011-2011)
Company Law and Corporate Governance			
E. KANDLER	M. DE WOLF	S. BRABANTS	(2010-2011)
Subgroup on Assurance on Corporate Governance Statements			
E. KANDLER	A. KILESE	L. SWOLFS	(2011-2010)
Direct Tax			
F. RÖDLER	J.-P. KOEVOETS	M. DE WOLF	(2011-2011)
Ethics			
M. NIEHEUS	A. KILESE	P.P. BERGER	(2011-2011)
Insurance			
F. ELLENBÜRGER	I. RASMONT	R. VANDER STICHELE	(2011-2010)
Public Sector			
C. MAWHOOD	J. DE COOMAN	T. CHARLES DE LA BROUSSE	(2011-2011)
Qualification & Market Access merged with Education subgroup			
A. KILESE	A. KILESE	P. VAN IMPE	(2012-2012)
SME/SMP			
G. VARONA	I. SAEYS	T. DUPONT	(2011-2010)
Sustainability Group & Sustainability Working Group			
N. KAMP	H. EVERAERTS	D. CLEYMANS	(2011-2011)
XBRL Task Force			
S. SLOMP	D. SMETS	B. DE LEEUW	(2011-2011)

15.3. *Fédération Internationale des Experts-comptables* (FIDEF)

De Ondervoorzitter van het IBR, confrater Michel DE WOLF, heeft in 2009 het IBR vertegenwoordigd tijdens de vergaderingen van de FIDEF. Hij werd vergezeld door de Voorzitter van het IBR, confrater Pierre P. BERGER, voor wat betreft de algemene vergadering van de FIDEF.

Mevrouw Michèle CARTIER LE GUÉRINEL (*commissaire aux comptes et experte-comptable française*), algemeen afgevaardigde van de FIDEF, heeft op het einde van het jaar 2008 een strategisch plan voor de activiteiten van de FIDEF voorgesteld. Dit plan suggereerde met name:

- het tot stand brengen van een database met sprekers die zouden kunnen tussenkomen bij technische onderwerpen;
- de organisatie van werkgroepen met vertegenwoordigers van de leden van de FIDEF betreffende onderwerpen zoals het publiek toezicht en de organisatie van het beroep.

Volgende onderwerpen werd in 2009 behandeld in de schoot van de bestuursraad van de FIDEF:

- deelname van de FIDEF aan de werkzaamheden van de IFAC en de ISAR;
- de rol van de FIDEF als promotiekanaal van de culturele en juridische diversiteit met name binnen de IFAC;
- het eventueel herzien van de statuten van de FIDEF, met name om een groter gewicht in Frankrijk, Canada en België te kunnen verzekeren;
- het aanleggen van een lijst met kandidaat externe inspecteurs van grote landen (bijvoorbeeld Frankrijk of Canada) bereid om toegewezen te worden aan andere Franstalige landen, rekening houdend met de regels betreffende het beroepsgeheim.

Confrater Michel DE WOLF, secretaris van de Raad van de FIDEF, werd tijdens de bestuursraad van de maand oktober te Baule verkozen tot toekomstige Voorzitter van de FIDEF, voor een mandaat van twee jaar dat aanvang neemt in de herfst van 2010.

15.4. Belgisch-Nederlandse gespreksgroep

Afvaardiging van het IBR: de heren Ph. MAEYAERT (delegatievoorzitter), L.H. JOOS, D. SMETS (vanaf juni 2009), F. VAN RIE, J. VERCAUTEREN (tot mei 2009) en E. VAN MEENSEL

Aan de Belgisch-Nederlandse gespreksgroep nemen delegaties deel van het NIVRA, de NOvAA, het IAB en het IBR.

De Belgisch-Nederlandse gespreksgroep heeft steeds ten doel gehad om op een informele basis gegevens uit te wisselen over het beroep in de beide landen.

De gespreksgroep vergaderde, zoals gebruikelijk, tweemaal in het voorbije jaar. De eerste vergadering heeft plaatsgevonden in België op 19 maart 2009 en de tweede vergadering in Nederland op 8 oktober 2009.

In deze twee vergaderingen kwamen onder meer de volgende onderwerpen ter sprake:

- de evolutie van de economische beroepen in België;
- de evolutie van het beroep in Nederland;
- antitwaswetgeving;
- de scholing van het beroep;
- de gemeenschappelijke huisvesting van het IBR en het IAB;
- het fusievoorstel tussen het NIVRA en het NOvAA.

15.5. Bilateraal Frans-Belgisch Comité

In 2005 heeft de Raad, samen met de CNCC, naar analogie met de oprichting van het bilateraal Belgisch-Nederlands Comité, een bilateraal Frans-Belgisch Comité opgericht⁽¹⁾. Het is langs Belgische zijde samengesteld uit Erevoorzitter André KILESE, Voorzitter Pierre P. BERGER en confrater Baudouin THEUNISSEN, evenals uit de Secretaris-generaal, David SZAFRAN.

Tijdens zijn vergadering van 8 juni 2009 te Brussel, heeft het Comité zich onder meer gebogen over de volgende thema's: de evolutie van de

(1) Cf. IBR, *Jaarverslag*, 2005, p. 273.

boekhoudkundige normen, in het bijzonder de IFRS, de omzetting van de auditrichtlijn, de administratieve vereenvoudiging, de werkzaamheden van de FEE, het toekomstig voorzitterschap van de EFRAG, de Nederlandse vertaling van de ethische Code van de IFAC, de activiteiten van het FIDEF en de organisatie van de kwaliteitscontrole.

Tijdens zijn vergadering van 3 december 2009 in Parijs, heeft het Comité volgende thema's behandeld: de omzetting van de auditrichtlijn, de administratieve vereenvoudiging, de werkzaamheden van de FEE, de activiteiten van de FIDEF en de IFAC en de organisatie van de kwaliteitscontrole.

15.6. Gemengde Commissie IBR-IAB Internationale Relaties

De gemengde Commissie heeft momenteel als voorzitter confrater Jean-François CATS, Erebedrijfsrevisor van het IBR.

Verscheidene vertegenwoordigers van het IBR hebben deelgenomen aan de vergadering van de gemengde Commissie IBR-IAB Internationale Relaties van 19 maart 2009. De volgende thema's werden er besproken: de administratieve vereenvoudiging, het akkoord met Congo, het aandeelhouderschap van de kantoren, de beperkte aansprakelijkheid, de derde Europese richtlijn met betrekking tot de strijd tegen het witwassen, *ISQC1 for SME document*, de *workshop* van de IFAC met betrekking tot andere maten van zekerheid en de algemene vergadering van de IFAC.

15.7. Werkgroep *Public Company Accounting Oversight Board* (PCAOB)

Voorzitter: de heer R. VERMOESEN

Leden IBR: de dames C. CUNNINGHAM, M.-N. GODEAU, M. MANNEKENS en R. VERHEYEN; de heren L. ACKE, P. BERGER, G. CLAES, Th. DUPONT, F. FANK, P. HEMSCHOOTE, J. MERTENS, P. SIMONS, D. SMETS, R. VAN ASBROECK en G. VERSTRAETEN

Externe leden: de dames K. HOFMANS (Federale Overheidsdienst Economie) en L. VAN EYKEN (deskundige); de heren A. DE LAMINNE DE BEX (deskundige) en P. VAN GEYT (deskundige)

Secretariaat: mevrouw S. VAN BELLINGHEN en de heren D. SZAFRAN en E. VANDERSTAPPEN

In de loop van het jaar 2009 werden de werkzaamheden hervat van de werkgroep PCAOB, voorgezeten door confrater R. VERMOESEN, Raadslid van het IBR en Voorzitter van de Commissie Kwaliteitscontrole. Dit gebeurde naar aanleiding van een schriftelijk verzoek vanwege de PCAOB aan meerdere Belgische bedrijfsrevisorenkantoren om een formulier *Issuer Information Template (Exhibit C)* in te vullen met betrekking tot de Belgische entiteiten waarin deze kantoren een commissarismandaat uitoefenen. Het gaat meer bepaald om Belgische beursgenoteerde vennootschappen in de Verenigde Staten of de al dan niet belangrijke Belgische dochtervennootschappen van beursgenoteerde vennootschappen in de Verenigde Staten.

Bovendien heeft de *United States Securities and Exchange Commission* (SEC) in augustus 2009 nieuwe regels goedgekeurd en de verplichting opgelegd aan alle bij de PCAOB geregistreerde kantoren om op gezette tijdstippen aan laatstgenoemde een bepaald aantal bijkomende inlichtingen te bezorgen aan de hand van naar behoren ingevulde formulieren (*Form 2, 3 et 4*)⁽¹⁾.

Het *annual report form (Form 2)* en het *special report form (Form 3)* zijn het meest relevant voor de Belgische bedrijfsrevisorenkantoren⁽²⁾. In eerstgenoemde wordt gepeild naar de actualiteit van de gegevens die vrijgegeven worden ten tijde van de registratie van de kantoren. Het tweede formulier heeft betrekking op specifieke situaties, zoals de eventuele betrokkenheid van de cliënt in een gerechtelijke procedure.

(1) Zie PCAOB Release N° 2003-007 van 6 mei 2003 (zoals gewijzigd), N° 2008-004 van 10 juni 2008 and N° 2008-005 of 29 juli 2008, http://www.pcaobus.org/Rules/Docket_019/2008-06-18_19b-4.pdf.

(2) BDO Bedrijfsrevisoren; Constantin Bedrijfsrevisoren; Deloitte Bedrijfsrevisoren; Dupont, Ghyoot, Koevoets, Peeters, Rosier & Co Bedrijfsrevisoren; Ernst & Young Bedrijfsrevisoren; Grant Thornton, Lippens & Rabaey; Hermant-Dodemont & c°SCC; Klynveld Peat Marwick Goerdeler civil /SCRL; Piet H. Vermeeren Bedrijfsrevisor; PKF Bedrijfsrevisoren; PricewaterhouseCoopers Bedrijfsrevisoren; Van Impe, Mertens and Associates; Van Passel, Mazars & Guerard; Vandelanotte Bedrijfsrevisoren.

Er is eveneens sprake van een *succession of registration status of predecessor form (Form 4)*, waarbij het kantoor de gegevens actualiseert die werden vrijgegeven ten tijde van de registratie door zijn rechtsvoorganger.

De vragen naar informatie die worden gesteld in voornoemde formulieren overlappen soms met de vragen gesteld in *Exhibit C*.

In deze context heeft de Voorzitter van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen een brief verstuurd naar de Voorzitter van het Instituut waarin hij stelt, in overleg met de Europese Commissie, dat er een onderscheid gemaakt dient te worden tussen enerzijds het verzoek om informatie vanwege de PCAOB in het kader van de voorbereiding van eventuele inspecties (*Exhibit C*) en, anderzijds de actualisering van administratieve gegevens van eerder bij de PCAOB geregistreerde bedrijfsrevisorenkantoren.

In de mate dat Belgische bedrijfsrevisorenkantoren in het kader van hun registratieprocedure reeds bepaalde informatie aan de PCAOB hadden overgemaakt, kunnen zij inderdaad niet weigeren om in te gaan op het verzoek om gegevens te actualiseren, voor zover zij hun registratie bij de PCAOB wensen te behouden.

Er dient evenwel in de huidige stand van zaken geen gevolg gegeven te worden aan andere verzoeken om informatie – ook al is die publiek – vanwege de PCAOB met het oog op inspecties. Zulke verzoeken zijn met name strijdig met artikel 47 van de Auditrichtlijn die bepaalt dat de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde autoriteiten moet geschieden volgens de voorwaarden bepaald door deze Richtlijn.